

ХРИСТО
КАЛЧЕВ

БЕЛИЯ ДЯВОЛ
АТЕНТАТОР

ХРИСТО КАЛЧЕВ
БЕЛИЯ ДЯВОЛ
АТЕНТАТОР

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

След смъртта на Валенщайн войната в Европа взе странен обрат. За Молдова и Дунавските княжества отново започна време на изпитания. Васалитетът пред Високата порта и относителната независимост щяха да бъдат поставени пред нова неизвестност. Султанът нямаше да пропусне случая да удари една от двете враждуващи страни, а това щеше да означава ново прегазване на княжеството. Тежки дни, а когато в Яш стигна вестта, че хетман Богдан Хмелницки е вдигнал казачеството от Сечта и е обявил независимостта на Украйна, настана истинска паника. Хетманът заплашваше да постави на полския трон племенника на Владислав IV Ваза, Ян Казимеж, който доскоро беше високопоставен емигрант в молдавската столица. При провал на Хмелницки династията на Вазите щеше да поиска сметка от нелоялния си и непокорен съсед Йоан Лупус, син на покойния Василий, оставил жив самозванец, въпреки многобройните писмени ултиматуми на Владислав да го изпрати в царството на сенките.

Трансилвания, Молдова и Влашко се бяха превърнали в артелна на Османовската войска, от складовете им течаха на юг зърно, сирене, кожи, а дунавските гарнизони Видин, Лом, Никопол и Русчук се изхранваха изцяло с овнешкото месо, което княжествата доставяха през реката. Изпаднали в унижителното положение на полуроби, велможите кокетираха с Илдъза, изпращаха скъпи подаръци на султаните от Османовия род с надеждата да спечелят благоволенieto им и да бъдат утвърдени на вечно клатещия се княжески трон.

Василий Лупус беше последният владетел, избран от съвета на велможите. След смъртта му само за шест години в Яш се смениха четирима владетели. Корнелиу Роман от Негреш умря в годината на възшествието си от цирей и преяждане, княз Мариан Лунга от Леово бе обезглавен от Валенщайн край Дебренец. Великият авантюрист изпрати в Яш писмо меморандум, в което наричаше екзекуцията на властващия княз трагична грешка. На овакантия престол се качи

бащата на Мариан, престарелият вдетинен княз Влад, който повече от десет години не беше ставал от леглото и от очите му течаха сенилни порои, щом чуеше детски смях, цвилене на коне и тръбите на военната музика. Една година по-късно, със съгласието на Високата порта, съседът на князете Лунга, Воеводата Рад от Куши, направи безкръвен преврат и въведе в двореца на Батори шестте си държанки, които до загадъчната му смърт разсейваха скуката на „Унгарския замък“ с похотливия си смях и пошлите си анекдоти.

Вода Рад умря без рани и белези от насилие на четиридесет и пет години, цъфтящ от здраве, сили и сладострастие. В салоните на „Тисафюррад“, дворецът на унгарската династия Батори, се шепнеше, че Рад е убит с вряла вода, която слугите на фамилия Лупус са излели в гърлото му, докато е спял пиан в ловната си хижа край Куши. Тогава в Яш се получи ферман от Долма Бахче. Великият везир съобщаваше на воеводския съвет, че негово величество султанът би желал да види на яшкия трон сина на своя покоен приятел Василий Лупус-Йоан.

За Авалови по-лош избор на владетел не можеше да има. Изтичаше десетата, последна година от заточението на младия княз Вангел и ако Константин искаше да осигури безопасността на сина си, трябваше бързо да подготви свалянето на новия владетел.

Седящ на верандата в яшкия си дом, заслушан в тържествения звън на камбаните, княз Константин чакаше появяването на коронизиращото шествие, обзет от ненавист и тревога. Лупусите бяха дребнави и отмъстителни, а когато успяваха да се домогнат до властта, с охота се превръщаха в убийци. Днес на трона щеше да седне Йоан, човекът, причинил всички нещастия на неговия дом. Решен да опровергае мнението за себе си, младият Лупус, доколкото можеше да бъде наречен млад един тридесетгодишен мъж, беше оповестил пълна амнистия на територията на княжеството. До Константин стигнаха сведения, че от Украйна са започнали да се връщат богомилите — адамити, чиито селища по горното течение на Серет пустееха вече петнайсетина години. В Яш, в Леово и в Куши вече проповядваха прогонените от княз Мариан Лунга католици-анабаптисти, които отричаха църковната йерархия и вярваха, че второто пришествие чука на вратата. Връщаха се привържениците на династията Батори, които бяха намерили подслон във владенията на графовете Дракула, връщаха се и речните пирати-българи, които контрабандираха зърно и кожи от

Русе до Виена, лични наемници на княз Авалов, осъдени на посичане и от Високата порта, и от Василий, първия Лупус, добрал се до властта. Югоизточна Молдова отвъд Пруд до Понт и Великата река, която от десетилетие пустееше обезлюдена, сега отново започваше да възкръсва... „Докога?“ — се питаше Константин и си отговаряше. „До следващия каприз на Йоан Лупус!“

Младите князе Йоан Лупус и Вангел Авалов бяха отраснали заедно. Някога бяха рязали китките си с ятагана на Вангел Авалов донде мар, пирата, и бяха пили кръвта си за побратимяване. Заедно завършиха Виенския хусарски лицей и заедно със синовете на католическите графове Сергиу и Трифон бяха възкресили разтурената от Корнелиу Роман „Лига на Светия кръст“. След бягството на Вангел Константин беше намерил статута на Лигата. Младите виенски лицеисти бяха съставили амбициозен документ и опасен. Свещена война срещу полумесеца. Изтласкване на отоманите до Арабския полуостров, освобождение на Светите места, създаване на християнска Палестина, възкресяване на Византия от Карпатите на север до проливите на юг, от Адрианово море на запад, до Понт на изток, а всички останали провинции на Отомания от левантинския бряг до Ефрат разделени по равно между братята християни от Грузия и Армения... Да, амбициозна програма, но неосъществима. Дори Ричард Лайънхард не беше се осмелявал да мечтае за такова дръзко прекрояване на света... Може би единствено собствения му баща, Вангел пирата... фамилната омраза към всичко отоманско започваше да се превръща в болест. Константин разбираше сина си. Младият княз не можеше да забрави как бяха загинали дядо му, чичовците му Филип и Марс, а още по-малко собствения си плен в Одринския еничарски джамаат, но заедно с това не можеше да не си дава сметка колко опасна болест е безсилната омраза, колко е близко до лудостта и какви поражения може да нанесе на един дом в едно васално княжество. Йоан Лупус от днес щеше да ръководи това княжество и не само че нямаше да вдига ръка срещу Султана, напротив, щеше да се навежда ничком, да лази по очи, но да спечели и доверието, и благоволенieto на вожда на световното мюсюлманство, а с него щяха да пълзят и двамата му първи велможи графовете Дан Фрифон и Мико Сергиу, бившите съзаклятници на Вангел. И всичките заедно след няколко минути щяха да минат под прозорците на „Галан“ на път за двореца...

и всичко щеше да изглежда нормално, напълно в реда на нещата, ако неговият собствен и единствен син все още не беше в изгнание.

Аурела, Аурела? — какво направи, момиче? Колко нещастия предизвика! И колко страшно те наказва бог, с омраза към законния ти съпруг повелител и с безплодие! А колко те обичаше Вангел, и колко красиви бяхте един до друг... Ангели небесни!

Камбаните млъкнаха и Константин се изправи в креслото. Шествието беше на път и всеки момент щеше да излезе на площада. През копринените пердета на Зоя князът виждаше прислугата на „Галан“, която тайно се беше скупчила да гледа церемонията. Ако се прибереше в къщата, това щеше да бъде равносилно на бягство... Бягство от какво? Константин малко се интересуваше от мнението на слугите си, но не можеше да си позволи „страх от един Лупус“, пък бил той и законният владетел на княжеството...

Едно лято преди много години, престарелите Аурел и Магдалена Абруд посетиха Скендера. С тях бяха и внучките им, младите княгини Аурела и Елена. Мрачно и дъждовно лято се случи тогава. Децата сучаеха сред възрастните, изнервиха се, плачеха и искаха да се връщат в Яш. Елена беше малка, едва осемгодишна, и по цял ден се въртеше около току-що проговорилата София, но Аурела, вече на петнадесет, завършила Краковския католически пансион, едва съдържаше нервите си. „Искам да се върна в Яш!“ — Всяка сутрин ставаше и всяка вечер лягаше с остри ултиматуми към дядо си, който нямаше сърце да ѝ откаже и къде-къде по-претенциозни капризи, но този път времето му връзваше ръцете. От небето се изливаха порои, пътищата бяха разкаляни и трудно проходими, а княгиня Магдалена, страдаща и от задух, и от подагра, едва беше понесла пътешествието до Скендера на сухо, камо ли сега, когато целият Буджак се беше превърнал в блато. Така мина целият юни. В началото на юли небето се разведри, изгря слънце, земята взе да пуши. Една вечер княз Аурел обяви на внучките си. „След три дни тръгваме!“ Аурела се събуди в блестящо настроение, изпя една полунеприлична, полушеговита песен за покойния княз Сигизмунд Батори, популярна в Константиновото детство, изпи млякото си на един дъх, събу се и тръгна боса по росата. След малко дотърча в салона, където възрастните и малките момичета все още закусваха, обу трескаво чорапите си, късите лачени ботуши и каза прегракнало, развълнувана като зряла жена. „Към Скендера

препуска конник!“ Константин вдигна морския далекоглед на Белия дявол и разпозна сина си. Вангел се връщаше във ваканция след третата година в лиця...

Процесията се зададе. Колкото по-незначително е едно царство, Господи, толкова по-тържествено се държат велможите му. И глупаво. Какъв излишен парад, каква имитация на богатство и величие и колко просташки всъщност. Отпред крачеха стотина копиеносци с хоругви, след тях позлатената фигура на Светата Майка Богородица от непорочното зачатие, покровителката на Молдова, теглена на платформа от шест бели вола, зад каруцата креташе едва-едва владиката Йосиф, следван от всички православни свещенослужители на княжеството, сред които се мяркаха и някои католически раса, следваше гвардейската музика, шумна и пищна... „Нима само този, който се страхува да чуе вътрешния си глас, търси музиката?“ Константин се изправи и скръсти ръце пред гърдите. „Нима музиката се е породила от страх, Господи?“ Зададе се и Йоан със свитата си, с министрите, с всичките си лакеи и блюдолизци. Възседнал прословутия бял жребец, положил на главата си „унгарската корона“, наметнал пурпурен плащ върху мощните си рамене, новият владетел търсеше външно величие, онова парадно благородство, годно да смекчи вълчия блясък на черните му очи.

Константин срещна погледа му и се поклони. Държа главата си наведена, докато новият господар на Молдова отмина. Като вдигна очи, шествието напускаше площад „Галан“.

Аурела принуди Вангел да се влюби в нея. На петнадесет години тя притежаваше повече женственост, притворство и хищна стръв към собственичество от която и да било жена, позната на Константин. По нещо му напомняше нрава на Алика, дори и външно, а сега, години по-късно, приликата беше потресаваща. Аурела беше нервно, капризно и глезено момиче. Константин виждаше, че Зоя едва се владее и че колкото обича Елена, толкова не понася момеещата ѝ се сестра. Аурела беше тънка като папрат, с горделива изящна шия и вирнат нос. Стъпваше леко и грациозно, докато някой не е накърнил честолюбието ѝ било с дума, казана накриво, било с жест, било, че някой е отказал да задоволи безбройните ѝ капризи. Тогава ставаше шумна, дръзка, в очите ѝ блясваше мъжка наглост, устните ѝ, най-красивата част от лицето ѝ, се сгърчваха в ъглите и ставаха змийски, навиреният ѝ нос

хвъркваше още по-високо в небесата и Константин гледаше да не остава в едно помещение с нея, с едно дете на петнадесет години.

— Помоли княз Абруд да се върне в Яш — каза Зоя една вечер. София спеше отдавна. Аурела и Магдалена легнаха веднага след вечеря, а Елена имаше треска и трети ден не ставаше от леглото.

— Защо? — разсеяно попита Константин. Прав, наметнал копринения си халат върху нощницата, той се колебаеше да се отпусне до жена си или да се преоблече и да се върне в патиото, където Вангел и Аурела продължаваха да бърбят пред камината.

— Онази усойница поставя вълчи капан на сина ти.

— Нали? — Константин взря слабите си очи в още красивото лице на жена си. — Защо не мога да понасям това момиче, за бога?

— Колкото е красива, толкова е противна — хладно каза Зоя.

— Намираш ли я красива?

— Има тяло на пъстърва.

— Така ли? — Константин седна на леглото. — Мислиш ли, че Вангел я харесва?

Зоя мълча дълго. В първия момент като че ли не му направи впечатление.

— Не знам. Малко по малко капанът ще задейства.

— Сигурна ли си?

Зоя се усмихна:

— Да.

— Защо се смееш, Зуи? Това момиче ме плаши. Страх ме е от едно дете.

— Легни си, скъпи. Утре Елена ще бъде здрава. Княз Абруд ще може да замине.

— А ако Вангел я последва в Яш?

— Няма да я последва. Ще имам грижата да му отворя очите.

Константин легна, но не заспа. Напротив, мъчеше се да долови откъслечни думи, но освен звънкия смях на Аурела нищо друго не пробиваше дъбовите врати на спалнята му. „Остарявам!“ — разсеяно помисли той, обърна се настрана и стисна клепачи.

На другата сутрин Елена не само че не беше оздравяла, напротив, кризата ѝ се задълбочаваше и угрижената Магдалена потърси Зоя.

— Не е болна, представи си — каза княгиня Абруд. — Сърдита е.

— Сърдита ли? На кого се сърди?

— На сестра си.

— Защо? — искрено учудена попита Зоя. Ако Аурела се държеше ласкаво с някого и видимо демонстрираше чувствата си, това беше само към Елена.

— Колкото и смешно да звучи, Зуи, мисля, че малката е влюбена в княз Вангел. Болестта ѝ е най-банална женска ревност.

— Не!

— Да, скъпа. Аурел заповяда да подготвят каретата. След обяд потегляме за Яш.

Вангел яхна коня си и тръгна да изпрати гостите. Върна се надвечер плувнал в пот, съблече се и скочи в езерото. Константин отиде да се преоблече за вечеря, а Зоя и малката София останаха да го чакат на кея.

— Знам защо си тук, Зуи — каза Вангел, когато стъпи на дървената буна. — Забравяш, че не съм дете... Отдавна.

— И ти забравяш, че те обичам — с посърнали очи и свито гърло отговори мащехата му. — Ти си мой син.

Вангел отърка мокрото си лице в нейното, грабна превиващата се от смях София, целуна я и побегна към къщата. На входа обаче спря и се обърна рязко.

— Въздържай баща ми от наставления — после прекрачи прага.

Вечерта мина тягостно. Константин беше обещал на жена си да отложи разговора за друг път, но когато Зоя отиде да сложи малката София в леглото, нервите му не издържаха.

— Как върви учението, Вангели? — глухо попита той.

— Като на маневри. Много по-дълго прекарваме в полето, отколкото в лиця.

— Как да те разбирам? Недоволен ли си?

— Не съм възхитен.

— Криеш нещо от мен?

Вангел приключи вечерята и се облегна на стола.

— Нищо не крия, татко. Аз съм по-добър ездач, фехтовач и стрелец, отколкото лиця може да ме направи. Понякога мисля, че си губя времето.

Константин почувства остра неприязън към сина си. В този момент срещу него не беше Вангел. През масата го гледаше синът на

Алика Бердяно, чужд млад човек с блудните, теменужени очи на майка си, с нейната глухота за чуждите аргументи, с нейното незачитане на всичко, което не я засяга.

— Не време губиш, а злато!

— Упрек ли е това?

— Отговор.

— Аз не съм задавал въпроси, княз!

Вангел вдигна глава вироглаво, баща му, напротив, сведе очи и тишината за дълго се настани между тях.

— Знаеш, Вангели, за да не си роб днес, а княз, богат и независим, дължиш го на великия си дядо — Константин вдигна глава и срещна хладните, умни, но празни от чувства очи на сина си. „Думите ми отскачат от него. Хладен и хлъзгав като майка си!“

— Не забравям, татко. Мога ли да забравя, че Марс ме измъкна от джамаата. Не, разбира се... Нито, че твоята майка отрови моята!

Константин не очакваше такъв удар. В себе си той го нарече подъл.

— Има такъв слух — князът чувствуваше, че гласът му издрезгавява, че сърцето блъска в гърлото му, че гъст огън залива лицето му. Това бяха първите пристъпи на сърдечната болест, която сега, толкова години по-късно, го беше превърнала в старец.

— Това не е слух, княз. Това е самата истина.

— Баба ти не е жива да се защити. Непочтено е да хулиш паметта ѝ!

— Не хуля никого. Майка ми наруши съпружеската клетва и беше наказана. Филип наруши много повече закони, но умря на дуел, нали?

Константин кимна. „Добре, че поне тази гнусна тайна не му е известна!“

— Значи всеки сам избира поведението си и сам отговаря за него. Така ли е?

Константин кимна отново.

— Тогава аз, сина ти, с пълното съзнание за деянията си искам да отидеш при генерал Миор... при бащата на Аурела, и да поискаш ръката ѝ. Искам годеж. Официален. В Яш. Сватбата ще бъде след две години, когато завърша лицей.

* * *

Константин беше загубил много близки в своя живот, за да си позволи да рискува сина си. Напротив, той лягаше и ставаше с молба към всевишния: „Господи, пази сирака, дай му сила и мощ да заобича мащехата си Зоя и сестра си София, дай му забрава за Одринското кале, вдъхни му великодушието на Белия дявол и накрая, Господи, Боже мой, вдъхни му любов към баща му, който няма силата на Сатаната, няма възмездието на Провидението и би счупил сабята си пред всеки, който извади кръст срещу нея!“

Вангел растеше непостоянен като вятъра. Понякога, в добро разположение на духа, Константин виждаше как търси близостта на Зоя. Тогава острия му поглед омекваше, гласът ставаше кадифен и ласкав, движенията плавни и гъвкави. Друг път, особено ако Зоя си позволеше да му отправи някакъв упрек, Вангел веднага се сецаше, че „дамата от Хърватско“ не му е майка, наричаше я леля Зоя с цялото презрение, с което едно подрастващо момче може да натовари едно обръщение. Очите му ставаха стъклени като на соколите, гласът остър и режещ, движенията резки, пълни и с неуважение, и с незачитане на статута ѝ на господарката на дома им. В такива случаи, а те не бяха малко, Константин изпитваше почти садистично желание „да го постави на място“, но Зоя го спираше.

— Недей — кротко казваше тя. — Горд нрав. Нищо не можеш да направиш... освен да го насъскаш срещу себе си.

Константин премълчаваше на мига, но после търсеше повод за разговор със сина си. Минаваха дни, Вангел забравяше инцидента и баща му започваше отдалече.

— Жалко, че дядо ти не доживя да те види. От неговата уста щеше да чуеш думи, които на мен ми е трудно да произнеса.

— Какво искаш да кажеш?

Настъпваше дълга пауза.

— Когато еничарите те плениха, целият род се вдигна на щурм.

— Естествено — напълно сериозно отговаряше Вангел. — Аз съм Авалов.

— Зоя също е Авалова, моето момче!

— Чувал ли си ме да го оспорвам?

— Не. Факт, че не съм, но това те задължава да се отнасяш с нея... като с моя съпруга.

В очите на Вангел отново блясваше стъклото.

— Да не би Зоя да се е оплаквала от мен?

— Не, но...

— Можеш да й кажеш, че я обичам — прекъсваше го Вангел и Константин знаеше, че и този път разговорът не се е състоял. — И нея, и сестра ми.

Малко по-късно копитата на жребеца му подпалваха каменната настилка и Вангел се запиляваше някъде, за да се върне бог знае кога... след две, три денонощия.

Една година преди да се запознае с Аурела, Вангел доведе в Скендера Йоан Лупус, Мико Сергиу и Дан Трифон. Момчетата бяха взели разрешението на бащите си да прекарат лятото в Буджак, а това можеше да означава само едно — на третата генерация Авалов вече не се оспорваха княжеските достойнства и Вангел встъпваше в аристократическата ложа с правата на титлата си и с могъществото на фамилното богатство.

Господи, Боже мой, колко безобразия извършиха тези момчета! И с колко жестокост са пълни душите им и как не знаят какво е християнско милосърдие, зачитане честта на ближния, колко струва живота и колко лесно се разделя човек с него, с единственото си богатство, отсъдено за временно ползване от Всевишния. За сто дни тези благородни деца създадоха такъв ужас в Буджак, какъвто нито Великият пират, нито копелето му Марс, най-хладнокръвния убиец, който Константин беше срещал, бяха дръзвали да демонстрират. Още първата нощ те се напиха като скотове в Татарбунарската механа и на коне, с факли и голи саби в ръце налетяха на един катун цигани вретенари край Прут. Четири момчета бяха изклали цялото мъжко население, бяха издавили като слепи котета всички деца и старци, а всички жени бяха влачили пеша пред конете си до бившия чифлик на Стефан Котленецът, където десет дни бяха изнасилвали и клали до пълно задоволяване на животинските си страсти. Но следите остават, по дяволите! Огнени, смъдящи, срамни, пълни с проклетие! Трина цигани и една недоклана жена оцеляха по чудо и хукнаха да се жалват в Яш. Разбира се, в Скендера никой нищо не знаеше. Когато момчетата се върнаха в имението, Наум Белиот им напали руската баня и влезе да

ги нашиба с върбови клони. Гледайки на стария наемник като на евнух, хусарите бяха започнали да си припомнят подробностите на вакханалията. Видял всички ужаси на този свят, притеснен до смърт, кършещ пръсти като девица, Белиот почука на вратата на господаря си, на близкия си приятел княз Константин Авалов.

— Те са убийци, княз — изохка наемникът. — Бесни кучета! Откъде се пръкнаха тия демони. Господи!

— Кой, Науме? Кой са убийците?

— Синът ви, княз, и неговите приятели. Да ми прости Всевишният, че тревожа ваше превъзходителство!

— Вангел? — Константин побеля като влашко сирене. — Кого са убили, Науме?

— Цял катун са изклали, невестулките му ненаситни... С все деца, жени и старци... От устата им го чух.

— Не може да бъде... — Константин се отпусна в креслото. Мълча миг, два, после погледна Белиот с празни очи. — Зоя знае ли?

— Не.

— Мълчи, Науме... И кажи на Вангел да дойде веднага!

— Колко цигани избихте? — попита Константин, когато десетина минути по-късно Вангел влезе в кабинета му.

— Много — изпъшка младият княз. — Цял катун.

— Къде?

— Между Кобадин и Татарбунари.

— Защо? — прегракнало, завладян от смъртен ужас попита той. Вангел дълго не можа да отговори. Когато все пак срещнаха погледите си, синът му каза:

— Не знам — гласът му звучеше сухо, като че ли безразлично.

— Как не знаеш, изрод! Това са стотина човешки живота. Беззащитни. Нападнаха ли ви?

— Не.

— Вие налетяхте и ги избихте до крак?

— Те са мюсюлмани. Мразя мюсюлманите!

— Преди всичко са хора, сине! Сътворени от Бог като теб и мене!

— Не! — вироглаво отговори Вангел. Очите му бяха пълни с дързост, стойката толкова нахакана, че изглеждаше просташка. — Ние сме князе, христови войни, а те боклук, торта на земята!

— Млък, уроде! — изкрещя Константин, бял като смъртник. — Още сега тия скотове да напуснат къщата ми. До вечеря да няма никой тук. — Вангел кимна. — А ти... А ти... — Константин почувства вледеняващ страх. Отново черни облаци се струпаха над фамилията, отново беше поставен в безизходица, отново животът на сина му беше заложен на карта. — Оседлавах и веднага се връщаш във Виена. Наум ще дойде с теб. И ще бъде с теб, докато не му пиша да се върне! Махай се!

Един час по-късно младият княз Йоан Лупус и графовете Сергиу и Трифон напуснаха Скендера, а надвечер облеченият за път Наум влезе при него за инструкции.

— Готови сме, Ваше превъзходителство. Дойдох да чуя заповедите ви.

Константин скочи. Трепереше от нерви, от слабост, от възмущение.

— Дръж изкъсо този пес, Науме. Наследствено зло тече в жилите му. И дядо му, и баба му, и чичовците му, всички бяха убийци, лека им пръст. Знаеш как гинат мъжете Авалови. И за нас се намира убиец, Науме, от божията ръка насочен. — Константин сложи длан на раменете му. — Страх ме е, че дните на Вангел са преброени. Пази го, колкото можеш, брат. Слезте до Галац и търсете кораб. Ще опитам със злато да потуля това клане. Ако успея, ще дойда да те взема от Виена... и да говоря с този вълк. Вангел все още не е чул думата на баща си!

Почувствала мъката и объркването на мъжа си, Зоя се оттегли с малката и притихна в покоите си. Константин ѝ беше благодарен. Довчера той тайно благославяше съдбата, хвърлила в ръцете му бившата жена на двамата му мъртви братя, днес не знаеше ще има ли сили да защити от гнева на Буджак и нея, и малката им дъщеря, която ставаше прелестна кукла и винаги беше откраднала слабото, чувствително сърце на пастрока си.

Константин яхна персийската си кобила и отиде да огледа страшното дело на титулованите вълци. От катуна нямаше следа — шатри, каруци, коне, всичко беше разграбено, човешките скелети, разхвърляни из полето, бяха оглозгани от лешоядите и беше трудно да се определи чии жертви лежат в тревата — на ордите на кримското хаганство или на яшските благородници.

Буджак запустяваше. Лазар и Котленецът бяха някъде из степите на Русия. До смъртта си Сокон пиеше от брега на Балтийско море. „Здрав съм, жив съм. Вие как сте. Бог да ви благослови! Поклони — Сокон Мехия, лазът.“, но Горам, след като изпрати вест за смъртта на баща си (сухо, делово, дори враждебно звучеше писмото на това късогледо момче), спря да се обижда. Именията Кобадин и Неводари Константин даде под аренда на бесарабски българи — скотовъдци, но ако ги срещнеше, нямаше да ги познае. Край Скендера беше останала само Раиса, (жената на Иван Калудов-Влаха, дясната ръка на Белия дявол), с трите си деца. Големият ѝ син Лазар, кръстен от Лазар Шкодер Едноръкия, беше дванадесет години по-стар от Вангел и повече от десет генерален управител на аваловите имоти в Буджак. Княз Константин му имаше доверие и не оспорваше решенията му. Лазар Влаха беше намерил арендатори за запустелите имения, той пазеше къщите в Килия, той поддържаше Скендера през зимата, ремонтиреше постройки, огради, езерния и морския кей, гледаше персийските коне на Авалови, раса, превъзхождаща всяка друга, но капризна, нуждаеща се от специални грижи, внимание, та дори ухажване. Персианите трудно понасяха големите студове на Молдова, но издържаша някак. Боят и мръсотията обаче ги отвращаваха дотолкова, че предпочитаха да умрат от високомерна погнуса, вместо да се приравнят с далечните си роднини-катунари, с които понякога се срещаха из полетата. Персианите имаха нрава на короновани глави, но Лазар Влаха ги обичаше, угаждаше им и те му се отблагодаряваха с нелишена от високомерие доверчивост. За тях той беше любимият слуга, но все пак слуга. Когато Константин или Зоя влизаха при тях, жребците ги посрещаха с радостно цвилене, но щом София пристъпеше прага на конюшнята, петнадесетте персиана и четирите кобили се надпреварваха да кокетират, да вият шии и всячески да се стремят да я привлекат в своя бокс. София беше любимка на конете, още на четири години яздеше безупречно като татарин... София беше любимка на всички, включително на него, пастрока. Бог да ѝ дава спокойна младост и щастие.

Раиса и Влаха имаха още две деца. Иван, две-три години по-млад от Лазар, и Алика, кръстена от майката на Вангели, носеща нейното име. Константин молеше бога заедно с името момичето да не наследи и пороците на покойната развратница.

Късно през нощта князът влезе в имението, което по инерция продължаваха да наричат чифлика на Стефан Котленецът. Стомахът му се свиваше страховито, пулсът го блъскаше в гърлото. „Какво ли ме чака тук? Какъв ужас ще ми сервира Вангел, по дяволите!“ Князът запали насмолена факла и поведе кобилата за поводите. Сам не можеше да влезе в къщата. На никаква цена. И не сега, когато с възрастта нервите му бяха изтънени и опънати до скъсване. Никога! И в най-буйната си младост не можеше да гледа равнодушно или поне с насилено хладнокръвие последствията на насието, още по-малко, когато те бяха безсмислени.

В къщата нямаше и следа от кървавата вакханалия на младите скотове. Някой беше минал след тях, беше измил пода, подредил оскъдните мебели, погребал труповете и Константин знаеше кой е той.

На разсъмване князът остави кобилата на коневръза на Влаха и почука на вратата.

— Тук съм, княз — Лазар се появи пред конюшната си с ботуши и брич, прехвърлил през рамо риза от дебело, ленено платно.

— Добро утро. Влах. Много рано ставаш.

— Не съм лягал — мрачно каза икономът.

— Какво направи с труповете? — внезапно изстреля въпроса си князът.

Лазар мълча дълго, ровейки с ботуша земята пред дома.

— Вързах им по един камък и ги удавих в морето. Долу, на юг, край Исмаил... в дълбокото.

— Сам?

Влаха кимна.

— Видя ли те някой?

Икономът поклати глава отрицателно. За миг Константин почувства вътрешно ликуване, но само за миг, после безпокойството и гризачото съмнение го обзеха отново.

— Няколко мъже и една жена са останали живи. В този момент Двореца изготвя заповедите за арестуването на младите... благородници.

Лазар отново поклати глава.

— Едва ли.

— Какво искаш да кажеш?

— Брат ми ще ги причака пред Яш. Замина...

— Кога? — некриеъц изненадата си, възкликна князът.

— След клането. Всеки момент трябва да се върне.

„Малко говори това момче! — ядосано помисли Константин. — Всяка дума ли ще трябва да му изтръгвам!“

— И като ги пресрещне, какво ще направи? — с надежда да чуе именно последвалия отговор, попита той.

— Ще ги затрие, какво друго? — все така мрачно, а може би уморено отговаряше икономът.

Константин се прекръсти. „Докъде ме докара, сине! Да моля бога за смъртта на няколко нещастника!“

— Кога го чакаш?

— Свърши ли си работата, ще се върне.

— Щом го няма още... Може би не е успял?

— Не — сухо отговори Лазар. — Щом е казал „Ще ги затрия!“, значи циганите са мъртви. По-мъртви от това не могат да бъдат!

Князът много би искал да споделя увереността му, но страхът и съмненията бяха по-силни от него. Главите на тези цигани беше цената, която трябваше да заплати срещу безопасността на сина си. И той беше готов да плаща, макар да знаеше, да чувстваше с цялото си същество, че ще му се наложи да остане сам срещу Бог и съвестта си... но после, утре, вдругиден... В момента нямаше нищо по-важно от смъртта на тези цигани.

Константин прекоси двора и се отпусна на масата под лозницата.

— Умирам от глад — уморено каза той. — Ще ме нахраниш ли?

Иван Влаха се зададе в облак прах. Голяма суша беше сковала Буджак, голям глад щеше да тегли населението тази зима... А какъв мор щеше да мине по говедата.

— Къде са циганите, Иване? — луд от безпокойство изкрещя князът.

— В пясъка край Прут — беше кроткият отговор на личния му емисар.

* * *

Три седмици по-късно Константин се разхождаше нервно в хола на виенския дом на сина си и го чакаше да се събуди. Вангел беше наел

голяма мрачна къща на Кертнерплац, затрупана с мебели, постлана със залинели прашни килими. От стените гледаха десетина мъже с бонета, с дълги редки бради и коси, сплетени на тънки плитки, падащи до раменете. Нямаше съмнение, някога тази къща е била притежание на богати евреи. Константин бродеше от стая в стая с усиливащо се напрежение. Наум отиде да търси нови сбруи за персианите. Намери претекст да не присъства на тежкия разговор, който Константин се готвеше да води със сина си. Князът пристигна във Виена вчера на обяд, но Вангел се върна след полунощ толкова пиан, че се наложи да го съблекат и да го положат в леглото.

— Пие ли много, Науме? — попита Константин, когато се върнаха в хола.

— Утре той сам ще ви отговори, княз — каза старият воин и се прибра в стаята, която Вангел му бе отредил в еврейския си дом.

Наближаваше обяд. Белиот скоро щеше да се върне от сарашкия пазар, а младият скот все още спеше.

— Княз Вангел Авалов — извика баща му. — Събуди се веднага! Вангел се размърда, обърна се по корем и в просъница промърмори.

— Остави ме да спя, Науме, че ако стана, ще те вземат дяволите!

— Ако не станеш веднага, теб ще те вземат дяволите! — вълн от себе си изкрещя князът.

Няколко секунди по-късно Вангел седна в леглото.

— Татко? — със заекване, примигване и гримаси на неприятна изненада попита синът му. — Откога си тук?

— От вчера — насилвайки строгите нотки в гласа си, отговори Константин.

— От вчера? Господи... На мен ми беше лошо... Много лошо... Да, сега си спомних всичко... — Вангел направи опит да пусне краката си на пода, но тялото му не се подчиняваше и падна по гръб в леглото.

— Ставай, княз! Веднага! — изкрещя Константин. — След десет минути те чакам в трапезарията!

Повече от половин час мина, преди Вангел да се появи в манияшкия си китайски халат с щамповани лъвски глави, но поне беше измит и вчесан. Лицето му беше остро, дори зло, сините очи, които понякога ставаха теменужени като на Алика, сега бяха сиви, та

оловни, нагли като на чичо му Филип, опасни като на Марс, копелето на Мана слугинята.

— Какво искаш? — сухо попита той. — И моля те не ме третирай като София!

— Седни, Вангели — гласът му звучеше уморено от път, безсъние и нервно напрежение, краката му трепереха от страх пред бъдещето, от ужаса на неизвестността, от обич към сина си очите му бяха пълни с горещи, кървави сълзи. — Седни, момчето ми, искам да поговорим като мъже... Като баща и син, за бога!

Вангел седна, без да промени нито гримасата си, нито настроението си.

— Пиеш, сине.

— Пия понякога. Снощи бях пиян като хонвед.

— Защо, Вангели? Съсипваш здравето си, момче. В нашия род никога не е имало отчаяни пияници.

— Не бой се, княз — без да мигне, отговори той. — Аз имам висша цел. Хора като мен не стават роби на виното.

Князът не очакваше да чуе толкова претенциозен отговор и дълго не можа да му противодейства.

— И каква е тази цел, ако е удобно да попитам?

Вангел изпи жадно чаша мляко, наля втора, преполови я.

— Война с Отомания, княз! — трескаво, фанатично каза той. — Смъртна война с исляма. Те я наричат джихат и обещават на всеки загинал в Свещената война с християнството богатата на мохамедовия рай.

— Но вие избихте цигани...

— Циганите са палачите на исляма. В Одринския джамат бесеха, палеха насмолена перушина, биеха... За жалки грошове и за удоволствие, княз. — Вангел допи млякото, погледът му като че ли почваше да се избистря. — Някой ден Йоан ще седне на престола. Кронпринцът на Трансилвания е един випуск преди нас в лицея, знаеш го внукът на Габор Бетлем, във Влашко управляват потомците на княз Влад Дракула, вълнения има в Далмация, в Атина, на Крит... Ще се вдигнем от всички страни и ще избием ислямитите като кучета. Ние, народите на Велика Византия. Стъпим ли веднъж в Малазия, ще изтласкаме всички османци, не само тях, всички мюсюлмани сирийци, сунитите от Двуречието... Ще ги съберем насилствено на Арабския

полуостров, ще ги обсадим с войските на кръста и ще ги изчакаме да изпукат от вътрешни междуособици. Белият човек не бива да понася насилието на ятагана! Ние, хусарите, в никакъв случай, на никаква цена няма да го търпим!

— Вие сте луди, момчета. Имате ли представа за могъществото на Османската империя?

— Винаги се намира по един луд, княз, и слава богу, иначе Египет, Елада, Рим до ден-днешен щяха да ни продават в робство.

Константин чу завръщането на Наум Белиот. Наемникът вдигаше извънреден шум, за да съобщи, че е тук, и да не попречи на разговора на князете.

— Говориш като лунатик, сине! — припряно, отчаяно каза баща му. — Отомания уби дядо ти, великият пират, момче, Вангел Авалия дон де мар. Моите братя Филип и Марс, наемните воители, които честно служеха на нашия дом. Нашият изход е златото, момчето ми.

— Твоят изход — Вангел изглеждаше по-високомерен от покойния пират и по фанатик от Марс копелето. Константин се чувстваше абсолютно безпомощен пред този тип мозъци. Интуицията му подсказваше, че езикът, на който говори с тях, остава неразбираем, че аргументите му са жалки, че средствата му за убеждение се схващат в най-добрия случай като детски брътвеж, че в лицето на най-близките си хора той изглежда и страхлив, и глупав. Константин знаеше, че баща му пиратът го смяташе за тромав, бавен, за една сантиментална креатура на богатството си; брат му Филип, който умря от любов, не се посвени да разстреля от упор фамилната му чест, брат му Марс, копелето на Белия дявол, единствения мъж, който Константин беше обичал искрено и без резерви, почиташе в него сина на княз Авалов, но заедно с това, без да го съзнава, презираше безволевия, мек благородник в него, наследил единствено титлата от великия си баща.

Княз Константин Авалов вдигна очи.

— Чел ли си завещанието на дядо си? — Вангел кимна. — Ти не си първият, който се готви да срине Отомания. Белия дявол води безсмислената си война тридесет години. Освен злато не спечели друго, а то ползва теб, мен, но не и народа му. И той мечтаеше да създаде християнска империя върху руините на Отомания.

— Аз не мечтая — гласът на Вангел издрънча в прозорците. — Аз се готвя да действам, княз!

Константин скочи:

— Брътвежи на луд! Клането ви над беззащитните цигани е гнусно престъпление!

— Трябва да вселим ужас у ислямитите!

— Колейки жени и деца?

— Когато Кенан паша ме взе в плен, турците изклаха цялото население между Прут и Сирет. Включително Филип Ткон Македонец, който едва се крепеше на седлото от старост и беше облечен в неприкосновеното расо на монаха.

„Губя си времето! — помисли Константин с нарастващо отчаяние. — Той е фанатик! Одринското кале направи от едно дете демон!“

— Добре — примирително каза той. — Да приемем, че сте извършили наказателна акция. Защо поне не прикрихте следите си. Ако не бяха младите Власи, днес клането щеше да бъде известно в Буджак и князът щеше да е издал заповед за арестуването ви.

— Ние няма да се крием, татко. Ако князът вдигне ръка срещу нас, защитавайки ислямитите и техните палачи, ние ще му отрежем главата! Ще го пречукаме като плъх!

Константин се прекръсти.

— Бог да ви пази, момчета. Вие наистина имате нужда от лечение.

* * *

На следващото лято Вангел се влюби в Аурела. Край нямаха грижите с това момче... Последва дуелът с Йоан Лупус и десетгодишно заточение. Мъка, неизвестност, страх... И ето, за проклятие наказанието му изтече в годината, когато смъртният му враг Йоан седна на престола в Яш...

ВТОРА ГЛАВА

„Страх ме е от смъртта! Призлява ми от кръв! Ненавиждам агонията на жертвата“ — мислеше княз Вангел Авалов, пиейки кафето на патиото в Скендера. Валеше дъжд, Зоя и София спяха, имението тънеше в следобедна дрямка. „Обичам шума на дърветата, крясъка на сойката, лекия, детски сън на сестра ми... Защо ме направи убиец, Бели дяволе? Аз ли, синът на курвата, трябва да меря ръст с тебе, след като баща ми, първородният ти син, е баба, а братята му загинаха като овни, старейки се да се изравнят с пиратската ти неповторимост!“

Нито София, нито майка ѝ спяха. Вангел знаеше това толкова точно, колкото добре си знаеше името. Те бяха затихнали, очаквайки срещата на двамата князе след повече от десет години.

Десет години? Половин човешки живот, по дяволите! Весел, разюздан, кървав. Аурела бързо се изличи в съзнанието му. Понякога затваряше очи и се мъчеше да изрови лицето ѝ от паметта си. Понякога успяваше, понякога не, но никога нито за миг не забрави Йоан Лупус и неговия лакей с графските вензели на гербовете. Когато бягаше от Яш, любовта към Аурела и поруганата чест го измъчваха повече от омразата към тримата му бивши приятели, към съзаклятниците от Лигата на Светия кръст. Виена бързо излекува душата му. В този Вавилон се продаваха хиляди жени, красиви, весели, достъпни. Княз Вангел Авалов беше богат. Едва тук, във Виена, той си даде сметка колко е могъща фамилията му и каква легенда е старият пират, дръзнал да води лична война с испанския Хабсбургски дом. Аарон Асса, старият адвокат на Авалови, се беше оттеглил от кантората, но синът му Самуел беше изучил достатъчно занаята на баща си, за да му отнеме всички грижи в столицата на Свещената империя. Младият еврейин нае двуетажна къща, намери модна, лакирана каляска със сребърни обковки, изля герба на Авалови на вратите ѝ, нае слуги, купи силни унгарски коне и всичко това беше извършено, докато Вангел, грохнал от лудешката езда, сънуваше кошмарите си. Сънят му беше един и същ вече единадесета година. Целият Яш е събран на градския

хиподром, за да наблюдава втория дуел между князете Йоан Лупус и Вангел Авалов. В една от ложите е Аурела, вече съпруга на Мико Сергиу. Долу, на пистата го чака Йоан, зад него графовете Сергиу и Трифон, секундантите му. Яхнал Юрикан, Вангел влиза ходом през вратата за простолюдието. Персианът се вие под него, в канията на седлото е забита позлатената сабя на Филип Авалов, на гърдите му грее орденът „Свети Джеймс“, поднесен на пирата по заповед на английската кралица Елизабет Втора. И... Дуелът. Вангел не убиваше Йоан. Смъртта е избавление за подлеца. Едно след друго той прерязваше сухожилията на ръцете и краката му и превръщаше човека, който отне и любовта му, и честта му, в жив труп.

Рядко успяваше да стигне в съня си до триумфалния му край. Много по-често се събуждаше, преди да кръстоса саби с Йоан, но довършваше ли кошмарната си мечта, Вангел скачаше върху Юрикан, хвърляше студен, празен поглед на публиката, очите му се плъзваха по Аурела, без да се задържат на лицето ѝ, отпускате поводите на жребеца и с манежен галоп напускаше хиподрома. И това се повтаряше поне веднъж в месеца, вече повече от десет години...

Вангел познаваше Виена, понякога дори му се струваше, че я обича. Тук, в този казан на нациите живееха повечето от неговите приятели лицеистите и той изгаряше от нетърпение да ги види. О, той знаеше какво ще говори тук. Щеше да им каже какъв подлец се беше оказал Йоан, техният Йоан Лупус хусаря, как беше посегнал на годеницата му и как отказвайки да спаси честта ѝ, водейки я под венчило, беше принудил празния красавец, безволевия, безмозъчен глупак Мико Сергиу да се ожени за нея.

Самуел го бавеше. Водеше го от стая в стая, показваше му уникални мебели, които въобще не му харесваха. Готвеше се да му каже, когато слугата съобщи, че е пристигнал Франц Бернщайн, представител на банка „Братя Бернщайн“, в която Авалови съхраняваха златото си.

— Ваше превъзходителство — започна евреинът. — По настояване на вашия адвокат г-н Асса вашето появяване в древна Флавиана струва един милион и сто хиляди талера. Одобрявате ли тези разходи?

— Да — разсеяно отговори Вангел. — Самуел Асса е упълномощен да движи всичките ми дела.

— Разбирам, ваше превъзходителство. Как ще благоволите да теглите кредитите си? За банката е от значение да знае кога трябва да подготви злато в наличност?

Озадачен, Вангел погледна Асса. Не беше разбрал нищо от въпроса. Банковите операции му бяха чужди като санскритското писмо. Адвокатът му помогна.

— Аз мисля, господин барон — покланяйки се угоднически, започна евреинът, — че два пъти в годината по един милион талера напълно ще задоволят нуждите на моя високопоставен клиент.

Новоизпеченият барон се намръщи.

— Това са страшни пари, ваше превъзходителство! Позволявам си да ви напомня, че от петнадесет години банката не е получила никакви постъпления от Яш!

— Моята фамилия е богата! — високомерно, влагащ в гласа си всичкото презрение, на което беше способен, отсече Вангел.

— Самата истина, ваше превъзходителство — вежливо продължи барон Бернщайн. — Князете Авалови са сред най-почетните клиенти на нашата банка, но ако ми позволите, искам да ви припомня, че няма неизчерпаемо богатство. В историята на банка „Братя Бернщайн“ са записани стотици злополучни фалити на фамилии и древни родове, познати надлъж и шир по нашата благословена Европа.

— Какво искате да кажете? — едва въздържащ гнева си, попита Вангел.

Баронът се поклони отново.

— Бих препоръчал на господин княз Авалов да харчи разумно парите си. Мнението на банката е, че е най-добре да включи златото си в изгодни сделки или поне с помощта на адвоката си да започне да оперира под лихва.

„Лихва“? Вангел почувства пориви на повръщане. „Какво си въобразява този пършив жид?“ — крещеше вътрешното му високомерие. „Че аз, княз Авалов, ще падна дотам да разорявам дребни бакали и амбулантни търговци?“

— Аз решавам как да оперирам с парите си, господин Бернщайн — остро, гледайки през него, изсъска Вангел и излезе от къщата.

Виена? Сравнена с Лондон, Севиля, Париж или Венеция бившата Юлиобона, Флавиана и бог знае как още наричана, тя беше едно жалко село, но Вангел сравняваше столицата на Свещената

империя с Яш и тя му се виждаше полис — гигант, ограден с валове, крепостни стени, препасани с ровове, пълни с помийна вода и жаби, с десетки бастиони, годни да отблъснат всяка войска, включително отоманската, неведнъж чупила алчните си зъби в укрепленията ѝ. Ползвайки майората си, Вангел изгнаника се превръщаше от само себе си в богат източен принц, а това значеше, че вратите на аристократите трябва да бъдат широко отворени за него. „Дай боже! А ако погледнат на мен като на дребен велможа от сечта, на жалко хусарче, предлагащо дисрепутационното си присъствие на най-високомерната католическа империя след испанската?“

Вангел възседна Юрикан и ходом излезе от каменния двор. „Няма да се обаждам никому. Ще почакам моето отсядане Във Виена да се разчуе!“ Като бивш лицеист той добре знаеше как вървят мълвите из града и как всяка високопоставена особа, без значение на вяра и народност, влиза в устите на десетки обеднели царедворци, въртящи се около двора на Хабсбургите.

Юрикан спря, изправи се на задни крака и се опита да го награби на кушия. Вангел задържа жребеца и се огледа. Отдолу, покрай лявата фасада на катедралата „Свети Стефан“, се носеше шествие, предвождано от знамето с полумесеца. Отпред, на бял кон, с чалма на главата се клатеше строен, млад паша, зад него пешком крачеше свитата му, ескортирана от алената гвардия, както наричаха преторианците заради цвета на конете им. Вангел не повярва на очите си.

След два века война Виена посрещаше посланик на Високата порта. Мостът над Дунав, който свързваше двореца с града, беше украсен със знамената на двете империи, а портата на дома на „Петте трона“ беше отворена широко, паважът постлан с килими, и цялата камарила на Шьонбрун, шарена като дъга след буря, беше накацала по мраморните стъпала, за да посрещне дипломатически агент на вековния си враг.

Вангел се задави от ярост. Едва започнал двадесет и първата си година, той беше започнал да губи нервите си. А те щяха да му трябват, по дяволите! Особено в разюзданата Виена.

* * *

В следващите десетина дни никой не го потърси. Няколко денонощия не излезе от дома си. Ходеше от стая в стая, пиеше унгарско вино, ругаеше слугите. В неделя сутринта се обръсна и тръгна на литургията в „Свети Стефан“, но когато приближи катедралата, заповяда на кочияша да върне каретата. На другия ден, блед като хлебар, с отсечени ръце и меки колене тръгна да скита из пазара. Нямаше нужда от нищо, Самуел Асса се беше погрижил за всички подробности на бита му, но вече не издържаше в мрачните, претрупани с мебели стаи на евреите. Виена имаше три основни пазара и трите разположени край реката. На единия, интезапния, продаваха животни, на втория — хранителни стоки. Вангел отиде на третия. Тук търгуваха с всичко: отрова, билки за любов и омраза, оръжия, картини, книги, всякакви антики от всички краища на света, свети мощи, продукти на алхимията, парфюми от Арабия, Италия и Малта, пособия за наблюдения на звездите. Тук гъмжеше от гадатели, магьосници и всякакви други по-големи или по-малки мошеници, въпреки че според конкордата на Папата с Хабсбургите цялата тази измет принадлежеше на Инквизицията, която беше длъжна да предава на огън всякаква ерес, магьосничество или други проявления на Сатаната.

— Княз? — гръмна гърлен баритон. — Княз Вангел Авалов?

После една тежка длан се стовари на рамото му. Беше Леополд Турн фон Курцланд или Бесния Лео, както го наричаха в лиця.

— Какъв дявол те довя в старата развратна Виена? — хилейки се с редките си, хищни зъби, попита принцът. — И защо, по дяволите, не потърси стария си приятел? — Лео се надвеси над ухото му. — Трябват ми хиляда талера. Ще ти ги върна, когато мога.

— Имаш ги — разсеяно отговори Вангел. — Как живеете в този котел?

— Тръгвай, княз! Ще те заведа да видиш всички дипломирани отрепки на великия хусарски лицей!

Таверната се наричаше „При Ото мечтателя“ и беше най-мръсното и кърваво свърталище в цяла Виена. Помещаваше се в бивша казарма, оградена с каменен зид, с плац, където вечер дрънчаха сабите на пияни дуелисти. Запустялата конюшня беше превърната във винарска изба, в кухнята на полка двама сърби с вид на левантийски пирати режеха пастърма, сухи унгарски салами и пържеха риба за

гостите на Ото в централната сграда, където някога се беше помещавал щабът на Негово Императорско Величество Рудолф Втори гвардейски конен полк, сега бяха наредени дъбови маси, достатъчно масивни, за да издържат буйното веселие, а и гнева на хусарите; постройките, служили за спални на гвардейците, Хелга, незаконната съжителка на Ото, беше превърнала в бардак. Срещу четвърт талер всеки пиян хусар можеше да отпусне нервите си с някоя от курвите на дебелата кръчмарка, стига да не прехвърли лимита от половин час и да не причинява болка на „мръсните лалета“, както в приливи на дебелашки хумор ги наричаше Бесния.

Когато прекрачи прага на таверната, Вангел присви очи — сумракът му пречеше да различи лицата на посетителите, миризмата на евтино вино и мръсни тела сгърчи стомаха му, шумът — истеричен, див, плебейски — го отстъпи крачка назад, готов да се обърне и панически да побегне през белокаменния плац.

— Спокойно — Леополд сложи длан на рамото му. — Сега ще видиш каква сензация ще предизвикаш! — Бесния изсвири с пръсти. — Господа, между нас е принц Вангел Авалов фон Скендера!

За миг таверната замря, после избухна рев и десетки тела, като през мъгла тръгнаха към него. Озова се в прегръдките на Херберт фон Мюнинг, стисна ръцете на граф Хайнц цу Баунщад, на Фердинанд-Ото барон фон Грюненберг и на много други лицеисти. Насила го замъкнаха на масата, връчиха му стакан вино, принудиха го да го пресуши до дъно. Вангел изпи разредената помия, избърса с длан устата си и се провикна:

— Господа офицери, днес таверната работи за моя сметка!

* * *

Две седмици по-късно княз Вангел Авалов, наричан фон Скендера, постъпи в тайната организация на виенските масони. В годината, когато светът полудя по „Градът на слънцето“ на Джовани Доменико Кампанела, когато половината от човечеството беше поразено от хуманизма на автора на „философия, основана на усещанията“, богатите аристократи на Свещената източна империя организираха държава в държавата. Абсолютизмът на Хабсбургите,

циничният терор на кронпринца и преторианската гвардия, засилващото се могъщество на еврейското банкерство принудиха рицарите да потърсят ефикасни средства за защита. Виена тънеше в разврат, в корупция, цените растяха, талерът се обезценяваше. Всеки ден се обявяваха фалити, древни родове ипотекираха или обявяваха за продан фамилиите си дворци. Всичко, което някога създаваше историята и гордостта на Империята, сега минаваше в ръцете на евреите. Чрез подставени лица единадесетте юдейски банки внасяха по-качествения и по-евтин манчестерски плат, желязо от ханзейските градове, стъкло и кристал от Толедо и Севиля, порцелан от Франция, месо и зърно от Дунавските княжества. Подбиваха цените на пазара и един след друг разоряваха дребните, а и по-едри търговци в столицата, в Бохемия, в Маджарско. От европейското финансово могъщество беше писнал цял свят. Картините на великия чревоугодник Рубенс „Венера и Адонис“, „Лов на лъвове“, „Прометей“ и още някои от най-известните му платна попаднаха в юдейски ръце. Тосканските грифони, вековните владетели на Флоренция, аристократите и банкерите Медичи бяха поискали от Папата нова анатема на юдейското племе. Гласове за анатема и конфискация се чуваха от Париж, Генуа, Парма. Дори Отомания, империя, непознаваща нито законодателството на християнския свят, нито ценяща хуманистичните идеи на Кампанела малко по малко започна да се чувства зависима от юдейското злато. Единствен Лудвик XIV Бурбон не се стряскаше от еврейската инвазия и пълнеше затворите с евреи и по най-малък сигнал на безбройните си доносчици. Тридесетгодишната война, която опълчи Империята, Германските княжества и Ватикана срещу Дания, Швеция, Англия, Франция, Холандия и Русия беше златен период за еврейското лоби. Банка „Братя Бернщайн“ не се свенеше да продава коне на Хабсбургите, закупени от Русия, и на Русия оръдията на „Хаменегер“, които корумпирани военни охотно обявяваха за негодни и бракуваха с фалшиви протоколи. И това беше само една част от дейността на банката. Агенти на многобройните ѝ филиали продаваха лично на император Фердинанд III Хабсбург военни карти на датски и шведски фортификации, дислокационни данни за войската на херцог Бъкингам, преувеличаваха силно или намаляваха до комична незначителност казашките кавалерийски корпуси, готвещи се да нахлуят в Полша с мълчаливата благословия на Русия. Започваше

онова време, което масоните наричаха „Залезът на кучето, изгревът на вълка“.

Масонски ложи съществуваха в Лондон, в Париж, в Италианските кралства, в германските княжества и те отдавна бяха хвърлили невидими мостове помежду си, имаха единно върховно ръководство Велик маг и бяха започнали активно да се противопоставят на еврейското лоби.

Навремето Вангел Аваля дон де мар, великият пират на Леванта, беше доверил на евреите целия си капитал, няколко десетилетия покъсно неговият внук княз Вангел Авалов фон Скендера не опита ножа си във врата на виенското банкерство само защото беше зает с друг не по-малко страшен враг — исляма.

Церемониалът по посвещение в тайнството беше дълъг, сложен, но вълнуващ и в съзнанието на младия княз се превърна в най-същественото събитие в живота му. Поръчители на Вангел бяха така наречените „вълци на тройния кръст“, степен, която се постигаше потрудно от маршалски жезъл в армията на Фердинанд. Зад него застанаха старите лицеисти Бесния Лео, граф фон Бюнинг, принцът на Линц и Баунцад Хайнц, барон Фердинанд Ото, Граф Грюненберг и наскоро отзованият посланик в Лондон херцогът на Залцбург Адриан Орлаински, един от най-добрите ездачи, фехтовачи и стрелци, които заедно с руския княз Иван Галицин и негова милост си оспорваха четири години войнското първенство в лицея.

Подземието на ложата беше усойно, влажно, кожената превръзка мачкаше и носа, и ушите му, но през процепите проникваше светлината на факлите, миришеше на тамян, на парфюмите на масоните, застанали в две редици покрай стените. Бесният Лео му беше обяснил част от ритуала, останалото предстоеше да изпита на гърба си. Тежка, би казал дори и желязна ръка тежеше на лявото му рамо, а когато пръстите ѝ се забиха във вратните му мускули, Вангел разбра, че е пред Великия маг, наречен още Вълкът на луната. Ръката го натисна. Нямахше съмнение, че трябва да падне на колене, но Лео беше забравил да му каже как, на две като роб или на едно като рицар, очакващ посвещение. Вангел прибегна до втория способ, ръката разхлаби хватката си и той разбра, че е избрал верния ход.

— Кажете всичките си имена и титли! — заповяда сухо хрипков старчески глас.

— Княз Вангел Авалов, син на княз Константин, внук на княз Вангел — носител на железния кръст „Свети Джеймс“, поднесен му чрез адмиралите на кралица Елизабет II Тюдор.

— Това значи ли, че след княз Вангел следите на рода ви се губят?

— Да, ваше благородие. Нито баща ми, нито братята му знаеха кой е баща на покойния основател на молдовския ни дом. Със сигурност се знае, че е бил моряк и че е взел участие в битката при Лепанто.

— Знае се още нещо, княз — гласът ставаше все по-глух, тишината все по-плътна, нарушаваше я единствено пращането на горящата смола на факлите. — Бил е пират, княз. Наричали са го Белия дявол, макар той самият да е предпочитал по-престижното звание дон де мар.

Вангел почувства с кожата си, че от отговора му зависи много повече от постъпването му в ложата на вълците. Лъжата, дори благородната, щеше да го превърне от княз в парвеню и още от следващия ден Виена щеше да се превърне в най-негостоприемният град за него.

— Прав сте, ваше благородие — мъчейки се да внесе горди нотки в гласа си, започна отговорът си той. — Не мога да твърдя, че знам всичко за покойния си дядо, но в Отомания са го наричали Белия дявол, а везирите Кюпрюлю са оценили главата му като пират. Приписват му кланетата в Янина, родния край на жена му — София — Вангел млъкна, но интонацията му подсказваше, че трябва да продължи. — И още нещо трябва да чуете от моята уста, ваше благородие. Белия дявол е воювал срещу крал Филип Испански Хабсбург, пращането на Негово Величество императора.

— Защо, княз? — попита Вълкът на луната. — Имате ли задоволително обяснение.

— Аз не, ваше благородие. Познавам жалка част от света, макар че бях турски пленник и насилствено обучаван в еничарските корпуси, обаче ако ваше благородие Вълкът на луната и неговите братя вълците от третия кръст желаят да чуят, бих могъл да преразкажа завещанието на... княз Авалов?

Настана дълго, тягостно мълчание, после отново се обади хриптящият глас на Вълка.

— Братята решиха да чуят завещанието на княз Авалов, младежо. Слушаме ви!

Вангел пое дълбоко въздух, обърса с длан потта, която шуртеше и по брадата му, и по жилавото му, общо взето сухо тяло.

— Ще говоря по памет, ваше благородие и ще се спра на генералните мотиви. Белият дявол е бил пират, морски разбойник, убиец с оценена глава само защото е бил християнин, враг на Османовия род и на войнстващата, баща ми я нарича човеконенавистната ислямска религия. От Дунав до Егея и от Понт до Адрианово море живеят християни. Никой не знае колко, но някога това е била Велика Византия, империя на просветата и кръста. В очите на католическия свят нашите народи са еретици, инквизицията произнесе анатемата си над източно прославното крило на Светата църква, но все пак християни, спазващи Божиите заповеди, проповядващи смирение, покаяние и всеопрощение. Те бяха създали империята си, за да приобщят варварите към светото учение на Исус Спасителя и да спрат ислямските пълчища, които и до днес грабят, палят, изнасилват и колят поданиците на негово величество император Фердинанд, Бог да благослови дните му! — Вангел млъкна задъхан. Имаше чувството, че е казал всичко или поне най-главното. Главата му се цепеше по шевове, в устата му нямаше капка слюнка, потта продължаваше да шурти по гърба му. Отново освен пукота на факлите не се чуваше нищо, дори дишането на масоните бе така стаено, че ако някой му кажеше, че е сам срещу Вълка на луната, не би се учудил ни най-малко. Тогава чу гласа му.

— Вълци от третия кръст, върнете светлината на очите. Нека княз Вангел Авалов изпие първата глътка вино сред своите братя!

Светлината беше повече от оскъдна, но когато Бесния Лео му поднесе стакан с искрящо токайско вино и течността се разля по тялото му, Вангел започна да диша, да мисли и да вижда по-добре и най-важното трезво.

Лицето на Вълкът на луната го поразил. Срещу него в дървен трон седеше облечен в гумена престилка и с мистрия в ръка самият канцлер на Империята. Вляво и вдясно различи някои от най-авторитетните, а и най-богатите аристократи на Виена, достатъчно недостъпни и могъщи, за да гледа на контакта с тях като на толкова абсурден, колкото абсурдна би била една покана за аудиенция при самия Господ Бог.

— Починахте ли си, княз? — попита Вълкът на луната.

— Да, ваше превъзходителство — Вангел неволно употреби обръщението, което рангът на канцлера изискваше. Великият маг, принц Леонхард фон Грас, се усмихна, по-скоро старческото му лице се сгърчи така, че заприлича на вълчия профил, излят от масивно злато над главата му, върху високата, семпла облегалка на дъбовия му трон.

— Слушаме ви, княз — възвърнал като восъчна отливка на мъртвец, каза Вълкът на луната, а това, макар и изречено кротко, беше категорична заповед да продължи анализа си на обагрения с мрачна слава пират. Вангел се пребори с йерархическите си навици и продължи според правилата, които Бесния Лео му беше втълпявал цял ден.

— Ваше благородие, г-н Велик маг, братя вълци от третия кръст, ислямът е в джихат. Това значи свещена война с друговерците от всички религии, раси и секти. Докато Исус проповядва милосърдие, Мохамед заставя своите последователи да удавят в кръв всички, които отказват да приемат войнствената му доктрина. Вангел Аваля дон де мар, пиратът, Белия дявол, Княз Вангел Авалов и някои от оцелелите архонти на Византия поведоха смъртна схватка с вожда на световното мюсюлманство султан Селим II Османоглу и загинаха в тази непосилна война. Ако Високата порта и канцеларията на Великия везир наричаха покойния княз Вангел Авалов пират и морски разбойник и това е разбираемо, позорно, нехристиянско и престъпно би било молдовският княз Сигизмунд да ползва тези прозвища по адрес на великия моряк, чийто скромен потомък се явявам аз, само защото е бил васал, лакей на Отомания и всячески се е старал да угоди на могъщия си сюзерен.

Вълкът на луната кимна едва забележимо, но Вангел, напрегнат като струна на арфа, видя и одобрение и съгласие по старческото му лице.

— Прав сте, княз Авалов. Приемам обясненията ви, разбирам гневния патос, клокочещ в гласа ви. Приемам ги доброволно, както вие доброволно пристъпвате прага на ложата на „Олтарът на целомъдрената вълчица“. Нали, момко?

— Да, ваше благородие, господин Велик маг.

— Тогава има още един въпрос, който братството иска да бъде изяснен. — Защо княз Вангел Авалов помогна с пиратската си, нека я

наречем християнска флота на английската корона да овладее Гибралтар и да проникне в Медитеране?

Вангел не отговори дълго. Все по-ясно различаваше лицата, а като че ли започваше да се досеща за единствения логичен, а защо не психологически принцип, по който тези мъже се бяха струпали в тайната на ложа на „Вълчицата“. Ако не се налагаше да отговори на най-опасния въпрос, който можеше да му бъде зададен в империята на Хабсбургите, Вангел би опитал да си припомни имената, титлите, дори милионите, които тези мъже притежаваха и за които навремето ротмистър Бреме, военният комендант на лиця, охотно разпространяваше клюки.

— Затруднява ли ви въпроса, княз? — острите сиви очички на канцлера опипваха лицето му. „Или си внушавам, или Вълкът на луната издевателства над мен, струпвайки ми и властта си на втория човек на Империята, и мистическото тайнство на ложата.“

— Не, ваше благородие, макар че когато ме изпращаше в лиця, баща ми ме предупреди, че този въпрос ще ми бъде зададен.

— Трябва да чуем отговора, млади господине.

— Християните от Леванта са гледали на основанието на Светата лига на католическите корони като на единствената сила, годна да унищожи империята на османовци, ваше благородие. Създаването на лигата било бавно, мъчително, придружено от разногласия, но все пак с намесата на ватиканските нунции в европейските монархически домове и с пряката благословия на Папата все пак била основана. Крал Педро Португалски изпратил дук до Кадамещу в Средиземно море. Крал Филип II Хабсбург поверил командването на флотата на братовчед си дон Хуан Австрийски, също Хабсбург, френските корсари от Брест и Сен Мало, генуезци, неаполитанци, галерите на Венеция, наемници и авантюристи от цял свят се струпали в пристанищата и се отправили за остров Мадейра, където дон Хуан щял да направи преглед на обединените сили и да потегли срещу Отомания.

— Историята, княз, е оставила подробно описание на този кръстоносен поход. Дон Хуан нанесе съкрушително поражение на Отоманската империя. До ден-днешен Коринт е непроходим от потънали и заседнали турски кораби.

— Точно така, ваше благородие. Срещата на силите се състояла на входа на Коринт, или по-точно пред Лепанто. Под това име е

останала в историята. Белия дявол с хиляда воители се присъединил към флотата на Свещената лига. Турците загубили цялата си армада, с изключение на флагманския фелук на адмирал Али Паша, с който той се добрал до Галиполи, а после през протоците и до Истанбул. Битката била съкрушителна, но безсмислена. Вместо да даде заповед за десант на войските си и за окончателен разгром на ислямитите, дон Хуан се заел с поделянето на плячката, отнел кочермите, фелуците и гръцките скифове, които Белия дявол лично взел след кървав абордаж, и дал заповед на флотите да се върнат в базовите си пристанища. Битката при Лепанто, ваше благородие, била победоносна, но безсмислена. Тя ранила Отомания, но не я свалила на колене, а след оттеглянето на католиците създала условия за невиджано развихряне на пиратството по бреговете на Леванта. Побеснелите турци, унижени, подложили на свирепо клане сухоземното християнско население, грабили, палили, изнасилвали... Незащитеното от стените на Виена население неведнъж е изпитвало варварската им ярост, животинската им жажда за кръв...

Вангел почувства, че е прекалил. Не от вчера знаеше страха на Виена от спахийските набези през Дунава, знаеше, без някой да му го е казал, че император Фердинанд отново търси съюзници срещу Високата порта, че погледът му е обърнат на изток към великите пространства на Русия и към създаващото ѝ митичен страх казачество.

— Искате да кажете, княз Авалов, че крал Филип и Свещената лига са разочаровали християните на Леванта?

— Да, ваше благородие. Покойната съпруга на Белия дявол, княгиня София Авалова, употребяваше именно този израз, когато обясняваше сближаването на дядо ми с англичаните. Когато битката при Лепанто сблъскала войните на кръста с варварите на „вечния джихат“, тя е живяла в Янина, не по-малко от един ден път от Коринт. „След Голямата война султан Селим осъди дядо ти на обезглавяване. Тогава той се сближи с английските моряци и получи орден «Свети Джеймс», признание на княжеската си титла и всички привилегии, които британската корона оказва на приятелите си.“ Тези думи, ваше благородие, ме карат да мисля, че след Лепанто, убеден, че католическият свят не се готви сериозно да срине Отомания, Белия дявол е заложил на британското оръжие. Историята доказва правотата му.

— Грешите, княз. Британия не само не разгроми империята на османовци, напротив, съюзи се с мюсюлманите, подсигури тила си и поведе пиратска война с Испания, Португалия и Франция за утвърждаване господството си над световния океан. Известен ли ви е този период, господине?

— Да, ваше благородие — Вангел опита да изстиска горчива гордост от гласа си и за миг му се стори, че успява. — Тогава княз Авалов поведе лична война със Султан Селим и загина от ръката на наемен убиец!

ТРЕТА ГЛАВА

— Чувал ли си нещо за Аурела? — попита Константин, сигурен в отрицателния отговор.

Вангел поклати глава. И умът, и вниманието му бяха далеч оттук, във Виена, макар погледът му да блуждаеше по ятата диви патици, прелитащи над тръстиките на Скендера.

— Не сполучи в живота тази красива жена.

— Коя? — попита Вангел като стреснат насън.

— Аурела.

— О, да... графиня Сергиу, ако не се лъжа?

— Формално да, но всъщност вдовица при жив съпруг.

— Да поиска развод. Баща ѝ беше православен.

— Йоан няма да допусне такъв акт. Това би било обвинение срещу него.

— Йоан! — Вангел плю шумно, просташки, като кочияш от яшката пиаца. — Трябва да стисна за гърлото това куче!

Константин се огледа плахо.

— Не говори така, Вангели, за бога! Шпионите му са навсякъде. Лупусите са злопаметни и отмъстителни като... — старият княз млъкна.

— Като? — иронично, вперил теменужените си очи в отпуснатото, болнаво лице на баща си, попита младият княз.

— Като всички мечтаещи за диадемата на императора.

От патиото излезе София, махна с ръка, усмихна се и побърза да изчезне. „Какъв ангел е станала?“ с внезапно връхлетяла го нежност помисли Вангел. „Колко ли е годишна? Не, след няколко месеца, в началото на ноември, ще навърши осемнадесет години.“

— Красавица...

— Аурела? Успя ли да я видиш?

— София! — натъртено произнесе Вангел. — Аурела не ме интересува, княз.

— Слава тебе, господи! — Константин вдигна набожно очи към небето. — Имах ужас, че се връщаш за отмъщение.

Вангел се усмихна.

— Бъди спокоен. Аз съм на тридесет и една години... Защо се крият Зуи и София?

— Чакат да ги повикам.

— Ти си тук от два часа, аз цяла седмица. Нито жена ти, нито сестра ми поискаха да се срещнат с мен.

— Изпълняват заповедите ми, сине! Ако се беше върнал отмъстител, щях да те прогоня от дома си. Този, който лее кръв, предава и себе си, и роднините си в ръцете на дявола. Много кръв изтече в нашия род, за да подложа на изстребление жена си и дъщеря ѝ. Разбираш ли ме?

Вангел кимна разсеяно. Малко от словата на баща му проникваха в съзнанието му.

— Аз не, княз, но Йоан ще поиска отмъщение. Роб да беше, пак нямаше да забрави хиподрома. А той е коронованият владетел на Молдова.

Константин уморено затвори очи. Очакваше именно този отговор, очакваше го и със страх, и с примирение. Там, на балкона в „Галан“, докато чакаше тронното шествие, той си беше въобразил, че е годен да смъкне от престола смъртния враг на сина си, но когато изравнен с новия владетел, наведе глава като безволен, безправен илот, той разбра с цялата сила, която фаталността може да струпа върху хилавите човешки рамене, че смирено ще изчака съдбата на рода си.

— Лошо ли ти е? — попита Вангел. — Искаш ли да си легнеш?

— Не — Константин отвори очи, намести се в креслото, откъсна чепка грозде и накваси изсъхналите си устни. — До ден-днешен не знам какво се случи на хиподрома в Яш. Искам да чуя цялата истина!

— След десет години?

— Истината не познава давността!

— Подлостта също — усмихнат подхвърли Вангел.

От къщата излезе Зоя и тръгна към тях. Вангел се изправи и посрещна мащехата си с отворени обятия.

— Ти си жена без възраст, Зуи — целувайки страните ѝ, каза той. — Баща ми е щастлив мъж.

Вангел почувства ласката на хърватката. Чувствителен, капризен и горд като ловен сокол, той имаше безпогрешни рецептори за чувствата, които предизвиква, и болезнено остро реагираше, когато откриеше неприязън, антипатия, дори и най-невинния фалш.

— Благодаря, княз — с блеснали очи, продължавайки да държи ръцете си на раменете му, отговори хърватката. — Ще бъда щастлива, ако чувстваш Скендера като свой дом. — Зоя посрещна погледа на стария княз и млъкна объркано. — Какво има, скъпи?

— Очаквам от Вангел един отговор. Съдбовен отговор, Зуи. Не, нямам тайни от теб, но очаквам да чуя истината от сина си.

Вангел се загледа в езерото. Чувстваше нервните мехури в кръвта си, чувстваше и онова вътрешно вледеняване, което предхождаше яростта, онова временно вцепенение, след което следваше вътрешният взрив, който го превръщаше в убиец.

— Моля те, Вангели — почувствувала състоянието му, разгадала погледа му, каза хърватката.

Вангел пое дъх, изпусна го шумно и се обърна към баща си.

— Връщаш ме на събития, които всячески се стараех да забравя, княз. Добре, ще чуеш истината. Йоан и аз излязохме на дуел. Аурела беше станала жена на Емилиан Сергиу, затова бяха решили, че е неудобно той да бъде един от секундантите. Когато влязох в хиподрома, видях целия Яш на трибуните, включително младото семейство Сергиу. На пистата ме чакаше Йоан, зад него Дан Трифон. Предвиждах го, знаех, че той ще бъде секундант, но мислех, че ще играе тази роля и за мен. Вода Рад се провикна от ложата си. „Княз Вангел Авалов, слезте от коня и посочете секунданта си!“ „Ваше височество, отговорих от седлото. — Граф Трифон е мой духовен брат. Нека той бъде единствен арбитър в нашия спор!“ Тогава човекът, с който бяхме пили кръвта си, с който се бяхме клели пред светия кръст, с който кроехме планове да удавим в кръв Отомания, се обърна към владетеля: „Нямам нищо общо с потомъка на пирати, крадци и контрабандисти!“ Докато публиката обсъждаше думите му, на манежа излезе капитан Кристиан Миор, брат на Аурела. „Княз Авалов, приемете аз да бъда ваш секундант?“ Приех, слязох от коня, съблякох сюртука и отидох при масата със сабите. Беше студено, ръмеше, въпреки това останах по риза. Йоан обаче, позовавайки се на времето, беше облечен в дебело, вълнено трико. — Вангел спря за миг, погледна

Зоя, отпи глътка вино и отново се взря в баща си. — Знаеш какъв е ритуалът. Дан Трифон опипа гърдите ми, гърба, дясната ръка от рамото до гардлета. „Чист е!“ — провикна се както повелява правилника и застана зад Йоан. На свой ред Кристиян Миор, човекът, който щеше да бъде мой шурей, провери гърдите на Йоан, потвърди, че боят може да започне, и ние вдигнахме сабите. Във виенския лицей Йоан и аз се бяхме дуелирали стотици пъти и с учебни, и с бойни саби. Всички лицеисти, включително Дан и Мику, знаеха, че аз съм по-бърз и по-ловък от него, единствен Йоан не го знаеше или се правеше, че не го знае. Той е силен, честолюбив до лудост, но е склонен да подценява противниците си и лесно губи критерий за собствените си възможности. Херцогът на Залцбург Адриан, един руски княз и аз бяхме най-добрите ездачи и фехтовачи на лицей и това го разбираха всички, освен Йоан. Започна боят, публиката го подкрепяше с крясъци. В един момент разбрах, че ако го убия, ще ме разкъсат, а и не бях отишъл там да го убивам. Аурела беше виновна в този подгизнал ден ние да искаме смъртта на другия, след като бяхме пили кръвта си за побратимяване. Опитах да реша боя половинчато. Престорих се, че отстъпвам, издебнах момента и след кварта, с финт ин темпо пронизах дясното му рамо. — Вангел се усмихна, напрежението му беше паднало, присъствието на Зоя го успокояваше, създаваше му уют, несъзнателно се оглеждаше за сестра си, която някога, в далечното ѝ детство, не слизаше от коленете му и редовно заспиваше на рамото му. — Сабята срещна метал и отскочи като була. Опитах втори път, същият ефект. Вече нямаше съмнение, че Йоан, Дан Трифон и Кристиян Миор ми копаят трап. Усмихнах се на Йоан, знаех, че това ще го вбеси. „Ти си истински рицар, Йоане!“ — промълвих така, че само той да го чуе. На устата му се появи пяна, трепереше от унижение и омраза, но аз знаех, че когато поднови атаката, ще бъде беззащитен като сляпо коте. Посрещнах оръжието, направих захват от терца към прима и с батман избих сабята му. Докато разбере какво се е случило, измъкнах камата от ботуша, разпрах трикото и я забих в брънките на бронята, която пазеше тялото му до кръста. Настана мъртва тишина, княз. Публиката онемя, Йоан стоеше вкаменен с камата, стърчаща в ризницата. Тогава от трибуната се чу вик. Женски, по-скоро детски, но див и отчаян. Постъпалата тичаше долу момиче, полудете, изскочи на пистата, хвърли

се срещу Кристиян и заби всичките си десет нокътя в лицето му. После припадна. Свлече се на земята и загуби съзнание.

— Елена? — тихо попита Зоя.

— Да, Зуи, малката сестра на Кристиян и Аурела, детето със сивите очи, както го наричахме някога, беше единствената, която осъди публично подлостта на дворцовите... лакеи.

— Елена... — започна Зоя, но Константин я прекъсна.

— Какво стана после, Вангели?

— Общо взето, това беше всичко. Вдигнах Елена, плеснах я няколко пъти по бузите, докато отвори очи, яхнах Юрикан и напуснах хиподрома. — Вангел стана. — Яздих няколко часа, докато проветрих главата си... Когато се върнах в „Талан“, заварих една рота гвардейци. Имаха заповед да ме придружат до границите на княжеството. Бях осъден от Вода Рад на десетгодишно изгнание. Попитах капитана на гвардията: „За какво провинение ме наказва негово височество?“ Отговорът беше: „За неуважение към престола и публична гавра с неговите служители!“ Това е всичко, татко. Извинявай, но сега искам да видя сестра си!

Вангел изкачи стъпалата от езерния кей към къщата, влезе в патиото и се провикна:

— Софи! Къде си, лудетино?

София изскочи от нишата, която камината на летния салон отваряше в стената и, задавена от сълзи, се хвърли в ръцете му. Разбира се, беше чула всичко.

* * *

— Мразиш ли мама, Вангели? — попита Софи.

Яздеха ходом около езерото. Миришеше на лавандула, в тръстиките крещяха чапли, в храстите се надпяваха косове, заглушавани от нестройния хор на жабите. Беше ранен юни, слънчев и топъл, по обяд дори горещ, но сега, един час след зазоряване, свеж, с тръпчив вкус на мента и сол, които вятърът носеше от степта и морето.

— Как ти хрумна тази глупост? — искрено учуден възкликна той.

— Не знам — София го погледна плахо. — Нали не е твоя майка?

Вангел се пресегна и разроши гъстата ѝ, тъмна коса, падаща свободно на раменете.

— Но е жена на баща ми, нали?

— Не е същото — промълви София. — Понякога ми е мъчно за тебе. Случвало се е да плача насън. — Младата красавица въздъхна тихо, тъжно, по детски, но затова пък толкова искрено и с толкова истинска обич, че Вангел с труд преглътна буцата в гърлото си. — Толкова страшни неща ти се случиха, Вангели, а толкова добър и ласкав успя да се запазиш. Питам се къде намираш сили да бъдеш такъв рицар?

Вангел се усмихна.

— Не с всеки, княгиньо. Попитай Йоан Лупус — ще ти каже, че от мен по-подъл скот не се е раждал в Молдова.

— Какво говориш, Вангели?

— Самата истина, мила, но понеже, ако обичам нещо на този грешен свят, е моята красива, малка сестричка, на нея ѝ се струва, че съм самият ангел небесен.

Настана неловка тишина. Вангел разбра, че е прекалил с излиянията и че трябва да остави София да се справи с вълнението си.

— Наистина ли ме обичаш, Вангели?

— Наистина, Софи.

— Тогава вземи ме в Яш. Умирам от скука в Скендера.

„Време ѝ е да влезе в обществото — помисли той. — Само че ако някой не може да я въведе там, това съм аз. Поне в яшското.“

— Какво мисли баща ни по този въпрос?

— Не съм говорила с него, но ако ме вземеш, мама ще се погрижи да разсее страховете му.

— Мислиш, че Зоя ми има достатъчно доверие, да ми повери дъщеря си?

— Дъщеря ѝ е твоя сестра, Вангели!

— Зоя знае колко могъщи врагове имам в Яш.

София се усмихна. „Иронично? Нима е ирония това, което виждам в очите ѝ?“

— Мама знае всичко, Вангели. За разлика от татко... Тя плаща на хора, които ѝ докладват всяка твоя крачка.

Ако в този момент Христос се появеше между облаците, ако морската вода се превърнеше във вино или дивите гъски проговореха, Вангел щеше да бъде по-малко шокиран.

— Какво говориш, Софи? С каква цел ме шпионира хър... майка ти?

— Зле ме разбра, скъпи. Мама не те шпионира, тя те пази.

— Мен? От кого ме пази, по дяволите! — от дете Вангел притежаваше неизлечима слабост. Когато нещо не му беше ясно, когато не разбираше очевидни факти, вместо да потърси път към разгадаване на загадката, той се изпълваше с олимпиадска гордост, с презрение, с хладно пренебрежение, което неведнъж беше наранявало излишно най-близките му хора. — От кого може да ме опази една жена, при това чужденка?

Лицето на сестра му беше посърнало, очите ѝ изплашени, поводите трепереха в ръцете ѝ.

— Не исках да те обидя, Вангели. Извинявай за бога!

— Не си ме обидила, скъпа — с върховни усилия на волята изрече той. — Изненада ме наивността ти. Ти си голямо момиче, Софи. Може би наистина е време да се появиш в салоните на Яш?

Продължиха да яздят мълчаливо. Вангел приближи Юрикан до сивия ѝ жребец, прегърна я през кръста, потърка брада в тежката ѝ, катранена коса, наследство от баба ѝ София албанката.

— Вангели?

— Слушам те, скъпа?

— Йоан Лупус изпрати... четири пъти... наемни убийци... във Виена. За главата ти.

— Йоан? — Вангел взря очи в бледото лице на сестра си, което само допреди десетина минути цъфтеше от щастие. — Не!

— Да! — кимна София. — Убийците не стигнаха Виена. Хората на мама ги причакаха в покрайнините на Галац, макар че Йоан получаваше известие, че ти и твоите слуги сте ги ликвидирали, когато са се опитали да проникнат в дома ти на Кертнерплац.

Вангел почувства сърцебиене. София знаеше подробности, които несъмнено потвърждаваха истинността на думите ѝ.

— Добре, Софи, да приемем, че е станало точно така. Как Зуи разбираше кои са убийците и кога тръгват за главата ми?

— Първия път от княз Абруд, а после от хора, приближени на Йоан, на които плащаше в злато. Плаща им до ден-днешен.

И това обяснение звучеше достоверно, но Вангел имаше нужда да знае много повече. Много повече, отколкото младата красавица беше годна да проумее. „Какво знаеш, скъпа, за вълчия свят, в който си се родила? Та ти все още не си откъсната от лехата на безгрижието!“

— Това, което чувам, е втрещяващо, София — бавно, натъртено, мислейки за оцелялата си глава, започна Вангел. — Баща ми знае ли каква угроза е висяла над сина му?

— Не. Той е болен от сърце. Мама го щади от вълнения. Знаят княз Абруд, шпионите й в Яш... А те са много, един господ знае колко са, и...

— И? — напрегнато попита Вангел.

— И твойт приятел принц Леополд.

Вангел се пресегна и спря жребеца й за походите.

— Бесния Лео? — прегракнало повтори той.

— Да, Вангели. Принц Леополд Турн фон Курцланд. Мама научи, че генерал Валенщайн е обесил баща му и е разорил фамилията по време на Тридесетгодишната война.

И това беше самата истина. Бесния беше стипендиант на двореца, ходеше с протрити, лъснати от преносване бричове, с разкривени, изядени токове на ботфорите, често беше гладен и влизаше в таверните само когато някой обявеше, че вечерта се яде и пие на негова сметка, а най-често това беше той, потомъкът на пирата.

— Така е, Софи. Курцландови наистина бяха разорени, но какво общо има Бесния Лео с убийците на Йоан?

— Ако хората на мама изпуснеха наемниците пред Галац или те тръгнаха по друг път, принц Леополд имаше грижата да ги причака на Кертнерплац. Вдигаше засадата едва след знак от мама, че слугите на Йоан Лупус лежат в земята.

„И аз не съм забелязал нищо? Цели десет години? Какъв слепец си ме създал, господи!“ Вярно, Лео се замогна, нае къща, карета, започна да играе комар на едро, но Вангел си обясняваше внезапното му благополучие с дейността му в масонската ложа, през ум не му минаваше, че Бесния има користни интереси към него.

— Софи, скъпа — опитвайки се да се усмихне, поде той. — Ти ме втрещяваш. И всичко, което чувам, е истина. Едно не мога да си

обясня. Как Зоя укриваше тези огромни разходи от баща ми? Ти не си се сблъскала с онзи свят, моето момиче, но аз знам, че размахът на майка ти струва милиони.

София мълча дълго, но когато вдигна глава и го погледна, вече беше взела решение да бъде откровена докрай.

— Мама е била жена на Марс Авалов, моя баща. От него е наследила злато, не знам колко, но достатъчно, за да започне да търгува зад гърба на баща ти. Когато се получи твоето писмо от Виена, че банка „Братя Бернщайн“ повече от десетилетие не са получавали постъпления от Авалови, мама започна да създава своя търговска фирма... а и войска, Вангели. Кервани с порцелан пътуват за Русия, оттам купуват скъпи кожи, самур, норка и т.н., и ги продават във Виена, Мадрид, Лисабон, Лондон. От Лондон товарят кораби с бракувани топове и пушки и ги продават на африканския бряг. Оттам сребро и слонова кост за италианските пристанища. От Италия купуват плодове, които доставят във Виена, а от Виена отново кристал и порцелан за Русия.

Вангел едва си поемаше дъх.

— И всичко това по море?

— Не само по море, макар че мама има шест морски и три речни кораба. — София млькна, после отново вдигна детското си лице. — Един ден прегледах тефтерите ѝ, Вангели. Тайно. При мама служат повече от триста пътуващи търговци и близо сто въоръжени наемника, готови да изпълнят всяка нейна заповед. Командва ги чрез Лазар и Иван, синовете на Влаха. За нея работят банкери, адвокати и посредници из цяла Европа, скъпи. Зоя Авалова издава смъртни присъди, които се изпълняват на мига, освобождава убийци от затворите на дунавските княжества, които превръща във верни кучета, разорява банки, чокои, всички, които имат глупостта да се опълчат срещу Авалови, но князът няма ни най-малка представа каква дейност кипи зад гърба му.

Вангел не можа да сдържи смеха си, а малко по малко увлече и София. Придърпа сестра си на седлото, взе я на ръце, целуна пълните ѝ с щастливи сълзи очи.

— Всичко това ми звучи като приказка. Софи. Във Виена е модна една книга с източни приказки. Не я дочетох докрай, забравих и как се

казваше, но историята на нашия род от дядо ти Вангел до Зоя звучи не по-малко невероятно.

Чуха тропот на конски копита, а веднага след това бялата глава на Наум Белиот се подаде от храстите.

— Софи — попита Вангел, докато изчакваше приближаването на наемника. — Ти, разбира се, искаш нашият разговор да остане в тайна.

— Напротив — отговори сестра му. — Мама ме помоли да ти кажа всичко това.

— Ваши благородия — чуха дълбокия глас на Белиот. — Княз и княгиня Авалови ви чакат за закуска.

* * *

„Ако всеки можеше да наложи своите идеи на опонентите си, ползвайки безумието на правдата, то тогава и Сатаната щеше да има своите мъченици и те с пълно право щяха да носят кървавите си ореоли!“

Видовден? От езерото се вдигаше пара като от серните казани на ада, а бялата светлина на луната я разчупваше, профилираше и моделираше в тълпа грешници, гърчещи се в пламъците на огнената геена. Над Скендера цареше пълнолуние, в околностите скитаха върколаци, в блатата се криеха зверове, чудовища, от езерото изплуваха и изчезваха русалки и гуцери, нимфи, духове, великани и джуджета, цялата фантастична шайка, които страхът и въображението бяха годни да родят.

— Господин княз — предупреди го готвачката. — Пълнолуние е. Опасно е да оставате на открито след полунощ. До първи петли стойте на тъмно със залостени врати и прозорци!

Всъщност беше безумно красиво. Едва ли някъде другаде по света можеше да се наблюдава подобна нощ и като багри, и като движение, а и като музика, сътворена от невидимата фауна на Буджак. Вангел не се страхуваше или не беше суеверен, или нямаше въображението на готвачката, или беше тип „сова“, а защо не „тигър“, изпълващ се със сила и енергия единствено след залез-слънце.

Роднините му отдавна бяха по стаите си, но той знаеше, макар че никой не беше му го казвал, че когато баща му заспи, хърватката ще

излезе на езерния кей, и той чакаше търпеливо, любуващ се на тихата светла нощ пълна с мистика, която не стигаше до него, пълна със заплахи, които не чувстваше, но пълна и със спокойствие, от което имаше нужда, което отнемаше умората на дългите емигрантски години.

Луната изплува от морето, изпълни Скендера с видения и сенки, мина над главата му и сега се готвеше да потъне някъде на запад, а той продължаваше да отпива от маврудовото вино на баща си все така сам, както остана след първата фамилна вечеря в дома, в който се беше родил и който отново беше започнал да му навява скука.

— Вангели? — Зоя се появи така тихо, както беше изчезнала преди повече от шест часа.

— Чакам те! — от дълго мълчание и много вино гласът му беше станал глух, дрезгав, глас на старец или на градски глашатай, събиращ тълпите на екзекуция. — Цяла нощ?

Зоя седна срещу него. Изглеждаше свежа, бодра, сънят все още личеше на лицето ѝ, но очите ѝ бяха будни, живи и за първи път Вангели откри нещо ново в тях — жестоки.

— Крия твърде много тайни от баща ти, княз, за да имам право да напускам леглото му нощем!

— И все пак го напусна — развеселен от женската ѝ демагогия, подхвърли той.

— Събудих се преди разсъмване, а това е съвсем друго.

Вангел наля два стакана вино, но Зоя поклати глава и изля съдържанието на своя обратно в каната.

— Ти ще спиш до обяд, княз, а мен ме чака работа. Много работа, момчето ми.

— Зуи? — Вангел се пресегна, взе ръката ѝ и я целуна с цялата почителност, на която беше способен. — Ти замести баба ми София, нали?

— Само в известен смисъл, Вангели. Княгиня София беше велика жена... Аз ѝ дължа всичко.

— И аз, Зуи, Марс ме отърва от еничарския джамаат, но тя застави братя Авалови да търсят племенника ѝ!

— Възможно е. Тогава аз бях робиня на една мавританка в Сидра.

Вангел млъкна объркан. Не беше осведомен за никакво робство на мащехата си. Без да го е чувал от ничия уста, знаеше, че Зоя е била законна съпруга на тримата братя Авалови, знаеше, че е хърватка, беше разбрал, макар и много по-късно, че чичо му Филип беше убил, загивайки сам в боя, някакъв турски паша, който през цялото им бягство из българските планини им внушаваше, че преследва него, игуглана от одринското кале, а всъщност се домогваше до нея, красивата бяла хърватка, с която някога, по някакъв начин е бил свързан.

Вангел беше пил, без да се чувства пиан, беше прекарал една безсънна, макар и спокойна нощ, но сега, в сивия час преди разсъмване той се почувства и натежал, и достатъчно празен отвътре, за да се рови в миналото, още повече да задава въпроси, без да е сигурен, че любопитството му няма да накърни достойнството на тази странна, да не кажа страшна жена, която искрено обичаше. За собствената си майка той се беше сещал твърде рядко през дългото си изгнание, но Зоя често му се явяваше и насън, и в мислите му.

— Имаш ли да ми кажеш нещо, Зуи? Нещо, което не си споделила със София?

— Време е да ме заместиш, княз. Започнах да се уморявам, а и да остарявам, разбира се.

Вангел не очакваше такова наследство, макар че се надяваше да ползва силите, които хърватката беше създала.

— Сериозно ли говориш, Зуи?

— Напълно, княз — Зоя издърпа ръката си. — Ще се опиташ ли да създадеш масонска ложа в Молдова?

— Това е мое задължение — отговори той, без за миг да се изненада от въпроса. Самият факт, че Бесния е неин служител, беше достатъчна гаранция за пълната ѝ осведоменост. — Произведоха ме „вълк от третия кръст“.

— Знаем — кимна княгиня Авалова. — Почини си няколко дни, Вангели. Ще се срещнем в Яш. Време е да поемеш делата на Авалови. Аз трябва да се грижа за баща ти... Той е много болен, моето момче, и много добър. Искам да му отделия цялото си внимание.

* * *

Яхнал Юрикан, Вангел обхождаше улици, площади, къщи, в които някога беше добре дошъл гост, където преди десет години протичаше веселата му, буйна и жестока младост. Сега яздеше из Яш под прикритието на тъмната нощ наметнат с черен плащ нахлупил до очите филцова шапка, украсена със сребърната глава на вълчица, таен знак на братството, могъщо във Виена и абсолютно нищо незначещо тук, в дивото дунавско княжество.

Дворецът на Йоан Лупус беше осветен от десетки канделабри, домовете на графовете Трифон и Сергиу тънеха в мрак. Какво го доведе тук? Какво, по дяволите, очакваше да види, надничайки в прозорците на бившите си приятели?

Вангел обърна Юрикан и потегли към „Галан“. Трябваше да се промъкне незабелязано в собствения си дом и да запази пълно инкогнито до появяването на хърватката. Можеше ли да разчита на слугите? Сигурно. Ръката на Зоя изглеждаше достатъчно твърда и достатъчно жестока, за да се намери слуга, способен на предателство.

Връщайки се в Яш, Вангел знаеше, че ще се сблъска с отмъстителния нрав на Йоан, Зоя го беше предупредила, че владетелят ще насъска срещу него новоизпечения граф Флориан Дорней, гуляйджия и убиец, но предан на Йоан, на когото дължеше и титлата си, и положението си в обществото, което го ненавиждаше, презираше, но се боеше от изключителната му физическа сила и от бруталния му характер. Дорней беше избил било на дуели, било при кръчмарски сбивания повече от десетина души, страшната му слава се ширеше из княжеството и макар че Зоя го беше осъдила на смърт, двамата Власи все още не бяха успели да го предадат на земята. Бяха му устройвали засади, бяха го ранявали в гърдите и главата, но Дивия бик, както го наричаха зад гърба му, имаше седем живота като котките и борейки се със смъртта, доверявайки се на извънредните си сила и здраве, успяваше все още да остане в живота.

Вангел изпитваше по-скоро любопитство, отколкото страх от Бика, но беше обещал на мащехата си да пази в тайна присъствието си в Яш до нейното появяване. Вангел щеше да спази обещанието си, макар да знаеше, че го чакат десет денонощия непоносима скука.

Свика слугите, обясни им причините на инкогнитото си, прати ги да купят всички вестници, излизаци в Яш, и седна да пише писма до Виена. Написа куртоазни, макар и празнословни писма до негово

превъзходителство Вълкът на луната, на приятелите си граф фон Мюнинг, на принц Браунщад, на барон Грюненберг, на херцог Адриан Орлиански Залцбург, но единствено на Бесния Лео заповяда сухо: „Яхвай коня и тръгвай за Яш! Веднага! Княз Вангел Авалов фон Скендера“.

* * *

Зоя не се появи в столицата, но изпрати Лазар Влаха да го заведе при нея. Вангел познаваше двамата братя от дете, но никога не беше проявявал интерес към тях, както и към когото и да било от потомците на слугите. Лазар и Иван обаче не бяха слуги и сега, яздейки до големия брат, Вангел си даваше сметка, че напразно е подценявал, дори презирал тези свободни, независими и горди мъже, които бяха в услуга на семейството му единствено от уважение към паметта на баща си, прочутия капитан на Белия дявол. Лазар и Иван бяха прикрили следите им, когато бяха изклали циганския катун край Татарбунари, те командваха наемниците на Зоя, те щяха да бъдат двете му ръце от утре, когато официално щеше да поеме делата на Авалови.

— Колко път ни чака, Лазаре?

— С твоя кон ден и половина, ваше благородие. С моя — три! — почтително отговори Влаха. Яздеха на запад, беше свежо, тръпчиво, но скоро щеше да изгрее слънцето и да подпали гърбовете им.

— Нямах ли пари за приличен кон, Влах?

— Не е до парите, ваше благородие, до породата е. Бил съм къде ли не. Из Пустата, из Сечта, на север до Петроград съм скитал, но жребци като вашите персиани не съм виждал никъде.

Прав беше Лазар. Изключителни коне се въдеха в Скендеровите конюшни, но нямаше кой да ги язди и затлъстяваха като чокойски атове из девствените ливади на Буджак. Вангел помнеше каква сензация предизвика Юрикан на виенския манеж и колко велможи го бяха молили да им го продаде.

— Не знам къде отиваме, Лазаре, но като се върнем в Скендера, ще избереш два жребца и една кобила. Подарък от мен. Вие, Власите, го заслужавате.

— Какво говорите, ваше благородие? — Вангел срещна погледа му, но Лазар побърза да отклони очи. — Та това е цяло богатство.

— Казах ти, Влах, заслужил си го.

— Два жребца и една кобила? Защо, ваше благородие?

Вангел го прекъсна.

— Жребците ще делите с брат си, кобилата за разплод. Деца имате, род голям, утре и те ще искат да яздят персиани.

Продължиха да галопират мълчаливо, но Вангел чувстваше, че в Лазар напират въпроси и не се излъга.

— Какво ще каже негово височество княз Константин? — попита Влаха.

— Остави това на мен и престани да ме наричаш „ваше благородие“! Достатъчно е княз, Лазаре, от деца се знаем — Влаха кимна. — А сега кажи къде отиваме?

— Ще пресечем Серет със сал, ще яздим до Бистрица, между Билбор и Биказ реката се разлива в езеро, та там, на западния бряг, ни чакат княгиня Зоя, брат ми и момчетата. Княгинята построи къща, казарма с конюшни и зид с вълчи зъби наоколо...

— Под носа на Йоан?

— Властта на Лупусите стига до източния бряг на реката — усмихнат каза Лазар. — От другата страна на езерото започват Карпатите, а зад тях Трансилвания. Княгинята построи калето си на ничия земя.

— Как ничия? Трансилванските князе и полската шляхта отдавна враждуват за Карпатите!

— Така е, княз — кимна Влаха, — но наследниците на Георг Ракоци Трансилвански мечтаят да сложат ръка на Молдова, а полският крал Владислав никога няма да забрави, че смъртният му враг Ян Казимеж намери подслон в Яшския дворец. Княз Йоан Лупус има подкрепата на Високата порта, иначе главата му отдавна щеше да бъде посолена.

„Умно!“ — помисли Вангел. Зоя се оказваше по-добър политик от властващия княз и блюдолизците му. Оставаше да се увери, че има подобен талант и за търговия, и във въоръжената защита на фамилните интереси.

— Лазаре?

— Слушам, княз?

— Аз съм ти лично задължен, приятелю. Един ден искам да чуя от твоята уста как укри катуна?

— Това беше мой дълг, ваше благородие.

— Друг път ще говорим за дълга! Кой върти търговията на Авалови?

— Аз, княз, под заповедите на нейно благородие княгиня Зоя.

— Иван? — предварително знаещ отговора, попита той.

— Брат ми командва охраната, княз. Държи на гаг стотина въоръжени мъже-разбойници. До един с присъди в Яш, Галац, Търговище или бегълци от отоманските пристанища по Дунава.

Наближаваха Серет. Конят на Влаха беше грохнал от умора, от устата му се късаха вълма пяна, по косъма му се бяха образували бели, солни лекета, дробовете му свиреха като косове, галопът му се клатеше като патица, подушила водопой.

— Потърси място за нощуване. Влах. Аз ще изкъпя Юрикан в реката. Ще се срещнем на сала... — Вангел глътна думите си и се изправи на седлото. По пътя от Негреши за Роман препускаше каляска-дормез с впряг от алени унгарски коне. Нямаше нужда да се взира дълго, за да различи герба на Авалови, изкован от сребро на черните й, лакирани порти.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

„Истински бастион е вдигнала хърватката, по дяволите!“ — мислеше Вангел, разхождайки се из имението на мащехата си. Зоя беше купила стара чокойска къща и надстроила втори етаж. От горните стаи се виждаше езерото, буйната и чиста Бистрица, обраслите с бор източни склонове на Карпатите. В спалните имаше по две легла, маса с четири стола, малко кръгло огледало, леген и кана. В големия правоъгълен хол гигантска дъбова маса, опасана с пейки, в мазето оръжейна и склад за продукти. В южния край на двора, залепена за каменната ограда, беше изградена просторна конюшня. Под стените беше прекаран водопровод. В североизточния край бе иззидана руска баня, а някъде на запад, в самата планина, Зоя криеше стопанството си. Овце, свини, крави, птици — всичко необходимо, за да я направи независима от пазара и съседните, вечно враждуващи княжества.

— Отивам да спя, Вангели — каза Зоя, когато вратите на имението изскърцаха зад гърба им. — Грогнах от умора. Иди да поспиш и ти. Ще те събудя, когато дойдат наемниците.

Но Вангел знаеше, че няма да заспи. Банята „изтри“ умората му, но възбудата остана.

— Трябвам ли ви, княз? — попита Лазар. — Ако разрешите, ще ида да потърся брат ми.

— Върви. Довечера ще се видим на съвета.

Лазар смени коня и излезе от двора, а Вангел се качи на плоския покрив. Оттатък, до левия бряг на езерото, стигаше ръката на Йоан Лупус, зад Карпатите започваше властта на трансилванската династия Ракоци. Тук, на това късче земя всевластен господар беше Зоя. До тази вечер в полунощ, а после започваше неговата — на съдия, на господар, на Бог! След няколко часа той щеше да наложи волята си, да се снабди с войска и да започне война с Йоан Лупус и титулованите му лакеи...

* * *

Вангел реши да оповести завръщането си в столицата. „Не мога да се крия като плъх!“ — мислеше той, загледан в празния лист, декориран с герба на рода му. „Да става каквото ще, по дяволите! Пиратът Вангел Аваля не би се колебал да развее русите си коси на яшката чаршия!“

„До негово височество княз Йоан Лупус, върховен повелител на Молдова, Триречие и Буджак. Смирено съобщавам на негово височество — започна Вангел, — че след изтичането на десетгодишното ми заточение, аз, княз Вангел Авалов от Скендера, се завърнах в Молдова, решен да служа всеотдайно на интересите ѝ, да се подчинявам на законите и на заповедите на високоблагородните князе от рода Лупус, управляващи страната с вдъхнатите им от Бога целомъдрие, достолепие и всеопрощение за блудните овце от стадото господне! — ваш покорен слуга княз Вангел Авалов.“

Когато препрочете писмото, Вангел задраска „слуга“ и излезе на балкона. За пръв път си позволяваше да се показва на дневна светлина, но както очакваше, никой не му обърна внимание. Поне видимо. Долу, на оградата, се подпираше млад скитник със сплъстена коса и равнодушен, празен поглед. Месата му се подаваха под парцалите, наречени дрехи, нозете му бяха боси и издрани, но яки, косата му висеше до раменете на кичури.

— Ей, ти! — извика Вангел.

— Аз ли? — равнодушно попита босякът.

— Ти. Как се казваш?

— Не знам. Забравих. Защо се интересуваш?

Вангел се готвеше да го изругае и да влезе в стаята си, но нещо и в тембъра и в акцента на скитника го накара да остане.

— Ей, ти?

— Кажи.

— Не си тукашен, нали?

— Не съм.

— Откъде идваш?

— От далече... — скитникът се отдели от оградата и понечи да тръгне. — Скучаєте в този град — неопределено каза той и повлече крака към площада.

— Защо да скучаем?

— Много питате.

— Майната ти, проклет просяк! — изсъска Вангел и се върна в стаята. Отново седна да чете писмото до Йоан, когато стигна до края, задраска „покорен“ и започна да го прехвърля на официалната бланка на Авалови. Тогава чу гласа на скитника.

— Ей, ти! Я се покажи!

Вангел скочи като ужилен. „Сега ще те напълня с олово!“ — вбесен извика той, грабна пистолета, дръпна петлето, изхвъркна на терасата, но застана срещу дуло и две очи, пълни с яростна решителност.

— Аз не съм просяк! — сухо каза скитникът. — Може да съм гол, бос, мръсен, но просяк не съм! Разбра ли?

Вангел кимна. Този тип започваше да му харесва. Свали пистолета и опря длани на парапета.

— Добре, не си просяк, войн си! Така по-добре ли е?

— Не съм просяк, това е всичко.

— Разбрах. Престани да дрънкаш като латерна. Работа искаш ли? Лицето на скитника не се промени, злобата в очите остана, но и той отклони дулото.

— Каква работа?

— Въоръжена. Такава, каквато подобава на воин.

— И кой ще ме наеме? Ти ли?

„Ще трябва да те науча да говориш с мен, разбойнико!“ — помисли Вангел, но на глас произнесе:

— Влез в къщата. Ще наредя да те нахранят, да запалят банята, да ти дадат човешки дрехи. Когато си готов, кажи на слугите да те доведат при княз Авалов.

Вангел се върна на бащиното си бюро, дописа писмото, заля го с червен восък, запечата го с пръстена си и го изпрати. „Сега вече мога да чакам убиеца на Лупусите!“

Вангел се премести на голямата кожена софа. „Отново в Яш?“ Колко беше обичал този град и колко бързо го намрази до смърт. До повръщане, както се изразяваше Бесния Лео.

Налагаше си да не мисли за кратката си, бурна и унижителна любов. Аурела се промъкваше нощем в къщата, тук, под носа на слугите, отдаваше му се, виейки се като тръстика, скимтеше, захапала ту китката си, ту брадата му, и се измъкваше крадешком, посред нощ като дух, за да прекоси цял Яш до жълтата едноетажна къща на

генерал Миор, която някой ден щеше да затрупа цялото му семейство. Тогава Вангел беше щастлив човек. През деня официален годеник на една от първите красавици на Яш, нощем неин любовник до пълно грохване, до изтичане на костния мозък. Тогава Яш беше удобно за живеене място. Е, нямаше я ослепителната виенска аристокрация, нито могъществото на австрийското bankerство, но я нямаше и беднотията на древната Юлиобона. След отшумяването на войната молдовският селянин се върна при ралото, чокоите отглеждаха добитъка и пазарите бързо се задръстиха със стока, и местна, и вносна. Голямо богатство нямаше, но и голяма беднота също, а това създаваше някакво равновесие. Враждите и крайните ненависти бяха притъпени, никой не надничаше със завист в двора на съседа си и животът течеше безметежно. Разбира се, тогава той нямаше истинско око за Молдова или поне нямаше с какво да я сравни, освен с военните калета на одринския джамаат. Във Виена си даде сметка колко безметежен град е Яш и какви страсти кипят по света. Как най-богатите разоряват по-малко богатите, как се грабят злато и скъпоценности, каква омраза възбужда европейското сдружение на еврейските банкери с неговата финансова мощ и какъв ужас вселява отоманската империя с войнстващата си религия, с тъпотата и кръвожадността, която възпитава в безбройната си, многонационална военна сган. В Яш и въобще в Молдова, която граничеше непосредствено с османците и по статут се явяваше васално княжество на високата порта, се чувстваше по-малко страх от ятагана, отколкото в столицата на могъщата Свещена източна империя...

После Аурела го направи рогоносец... Не обичаше да си припомня тези два месеца... до деня на дуела, но понякога те изплуваха от недрата на паметта му. Вангел се беше разболял от заушки. Икономът Игнат, който тогава все още не беше грохнал старец, разпозна болестта, постави го под карантина и се зае да го лекува. Наливаше го с отвара от билки, правеше му компреси зад ушите и за десетина дни го изправи на крака. По няколко пъти на ден Аурела заставаше под балкона и с високия си остър сопран му разказваше как тече светския живот в града... До един юнски следобед, когато му съобщи, че дворецът дава прием в чест на Флориана Бетлем, внучка на княз Габор, която минаваше през града на път за Киев. Това беше

последният път, когато чу гласа ѝ. Видя я още веднъж, на дуела с Йоан, но вече съпруга на бившия му приятел граф Емилиан Сергду.

Балът... Аурела беше пила повече шампанско, отколкото можеше да понася. Вангел знаеше как я замайваха танците, колко луда беше по баловете в двореца, как светеха очите ѝ, как трескаво гореше челото ѝ, как прималяваше от възбудата на светския живот. Внучка на княз Абруд, с брака на майка ѝ за румънския офицер Миор тя беше загубила и титлата, и достъпа до титулуваното общество. Медиевистиката все още не беше се превърнала в наука из дунавските княжества, но дворцовата памет съществуваше и понякога тя беше по-жестока от истинското кастово деление.

От този злополучен бал Йоан Лупус беше отвлякъл пианата Аурела. Сутринта, изтрезнели, чужди един на друг, те се бяха опитали да се върнат в Яш, самозалъгвайки се, че нищо не се е случило. В столицата обаче скандалът зрееше. Беше се намерил някой да уведоми генерала, че дъщеря му блудства с княз Йоан, и той беше изпратил сина си със заповед да му донесе главите на прелюбодейците. Един час по-късно Вангел получи писмо от честолюбивия генерал, който му известяваше за измяната на дъщеря си и за присъдата, която ѝ беше издал. Кристиян не изпълни заповедта на баща си, но причака каретата на Йоан пред вратите на Яш. Отидоха в ловния дом на графовете Трифон. По-късно пристигнал сънливият, женствен и лудо суетен Мико Сергиу. Йоан кипял от ярост. Такъв брак би го отдалечил недосегаемо от яшския престол, към който той открито се стремеше, а и от срам — все пак Вангел и той бяха рязали китките си и бяха пили кръвта си в побратимяване. Положението му изглеждало безизходно. Тогаваш погледът му паднал на граф Сергиу.

— Мико, ти харесваш Аурела! Не казвай не! Сам си ми признавал, че потомъкът на пирата не заслужава тази красавица? Ще отречеш ли, приятелю?

— Не — измънкал глуповатият граф, поласкан и от обръщението, и от мисълта, че съдбата хвърля в обятията му една от най-красивите девойки на Яш.

— Добре, брат! — Йоан скочил на крака и заповядал да пригответ колесницата му. — Тръгваме за Ботошанския манастир. Дан и аз ще бъдем свидетели на брачния ви обряд! А ти, капитане, върви да предупредиш генерала, че довечера ще посреща булка!

Кристиян заварил баща си да го чака на прага.

— Къде са главите на развратниците, сине? — попитал старият войн.

— Няма да има паднали глави, тате! — избягвайки да го гледа, отговорил Кристиян. — Довечера ще видиш дъщеря си графиня и съпруга на Емилиан Сергиу.

Генералът се прибрал в стаята си, заключил вратата и лапнал дулото...

— Княз, княз Вангел... Ваше благородие?

— Моля? Какво? — Вангел седна на софата. — Какво има, бай Игнате?

— Странникът е готов, княз. Заповядали сте да ви го доведем?

Вангел се отърси от спомените и кимна.

— Кажете му да влезе.

На вратата застана сух, кокалест мъж, с черен сюртук, бяла риза и високи испански рейтузи. Очите му бяха все така нагли, но поне злобата беше паднала от тях.

— Ти си бил рус бе?

Чужденецът се усмихна, по-скоро нещо подобно на гърч разкриви иначе правилното му, дори красиво лице.

— Вие... княз ли сте наистина? — без следа от смущение или страхопочитание попита той.

— Седни. Ти си в дома на князете Авалови. Чувал ли си това име?

Русият странник кимна отрицателно.

— Идвам отдалече, много отдалече. Пътувам повече от три месеца.

— Пеша?

— Конят ми грохна на третата седмица. Беглец съм, княз. В Турция има награда за главата ми.

— Така ли? — Вангел се облегна удобно и се приготви да слуша. — Да чуем героичната ти история.

Русият, който всъщност не беше по-рус от него, но значително по-светъл от населението на Молдова, отново поклати глава.

— Не сега, княз. Сега ако позволите, ще попитам защо ме наехте и каква работа се готвите да ми възложите.

— Въръжена! — Вангел го изгледа одобрително. Този беглец имаше и кураж, и достойнство. Доказваше го фактът, че беше предпочел да се облече като войник вместо като слуга. — Ти ли си избра костюма?

— Аз.

— Оръжие имаш ли?

— Пистолет и нож. Барутът ми свърши.

Вангел се усмихна.

— Как се казваш, от кой град си, от кое племе, къде отиваш? Учтивостта те задължава да се представиш, беглецо. Седни най-последно и говори!

Русият се отпусна на креслото, кръстоса крака меко и непринудено и взря зеленикавия си поглед в него.

— Бягам от Одрин. Турците го наричат Едрине. Долу, на юг, на три конски прехода от Цариград... — Вангел изтръпна, но се опита да потисне внезапното си вълнение.

„Не, не днес ще откровенича с този разбойник!“ — помисли той, загледан в спокойните му силни ръце, лежащи като котки на облегалката на креслото.

— Името ми е Сотир, по баща Вълчанов, по род Куртев. Дигнахме бунт срещу валията, избихме заптиетата, но каймакаминът насъска еничарите. Оживелите от клането хванаха кой накъде види. Скитах някой ден из Родопа, една нощ по първи петли се прибрах вкъщи. Баща ми и чичовците ми изклани, братя и братовчеди кой избягнал ятагана, откаран в Анадола, сестра ми и сестриниците по харемите на агите. Вкъщи огънят угаснал, до огнището баба ми, в краката ѝ закланото гонче на стария, в ръцете ѝ Светото писание, за което няма ни очи, ни четмо, по лицето ѝ солени вади.

— Има награда за главата ти, Сотире, вика. Бягай на север при русите, но преди това ми изкопай гроб и ме положи в него. Това е, княз. Оттогава бягам.

— Положи ли старата в гроба?

Сотир кимна. Мълчаха дълго, после Вангел стана.

— Ела. Ще ти покажа в коя стая ще спиш и каква работа очаквам да вършиш — князът спря. Сега очите им бяха на едно ниво все още пълни с подозрения и с недоверие. — Ти ще бъдеш моя гроб, Сотире. Ако куршумът ме уцели в гърдите, никой няма да те държи отговорен,

но настигне ли ме в гръб, моите хора ще те разкъсат. Ще съжаляваш, че си се родил, одринецо. Ако не пукнеш преди мен, на кол ще те набият, на бавен огън ще те сварят. — Вангел се усмихна. — Е, приемаш ли работата?

— Приемам, княз — нехайно отговори беглецът.

— Добре, Сотире — Вангел извади кесията си. — Ето ти петстотин златни талера. Купи си дрехи. Моят гардероб е за мен. Кон и оръжие си избери от Аваловите. Давам ти три дни за отдих. На четвъртия падне ли мрак, ще оседлаеш твоя и моя кон и ще ме чакаш пред портата. Разбра ли?

— Не е трудно за разбиране, княз!

— Бай Игнате? — извика Вангел. — Настани нашия гост. Българин е, сънародник. От днес работи за Авалови.

* * *

В девет часа вечерта княз Вангел Авалов, придружен от новонаетия си гръб, изкачи стълбите на лятното казино, избра маса, седна и поръча шампанско. Заведението беше онемяло, после започна шептене, наподобяващо жуженето на кошер.

— Как се чувстваш, Сотире?

— Добре, княз. Не мога да повярвам, че бягството ми свърши.

— Започва по-лошо, Сотире, много по-лошо. Искам да запомниш няколко лица.

— Тук ли са?

— Не. Бай Игнат ще ти ги покаже в града. Давам ти още една нощ за размисъл, Сотире. Ако останеш при мен, ще понесеш всички несгоди, които едно семейство с много врагове може да струпа на главите на своите приятели. Ако решиш да продължиш към Русия, ще ти дам кон и хиляда талера да търсиш късмета си сред северняците.

— Искаш ли да остана, княз? — попита Одринецът.

— Няма да те лъжа, искам, Сотире. Авалови имат предостатъчно слуги, но аз имам нужда от приятел. Решиш ли да тръгнеш обаче, мисля, че ще те разбере.

— Няма да те напусна, княз — кротко каза младият българин. — Каквото за теб, толкова за мен... Никой не е избягал от съдбата си...

* * *

На разсъмване Вангел чу кариер на кон, после и пронизително изсвирване. Скочи и излезе на терасата. Бесният Лео се беше отзовал на поканата му... А защо не на заповедта?

ПЕТА ГЛАВА

Вангел лежеше в леглото си и ядеше грозде. Три денонощия го деляха от дуела с Флориан Дорней, време, достатъчно да реши да излезе ли срещу убиеца на лупусите, или да яхне Юрикан и да хукне към Виена. Всички подробности бяха уговорени. Дуелистите щяха да излязат на хиподрома голи до кръста с по една ръкавица (гардлет) до лакътя и със сабя по избор. Голотата беше поискана от Вангел и сама по себе си беше шамар върху височайшето лице на Йоан Лупус. Сигурен в неминуемата си победа, Дорней прие това условие.

Сотир Одринецът и братята Влахи слухтяха из яшките кръчми и му донасяха нескончаемите хвалби и закани на новоизпечения граф. Вангел малко се вълнуваше от този дуел, макар че му беше напълно излишен и го отвличаше от належащите дела. Беше се върнал в Молдова, за да създаде филиал на Виенската ложа и колкото по-дълго протакаше, толкова по-голямо недоумение и недоволство щеше да предизвика у Вълка на луната, поверил му аванпоста срещу Отомания.

Войната с ислямския изток предстоеше, но щеше да започне след физическото унищожение на Султана, акция, която трябваше да замисли, разработи и осъществи от Молдова. Веднъж обезглавен, Отоманският престол щеше да се превърне в лесна плячка за един нов кръстоносен поход, предприет едновременно от всички католически корони, граничещи с Болния човек, прозвище пресилено, но добило диагностична увереност сред тайния съюз на масоните. Без да има представа за намеренията му (всъщност това бяха заповедите на братството), Зоя го беше снабдила с идеален имот, в който той щеше да разположи хората си, да обмисли атентата и да проведе екзекуцията... и вместо да се заеме с войната си срещу Султана, този безсмислен дуел, който отново можеше да го осъди на изгнание, ако, разбира се, не му костваше живота.

Облечен като влашки търговец, придружен от Сотир и Влахите, Вангел беше прекарал цялата предишна нощ в таверната „Еднорогият елен“, беше видял с очите си Дорней и подсъзнателно, а с разума си

знаеше, че без да го подценява, не бива да се плаши от него. Дорней притежаваше животинска сила, изглеждаше свиреп като черкез, но имаше излишно тегло, къси ръце и крака и ако беше страшен, дори непреодолим противник в близък бой, от дистанция, противопоставяйки му бързината си, съобразителността и фехтовалната техника, придобита в лиця, Вангел знаеше, че и да не го срази веднага, ще го изтощи така, че в един момент ще бъде в състояние да го заколи като жертвен овен пред ложата на властващата династия.

Един етаж под него спеше Бесния Лео. Че спи, Вангел разбираше по ужасното му хъркане, което беше го превърнало в посмешницето на лиця. Сотир се върна на разсъмване, а това значеше, че стотината наемника на хърватката, въоръжени до зъби, са плъзнали по всички краища на Яш и че след седемдесет часа ще бъдат сред публиката на хиподрома, готови да прибегнат до оръжие, ако Йоан наруши правилата на боя и насъска гвардията си срещу него. Вярващ в честната дума на аристократите, Бесния смяташе подобна подлост за невъзможна, но Сотир и Влахите твърдяха, че е безумие да се гласува прекомерно доверие на един молдовски княз, който и да е той, и Вангел вътрешно им даваше право.

Време беше да става от леглото, както беше време и да премести Лео в западното крило на къщата. Ако хъркаше така в оставащите нощи до дуела, не Дорней, а той самият щеше да се превърне в жертвен баран. Вангел дръпна звънеца за прислугата и отиде да се мие в порцелановия леген, наследство от великия му дядо, пирата. След седемдесет часа щеше да заслужи честта да носи несравнимото му име или да осъди рода му на отмиране.

— Добро утро, княз.

— Добро утро, бай Игнате — Вангел обичаше бившия слуга на майка си и макар че се бе разпоредил да не го товарят с работа, охотно ползваше услугите му сутрин. — Къде е Сотир?

— Легна, княз. Двадесет часа не беше слизал от коня.

— Нека спи. Премести принц Лео в задните стаи. Хърка като карпатска стръвница.

— Чувам го, княз...

Вангел почувства, че старецът има да каже още нещо.

— Какво има, бай Игнате?

— В салона ви чака една жена, княз. От изгрев-слънце. Казва, че няма да мръдне, докато не я приемете.

— Просякиня?

— Напротив, княз, изглежда чокойка, макар че е забулена.

„Круцификс, ако не е просякиня, тогава е просителка!“

— Отивам да я видя, бай Игнате. Кажете в кухнята, че ще чакам принца за закуска.

В първия момент не видя жена. „Може би си е отишла?“ Не е издържала и се е махнала, но пердетата се раздвижиха и в салона се появи привидение.

Аурела? Не, не беше Аурела, макар че много напомняше бившата му годеница. Същият ръст, същите цветове, но ако при настоящата графиня Сергиу чертите на лицето издаваха капризен характер, склонен към истеричност, у тази жена преобладаваше високомерието и студената непристъпност, която превръщаше фрапантните красавици в статуи от плът и кръв... Да, напомняше му Аурела, но и още една дама, която някога минаваше за най-привлекателната фройлина от свитата на Сигизмунд Батори... Вангел вече знаеше кой седи пред него. Това момиче приличаше на баба си Магдалена Абруд.

— Господи, каква красавица си станала, Елена? В първия миг те взех за нимфа.

Лицето ѝ се озари от щастлива усмивка.

— Позна ли ме, Вангели... Толкова се страхувах от тази среща...

— Елена направи крачка, но спря неуверено. — Сърдиш ли се, че нахлух в дома ти?

Вангел взе ръцете ѝ, целуна ги, застави я да седне до него.

— Как ти хрумна такава мисъл, скъпа?

— Мога да си представя как мразиш всички Миор.

— Не мразя никой Миор, Елена, но обичам само теб.

— Ти прости на Аурела?

— Не я мразя, скъпа — Вангели удари звънеца за прислугата. — Не искам да си спомня за нея, не искам да я виждам, но не я мразя. Сестра ти не заслужава силни чувства.

Елена го гледаше изпитателно.

— Аурела е много нещастна, Вангели... — започна тя, но слугата влезе в салона и се принуди да глътне края на фразата.

— Бай Игнате, имаме скъп гост. — Неискрено усмихнат, всъщност едва потискащ лудото вълнение, което го беше обзело, започна Вангел — Донеси кафе и нещо за закуска. Това е госпожица Елена Миор, най-красивата млада дама на Яш.

Когато старият прислужник излезе. Елена попита кратко, почти шепнешком.

— Наистина ли ме харесваш, княз?

— Разбира се, скъпа. Ако се беше родила във Виена, щеше да бъдеш звездата на Шьонбрун.

— Нямах право да ми говориш така, освен...

— Освен? — Вангел не знаеше какво говори, какво мисли, какво чувства. Боляха го очи, дъх не му достигаше, сърцето му биеше като сребърната камбана на храм „Свети Сигизмунд Справедливия“, ръцете му трепереха, коленете му се биеха едно в друго.

Елена понечи да отговори, но бай Игнат отново я прекъсна с появяването си. Изчакаха закуската. Избягваха да се гледат в очите. Нито той, нито тя посегнаха към масата.

— Аурела е нещастна, Вангели. Граф Сергиу е празноглав позьор. Авантюрите му нямат край, коя от коя по-пошли, по-нелепи, по-срамни. В Яш няма лека жена, която не му е била любовница... — Елена го погледна за миг, но отново побърза да отклони поглед. — Дори слугините на сестра ми са избирани от него.

— Имат ли деца? — попита Вангели, колкото да чуе гласа си.

— Господ я наказва с безплодие. Аурела мрази мъжа си. Ще бъде подло, ако не ти кажа... — момичето пое въздух, събра целия си кураж и изстреля. — Аурела те обича... съжاليا горко...

— Елена, моля те...

— Не ме прекъсвай Вангели, за бога. Аурели нарича авантюрата с Йоан „нощта на божието проклетие“. Повярвай ми, княз, сестра ми мисли единствено за теб, макар да знае, че за подлост като нейната прошка няма.

„Нима е изпратена от сестра си? За бога, не, това не мога да понеса!“

— Защо ми говориш за Аурела, Елена? — сухо, едва преглъщаш режещата си слюнка, попита той. — Не е ли ясно, че нито мога, нито искам да имам нещо общо с нея?

Елена скочи и тръгна из салона.

— Аурела ме мрази... Знаеш ли защо? — Елена спря и се обърна. Делеше ги масата, светлината, падаща зад гърба ѝ, я размиваше така, че не различаваше чертите на лицето ѝ, но чуваше учестеното ѝ дишане и виждаше как гърдите ѝ се мятат като мъртво вълнение. — Мъжете ме харесват, Вангели. Включително Йоан Лупус и зет ми Мико... — Елена млъкна объркана, смутена от дързостта си, а може би уплашена, че той ще разтълкува погрешно думите ѝ.

— Ти си истинска красавица, скъпа — Вангел опита да ѝ помогне, съзнаващ, че самият той се нуждае от помощ. — Толкова красота и слепите биха видели.

— За бога, княз, не ме прекъсвай! — Елена прекоси салона и се отпусна на софата до него. Сега и нейните ръце трепереха, и нейните колене се биеха. — Вангели — повикала на помощ целия си кураж, продължи тя. — Помниш ли нашето гостуване в Скендера? Тогава аз бях дете, Аурела госпожица...

Вангел се наведе, целуна ръката ѝ, но когато се готвеше да вдигне глава, почувствува бузата ѝ да се отърква в косата му. После младата красавица скочи отново и хукна из хола.

— Бях малко момиче, но знаех, че нещо страшно става около мен. — Ти продължи да бъдеш мил с детето, но се готвеше да станеш съпруг на сестра ѝ, а за мен това беше непоносимо.

— Минало, Елена. Минало, потънало в прах и паяжини. Преди малко се опитах да си припомня лицето на Аурела. Напразно. По-лесно ще позная брат ти... макар че и той има открит дълг към мене.

Хъркането, което набитото му ухо чуваше от другия край на къщата, спря, а това беше знак, че Бесния се е събудил и че гладът всеки момент ще го доведе тук. „Бай Игнат трябваше да ме събуди много по-рано!“

— Кристиян е подлец и сводник на Йоан. Опитва да ме заведе в покоите му, след като по-голямата му сестра вече е минала оттам... О, господи, Вангели, защо те занимавам с цялата помия на Яш. Дойдох да ти кажа, че те обичам... от дете, че винаги съм те обичала. Десет години чакам, за да ти го кажа... — сълзи рунуха по лицето ѝ, но погледът ѝ се разведри и като че ли мускулното ѝ напрежение спадна. — Не се тревожи за мен, княз. Не си длъжен да отговориш на чувствата ми, но не можеш да замина, преди да чуеш всичко това.

— Да заминеш? Къде за бога се готвиш да идеш, Елена?

— В Русия. В Суздал, в манастира „Света Троица“. Вече трета година се надлъгвам със съдбата си.

Вангел взе главата ѝ в ръце, но преди да я целуне, изстреля: — След дуела тръгваме за Скендера, скъпа. Не понасям възражения. След десет дни ще бъдеш моя законна съпруга!

После сляха устни, но не можаха да потънат в целувката. Вратата се отвори с трясък и Бесния нахлу в салона.

— Така ли се готвиш за дуела си, внуче на дявола? — удивен от гледката се провикна той. — Веднага да ме представиш на младата дама!

* * *

Вечеряха на свещи, седнали на широката фасадна веранда. Яш дишаше в краката им. Лео пиеше бясно, Вангел и Елена се пиеха с погледи. Бяха прекарали деня в леглото и ако принца на Курцланд не беше гост на двореца „Галан“, още щяха да се ваят в чаршафите. Елена беше девствена, непохватна, но чувствена и всеотдайна и Вангел едва се сдържаше да не впие отново устните си в нейните.

— Страх ме е, скъпи. Не искам да излизаш на този дуел!

— Какво казва? — попита Лео.

— Страхува се от Дорней — Вангел се обърна към Елена. — Аз съм офицер, школуван фехтовач... Попитай Лео.

— Не бива да се биеш, скъпи, Флориан Дорней е подъл насилник. Цяла Молдова е пропищяла от него.

— Какво казва? — попита Лео, пресушавайки поредния бокал вино.

— Дорней бил подлец. Взел е страха на княжеството.

Лео се оригна доволно.

— Защо не пратиш твоя човек да го заколи... Май Сотир се казваше... Да имитира кръчмарска свада.

— Какво казва принцът? — попита Елена.

— Дава ми съвети... Неизпълними, разбира се.

— Какви съвети?

— Предлага да пратя убиец срещу Дорней.

— Може би е прав? — лицето на Елена се озари, очите ѝ светнаха обнадеждено. — Принц Лео ти мисли доброто, скъпи.

— Превеждай, внуче на дявола! — изломоти приятният, дрезгав глас на Бесния.

— Плюли сте си в устата! — Вангел взе ръката на Елена, помогна ѝ да стане. — Лягаме, Лео. Ако слугата не те премести в задните стаи, утре на закуска ще се червиш като девица.

Бесния кимна, но в размътения му мозък зрееха нови въпроси и Вангел остана да го изслуша.

— Нямам право на риск, Вангел. Братството ни изпрати в Молдова не да колим парвенютата на властващия княз.

— Нямам право на бягство, Лео. Не мога да обърна гръб на този лакей... заради загиналите мъже на моя дом.

— Прати Сотир. Този мъж ми харесва. На твое място бих му гласувал доверие.

— Имам му доверие, но срещу Дорней трябва да изляза аз. Хайде, Елена, Бесния трябва да спи.

Всеки, който имаше някакъв престиж в Яш, се беше стекъл на хиподрома. Когато каретата с герба на Авалови влезе през входа за ездачите, по дървените пейки за публиката нямаше нито едно празно място. Пълни бяха ложите и на аристокрацията, и на духовенството, и заградените с тараби площи за простолудието. Вангел, придружен от принца на Курцланд, слезе от каретата и се опита да различи някои от познатите му лица. Видя Йоан Лупус, Трифон, Сергиу с жена си Аурела, някои от най-видните личности на града, които създаваха обществения му климат, които издигаха личности или ги проваляха, които натрапваха мнението си, войнствено отстояваха правото да издават присъди и да участват в изпълнението им.

Яш беше осъдил на смърт княз Вангел Авалов, внук на осветения от мрачна слава пират, внук на ужасяващата княгиня София, която беше използвала кървавото злато на мъжа си, за да затрие някои от най-знатните фамилии на княжеството, син на оттеглилия се в Скендера княз Константин, който след заточението на наследника си беше избил с чужди ръце петдесетина от най-смелите и най-дръзки мъже на Молдова. Как ли щяха да реагират тези салонни лъвове, ако знаеха, че истинският убиец е княгиня Зоя, хърватката, съпруга на тримата сина на Белия дявол, продължителката на зърнения му

трансфер, жената-демон, опазила внука му, своя доведен син от отмъстителната ръка на Йоан Лупус...

Яш беше издал присъдата си и се беше стекъл да изгледа изпълнението ѝ, обаче появата на принц Леополд Турн фон Курцланд принуди и княз Йоан Лупус, и графовете Трифон и Сергиу да скочат на крака.

— Лео? — извика Йоан. — Нима само Вангел Авалов е твой близък в Молдова?

— Здравей, Йоане — широко усмихнат поздрави Бесния. — Дан, Мико, често се сецах за вас.

— Личи си! — подхвърли иронично властващият княз. — Откога си в Яш, принце?

— Десети ден, Йоане. Надявам се, че нямаш нищо против да бъда секундант на княз Авалов?

Бесния се направи, че не чува упрека. Вангел пристъпи към арбитражната маса и опита оръжието. Бяха нови полски саби с ръкохватки от еленов рог и посребрени, кръгли гардове. Понеже беше призован на дуел и имаше право пръв път да избира оръжието, Вангел взе наслуки една от сабите, опита „писъка“ ѝ във въздуха и приближи ложата на владетеля.

— Добър ден, Ваше височество.

— Добър ден, княз Авалов — натъртено отговори Йоан Лупус. — И последната ни среща беше тук, на този хиподром.

Вангел се усмихна примирително.

— Когато човек е в изгнание, Ваше височество, и носталгията го дави за гушата, той малко по малко губи лошите спомени.

— Носталгия? — Йоан се изсмя презрително. — Чуваш ли го, Лео? Вангел Авалов, внукът на прословутия космополит Белия дявол, страда от носталгия по малката, дива Молдова?

Колкото несъобразителен, недискретен, дори глупав да изглеждаше Бесния под влияние на виното, толкова ловък, тънък дипломат и йезуит-риторик беше, когато е трезвен и когато се чувствуваше длъжен да защити покритото си с вековна слава име.

— Навремето, Йоане, баща ми казваше, че най-жалкият ратай се превръща в учител, щом почувствува нужда да се обгради с ученици.

— Не те разбирам, Леополд? — Лупус седна и даде знак на приближените си да го последват. — Кой е ратаят и кои учениците? За

Христос ли намекваш?

Бесния поклати глава.

— Опазил ме господ от богохулство. Може би се изразих зле, или ти си започнал да забравяш езика на Виена. — Йоан се изсмя на собствената си шега. — Майка ми беше от ханзейското простолюдие, но по-богата от благородния си съпруг. „Не си прав, Людвиг-Александър — възразяваше тя. — Чул ли си някой да употреби израза «лукав владетел»?“ Лукав е робът и това е разбираемо, княз. Ако твоят лакей Дорней каже: „Аз страдам за родината си!“, той ще се държи като лукав роб, целуващ ръката, от която яде, но от устата на княз Вангел Авалов, внукът на човека, който направи Молдова известна на нашия свят, тези думи звучат горестно. Горестта никога не е лукава, а значи ли, че не е и робска, оставам ти и твоите приятели, графовете Трифон и Сергиу, да прецените сами.

Лицето на Йоан беше напрегнато и зло. Вангел познаваше този израз на умствена безизходица, с годините задълбочен и изяснен като чужд език, изучен в подробностите му.

— И все пак, Лео, какво означава притчата за ратая-учител и към кого я адресираш, щом това не е намек за Спасителя?

— За роба ти Дорней, Йоане — Леополд говореше толкова тихо, че звучеше смирено. — Ти му поверяваш честта си. Днес той, робът, ще излезе на дуел с един княз, но ударите, които ще получим, ще го издигнат до твоя ръст и утре, когато реши да те ухапе, ще изпрати учениците си за главата ти.

Разбрал алегорията на принца, развеселен от демагогията му, Йоан махна с ръка.

— Като дойде време да мисля за моята глава, ще се обърна към теб за съвет, а сега, след като падне Аваловата, аз те каня на обяд в замъка на лупусите. На чаша ще обсъдим по-добре какви рискове надвисват над князете на Молдова. — Йоан изостави бароковата виенска реч и се провикна на родния си език. — Въведете граф Флориан Дорней!

Йоан Лупус не знаеше, че Вангел е виждал лакея му, че дълго и внимателно е обмислял каква тактика да приложи срещу този бик и че появяването му, колкото и театрално да бъде поднесено, не може да постигне убийствен ефект, а желанията на владетеля бяха прозрачни и лесни за разгадаване. Физическата мощ на Дорней трябваше да

парализира Вангел така, че доубиването му да бъде само въпрос на време. Дорней се появи върху гърба на унгарски рицарски кон, придружен от малка, но прецизно подбрана свита. Отпред яздеше полковник Кристиян Миор с герба на Дорнеите, окачен на хоругва, зад новоизпечения граф трима слуги с гербове, извезани на гърдите и по копринените чулове на конете. На дуел се явяваше не някакъв молдовски селяндур, дегизиран като граф, а истински благородник с потекло, хералдически знак и свита.

— Дръж се, внуче на дявола! — процеди през зъби Бесния. — Този глиган ще ти извие врата!

Вангел се усмихна кисело.

— Какъв внук на дявола съм, ако вратът ми е толкова безпомощен!

— Не знам, княз — лицето на Лео изглеждаше „скъсано“. Нито иронията, нито йезуитската смиреност бяха останали в израза му „Господ да ти е на помощ!“

Дорней слезе от коня, взе сабя, застана с лице срещу Йоан, поклони се дълбоко, много по-раболепно, отколкото един рицар беше длъжен да поздрави своя сюзерен.

— Аз съм готов, Ваше височество?

— Добре, граф. Бог да ви закриля. Повикайте духовниците.

По заповед на княз Лупус и по сигнал на тръбачите на хиподрома излязоха двамата духовни водачи на Молдова, кардинал Карл-Фердинанд и владиката Йосиф, тогава, изтерзана от лоши предчувствия и мистичен ужас, Елена се изтръгна от опеката на Сотир и въпреки изричното обещание да се скрие, изскочи от каретата. От публиката се надигна вопъл, прерасна във вой, отново заглушен от истеричния крясък на Йоан.

— Княз Авалов, какво търси Елена Миор във вашата карета?

Тълпата стихна в очакване на отговор.

— Княз Лупус, преди десет години аз можех да ви попитам какво търси сестра й Аурела в ловната ви хижа. Тогава деликатността не ми позволи да ви задам такъв въпрос!

Вангел чувствуваше смразяващ хлад, плъзнал по вените му, течното стъкло се втвърдяваше в погледа му, разтопено желязо като по ковашки улеи се стичаше в ръцете му... но основното чувство беше

студ. Яростен, а сдържан, вледеняващ, а разсъдлив. Студ, от който кръвта кипи и превръща тялото в стрела, освободена от тетивата.

Кристиян Миор му помогна да смъкне ризницата си и вперил черните си очи в Елена, изсъска:

— Ако Дорней не те убие, княз, аз ще изпия кръвта ти!

Приблужи владиката, поднесе кръста, Вангел го целуна машинално и пристъпи към Дорней. Удари гонг. Дуелът беше започнал. Зад гърба му дишаше Бесния, зад Елена, стиснал ръкохватките на пищовите, бдеше Сотир, в публиката се укриваха стотината наемника на Зоя хърватката, така че Вангел можеше да се съсредоточи в боя. „Нещо става с мен?“... Вангел изпита чувството, че пред него се развива спомен, остарял, избелял, но достатъчно ясен, за да личат подробностите му... „Дорней ще атакува с батман през кварта, но когато отпусне захвата, за да забие сабята в стомаха, аз ще направя крачка назад, ще отклоня лезвието с прим и с флеш ще разрежа гърлото му под адамовата ябълка...“

Когато припадъкът отмина (припадък ли беше това), Вангел видя мощното тяло на Дорней в смъртната му агония. Беше паднал по гръб с мъртви, втрещени от почуда очи, заливани от кървавия гейзер, шуртящ от гърлото му.

Публиката беше онемяла. Паднал на коляно до ерзац графа, Кристиян Миор беше глава в твърдата пръст. Сотир носеше към каретата припадналата Елена; права, загубила чувство за такт, Аурела не криеше ликуването си, лицето ѝ сияеше, от очите ѝ се стичаха сълзи като от водопадите по река Серет.

— Справи се, внуче на дявола! — обади се Бесния зад гърба му. — Иди целуни ръка на вашия поп, приветствай Йоан и давай да се махаме час по-скоро!

— Имам още работа тук! — Вангел направи две крачки и срита Кристиян в ребрата. — Ставай, своднико на сестрите си! Време е да изпиеш кръвта ми!

Миор се надигна, изгледа го с празен поглед, махна неопределено с ръка и потътри ботушите си към изхода за ездачите.

Отново издрънча изнервения бас на Бесния.

— Мини през процедурата, Вангел, и да се махаме. Тия скотове ще излязат от вцепенението си и ще ни разкъсат.

— Не бой се, Лео, трибуните са пълни с мои хора.

Княз Авалов отиде на арбитражната маса, остави върху плота окървавената си сабя, облече ризницата, сюртука, закопча бавно всички копчета, поклони се на владиката и застана пред ложите.

— Ваше Височество — хладно, запазил вътрешната си ярост, започна той. — Бях предизвикан на дуел. Убих врага си в честен бой, защитавайки собствения си живот. Искам да чуя от височайшата ви уста, че вие и законите на княжеството нямате претенции към моята личност?

— Какви са отношенията ти с Елена, Вангел? — с остър фалцет попита владетелят.

— Това е частен въпрос, Йоане. Чу молбата ми, моля отговори!

— Нямам претенции към теб... нито аз, нито законите. Твой ред е да ми отговориш.

Вангел се поклони иронично, непочтително, дори обидно според законите на церемониала на Молдова, взаимстван и от руси, и от турци, вдигна русата си глава, произнесе:

— Пред бога Елена е моя законна съпруга!

Видя призляването на Аурела, бясното лице на Йоан, обърна се, процеди:

— Сега, Лео, наистина е време да се махаме — и следван от принца на Курцланд, тръгна към каретата.

ШЕСТА ГЛАВА

Вангел беше в Солун, когато получи писмото на Зоя. София беше станала законна съпруга на княз Йоан Лупус. Беше пристанала на владетеля и доброволно беше отишла под венчило. Писмото завършваше с думите „Лупус ще узнае, че поддържахме казарма в Биказ, че плащаме на наемници, че ти, княз, донесе от столицата на Свещената империя мисия, по-отговорна и по-велика от оцеляването на жалката молдовска династия. Очаквам присъдата ти над княгиня София Лупус, макар аз, нейната майка, да съм я осъдила на смърт!“

Тази вест не го изненада кой знае колко. София намрази Елена от първия миг, от пръв поглед, нечестиво и диво. Когато, придружен от Бесния Лео, Сотир и двамата Влаха, Вангел и младата му съпруга стъпиха на земята на Скендера, София беше отишла на кон при Алика, сестрата на Власите, Зоя целуна Елена, каза: „Още тогава, преди десет години, предпочитях ти да бъдеш княгиня Авалова“ и я отведе в банята.

Старият княз, принцът на Курцланд и Вангел седнаха в патиото със стакани в ръце, а братята поведоха Сотир да му покажат имението и околностите. На Вангел му предстоеше да съобщи на баща си за дуела с Дорней и търсеше подходящи думи, когато Бесния с необуздания си бас:

— Княз, Вестта за двубой в Яш май още не е стигнала Скендера?

Кръвта се изтегли от лицето на стария.

— Двубой? Какъв двубой? Стига двубои, за бога!

Вангел побърза да се намеси.

— Човек не може да избяга от съдбата си, татко.

Княз Вангел Авалов, наречен фон Скендера, беше разсеян. Днес внезапно нахлули мисли тревожеха ума му. Всичко започва с кръв и всичко завършва с кръв. Била тя пролята или вкаменена... И още нещо — Бог създаде мъжа и жената, създаде пороци, вини, опрощения, но никъде в Светото писание не беше казано: „Бог създаде братът и

сестрата. Бащата и майката. Приятелството... И още по-малко задължения към тези понятия.“

— С кого се би, Вангели?

— С един наемник на Йоан. С някой си граф Флориан Дорней.

— Уби ли го?

Вангел кимна. Нямаше намерение да се впуска в подробности, но Бесния отново изпусна невъздържаната си уста:

— Закла го като баран, княз... Като гледах какъв бик вдига ръка срещу Вангел, ей богу, кръвта ми се смръзваше.

Константин затвори очи, уморено се отпусна в стола и остана дълго така, неподвижен като богомолка.

— Трябваше ли да го убиваш, сине? Не беше ли достатъчно да го нараниш? — все пак попита старият княз.

— Не, татко. Йоан изправи срещу мен най-долния си дуелист. Можех да разчитам на бързината си, на шанса и на Бога.

— Лупус ще отмъсти. Разплатата му ще бъде и подла, и страшна.

„Ето го отмъщението!“ — мислеше Вангел, държейки в ръцете си писмото на Зоя. „Йоан мой зет? Сестра ми София на трона в Яш?“

* * *

— Софи, защо мразиш Елена? — попита той една сутрин.

— Защото е Миор. На тази фамилия дължим всичките си нещастия. И не само ти, всички ние!

— Трябва да правиш разлика между членовете на този род, скъпа. Старият полковник беше достоен воин...

— Но синът му скри ризницата на княз Лупус... — с разкривено лице и напирани сълзи извика София. — Скри ли я, или не?

— Права си, Кристиан е подлец, но Елена не поддържа връзки с него. Тя първа се хвърли да издере очите му, когато измамата стана явна.

— Не ми говори за тази... повлекана!

— Софи! — Вангел изпита остър гняв, дланите му изтръпнаха и ако не беше поел дълбоко въздух и не беше броил до десет, сигурно би ударил плесница на самозабравилата се княгиня. — Ти си моя сестра

— овладял нервите си, продължи той. — Забранявам ти да обиждаш жена ми!

— Никаква сестра не съм ти аз! — вироглаво и с все по-дръзки очи и все по-фалциращ гняв извика София.

— Така ли? Не знаех, а каква си ми тогава, ако си така любезна да ми обясниш?

— Никаква! Аз съм дъщеря на Марс и Зоя, ти — син на Константин и Алика... Никаква не съм ти, княз Вангел Авалов. Дори истински братовчеди не сме, камо ли брат и сестра!

София скочи и панически побягна. Втрещен, Вангел остана да гледа след нея. „Нима е влюбена в мен?“ — замаян мислеше той. — „Нима омразата ѝ към Елена се дължи на най-банална ревност?“

Вангел нямаше време да се съсредоточи над тази мисъл. Бесния излезе от вратата за езерния кей, видя го и тръгна към него.

— Криеш ли се, внуче на дявола? — принцът се отпусна срещу него на отрупаната с плодове маса.

— Говорих със сестра ми — разсеяно отговори Вангел. — Мрази Елена и в червата си. В толкова омраза има нещо патологично.

— Ще свикнат една с друга. Млади са. — Лео взе чепка грозде и с видимо удоволствие освежи изтръпналото си от вино гърло. — Трябва да действаме, Вангел. — Лео хвърли свитък пред него. — Имаш поздравии от Вълкът на луната.

„Слънцето изгрива от изток — започваше алегоричното послание на Великия маг. — Исус мъченикът освети звездния покров, но в нито едно от неговите послания не се споменава за лунни символи. Още по-малко за непълните им фази. Олтарът на целомъдрената вълчица презря нощния светилник, защото свети с отразена светлина и не крие скверната си амбиция да засенчи истинския извор на живот за Божия свят. Докога трябва да внушавам на Вълците от третия кръст, че полумесецът символизира пламтящ ятаган? Докога ще ви внушавам какъв ужас за християнския свят означава «джихат» или свещена война на исляма срещу християнската общност? Днес за столицата на ятагана тръгва брат Адриан. Вашата среща с него е в полунощ по време на августовското пълнолуние!“

— Къде по дяволите? — възкликна Вангел. — В Истанбул живеят половин милион души?

— Аз знам — каза Лео. — Ако ще се жениш, прави го бързо и да тръгваме. Забавиш ли се още една седмица, по три от вашите персияни да съсипем, пак ще закъснеем за срещата.

Вечерята събра около масата всички обитатели на Скендера, освен София.

— Къде е сестра ми? — попита Вангел.

— Замина за Яш — отговори мащехата му, избягвайки да го гледа в очите. — С разрешение на баща ѝ.

Погледна стария княз, но отново не срещна очи.

— Позволих ѝ да се оттегли за почивка — измънка Константин Авалов. — Скуката на Скендера я съсипа. Помоли ме да я извиня, няма да може да присъства на сватбата ти.

— Сама в Яш? — Вангел почувствува облекчение. Отношението на София към Елена беше започнало да го дразни от първия ден, но тази сутрин се бяха прибавили и подозрения. Така или иначе в този момент най-добре беше София да е далече оттук. — В Яш не е безопасно за никой Авалов. И дълго няма да бъде.

— Не е сама! — Зоя побърза да отнеме думата на мъжа си. — Децата на Влаха заминаха с нея. Алика за компаньонка, Лазар и Иван за охрана. — Чувствувайки, че Вангел се готви да поднови въпросите си, хърватката се обърна към Елена. — Ела, скъпа — с насилена любезност каза тя. — Време е да получиш своя дял от фамилните бижута.

* * *

Княз Вангел Авалов претупа брака си с Елена Миор, засипа младата си жена със злато, остави я на грижите на баща си, избра два персиана за Сотир и Бесния и потеглиха на юг за среща с херцог Адриан Орлаински. Яздиха до Галац, качиха се на един от речните каици на Авалови, слязоха на брега в Исмаил, а оттам по гладкия като шлифован мрамор Понт се добраха до Истанбул. Пътуваха с нова, френска фрегата, строена в Брес под силно холандско влияние — с лека ростра, остър кил и два румпела, на кварталдека и един резервен на фалшборда. На грота се вееше знамето на Бурбоните, флаг достатъчно познат и на султан Мехмед IV Османоглу, и на великия му

везир Ахмед Кюпрюлю паша. Бялото знаме с лилиите им позволи да акостираат безнаказано на търговския стапел под Румелихисар. Беше средата на лятото, топло, потно, влажно, но богатите френски благородници, за каквито се представяха Вангел и Бесния Лео, намериха и хан за подслон, и турска баня, в която да се отморят от пътя. Империята, която бяха дошли да обезглавят, ги възкреси така, че още в този миг бяха готови да атакуват двореца на османовите наследници, да пази Бог от високомерие, безумие и рицарско тщеславие.

Царуването на младия султан Мехмед IV Османоглу беше започнало щастливо и това се чувстваше по всички краища на неизбродимата му империя. Когато се качи на трона в Топкапу, страната се разкъсваше от метежи и бунтове. Вълнуваха се еничарските корпуси в България и в Анадола, халифът на Багдад искаше независимост, войната с Венеция за Крит се беше закучила така, че вече втора година ни една от силите не вземаше превес. Княжествата отвъд Дунава уж васални, всъщност водеха самостоятелна политика и не само че не плащаха данъчната си лепта, но с едно око поглеждаха Виена и двореца Шьонбрун, където се замисляше и финансираше нов кръстоносен поход към Светите места (така християните наричаха гроба на Исус Незаконородения), а това значеше и срещу целокупността на Отомания. Когато Мехмед седна на престола, покани за велик везир Ахмед паша от великия род Кюпрюлю. Приближените го съветваха да не прави този избор. Самата валиде ханъм го увещаваха да не дава толкова власт в ръцете на мъдрия, четиридесетгодишен паша, натрупал и военен, и дипломатически опит, който имаше десетки хиляди могъщи приятели из империята и за когото би било детска игра да му забие ханджара в гръб. Мехмед обаче се вслуша във вътрешния си глас и след петчасов разговор с пашата на кафе и либийски фурми все пак го попита:

— Ще бъдеш ли мой пръв съветник, Ахмед паша?

— Ще бъда твои уши, очи, език и десница, Твое Величество — отговори генерал княз Кюпрюлю и удържа на думата си.

Когато вълците от третия кръст стъпиха в Истанбул, броженията сред еничарите бяха стихнали, бунтът на багдадския халиф смазан, войната за Крит окончателно спечелена и венецианците изтласкани дълбоко навътре в Адрианово море и всичко това се дължеше както на

извънредната енергия на младия султан, така и на мъдростта, такта и търпението на потомъка на безкрайната поредица от везири, на верния воин и честен мъж Ахмед Кюпрюлю паша.

Въпреки това Империята живееше в смут и неведение. Защо смут и защо неведение? Спахиите отдавна бяха уседнали, бяха се превърнали в богати чифликчии, разполагаха с безбройна рая от полугладни роби и не само че не желяеха да нарушават рахатлъка си с нова война, но трепереха за живота на синове, внуци, които всеки момент можеха да бъдат викани за нов „джихат“ под вечно кървавото знаме на полумесеца. Спахиите молеха Аллаха да вразуми младия, честолюбив Мехмед, да вдъхне кураж и змийска мъдрост на везира, единственият мъж в империята, годен да влияе на гордия като паун османов наследник. Ще има ли война и с кого? Спахиите бяха в неведение, а и в смут, защото от Анадола, от Египет и Сирия прииждаха табии редовен аскер, без да знаят ни накъде ще вървят, ни с кого ще се ударят. Единствен Мехмед знаеше — започваше нова война с Австрия и с нейния император-кръстоносец Леополд I Хабсбург. Проумя го друг Леополд, принцът на Курцланд.

— Задава се война, Вангел — каза една вечер Бесния. Беше излязъл от сутринта и за цял ден пропадна вдън земя. Вангел излезе да го търси, върна се грохнал, съсипал коня от умора. Лео го нямаше никъде. Изпрати Сотир по следите му, но и одринецът се върна с празни ръце. Принцът или беше пропаднал някъде из конаците на Истанбул, или лежеше заклан на пода на някоя от пристанищните кръчми.

Принц Леополд Турн фон Курцланд беше наел каик до азиатския бряг и беше прекарал цял ден в броене на орди, спахийски конни табии, на ичоглански отряди, оръдия, стенобитни машини, мортици-фортоубийци.

— Война? С кого? Венеция се скри зад стените си... Виена?

— Виена! — Бесния преполови на екс стакан вино, отпусна се върху възглавниците на миндера и затвори очи. — Нямаме време да чакаме Адриан. Трябва да действаме незабавно. Събуди Сотир. Утре Мехмед ще прави преглед на войската. Ако преживее деня, до края на годината Виена ще загине в пламъци!

* * *

Докато виенските масони се готвеха да нанесат удар на султан Мехмед IV Османоглу, княгиня София Лупус бодърстваше до ложето на спящия си съпруг, Йоан, владетелят на Молдова. Князът беше зарил нос в копринените възглавници, мускулестият му гръб блестеше осветен от бялата светлина на луната, дъхът му излизаше плавно и тихо, като на всеки пращящ от сили и здраве мъж. Бяха се любили дълго и страстно. Легнаха веднага след вечеря, а Йоан заспа преди половин час, доста след като часовникът на Сигизмундовата кула беше бил полунощ. Трябваше да спи. На сутринта го чакаха важни дела. Трябваше да се срещне с посланика на Хабсбургите, преди Халил паша със свитата си да е спрял пред градските порти. Войната изглеждаше неизбежна, но София не се тревожеше от нея. Дрънкането на оръжие беше мъжка работа и не на нея беше съдено да вразумява рицарите на Виена и истанбулските спахии. Тревожеше я друго — какво ще стане с близките ѝ, които се бяха превърнали в най-яроствните ѝ врагове.

„Вангел не е твой истински брат!“ — беше казала Зоя един ден, много отдавна, когато беше малко момиче и по цял ден тичаше боса из Скендера. „Вангел е син на княз Константин и Алика, ти моя и на най-малкия син на Белия дявол Марс!“

— Ти ме правиш щастлива, мамо — беше отговорила София. — Не можеш да си представиш какъв камък сваляш от сърцето ми!

— Защо? — попита озадачената хърватка.

— Защото щом не е мой брат, мога да се омъжа за него! — отговори София и лека като чучулига се понесе из имението. Ушите ѝ горяха, дъхът ѝ излизаше възбуден и накъсан, коленете едва я държаха, ръцете ѝ трепереха и въпреки това не се спря, докато не стигна мократа плажна ивица. Хвърли се на пясъка, закри очи с длани.

— Господи — молеше се детето София. — Омъжи ме за сина на княз Константин и Алика.

Сега, години по-късно, загледана в спящия си съпруг, тя молеше своя бог да спаси майка ѝ Зоя, пастрока Константин и брат ѝ Вангел, въпреки че беше направила всичко възможно да хвърли османската примка на врата му. Уязвена в чувствата си, с накърнена гордост,

водена от сляпата си омраза към Елена Миор, София беше разказала всичко, което знаеше за плановете на Вангел и за бъдещата война на масоните с Истанбул. Да, знаеше, че е постъпила подло, не знаеше друго обаче, значително по-важно и по-страшно. Йоан Лупус беше натоварил Дан Трифон да напише от негово име послание до Високата порта и да предупреди Султана, че Виена му изпраща атентатори.

София се отпусна на възглавниците и затвори очи. „Вангели, Вангели, как стана мой враг, скъпи?“ — мълвеше наум властващата княгиня. Тялото ѝ беше спокойно и задоволено, но в душата ѝ смутът се увеличаваше всеки ден. Шпионите на Йоан не знаеха нищо за княз Авалов, освен че е оставил младата си жена в Скендера и е отплавал някъде по море. Всичко можеше да се е случило с него, не дай боже нови нещастия, но смъртта му би я покрусил дълбоко. София знаеше с подсъзнанието си, че може да се отдава на Йоан само ако Вангел е жив и люби онази змия Елена Миор. Загине ли обаче, нейният изход можеше да бъде само венчаване за Бога.

Когато се появи в Яш, придружена от Алика и Влахите, в столицата започваха есенните балове. Откъснала се от грубата ръка на майка си, Алика веднага хукна по магазините. Несвикнали да се занимават с жени, а още по-малко да ги контролират, братята ѝ, съзнаващи, че младата им сестра трябва да се облече според модата и да живее без компромиси сред много по-бедните от тях чокои, ѝ бяха оставили парите си на разположение и не ѝ държаха сметка за разходите. Алика само това чакаше. Накупи дантели, кожи, най-скъпите платове, които продаваха в Яш, намери най-скъпо платената модистка и „Галан“ се превърна в шивашки салон. София се дразнеше от тази суетня, но не искаше да „прекърши“ крилата на единствената си приятелка, символизираще главоболие и по цял ден плачеше в стаята си. Въображението ѝ работеше неумолимо, представяше си как Вангел води пред олтара Елена Миор, виждаше ги да блестят ослепително красиви, че онази змия е красива, София много точно съзнаваше и беше достатъчно почтена да си признае поне на себе си. Влахите бяха заети хора. По цял ден бродеха някъде, връщаха се с грохнали коне, хапваха мълчаливо и лягаха да спят. Алика беше твърде унесена в себе си, така че в къщата оставаха една готвачка от Браила и старият Игнат, който се покланяше дълбоко, когато се срещаша в

салона, но бързаше да се измъкне към помещенията на слугите и София по цял ден нямаше с кого да размени дума.

Една сутрин застана пред огледалото и се изплаши от вида си. Под очите ѝ се бяха образували черни сенки, снагата ѝ измършавяваше, дрехите висяха по нея като на скендерската им слугиня Маришка. „Аз ще умра — безстрастно помисли тя. — Ако я карам така, няма да издържа до първите снегове!“

София влезе в банята, напари се, насили се да обядва и легна да спи. Събудиха я гласовете на Влахите. Свечеряваше се.

София скочи и тръгна боса из стаята. Виеше ѝ се свят, болеше я глава, но стомахът ѝ беше празен, а това беше знак, че животът все още кипи в нея. Разтвори гардероба на княгиня Алика, майката на Вангел, и онемя. Какво ли разбираше от дрехи малката влахиня? Загадъчната ѝ съименничка притежаваше несметни богатства от рокли, палта, наметки, шапки, кринолини, шалове, маншони. София заключи вратата, съблече се и взе да изпробва гардероба на покойната княгиня.

Стъмни се. Запали лампите, свещи и канделабри, докато спалнята грейна в трите си стенни флорентински огледала и се превърна в истинска феерия. Когато звънецът удари за вечеря, София избра копринена тъмночервена рокля с обло деколте, обу червени, лачени обувки, високи до глезена, прехвърли черна наметка от норка през рамо и бавно се спусна в салона. Алика я чакаше на масата. Беше облякла нова рокля, беше се променила неузнаваемо и въпреки това беше Алика, момичето от дебрите на Буджак. Когато София седна и даде знак на Игнат да сервира, единствената ѝ приятелка скочи разплакана и избяга в стаята си.

— Сервирай, бай Игнате, нищо ѝ няма — каза тя, чувствувайки злорадо превъзходство. — Кажи на Влахите да впрегнат каретата. След вечеря ще ида на танци в казиното.

Първата ѝ поява в обществото беше пълно фиаско за нея, но доведе до неочаквани последствия. Княгиня София Авалова се настани на маса около ринга на казиното, централните маси бяха два пъти по-скъпи и запазени само за титулувани персони, заповяда на Влахите да я охраняват прави и зачака покана за танц. Никой не я покани, нито някой дойде да я попита какво би поръчала. Мина половин час, четиридесет минути. Сълзите започнаха да парят гърлото ѝ, ръцете ѝ трепереха неудържимо. Разбрала, че ако не си тръгне веднага, ще

изпадне в истерия, София стана, тръсна предизвикателно буйните си коси, обърна се към Влахите, произнесе високо, отчетливо:

— Тръгваме, господа! В Яш се плашат от Авалови повече, отколкото от турците!

София слезе по стъпалата, вмъкна се в каляската и ревна с глас, но още на следващата вечер получи покана за бал в дома на воеводата Бирлад.

* * *

Власите наричаха Вангел Авалов „княз“, титулуваха стария княз и жена му с „ваше височества“, но бяха принудени да се обръщат към София с унизителното прозвище „господарке“. Следващи сляпо заветите на баща си, Лазар и Иван бяха безрезервно предани и в пълна услуга на князете от Скендера, въпреки че не им се налагаше нито финансово, нито морално да слугуват някому, па било и царска особа. Майка им Раиса беше преживяла много тежко смъртта на мъжа си, беше изпаднала в тъпа меланхолия, но с времето и с грижите около подрастващата Алика тя беше излязла от вцепенението и отново се беше превърнала в истински капитан на фамилия кораб. Братята обожаваха майка си и през ум не им минаваше, че могат да не изпълнят заповедите ѝ, които тя поднасяше деликатно, във вид на молби и съвети. Раиса искаше да знае всичко, което стига до ушите на момчетата и те нямаха тайни от нея. Дори тогава, когато истината беше прокълната от Бога. Раиса беше фанатична анабаптиска, искрено вярваше във Второто пришествие и уверено знаеше, че ще застане пред Върховния съдия в деня на Страшния съд, изпълнила заветите на своя господар, съпруг и повелител Иван Калудов (Влаха), верния капитан на Белия дявол.

Лазар и Иван бяха силни мъже, мрачни и мълчаливи, но на северния бряг на скендерското езеро човек трудно намираще с кого да си чеше езика, а помежду си се разбираха без думи. Бяха участвали в трите войни срещу кримските татари, бяха добили чин есаул, заимстван от конницата на украинските атамани, но когато хвърляха униформите, отново се връщаха при Авалови.

Здравето на княз Константин западаше от година на година, синът му беше заточен във Виена, но жена му Зоя действаше с мъжки размах и Влахите се превърнаха в нейни частни екзекутори. Княгинята им повери контрола и на имотите си, и на сделките, и на живота на децата си. Иван движеше зърнените кервани, Лазар имотите в Буджак, двамата заедно пресрещаха наемните убийци на Йоан Лупус и ги избиваха като бесни кучета веднага щом напуснеха границите на княжеството, придружаваха княгиня София на дългите ѝ ездови преходи, в които нередко, по нейно настояване участваше и сестра им Алика. Именията Кобадин, Неводари, Шкодер и чифлика на Котленеца бяха изцяло под техните грижи, но това им носеше допълнителни доходи, които бързо ги направиха най-богатите чокои в Буджак, фамилията Калудови беше наследила достатъчно злато от капитана на Белия дявол, но след като Зоя Авалова взе делата на княжеския дом в ръцете си, братята утроиха капитала си и започнаха да мислят за задомяване. Когато княз Вангел се върна от заточение, Влахите вече имаха по две деца, кротки, работливи съпруги, бяха постигнали така лелейното, всъщност химерично семейно щастие и предпочитаха да оградят с вълчи зид имота си и да бранят челядта си, вместо да скитат на стотици версти из цялата източна част на християнска Европа. Братята се готвеха да молят княгиня Зоя да им намери заместници, когато Вангел се върна от Виена и напрежението в Скендера прехвърли градуса на кипенето.

Младият княз имаше своя, лична охрана, един спокоен и жилав българин от Одрин, така че поне време не им отнемаше, но връщането му въоръжи до зъби всички стари врагове на Авалови и ако не беше се запилял някъде на юг из Отомания, кой знае до какви кръвопролития щеше да се стигне.

За разлика от Вангел, Яш прие сестра му София с фалшив, но извънредно шумен възторг. Из салоните на столицата се промъкна слухът, че княгинята се е смразила от пръв поглед с Елена Миор и това беше достатъчно за яшките първенци да ѝ разтворят широко вратите си.

Когато Скендера остана зад гърба им, на другия ден Вангел и Елена щяха да се венчаят, София ревна с глас и никакви утешителни думи не ѝ действаха. Когато прехвърлиха Прут със сала, Иван изглеждаше уплашен не на шега.

— Какво ще правим, Лазе? Ако княгинята изпружи нозе?

— Млада е, ще устиска — отговори Лазар без капка вътрешна увереност.

София „устиска“ наистина, макар че ги принуди да върнат колесницата за Алика и ги държеше по цели нощи будни да бдят над леглото ѝ.

Когато Алика дойде в „Галан“, Лазар се опита да я наставлява.

— Да внимаваш с княгинята, Али — започна той. — Болно е момичето...

Сестра му прихна весело.

— Сляп ли си, бате? И двамата сте слепци. София е отчаяно влюбена в княз Вангел.

— Но той ѝ е брат! — изумен промълви Иван.

— Никакъв брат не ѝ е! Вангел е син на моята кръстница и на княз Константин, София на хърватката и на Марс Незаконородения.

Братята се спогледаха втрещени.

— Откъде знаеш такива подробности, сестро? — попита Иван.

— От София, разбира се. Цял Буджак знае, само вие лапате мухите.

Влахите свиха рамене и излязоха от стаята на сестра си. Не беше тяхна работа да уреждат любовните отношения на младата княгиня и те завинаги загубиха интерес към терзанията ѝ.

Вестта, че София е пристанала на Йоан Лупус, попари „Галан“. Иван отиде да навести Авалови, Лазар забрани на Алика под страх от камшик да си подава носа извън оградата на двора и седна да чака новини от младата владетелка на Молдова. Игнат, който познаваше от дълги години слугите на яшските аристократи, мъкнеше кои от кои по-невероятни и непроверени слухове. Една вечер каза, че Йоан и София са се венчали в манастира „Св. Мария Монголска“ и са заминали на сватбено пътешествие в Краков. На сутринта дойде разтреперан, просна се по очи в краката му и изплака.

— Озлочестена, господин Лазаре! Йоан заминал за Краков сам със свитата си, а княгинята избягала в Биказ да скрие срама си.

По обяд сведенията бяха коренно различни. От слугите на вода Сукстул Игнат беше чул, че князът е подарил на младата си съпруга двореца на покойния кардинал Валерий Батори, където са поканили първенците на Яш за сватбената церемония. Този слух излезе верен, но

Лазар получи потвърдението му в деня, когато Иван донесе от Скендера смъртната присъда на княгинята.

— Не! Това не! — извика Лазар, взрял в брат си ужасени очи. — Ако можеш посегни на София. Аз се отказвам да изпълня тази заповед! Няма ли страх от бога тази змия, хърватката!

— Не! — Иван се отпусна до готварската печка и затвори очи. — Казах й, че докато княз Вангел не потвърди присъдата, няма да предприема нищо.

— А ако потвърди?

— Тогава събираме багаж, челяд и тръгваме при Лазар Едноръкия.

— Бягство?

— Бягство, бате. Няма да отнема живота на внучката на Белия дявол.

За тяхна радост Вангел не потвърди присъдата. „Не посягайте на София, Зуи — писа от Истанбул той. — Ако предаде рода си на Лупусите, нека бог я съди!“

СЕДМА ГЛАВА

Мехмед Османоглу мечтаеше да затъмни славата на кървавите си предци Осман, Мехмед II, Завоевателя Сюлейман, Баязид Илдаръм, а това можеше да стане по един-единствен начин — да постави на колене горделивия владетел на Шьонбрун Леополд Хабсбург и да раздаде потъналите в коприни и трипер фройлини по харемите от Виена до Мека. Млад и жизнен, Мехмед султан не виждаше нищо химерично в мечтата си, напротив, всичко беше въпрос на организация и той повери похода на великия си везир Ахмед Кюпрюлю паша.

— Да не си счупиш зъбите в кръста, паша — ехидно усмихнат, всъщност озъбен като жребец пред препятствие попита Мехмед.

Везирът се поклони ниско и дълго не вдигна глава, но когато все пак бялата му чалма откри лицето му, в умните селджукски очи се четеше назряващо решение.

— Много злато ще струва този поход, падишах, и много коне ще трябва да преплуват Великата река! Готов ли си да опразниш хазната само и само жребците ни да осерат каменните сокаци на Свещената империя?

Мехмед имаше готов отговор:

— Мисли, Ахмед паша. Къде е златото, бисерите, диамантите? На кого китайците продават коприната си, къде леят най-добрите топове, къде конете съперничат по бързина на арабските, а в издръжливостта ги превъзхождат чувствително?

— На много места из Европа, Ваше Величество — започна везирът. — И в Мадрид, и във Версай при Людовик XIV, и...

— Знам, паша, знам... Ти ми кажи къде най-близо богът на неверниците е изсипал гяурското си благополучие? Виена, нали? Виена, везир паша! Тогава стягай табиите. Зад Босфора, в Измир! След две луни тръгваме на север.

* * *

Атентатът срещу султан Мехмед IV Османоглу трябваше да се проведе посред бял ден, когато слънцето е в надира си и така ослепително блести в стоманата на мортирите, че върху очите пада потна пелена, ушите глъхнат от конско цвилене, от звън на саби и от непрекъснатия вой на зурнарите, а ръцете и краката на аскера са така отмалели от учебни походи, от кушии и от недохранване, че не мускет да пукне, а самият Аллах да гръмне от небесата, третото пришествие да настане, да завари рязаните войни Мохамедови в такава животинска апатия, в такъв буден унес, че не заповед за потеря, а и самата бесилка, позорното бъдеще на непокорния, да не е в състояние да ги изкара от отровното безразличие на мърдащи трупове.

Жребият отреди за атентатор херцога на Залцбург Адриан Орлански. Лош жребий! Ако трябваше да срещне на бойното поле султана със сабя в ръка, Вангел можеше предварително да пише на Вълка на луната, че Отомания е обезглавена! Бърз като видра, гъвкав два пъти повече, студен, зъл и горделив, херцогът му подхождаше на сабята, за стрелба с мускет се изискваха съвсем други качества — стабилна нервна система, хладен ум и ястребово око, а Адриан не притежаваше нищо от стрелеца из пусия, напротив, беше започнал да вижда още по-зле, отколкото преди години в лицей, недъг, от който се срамуваше, който отричаше и се стараяше всячески да прикрие.

Хвърлиха заровете на разсъмване в хана на Христос, или Одисей от Хиос, както го наричаха гърците от малоазийското крайбрежие. Целия ден Вангел и Бесния ходеха като болни. Мълчаха, но тревогата им растеше.

— Княз — не издържа мълчаливият, сдържан Одринец. — Херцогът е сляп като прилеп.

— Знаем, Сотире. Нищо не мога да направя. Зарът ни изигра лоша шега. — Ще стреля на зула, княз. Тогава ще ни преследва не стадо без сайбия, а султан Мехмед начело на аскера си.

— Повтарям ти, нищо не мога да променя. Жребият е свещен като клетвата.

— Прати мен, княз, за бога! — в гласа на Одринецът се промъкна потискана паника. — Ще дублирам стрелбата му. Ако султанът отърве кожата, с кремък ще ни дерат. По сто пъти на ден ще умираме, а смъртта все няма да идва.

Вангел не можеше да не признае, че Одринецът е прав, но не знаеше как да прати „бавачка“ на Адриан, без риск да обиди смъртно сестриния внук на покойния император Фердинанд Хабсбург.

— Ще видим, Сотире. Ще говоря с принц Леополд — уклончиво отговори Вангел, но от този момент търсеше начин да остане насаме с Бесния.

Измир беше мръсно, прашно и кърваво свърталище на левантийци от източното крайбрежие на Средно море и Егейските острови. Боклукът на целия свят беше събран тук. Лечители, шамани, магьосници, гадатели на кафе, гадатели по звездите, алхимици, престъпници, забогатели контрабандисти, обеднели, обезверени и отчаяни рицари, католици, калвинисти, ортодокси, шиити от Кюрдистан и Персия, друзи-пирати от югоизточна Леванта, шпиони от Венеция, Падуа и Флоренция, мисионери-йезуити от Кадис и Толедо, францисканци, домениканци, бенедиктинци, воюващи помежду си за химеричното право лично да общуват с Бога, негри от Судан, араби-софти от Медина и Кум, френски корсари от Сен Мало и Брес, испански от Аликанте и Картагена, руси, та бели славяни, рижи, късокраки тюрки от всички племена на централна Азия и най-накрая, децата на Олимп, търговците, които макар и роби, владееха господарите си, разоряваха ги с ласкателства, убиваха ги с коленопреклонничество, насъскваха ги един срещу друг и пийейки лютата си мастика в шарената сянка на маслиновите гори, чакаха на небето да блесне огнения знак на ръста. Повече от два века бяха минали от онзи злощастен ден, в който Мехмед Завоевателят превзе Константинопол и потъпка под конските копита на дивите си спахии хилядолетната слава на Византия, но от пепелищата на великата християнска империя османлиите изградиха един свят на господари и роби, на безмерни права и безмерно унижение, затова и робът, лукав като всеки роб, беше изнамерил безброй благовидни поводи — форми да удуши могъщия си владетел с каишите на собствения му бич. Корупция, сладострастие, мързел, пиянско затлъстяване, затъпяване, оскотяване, видиотяване, вечен позор и мъчителна, унижителна смърт — това готвеше робът на своя господар, а в Измир, град негласно командван от ханджията Христос, повалянето на могъщия господар-враг беше доведено до перфидност. Христос беше нисък, едроглав петдесетгодишен пират от Хиос. И до ден-днешен синовете и

племенниците му кръстосваха Егея с един пиратски скиф, маскиран като транспортър на маслини, но и Одисей от Хиос и брат му Ставрос се бяха уморили от абордажи и бяха слезли на сушата дадушат джагалите с копринени въжета. Ставрос държеше хана на пристанището Мерсин, на два месеца конски преход по брега, долу на югоизток срещу острова на Афродита, но връзката между тях никога не беше прекъсвана, напротив — от Измир Христос владееше наивните души на ислямитите до Бурса на север, бившата столица на Осман султан, до Ушак на изток и до Анталия на юг, а Ставрос плетеше коварни мрежи срещу източните вилаети от Ерзерум до Халеб в земите на вълците, както сами зовяха себе си жителите на Кюрдистан.

Младият султан Мехмед беше смел мъж, честлюбив и умен, но мнителен като валиде-ханъм. Привиждаха му се врагове, предателства, заговори срещу величествения му престол и пиратите-гърци използваша тази черта от характера му, за да окачат на въжето пашите, които мътят водите им. Достатъчно беше верният поданик на Високата порта Христос Курос, Одисей от Хиос да изпрати хабер на мюезина от Бурса, братовчед на Мехмед, фанатик ислямит, от йезуит по-тесногърд, от версайски шпионин по-старателен, когато допре да се хвърли в немилост някой от силните на деня. Моллата на всички молли в азиатската част на Империята, некоронованият, всемогъщ министър по вътрешния ред на Отомания Дауд Дервиш Бег беше отрасъл в един палат със султана, ползваше се с братската му обич и с доверието му, а това братята Курос използваша ловко, с дяволска ехидност, за да отърват Малазия от личните си врагове, а и да облекчат теглото на християните из Леванта, търпящи с овче смирение свирепия гняв на всесилните спахии. Когато Сотир заведе тримата рицари в хана на Одисей от Хиос, ни един от Вълците на третия кръст не предполагаше до каква степен живота им е в ръцете му и какъв безценен сътрудник би бил, ако някой го посвети в свещения поход на Светия кръст срещу посрания полумесец на рязаните.

— Какво ще правим, Лео — Вангел използва първата възможност да говори насаме с Бесния. Адриан отиде да изкъпе хановерската си кобила на брега. Христос хранеше кучетата си с варени овнешки мръвки, а Сотир спеше, легнал по очи в сянката на единствената плачуца върба в това царство на портокала и маслините.

— Готвех се да ти задам същия въпрос — отговори Курцландския принц. — От сутринта ми горчи виното.

— Престани да пиеш тогава.

— Ако Адриан стреля, всички ще свършим на въжето — мрачно, много мрачно пиеше Бесния и макар да не му се услаждаше виното, преди залез-слънце щеше да бъде мъртвопиян.

— Сотир ще стреля с него. Ще дублира изстрела. Славата ще остане за Адриан, а ние ще отървем кожата.

— Подценяваш племенника на Хабсбургите. Как ще му обясниш присъствието на лакея си?

— Цял ден мисля. Някой трябва да му прикрива гърба... Поне докато се прехвърля на скифа на Куросите.

— А къде по дяволите ще бъдем ние в това време?

— На борда. Някой трябва да издърпа Адриан на палубата... и оная любовница, кобилата му.

— Има моряци за тази цел, княз. Адриан се готви да язди срещу султана, предрешен като куриер. Ще стреля от упор в Мехмед и на кариер ще продължи на изток. При Тургутлу ще го чакаме ние. Скифът ще слезе срещу Измир на десетия ден. Дотогава ако султанът е жив, ще преоре пъкъла, но ще ни окачи на въжето.

— Добре де — ядосан викна Вангел. — Предложи нещо по-добро.

— Само една идея пърха в пианата ми глава... — колебливо, след дълго мълчание каза принцът. После грабна чашата и отново скова ченетата си.

— И каква е идеята ти? Не ме дразни, Бесен! Едва владее нервите си.

— Не ме наричай Бесен!

— Идеята, по дяволите, иначе яхвам Юрикан и още сега тръгвам на север.

Лео остави чашата, огледа се разсеяно и сложи лакти на масата.

— Първият изстрел трябва да бъде в Адриан.

— Ти си луд!

— Не аз, ти си луд, ако не разбереш, че нямаме друг начин да задържим главите на раменете си.

Вангел почувствува изтръпване на крайниците. Подлец! — крещеше вътрешният му глас. — Мръсен, жалък роб на Зоя

Хърватката, декориран с короната на Курцланд!

— Чуваш ли какво ти говоря, Вангел? За да оцелеем ние, Адриан трябва да умре!

— Първият куршум за Адриан, а вторият? Може би за мен?

— Не! Вторият ще бъде за твоя лакей.

Вангел беше искрено учуден.

— Той е воин, Лео. Никакъв лакей не е. Не те съветвам да го подценяваш... Не мога да разбера какво против него можеш да имаш?

— Нищо, разбира се. Напротив, този издръжлив и хладнокръвен мъж ми харесва... Виж какво, Вангел, нека си кажем голата истина. Вълкът на луната ни изпрати на заклание. Нас, с тебе. Ние не влизаме в ниции сметки, там, в Шьонбрун. Спокойно могат да ни жертват. Херцог Орлаински обаче е лудо тщеславен. Той е болен мозък, момче! — Лео грабна стакана си и го пресуши жадно. — Адриан има нужда от слава, аз от злато, жени и вино. Той мечтае да наследи от болнавия Леополд императорската корона. И има шансове, дявол да го вземе. Братовчед му Леополд вече трета година не може да направи дете на императрицата и по всичко изглежда въобще няма да може. Савойската принцеса е религиозна фанатичка, Вангел, и няма да легне с някой от преторианците, за да спаси от позор династията на мъжа си. Познавам императора от дете. Нервен, женствен, болезнен... няма да го бъде дълго. И тогава? Преките наследници на Фердинанд измряха кой от гръдна жаба, кой от испанската болест. Брат му Йосиф е сифилитик, малкият Август се ожени за една унгарска курва, кръчмарска певица, и се запиля някъде, май при Бурбоните в Париж...

— Какво те кара да мислиш, че ме интересува родословието на Хабсбургите?

Лео скочи и с несигурна, разклатена крачка тръгна из двора на хана.

— Ако те интересуваше, щеше да знаеш това, което знам аз.

— И какво знаеш толкова, дявол да те вземе?

— Ще ти кажа, княз. Ние с теб сме тука по каприз на Вълкът на луната, но Адриан по своя воля. На него му трябва главата на Мехмед не защото той е най-страшният враг на Свещената империя, а защото ако лично той, Хабсбурга, убие със своите ръце великия антихрист, славата му ще скочи до възбог... А той има нужда от слава, княз. Утре... най-късно след година, когато Лерполд приеме последното

причастие и трона остане вакантен, именно славата ще бъде тази, която ще го отведе в Шьонбрун.

— Добре, Лео, така да е. Не виждам нищо лошо, ако нашият приятел и сълицист седне на трона във Виена. Напротив, тогава животът ти ще се промени като в сънищата. Именно тогава ще получиш виното, златото и жените, които така алчно желаш.

Лео се отпусна тежко в паянтовия стол на Одисей от Хиос.

— Адриан няма да уцели султана, Вангел. За жалост очите му са слаби, въпреки че не го признава. Виждаш ли си го да чете? Не, нали? А той чете много, но с холандски монокул и само когато никой няма наоколо...

— А ако уцели?

— Тогава животът ще се превърне в арабска приказка. Отомания обезглавена, войната отложена за десет, петнадесет години... Може и повече. Кой знае? Във Високата порта може да влезе миролюбив султан. Виена ще си отдъхне. Отново ще започнат пикници, балове... и ако, дай боже, Адриан положи короната на главата си... Глупости, мечти, кошмари! — Бесния стовари тежкия си юмрук на масата. — Адриан няма да застреля султана, княз! Спахиите ще го съсекат намясто, а нас ще ни избесят като сарацини на най-високите тополи в Измир.

„Прав е!“ — вътрешното колебание беше започнало да се превръща в паника. Вангел уважаваше младия херцог, възхищаваше се на непринудения аристократизъм, който излъчваше през всичките фибри на съществуването си, но не би могъл да жертва главата си само защото той се домогва до короната. „Не, Адриан! Готов съм да те подкрепя, но не на тази цена. Аз, не!“

— Имаш ли някакъв план, Лео? Нещо истинско. До гуша ми дойде от пиянските ти брътвежи!

— Ти си пиян, Вангел, макар че май започваш да изтрезняваш. — Лео отново напълни стакана, намокри устните си, но не пи, а втрени мътните си синьо-бели, но отдавна кръвясали очи в него. — План? Имам някакъв план... Вълкът на луната ни изпрати на смърт. Ние обаче ще влезем във Виена с триумф. Адриан трябва да умре. Сега, тук, на тази маса трябва да произнесем присъдата му!

— Адриан е мъртъв. После?

— После пиратът докарва коритото си в Измир. Не след десет дни, а утре. В нощта срещу атентата ние се качваме на палубата и излизаме от залива. Дочакваме разсъмването на котва...

— А кой ще стреля в султана? — иронично, но с нарастваща вътрешна надежда попита Вангел.

— Сотир. Ако някой има и характер, и нерви да види сметката на Мехмед, това е само този кротък българин.

Вангел вече беше изгубил интерес към плана на Бесния, но разочарованието му остана и беше започнало да взима връх над другите чувства, бушуващи в него.

— Значи пращаме Сотир на смърт?

— Не! Стреля в Мехмед и хуква на изток. Конят му е много подобър от турските. Има всички шансове да се отдалечи на десетина левги, докато ислямитите излязат от вцепенението и започнат да го преследват.

— Това значи да скита из Отомания, докато падне в ръцете на потерята?

— Или докато се добере до Молдова. Риск, княз. Цената е хиляда златни талера.

— Които ще платя аз?

— Адриан посмъртно. Точно толкова носи в колана си. А ние ще изчакаме пирата на котва извън залива. Ако султанът е мъртъв, ще му дам последните си двадесет талера, ако не, ще пие една студена вода и ще продължи да пъшка под ботуша на османовци.

Настъпи дълго, тягостно мълчание. Курос отдавна беше нахранил кучетата си и сега деряха с жена си двете овце, които довечера щяха да сервират на гостите си. Сотир се размърда, обърна се по гръб, пропъди с ръка някаква муха и продължи да спи спокойно и безшумно.

— Да си представим, че султанът е мъртъв? После?

— Опъваме всички платна и хукваме на север. На края на месеца влизаме във Виена като триумфатори... Ние, убийците на Негово величество Мехмед IV Османоглу.

— Така ли? — внезапно подозрение връхлетя Вангел. — Защо двамата? Няма ли да се намери куршум и за мен?

— Ти наистина си луд!

— Не аз, ти си луд! — Вангел замахна рязко, юмрукът му изтрещя в ченетата на принца, очите му се обърнаха и той рухна на прегорялата, лиса трева. — Луд мога да изтърпя, но подлец никога! Сотире?

Сотир скочи като изстрелян от мортир. Лек, бърз, свеж... Никакъв сън не личеше по лицето му.

— Принц Леополд се напи. Положи го в леглото!

Одринецът безмълвно изпълни заповедта.

Беше рано след обяд. Пълна тишина цареше наоколо, а и спокойствие. Бризът духаше от морето така, че горещините се понасяха по-леко. От юг пълзяха черни, кълбести облаци. Започваше да мирише на дъжд. Чайките летяха ниско, гларусите се събираха на ята и грачеха като гарвани, сигурен признак, че ще вали.

Вангел свали ботфортите, качи крака на съседния стол, наля стакан вино и отпи с наслада. „Да върви по дяволите тоя мръсник Бесния! Жребият си е жребий. Всичко е в ръцете на Бога.“

Херцогът се зададе по буренясалата пътека. Русата му, дълга и права като коноп коса се вееше на вятъра. Косъмът на Пик даме, прекрасната му хановерска кобила, грееше като черен янтар, ударена косо и в тил от лъчите на слънцето.

Изглеждаха истински красиви в този грозен, тъп и кървав ислямски свят. Адриан разседла кобилата, върза я под навеса и бавно с ръце на кръста тръгна към него.

— Изключителна природа, княз. Защо господ е толкова по-щедър към хората, колкото по-нисши духом са те?

— Имаш ли отговор, Адриан?

— Никакъв. — Херцогът седна леко, безшумно, скръсти ръце на гърдите си и потъна в размисъл. — Море чисто като кристал, прозрачно, топло, ласкаво. Климат като в рая. Местните не знаят какво е студ, снежна виелица, заледени реки и езера. Не знаят каква титанична война с природата води северният човек и с какви усилия оцелява в суровия си свят. А тук, на брега на Леванта, дърветата са отрупани с плодове цялата година, морето гъмжи от риба, планините от дивеч... а мизерията е смайваща, отчаяна, нечовешка... Как си го обясняваш, Вангел?

— Мързел — разсеяно отговори княз Авалов.

— Да те мързи дотолкова, че да не уловиш риба, да не убиеш дивеч на умирающите ти от глад деца? Това е против човешката природа. Против инстинкта за оцеляване!

— И въпреки това фактът е налице, Адриан. Ислямът третира пиянството като смъртен грях. Ако турците познаваха вкуса на виното, Виена щеше да си отдъхне. Враговете на Светия кръст щяха да се самоубиват масово.

Адриан се засмя весело, безгрижно. Здравите му, вълчи зъби блеснаха като бисери срещу слънцето, сивите му очи изчезнаха в гнездата си, мускулестият му стомах полюшваше копринената му риза като ветрило на мауна.

— Прав си, Вангел. Не бях помислил за пиянството, а то... съсипа толкова достойни мъже. — Херцогът на Залцбург се огледа. — Къде е принц Леополд? Или и той се самоубива някъде?

Изтреця изстрел, Адриан се изпъна неестествено, а очите му изразиха учудване, устата му се опита да промълви нещо... и рухна по очи на масата.

На входа на хана стоеше Бесния с мускет в ръка. Сега не се клатеше, нито в очите му имаше налудничавия блясък на пияницата. Вангел скочи ужасен, от конюшната излезе Сотир, от дъното на хана тичаше Христос с касапски нож в ръка.

— Какво направи, нещастнико? — Вангел измъкна пищова си и вдигна петлето. — Сега ще пръсна празната ти глава!

Лео хвърли мускета и тръгна към масата.

— Стреляй, Вангел. Но ако не ме убиеш, това ще бъде единствения ми шанс да доживея до старини. Ако Адриан преживееше утрешния ден, на следващия ние с теб щяхме да бъдем по-мъртви от овните, които пирата дере зад хана.

Княз Вангел Авалов свали пищова, върна го в пояса, обърна гръб на хана и с кървящо сърце и разтреперани колене тръгна по пътеката към морето.

* * *

Сотир изкопа последното земно убежище за херцог Орлаински фон Залцбург, фон Хабсбург, един от малкото достойни мъже на

Свещената империя, годни да претендират за престола ѝ. Адриан беше осъден на смърт само защото Бог му бе дал слабо зрение и Вангел не можеше да се примири с нелепостта на присъдата. Подлеци като Йоан Лупус, Емилиян Сергиу и Дан Трифон тъпчеха грешната земя в цветущо здраве, вечно пияният бесен бик Леополд Турн фон Курцланд щеше да се събуди утре на разсъмване. Мехмед Османоглу, пиратът на Хиос, той самият... а благородният, гордият аристократ Адриан завинаги щеше да остане в песъчливата земя на Малазия.

— Кой ще замести херцога, княз? — попита Одринецът. — На ваше място не бих се доверил на ръката на... Бесния!

Вангел чу това прозвище. Сотир за първи път си позволяваше да го ползва на глас.

— Оставаме ние с теб? — разсеяно отговори той.

— Вие имате млада съпруга, очаквате дете... Аз нямам никого на божия свят.

Князът вдигна глава и се взря в спокойния, хладен поглед на Одринецът.

— Ще стреляш ли в султана, Сотире?

— Да, княз.

— Тази война не е твоя. Би трябвало да ти е все едно дали Виена ще падне, или не?

— Имам други сметки със Султана, княз. Лични. Утре един от нас ще бъде мъртъв.

Мъртвецът беше българинът Сотир от Одрин. Вангел не можеше да знае, че Високата порта и лично великият везир Ахмед Кюпрюлю паша са предизвестени за бъдещия атентат срещу падишаха. Отвъд дунавския васал на Отомания княз Йоан Лупус беше изпратил специален куриер в Истанбул. Трима благородници, сред тях бившия ичоглан от Едринския джамаат княз Вангел Авалов, пряк потомък на пирата от Янинския санджак Вангел Аваля, широко известен с прозвището Белия дявол, бяха тръгнали за главата на султана. За пръв път в официален документ се споменаваеше тайната ложа на масоните, както и ранга на атентаторите в братството, а това беше гаранция, че София Авалова, съпруга на властващия молдовски княз, беше извършила черно предателство срещу собствения си род.

В полето Алашекир, източно от Измир, предводителят на аскера Ануар Алан бег паша, жесток и хитър мосулски кюрд, трябваше да

демонстрира на своя падишах на какво е способна петстотинхилядната му войска. Приготовленията започнаха в ранни зори. Пищяха зурни, ехтяха пехотински тупани. Обхождайки полето на юг и изток, княз Авалов и Сотир Одринецът виждаха като на тепсия цялата суетня там, долу, в прашната, полупустинна котловина. Султанът и свитата му трябваше да се зададат по пътя за Бурса, но малко преди пладне в пристана на Измир акостира фрегатата „Орхат“. Това променяше посоката на атентата. Сотир трябваше да язди от изток на запад, да стреля в Мехмед и да побегне на север към бившата столица на Османовци. Разделиха се. Вангел обърна Юрикан и в кариер се върна по обратния път. Лошите предчувствия, които го бяха обзели по време на жребия, сега се бяха превърнали във фатална увереност. Предстоеше провал. Един час по-късно той се състоя.

Предубеден, че се готви атентат, Ануар Алан бег беше заповядал на гвардията си да стреля във всеки, който под каквото и да е претекст се приближи до падишаха. Вангел беше избрал объл хълм и прикрит зад ниските стволоче на портокаловите дървета, с бинокъл на очите наблюдаваше полето. Когато свитата се изравни с войската, от изток, в пълен кариер, следван от облак прах, се зададе атентаторът. Легнал над ушите на персиана, Сотир бързо скъсяваше разстоянието. В лявата си ръка размахваше фермана, но когато приближи на един хвърлей от Султана, кюрдите откриха огън. Стотици оловни къса полетяха срещу гърдите му. Жребецът се сринна и хвърли ездача си в прахта. Последното, което Вангел видя беше опитът на Одринецът да изпълни мисията си. Изстрел бе даден, макар и с празни очи и мъртво сърце. После гвардията с голи ятагани в ръце се нахвърли върху атентатора.

ОСМА ГЛАВА

Княз Константин Авалов беше на смъртния си одър. Че умираше, знаеше само Зоя.

Чувстваше го със същата увереност, с която утре сутрин щеше да посреща зората. По лицето на княза бяха избили мораво кафяви съсиреци, или „сигномортис“, белези на смъртта, както ги наричаха католическите кюрета. Повече от месец Константин не беше ставал от леглото. Гърбът му беше осеян в рани от залежаването и никакви лапи и мехлеми, които двете с младата княгиня Елена му подлагаха, не дадоха резултат. Напротив, състоянието му се влошаваше от ден на ден, докато една сутрин Зоя обяви на закуска:

— Князът няма да преживее тази нощ.

— Какво говориш, Зуи — възкликна Елена. — Нима е толкова болен?

— Не е болен. Животът му свършва. — Зоя удари камбаната и слугите влязоха в кръглия хол, който служеше и за столова и като заседателна зала. — Ти (посочи напосоки един от тях) бягай в Кобадин. Искам до обяд Лазар и Иван да бъдат тук. Ти впрегни две каруци, вземи двама души и донеси лед от Исмаил. Колкото намериш, толкова вземи. Довечера да сте тук. Свободни сте.

— Защо ти е лед, Зуи? — попита Елена.

— За да запазя тялото на княза, докато пристигнат децата му.

Гъста руменина изби по лицето на младата княгиня.

— Но те... те са далеч оттук?

Зоя кимна.

— Иван ще доведе София от Яш, Лазар — княз Вангел от Виена.

— Той не е там, Зуи. С принц Леополд заминаха за Истанбул.

— Знам, скъпа. Мой дълг е да знам всичко за Авалови.

— Тогава Лазар трябва да замине за Турция?

— Княз Вангел е във Виена. Ще бъде тук, когато дойде време да раждаш. — Зоя погали подпухналата ѝ матова ръка и излезе от хола.

Елена понасяше тежко бременността, но самотата ѝ тежеше повече. Отраснала в скромния, но горд и почтен дом на полковник Миор, загубила майка си на три години, покълнала в сянката на Кристиан и Аурела, тя беше свикнала да понася и самотата, и несгодите, и недоимъка дори, стига да имаше причина да изчака подобри дни. Докато баба ѝ Магдалена и дядо ѝ княз Аурел Абруд бяха живи, детството ѝ приличаше на красива приказка. Тогава дори баща ѝ беше друг човек — по-общителен, по-весел. Останал вдовец с три деца, полковникът беше наел една възрастна румънка от Трансилвания да върти скромното му домакинство, да се грижи за момичетата и да пази паянтовата му къща, докато той и младият гренадир Кристиан бранеха границата от кримски татари и от разбойническите налети на полските шляхтичи. Отсъствуваше с месеци, с години дори. Едно лято княз и княгиня Абруд ги заведоха в Скендера. На Елена това имение ѝ се видя рая на земята. Тук имаше всичко и в изобилие. На трапезата на Авалови винаги имаше вкусни ястия, в двора тичаха кучета и котки, над езерото прелитаха красиви птици, горите бяха пълни със сърни и елени. До кръглата къща стигаше езерния кей, а под него се полюшваха гребни и ветроходни лодки, на изток, зад малката кленова горичка, започваше морето. Красиво и ласкаво в хубаво време, величествено и страшно, когато се разбунтува. Елена се влюби в Скендера. Вечер, когато баба ѝ Магдалена я полагаше в леглото, тя се гушеше в пухените завивки и мечтаеше един ден, когато порасне и се омъжи за красив принц, тогава той приличаше на внука на вода Рейнеа Джордже, да си построят точно такъв дом, в близост и до езеро, и до море. Аурела скучаеше, капризничеше, молеше дядо им да се върнат в Яш. Елена не я разбираше. Столицата беше толкова шумна и грозна, а тук добрият Господ Бог беше пресъздал върху земята красотите на райската градина. Заваля дъжд, облаците надвиснаха над Скендера, смрачи се, денят стана по-къс, пътищата се разкаляха и както казваше дядо Аурел, превърнаха се в безбродни реки. Аурела се сърдеше, плачеше, но Елена беше щастлива. Заминаването им се отлагаше за неопределено време. Дъщерята на Авалови София беше още бебе, едва изговаряше някоя и друга дума, по цял ден тичаше из къщата и княз Константин беше наел едно младо, весело момиче да я гледа. София беше „невъзможно“ дете, както се изразяваше княгиня Зоя, или пипаше с ръка в горящата камина, или се опитваше да скочи в езерото, или

преследваше времето с нея, а и с гувернантката ѝ, която знаеше всички приказки на света и ги разказваше бавно, напевно, с мелодичен, звънтящ глас. Но дъждовното време все пак отмина, слънцето взе да подсушава пътищата и дядо им започна да говори за заминаване. Обзета от паника Елена се молеше богу да не я връща в мрачната, влажна, по анабаптистки скромна къща на баща им, но Всевишният явно беше чул молбата на Аурела, която нямаше очи за красотата на природата и предпочиташе да дрънка празни приказки с приятелките си от йезуитския колеж. Денят за заминаване беше определен, слугите на Авалови подготвиха каретата, когато синът им, княз Вангел, се върна за ваканцията от виенския хусарски лицей и преобърна съдбите и на Аурела, и нейната.

Край пътя за Скендера цъфтяха прекрасни диви маргарити, а цветята в десетките вази из къщата бяха започнали да вехнат. До обяд имаше много време. Възрастните пиеха кафе на масата пред езерния кей, Аурела пишеше нещо в дневника си, малката София спеше. Елена поиска нож от кухнята и отиде да бере цветя. Един букет за масата в салона, три за вазите в патиото с камината, един за дядо и баба, друг за стаята, в която спяха с Аурела.

Първо видя облак прах, после чу цвилене, остро, тържествено, после чу копитата, накрая видя и ездача. Вангел спря запенения Юрикан и ѝ се усмихна приветливо:

— Как се казваш, красавице? — попита той от гърба на жребеца.

— Елена.

— Елена? Прекрасно име... Наблизо ли живееш?

Елена посочи с ръка Скендера.

— Там, в кръглата къща. На гости сме с дядо и баба.

Лицето на Вангел ставаше все по-ласкаво, усмивката му все по-сияйна.

— Така ли, малка принцесо? А кои са баба ти и дядо ти?

— Казват се Аурел и Магдалена.

Вангел скочи от коня, взе я на ръце, постави я на седлото, внимателно събра букетите и ѝ ги подаде.

— Не се бой, скъпа — яхнал Юрикан, прегърнал я нежно през раменете, каза той. — Аз съм Вангел. Синът на княз Константин. Чувала ли си за мен?

Тогава детето Елена дръзна да извърши нещо, което зрялата жена и бъдеща майка рядко си позволяваше. Обърна се, със свободната си ръка хвана младия княз за ухото, придърпа го и шумно го целуна по бузата.

— Добре дошъл — искрено зарадвана каза тя. — Помоли дядо и баба да не си заминаваме.

Вангел ѝ върна целувката, гушна я в мощната си прегръдка и преди да смушка жребеца, вдигна ръка за клетва.

— Обещавам! Най-малко още една седмица ще бъдеш мой личен гост!

Елена беше на седмото небе от щастие, сърцето ѝ пърхаше като птица, но още същата вечер заспа изтощена от плач, отчаяна и нещастна. Появяването на Вангел преобрази Аурела. Князът продължи да бъде любезен, учтив. Продължи да я нарича „красавице“, „скъпа“, „малка принцеса“, но гласът му се беше изменил, очите също. Елена чуваше как тембърът му глъхне от вълнение, когато се обръща към Аурела, как погледът му блясва възторжено, когато сестра ѝ се появи, съзнаваща наглата си, вироглава красота. Ах, колко я мразеше Елена тогава и колко нещастна беше. А сега я съжаляваше, съчувстваше ѝ, но съзнаваща, че не е в състояние да ѝ помогне и колкото можеше, избягваше да мисли за нея.

Легна болна. Само тя знаеше как се нарича тази болест, а името ѝ беше обида и любовна мъка. Щяха да минат години и тя щеше да узнае, че и за баба ѝ Магдалена, и за княгиня Зоя тайната ѝ е била прозрачна като водите на езерото, но тогава упорито твърдеше, че ѝ е лошо и настояваше да я върнат в Яш. „Господи, защо съм дете? Защо позволи на Аурела да порасне толкова бързо, а мен остави малка и нещастна, като сакатите пред яшската катедрала!“

Елена се беше влюбила във Вангел Авалов и тази ѝ любов щеше да остане за цял живот.

В Яш събитията се развиваха толкова главоломно, че престана да се опитва да ги следи. Детският ѝ ум беше проумял най-важното. Аурела и Вангел бяха сгодени и скоро ще станат мъж и жена, съпрузи. Тази мисъл така изпепели душата ѝ, че баща ѝ, загрижен за здравето ѝ, я изпрати при родителите си в село Сучава на чист въздух, тишина и охранване. Дядо ѝ Махал, ветеран от армията на покойния княз Сигизмунд Батори, я водеше на пчелина, ловяха риба, ходеха на лов с

шестте медрагхарта, пееха тихо войнишки и любовни песни. Малко по малко Елена се успокои, но нито сляпата ѝ, би казала дори робска любов отмина, нито глухата, роптаеща омраза към сестра ѝ започна да заглъхва.

Сучава беше на два дена път от Яш, но новините стигаха и дотук, на левия бряг на Серет. Датата на сватбата беше определена, не помнеше вече нито деня, нито месеца, нито годината. Властващият княз вода Михай Рад беше дал съгласието си церемонията да се състои в яшската катедрала. За кумове бяха поканени Йоан Лупус, син на бившия владетел Василий, и неговата братовчедка Мая, сестриница на покойния княз, която се самоуби същата зима от любов по празноглавия красавец граф Сергиу. После отложиха сватбата — Вангел се беше разболял от заушка. Аурела избяга с Йоан, баща им се простреля в главата, Аурела стана графиня Сергиу и предизвика смъртта на най-близката си приятелка, а брат им Кристиян дойде в Сучава и почти насилствено я върна в Яш. Време беше да постъпи в католическото училище. Няколко дни след дуела между князете Авалов и Лупус Елена трябваше да бъде подстригана за послушница в католически манастир „Светите христови рани“, но дотогава можеше да прави каквото си иска. Мъчно ѝ беше за баща ѝ, когото обичаше както кучето обича господаря си, но при мисълта, че Аурела няма да бъде Вангелова съпруга, сълзите ѝ подсъхваха и душата ѝ пееше. Останала на грижите на Кристиян и на старата им, полусляпа прислужница, Елена всъщност беше останала без контрол и можеше на воля да мечтае в затънтения им, буренясал двор на яшската къща. „Дуел?“ тази дума стигаше до ушите ѝ, но не проникваше в мозъка. Беше млада, не, беше малка, за да схване целия ужас, съдържащ се в тази дума. Елена мислеше за бъдещето, днешният ден не влизаше в сметките ѝ. Щеше да отиде при кармелитките с желание да се учи усърдно, да усвои френски, немски, ръкоделие, взмо, шев, кулинарно изкуство, за да може, когато стане млада дама и Вангел се завърне от виенския лицей, да го плени с физическата си прелест. Елена за миг и не се съмняваше, че един ден ще се превърне в истинска красавица, и ще бъде достоен компаньон на мъжа си, за да му създаде така важния за брака семеен уют.

Въпреки изричаната забрана на Кристиян, Елена отиде да види какво точно наричат дуел, а и да зърне, макар и отдалече, своя любим

княз Вангел Авалов. Яшкият хиподром беше претъпкан така, че беше детска игра да се скрие в тълпата и да остане незабелязана за брат си. Намести се между двама мъжаги, вмирисани на лук и въглища, и зачака зрелището. Властуващият монарх вода Михай Рад зае ложата си, а след него и всички по-видни аристократи на Молдова. Елена видя появяването на всички велможи, които познаваше, когато от входа за ездачите се появи Вангел. Беше яхнал същия кон, на който се върна в Скендера. Беше облечен в черна куртка, черен брич и черни испански ботуши, може би затова лицето му ѝ се стори толкова бледо... Или му беше студено? Денят беше мрачен, влажен, въпреки че през нощта дъждът беше спрял, за пръв път от десетина дена насам. Вангел се вълнуваше. Когато поиска Дан Трифон да му бъде секундант, гласът му трепереше остър, а глъхнеше чужд. Графът отказа грубо, нагло, с цялата просташка невъздържаност, която може да носи един файтонджия — невероятна и недопустима за един аристократ с двестагодишна медиевистика за рода си. Обилна червенина заля лицето на Вангел и Елена започна да се тревожи за него. Беше започнала да разбира, че това, което предстои да се случи, е сериозно, опасно, че може да има и трагични последствия. Долавяше думи, подхвърлени от тълпата, и страхът ѝ нарастваше... до един момент, когато брат ѝ излезе на пистата и предложи услугите си на Вангел Авалов. Елена беше готова да се разплаче от гордост. Нейният любим и родният ѝ брат щяха да посрещнат заедно опасността, каквато и да беше тя, а това не можеше да не ѝ вдъхне поне малко спокойствие. Невинаги беше обичала Кристиян. Ненавиждаше някои черти от характера му — беше стиснат като евреин, алчен, беше склонен да роптае като жена, вместо да хвърли лъскавите си пагони и да се хване за ралото и да победи немотията си. Хранеше се шумно, обличаше се като евтино конте, беше груб със сестрите си и прислугата и раболепен с всички, които в обществената пирамида стояха по-високо от него и от които по един или друг начин зависеше. В този миг Елена му прости всичко и със затаен дъх зачака развитието на събитията.

Вангел остана съблечен по риза, Йоан с вълнена фланела, все пак беше студено, макар и да не валеше. Вдигнаха сабите и дуелът започна. Хората около нея виждаха това, за което нейните очи нямаха сетива. Чуваше, че Вангел е нанесъл смъртоносен удар на княз Лупус, чуваше и догадките — Йоан носи ризница под фланелата си. „Не може

да бъде — мислеше Елена. — Лъжат. Та нали Кристиян провери гърдите му. Ако имаше ризница, щеше да предупреди Вангел. Та нали е негов секундант?“ Боят продължаваше, продължаваха и догадките. Елена гледаше ту долу, на пистата, ту мъжете около нея... До един миг, в който Вангел раздра трикото, разкри железните брънки на Йоановата ризница и заби камата си в нея. По-нататък Елена не помнеше. Свести се в ръцете на Вангел. До днес помнеше думите му: „Успокой се, малка принцесо. Страшното мина... Точно така, красавице... Ето, цвета на лицето ти се връща. Моето малко смело момиче, кой те доведе на този проклет хиподром? Обещай ми да си идеш право вкъщи. Обещаваши ли? Добре, благодаря ти за всичко. Нямах представа каква подкрепа за мен беше твоето появяване... Още веднъж благодаря, скъпа, а сега и двамата да тръгваме!“

Вангел се изправи, прекоси разстоянието от пистата до коневръза, яхна коня и напусна хиподрома. Елена се прибра вкъщи като насън, легна и веднага разбра, че това е било последното усилие, на което е била способна. До вечерта я връхлетя огнена треска, бълнуваше, изпадаше в безсъзнание, летеше високо, високо в небето, после главоломно пропадеше в пропасти. Прислужницата повика кармелитките и с общи усилия я отнесоха в манастира. У дома вече нямаше кой да я гледа. Баща ѝ и майка ѝ бяха мъртви, дядо ѝ Аурел посланик в Сен Жермен, при двора на Лудвик XIV Бурбон, старите Миор в Сучава, Аурела беше станала графиня Сергиу и не се вестяваше в дома на баща си, чиято смърт беше предизвикала, брат ѝ Кристиян публично се беше отказал от нея. Едва когато оздравя и се подстрига за послушница, Елена разбра какво се е случило там, на хиподрома. Беше изревала диво, беше изтичала на пистата и забила всичките си нокти в лицето на този подлец Кристиян Миор. Беше се движила от срам и потресение. Кристиян беше неин брат, а това беше унижаващо за цял живот нещастие.

Притиснат от враговете на Авалови, вода Рад издаде абсурдна присъда — княз Вангел отиваше на заточение за десет години. Потресаващата присъда с ужасяващи последствия. „Ще те чакам, скъпи!“ — мълвеше Елена на тесния си, дъсчен нар, докато подмамваше съня, тази малка смърт и временна забрава. Прекара пет години зад стените на кармелитския орден, но за това време Аурела не я посети нито веднъж, не ѝ написа нито едно писмо, нито попита

сестрите за нея. Елена не изпитваше нужда да я види, въпреки че беше започнала да я жали. Момичетата, по традиция на манастира, прекарваха празниците по домовете си и с охота разказваха светските клюки на столицата. Едно от най-скандалните имена в града беше това на граф Емилиян Сергиу. Красив с натрапчивата, пресолена хубост на проститутката, той беше усвоил много от чертите на тази древна професия. Той, който пишеше и четеше с върховни усилия, който въпреки френския бенедиктински колеж и виенския лицей не научи нито един от двата езика, този, който знаеше за света по-малко от проходащото дете, който не можа да се справи дори с рицарските умения, в компанията на жени се преобразяваше, превръщаше се в дързък покорител на дамските сърца и по-често успяваше да удържи безславни, мимолетни победи. Всеяден като свиня, за него беше без значение дали флиртува с придворни дами или с прислужниците на жена си.

Елена чуваше десетки имена, свързани с него чрез мълвата, и се питаше как Аурела понася унижението да бъде негова съпруга. Ключката имаше отговор и на този въпрос. Сестра ѝ се беше затворила в покоите си, приемаше само изповедника си, отказваше всякакви покани в обществото, обличаше се в черно, в началото претекстът беше смъртта на баща им, а напоследък беше започнала да се грижи за сираците от сиропиталището, което съпругата на Сигизмунд, Илона, беше построила със средствата на баща си, маджарския крал Йщван.

Княгиня Магдалена Абруд почина в Париж, а когато дядо Аурел напусна поста си в Сен Жермен и се прибра в Яш, животът на Елена се преобрази като с магическа пръчка. Отново имаше дом, вече имаше къде да прекара празниците, за кого да се грижи, кого да обича. Страдащ като ранено животно за покойната си съпруга, решен да я последва в отвъдното, князът приживе се разпореди с имота си, отдели някакви суми в злато за Кристиан и Аурела, но основният си капитал, двореца в Яш и лятната резиденция на Абрудите, наследи „захвърленото“ сираче Елена Миор, тогава все още четиринадесетгодишна. Аурела посрещна с презрително мълчание завещанието на дядо си, но Кристиан, който освен порутената си бащина къща и заплатата си не притежаваше нищо, заплашваше из яшските кръчми, че след смъртта на княза ще отнеме имотите на сестра си чрез съда. Елена не се безпокоеше нито от съд, нито от

мисълта, че отново ще бъде „гола като сабя“. За нея нито златото, нито дворците имаха стойност, ако Бог ѝ откажеше любовта на Вангел Авалов, за когото дори ден, дори миг не беше преставала да мисли.

Вангел? Малко сведения за него проникваха в Яш. И противоречиви. Дядо Аурел, който на връщане от Париж му беше гостувал във Виена, беше първият, който ѝ заговори за него. Здрав бил, живеел на широка нога, но от скука и от отчаяние бил започнал да пие. Животът не беше сблъсквал Елена с истински пияница, затова думите на дядо ѝ не я разтревожиха. Младата ѝ, влюбена душа би могла да бъде смутена само ако Вангел си е намерил жена. „Не — казал дядо Аурел. — Няма жена около него. Князът живее сам!“ Изтичаше петата година от заточението му...

От следващата пролет обаче в продължение на следващите пет години започнаха да се случват странни неща. Някои от най-големите каналии, скандалджии и дуелисти изчезваха безследно, безвъзвратно, без приемливо обяснение къде са загинали, от чия ръка, къде са гробовете им. Отслужваха им погребения, спускаха ги в символични гробове и ги забравяха до избухването на следващия скандал. Или някой избиваше тук негодниците на Яш, или те отиваха някъде с тайна мисия, от която им беше съдено да не се върнат. Мълвите бяха противоречиви отново. Едни смятаха, че вода Михай Рад ги изпраща на явна смърт, като разезди по десния бряг на Днестър и те падаха поразени от татарски стрели, други твърдяха, че Йоан Лупус ги изпраща във Виена за главата на княз Вангел и че още между Галац и Браила намират смъртта си от неизвестна ръка, но заплатена от златото на Авалови, Елена не приемаше нито една от версиите. „Днестър е търговски път — казваше дядо Аурел. — По него плават руси, поляци, хохолци, турци. Ако беше толкова опасен, търговията щеше да замре. Никой няма полза от затварянето на реката, най-малко татарите, които продават скъпите си кожи от Константинопол до Виена. А колкото до княз Вангел... Всеки има свещеното право да брани живота си!“

И все пак мълвата се разрастваше, добиваше гигантски, уродливи форми, превръщаше се в мит. Столицата си припомни чий внук е Вангел. За да го различават от великия пират, започнаха да го наричат „Скендерския върколак“, стигнаха дотам в безумието си, че залостваха портите си с железни лостове, спяха с мускети под завивките, държаха овчарските си кучета в спалните.

Няколко от яшките първенци посетиха Виена, някои от тях дори се бяха срещали с Вангел. Младият княз живееше богато и безгрижно и изглеждаше абсолютно чужд на проблемите и на Яш, а и на Молдова. Около него се тълпяха най-шумните имена на града, общуваше с древни рицарски фамилии и не само че не избиваше каналиите на крайдунавските княжества, но нямаше представа, че такива съществуват, още по-малко, че гинат като мравки, смазани от безмилостната ръка на съдбата. Яш забрави княз Вангел Авалов. Започваха тревожни времена. Бойни действия избухнаха едновременно на няколко европейски фронта. Кралят Слънце нападна Валон, прехвърли Ардените и завладя Люксембургското херцогство, флорентинските банкери от рода Медичи мобилизираха Тоскана и нападнаха Ломбардия, Пиемонт и Венедо, Англия изпрати херцог Бъкингам начело на войските си в Нидерландия. Започваше войната за Испанското наследство. Разгърна се трескава дипломатическа дейност, вследствие на която Европа се раздели на два лагера. От едната страна на бойната линия бяха Германските княжества Тоскана и съюзниците ѝ — Свещената империя, Полско-литовското кралство и Ватикана, от другата Франция, Британската империя, Дания, Швеция, Холандия и Русия, но Молдова и дунавските княжества Трансилвания и Влашко, позовавайки се на османския си васалитет, останаха незасегнати от огъня на войната.

Нещо повече, това бяха най-богатите години за Яш. Войските се нуждаеха от продоволствие, от коне, от транспорт по Дунава и молдовци охотно извършваха всякакви услуги, стига да им плащаха в злато и в брой.

В разгара на европейския пожар Елена се появи на първия си светски бал и предизвика по-голяма сензация от божите знамения. През февруари, посред бял ден, слънцето беше залязло. Кокошките заспаха, а коне, кучета и котки изпаднаха в такава паника, че бабичките се кръстеха с ужас в угасналите си очи и предричаха началото на Апокалипсиса. Слънцето изгря отново, животните се успокоиха, кокошките снесоха два пъти този ден, но събитието не бе забравено, напротив, нямаше съмнение, че предстои нещо страшно. Бог само отлагаше възмездието си върху грешните людски глави. През май отново се почувства пръстът божий. Слънцето беше залязло, но все още не беше настанал пълен мрак, когато една звезда слезе от

небето и застана над града. Хората паднаха на колене, кръстеха се, шепнеха молитви към господа да прости и този път греховете на стадото си, но надеждата ставаше все по-малка, страхът — все по-властен. Звездата стоя час-два неподвижна, обиколи града по периферията и в ослепително сияние се върна на небесния свод. Никой не можа да разтълкува събитието, но и никой не го забрави. Никога. Колкото по-често човек вдигаше очи към вселената, толкова по-голям ужас го обхващаше. Звездата не беше последното чудо в Яш. Слугинята на Василий Кобадин роди син с две глави, кравата на един малоимотен селянин — бивол с рога прави като копия, докато най-накрая се спусна стълба от небето. Посред бял ден в края на лятото, в непоносимата, прашна горещина на Яш се изви буря без вятър. От солната кариера край града се понесе бял стълб, сякаш въртящ се около оста си, слънцето помръкна, от небето се спусна влажна пелена. Стълбът мина през града увеличайки всичко със себе си — прах, пясък, смет, дрехи, проснати да съхнат, цветя, плодове, корени и издигайки се към безкрая, почисти града, както ноемврийските дъждове не успяваха да сторят. Стълба към Бога? Гражданите отново паднаха по очи, очаквайки височайше посещение, но когато вдигнаха глави, въртящият се стълб беше изчезнал, влажната пелена изпарена, слънцето грееше все така с августовска ярост.

На осми октомври Елена навърши шестнадесет години и дядо ѝ Аурел организира бал в нейна чест. След шест години щеше за пръв път да се види с Кристиан и Аурела, въпреки че извън всичко останало посещаваха една и съща църква. От този ден започна парадът на кавалерите. Този период в живота ѝ предизвикваше у нея само досада и раздражение. Нямахме нищо по-жалко от домогващия се мъж, а и по-смешно. Не беше по силите ѝ да прекъсне ухажванията на паркетните лъвове на Яш, но можеше да се забавлява с глупостта им, ако не прекрачват границата на търпимото. Мъжете общо взето бяха три типа — едните, най-суетните, а затова и най-глупавите, опитваха да я замаят с прелестите си. Обличаха се строго по модата, имитираха салонните обноски на парижките аристократи, засипваха я със светски клюки, разказваха ѝ небивалици, предимно силно разкрасени подвизи от личния си живот, лъжеха като цигани гледачки от яшкото тържище и освен умора и главоболие, нищо друго не предизвикваха у нея. Вторият тип кандидати за ръката ѝ и за наследството на князете Абруд,

разбира се, се представяха за изтънчени, изящни души. Цитираха Агрипа Д'Обинье, Бен Джонсън или се впускаха в неясните, отвлечени философии на Джовани Кампанела и Франсис Бейкън, но намеренията им бяха прозрачни и Елена едва се въздържаха да не им го каже в очите. Най-досадният тип беше третият — така наречените плачуци върби. Това бяха мъже, пращящи от сила и здраве, спечелили си славата на пиячи, женкари, скандалджии, синове на обеднели чокои, потомци на бързо забогатяващи земевладелци, търговци на зърно и кожи, контрабандисти или откровени обирачи на кервани и всички те разбрали, че Елена не се влияе нито от разкрасени подвизи, нито от отчаяна любовна лирика, щурмуваха крепостта, представяйки се за трагични личности, неразбрани, отхвърлени от обществото, несправедливо наклеветени пред короната, окичени с позорна слава от отровните клюки на недоброжелателите. Това беше най-досадният тип мъже и с тях Елена най-малко се церемонеше. За четири години, до завръщането на Вангел, тя бе изхвърлила от къщата на дядо си стотина плачуци върби и всичко това можеше да бъде прието откъм комичната му страна, ако сред ухажорите ѝ не бяха княз Йоан Лупус и зет ѝ граф Сергиу.

Дядо ѝ Аурел легна болен с първите есенни дъждове. Гърдите му се раздираха от остра кашлица, хрочеше кръв, гореше в силна треска или трепереше облян от гъста, студена пот. Умен мъж, живял дълго, видял какво ли не, князът сам обяви края си.

— Умирам, скъпа — каза една сутрин. — Време ми е. Наближавам осемдесет години.

— Не говори така, дядо, моля ти се — връхлетяна от паника проплака Елена. — На кого ме оставяш? Нямам никой, освен тебе!

Княз Абруд се усмихна тъжно, взе разтрепераната ѝ длан и я докосна с трескавите си устни.

— Взел съм мерки срещу вълците, моето момиче. Наследството ти е законно, парите са във виенската банка „Ерихарт“. Ще намериш всички документи в бюрото ми... Ако нещо непредвидено се случи — князът млъкна и затвори очи.

— Слушам те, дядо. Говори, за бога, страх ме е, като мълчиш.

— Ако ти трябва помощ пиши на княз Константин в Скендера... А сега ме остави. Ще опитам да поспя.

Елена излезе от спалнята, хвърли се по очи на едно от канапетата в салона и горко заплака. Плачеше от мъка, но и от страх. Ако дядо Аурел умреше наистина, тя щеше да остане съвсем сама в този студен, пошъл и враждебен град. Адютантът на брат ѝ я завари обляна в сълзи. Кристиян искаше спешно да говори с нея и я молеше да отиде в бащиния им дом в пет часа, когато камбаните на катедралата забият за вечерна служба.

Пред портата на Миорови беше спряла карета, украсена с гербове. Елена не познаваше молдовската хералдика, така че не можеше да отгатне кой благородник гостува на брат ѝ, но фактът, че Кристиян не е сам, когато я кани на важен семеен разговор, беше достатъчно подозрителен, за да я накара да се върне. Тогава чу:

— Какво има, сестро? Страх те е да влезеш в бащиния си дом?

Кристиян стоеше на прозореца на бившата ѝ стая и се усмихваше ехидно, всъщност предателски и гузно, по своднически, но това Елена щеше да установи по-късно.

— Чувам, че вашият дядо, князът, се гласи да наруши майората?
— започна Йоан Лупус, когато Кристиян излезе под някакъв претекст и ги остави сами.

— Какво значи майорат?

— Начин за наследяване имоти и титли. Законът отдава предпочитание на първородния син.

— Дядо има право да постъпи с имота си както намери за добре.

Йоан поклати глава.

— На пръв поглед, госпожице. Само на пръв поглед. Освен волята на княза съществуват закони, обществено мнение, тронен декрет. Не бива лековерно да се доверявате на съдбата.

— Защо ми говорите така? — раздразнено попита Елена. — Какво ви интересува наследството на дядо ми?

— Интересува ме — княз Лупус се усмихна широко, разкривайки широките си като тесли зъби. — Кристиян е мой приятел и не искам да бъде оцетен, а вие...

— Говорете, княз!

— Вие ми харесвате, госпожице. Не искам да изпаднете в изолация. Нямайте представа какво бедствие е презрението на обществото!

— Приемам това презрение, княз — високомерно отговори седемнадесетгодишната възпитаничка на католическия манастир. — Предпочитам самотата, пред изкушението да наруша волята на дядо си.

Йоан започна да нервничи. Силното му, стройно тяло се въртеше суетливо в продъненото плюшено кресло, острите му цигански очи блуждаеха по опушените стени на хола, сякаш търсеха нещо, на което да се задържат.

— Не ме разбирате, Елена — все пак каза той. — Ще бъда откровен. — Лупус скочи и седна до нея. — Това, което ще чуете сега, е тайна. Ще ви се доверя. Вода Рад е на края на живота си, знаете има три дъщери, така че след него короната ще остане вакантна.

— Какво ме засяга това? — тихо попита тя.

— Не ме прекъсвайте, моля! На яшския трон ще седна аз! Това е желанието на високата порта и на Шьонбрун, а тогава брат ви Кристиян ще бъде посветен в рицарския обряд и ще получи титлата воевода.

— Радвам се за него.

— Не бързайте да се радвате — Йоан повиши глас, лицето му от напрегнато, изведнъж стана злобно. — Кристиян ще получи титлата само ако има финансовия ценз, отговарящ на новото му положение. А той ще го има само ако му отстъпите правата си върху Абрудовото наследство.

— Тогава му кажете, че ще умре като прост офицер.

Йоан се разсмя остро, гърлено, после изведнъж стана сериозен и грабна ръката ѝ в силните си, сториха ѝ се железни пръсти.

— Откажете се. Елена. На вас злато не ви трябва.

— Така ли? А защо, ако ви е удобно да попитам?

Тогава Лупус изстреля предварително подготвения си отговор.

— Защото ще бъдете княгиня Лупус, защото ще властвате над Молдова и защото цялото ми имущество ще бъде ваше!

— Пуснете ръката ми, княз!

— Чакам отговора ви. Елена.

— Вие сте луд, Йоан Лупус! Вие, който прелъстихте сестра ми и после я хвърлихте в ръцете на онзи палячо Емилиян Сергиу, вие, който унижихте баща ми така, че противно на вярата си да предизвика смъртта си, вие, който превърнахте нещастния ми брат в сводник на

сестрите си, вие искате да стана ваша съпруга... Не, княз, вие не сте луд, вие сте смешен.

Елена изтръгна ръката си, грабна мантото, шапката, с всички сили удари вратата на тази къща, закле се до гроб да не прекрачи прага ѝ и с разведрена душа изхвъркна на улицата. Още същата вечер получи първото любовно писмо от княз Лупус, а до брака ѝ с Вангел Авалов писмата щяха да станат повече от сто. Не броеше случайните и предизвикателни срещи, в които Йоан ѝ се кълнеше в любов, заплашваше я с убийство, със самоубийство, докато веднъж, спрял потния си жребец под прозореца ѝ, извика. — Говори се, че обичате Вангел Авалов! Наистина ли погубвате живота си заради един заточен негодник?

— Казали са ви истината, княз! — Елена се прибра в стаята си треперееща от вълнение. „Кой е разгадал тайната ми?“ — крещеше панически сърцето ѝ и отговорът дойде от само себе си. Единствено Аурела можеше да се досети кого така упорито чака сестра ѝ.

* * *

Княз Абруд беше трети ден в безсъзнание, когато Аурела прекрачи прага на дома му.

— Как е старецът? — попита сухо тя.

— Умира.

— Цяла година? Това започна да става досадно.

— Защо си тук? — ядно попита Елена.

— Да те видя. Говорят, че си станала ослепителна красавица.

— Видя ме, сега моля те, върви си. Дошла си в неподходящ момент. Дядо наистина умира.

Аурела пропусна тези думи покрай ушите си.

— Красива си, наистина, но ще бъдеш нещастна... Много нещастна, ако...

— Ако?

— Ако не приемеш ръката на княз Йоан.

Елена не можа да въздържи смеха си.

— Теб щастлива ли те направи, графиньо?

Очите на Аурела блеснаха гневно, но нещо по-силно от чувствата я накара да преглътне, а това можеше да бъде само разумът.

— Ако трябва да бъда откровена, Йоан ме направи окаяна нещастница. Заради един каприз загубих любовта на Вангел, направих за посмешище един мъж, който ме обичаше и когото аз... обичам! Все още! Трябва да призная обаче, че на мен Йоан не е обещавал нищо, а на теб предлага да властваш в Яш в качеството си на негова съпруга... Не ме прекъсвай. Елена! Аз платих всичките си дългове. Да бъдеш съпруга на жиголо като Мико Сергиу е проклятие, божие наказание...

— Защо ми казваш всичко това, Аурела? Какво мога да направя за теб?

— Достатъчно е да не се домогваш до Вангел! — кресна Аурела и веднага побърза да овладее гласа си. — Омъжи се за Йоан. Така брат ни ще миряса, титлата му се привижда насън, а и ти ще имаш всичко, за което жените на Яш мечтаят.

— Няма да се омъжа за Йоан Лупус. Никога! Гнус ме е от него. До края на живота си няма да забравя ризницата под фланелата му. Не мога да бъда съпруга на плъх, Аурела! Аз не!

— Знаех си, че Вангел е на дъното на чашата — извън себе си от нерви отново кресна графиня Сергиу. — Отговори ми честно. Поддържаш ли някакви връзки с него?

— Успокой се, Аурела, от дуела не съм го виждала. Никакви връзки не поддържам. Той едва ли си спомня малкото момиче, което му гостуваше в Скендера...

— Но никога няма да забрави кой издра очите на брат си, обявявайки го публично за подлец!

— Съмнявам се — Елена наведе очи, забравяйки пред кого се намира. — Той е толкова далече и толкова сам...

— Круцификс, Елена, ти си влюбена в него?

— Дори така да е, какво значение има? Той няма представа за чувствата ми, нито иска да има.

Аурела мълча дълго, лицето ѝ беше посърнало, около очите ѝ бяха започнали да се появяват първите бръчки, някога тънкият ѝ чувствен нос, сега се беше изострил още повече и издаваше стаена злоба и вроден талант за омраза.

— Написах му няколко писма. Пълни с разкаяние. Посипах главата си с пепел. Предложих му съюз срещу враговете му тук, в Яш.

Говорих му за любовта си... Винаги ще го обичам, по дяволите! Този мръсник не си направи труд да ми отговори. Реших, че писмата не стигат до него. Изпратих моя камериер във Виена да му предаде посланието ми лично. Негово величество княз Авалов заповядал на слугите си да го изхвърлят на улицата...

— Аурела, дядо умира. Трябва да ида при него.

— По дяволите дядо ти, сестро! Аз умирам, а съм само на двадесет и пет години. Обещай ми, че никога... Не, закълни се в паметта на мама, че никога няма да станеш жена на Вангел Авалов! Дори и на колене да те моли!

Елена скочи и удари звънеца.

— Не само че няма да се кълна, Аурела, но ще направя каквото мога да го предпазя от предателства, твоите и на приятелите ти! — прислужникът влезе в салона. — Джорджу, изпратете графинята до входа и никога повече не я пускайте тук!

* * *

Княз Аурел Абруд издъхна на разсъмване. Беше завършил един дълъг живот, пълен и с падения, и с възходи, но изживян и гордо, и достойно. На погребението му се стече цяла Молдова. От Виена пристигнаха съболезнованията на император Леополд, от Париж на краля Слънце, при чийто двор княз Абруд беше дългогодишен посланик. Великият везир Кюпрюлю паша награди посмъртно благородния покойник с най-високото отличие на Отомания златен ятаган с рубини, но Елена се зарадва единствено на княз и княгиня Авалови, които бяха излезли от доброволното си изгнание, за да изпратят до вечното му жилище своя непрежалим приятел. Същата вечер Елена за пръв път влезе в дома им на площад „Галан“. Посмя да има и втори път. Това беше най-тежкият ден от живота ѝ. Изкара го като насън, смазана от страх, изгаряща от срам, но решена да върви до края, какъвто и край да ѝ подготвяше съдбата.

— И излезе годеница на Вангел, нали?

— Да, Зуи, господ възнагради търпението ми.

— И куража ти, скъпа... Беше започнала да ми разказваш за граф Сергиу?

— Не си заслужава да говорим за този червей, Зуи. Горката Аурела. Поиска пари, дадох му. Идва да ми ги връща, после идва за нов заем... Докато отида да му донеса талерите, той се съблича чисто гол... Представяш ли си? Казвам му „Иди ме почакай в спалнята!“ Викнах слугите, конярите и ги накарах да го хвърлят в една варница... Цял Яш разбра подвизите на зет ми... После три месеца лекуваше рани от изгаряния...

Иван и Лазар пътуваха на запад да свикат децата на Константин край смъртния му одър, но князът не бързаше да умира, напротив от ден на ден изглеждаше по-добре. Елена му го каза.

— Разбира се, дъще — весело намигна той. — Няма да умра, преди да видя новия княз Авалов.

— Ако е княгиня, татко? — плахо попита Елена.

— Не, моето момиче, в нашия род се раждат предимно мъже.

Излезе прав. Болките започнаха веднага след вечеря на десети октомври, а малко след полунощ на единадесети Елена роди син. Детето беше едро, румено, чисто, с руса, почти бяла коса и с глас мощен от тръбите на Йерихон.

— Красавец! — каза хърватката. — Сега мога да кажа, че Авалови имат бъдеще!

На разсъмване князът влезе в спалнята на Елена, целуна снаха си и застана над леглото на внука си.

— Благодаря ти! — с разтреперан глас каза той. — Избра ли име на този войник?

— Аз, не... но ако Вангел беше тук сигурно би го кръстил Константин... Говорих със Зуи, реших да му дам вашето име.

Князът поклати глава.

— Не, дъще. Ще кръстим новия княз Авалов на чичо му Марс. Ако Марс Авалов не беше спасил баща му от плен, младият Марс нямаше да буди Буджак с рева си. Да си жив и здрав, Марс Авалов, дано господ ти даде характер и сила да приличаш на онзи, чието име ще носиш!

Князът изсипа шепа жълтици в леглото на внука си, целуна горещо майка му и бавно, заслушан в неравномерния пробег на сърцето си, излезе от стаята. Зоя го последва.

— Константине?

— Кажи, Зуи... Имаме прекрасен внук, нали?

— Благодаря ти, скъпи... Сигурна съм, че брат ти се гордее не по-малко от нас!

— Дано, Зуи — Константин се обърна и продължи по коридора.
— Зуи?

— Кажи, скъпи.

— Обичах Марс... и теб. Винаги съм те обичал.

— Знам, скъпи. И ние те обичахме.

Константин се усмихна тъжно. Не такова признание беше очаквал да чуе пред прага на геената огнена. На сутринта го намериха мъртъв.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Когато Вангел и Бесния Лео пристигнаха във Виена, завариха града полупразен. Императорът, начело на войската си, беше заминал на север, откъдето се готвеше да обяви пълна мобилизация. Съображенията му бяха две — първо от град Иглау или Ихлава, както чехите наричаха столицата на Моравия беше по-лесно да се съберат под знамената земеделците от северните части на Империята. Чехът, за разлика от унгарския хонвед, беше миролюбив човек, ненавиждаше войната и предпочиташе да се укрие из гъстите дъбрави, вместо да лее кръв за славата на Хабсбургите. И второто — Виена беше разположена на двата бряга на Дунава, в града гъмжеше от отомански шпиони, а император Леополд не искаше да дразни младия, честлюбив Мехмед IV, преди да се е уверил, че истинските му намерения са война със Свещената империя.

Вангел отиде в къщата си на Кертнер плац и за своя изненада завари Иван Влаха.

— Какво правиш във Виена, Влах?

— Чакам те по заповед на баща ти.

— Как са вкъщи? — Вангел хвърли вмирисаните си на кон и пот дрехи и тръгна към банята. — После ще ми отговориш. Сега искам да се напаря и да спя.

Но младият Влах тръгна след него.

— Изкъпи се, княз, хапни, изчакай Юрикан да си вземе солука, но после тръгвай за Скендера, че княгиня Елена ще стане майка в твое отсъствие.

— Не мога. Иване. Трябва да настигна императора в Моравия. Утре сутрин Бесния ще дойде да ме вземе. Тръгваме на север.

Де да беше послушал Влаха. Щеше да си спести десетте дни страшни мъки, а и унижения. Иглау беше разположен в местността Височина, древен град, ограден от двойна защитна стена. На огромния площад с каменна настилка беше построена и катедралата, и дворецът на бургмайстера и замъците на моравските първенци. Край града, до

левия бряг на река Ихлавка, имаше дълбоки сребърни рудници, които бяха направили града един от най-богатите и процъфтяващите в Европа. Застроен в 1021 година, преживял близо шестстотингодишен възход, укрепен по-солидно от Виена, от Пеща, та и от древната Троя дори, Иглау беше образец на богато и високомерно могъщество. Колко жалък беше Яш, сравнен с тази готическа крепост, и не само Яш. Свещената източна империя беше велика не защото Виена беше велик град или не само заради това. Богатството и величието на една империя се измерваше с богатството и величието на градовете ѝ и Иглау беше абсолютно доказателство на тази теория. Император Леополд беше отседнал в замъка Телч, крепост на два часа конски пробег от града, но масоните трябваше да се явят не при него, а при канцлера му принц Леополд фон Грас, Вълкът на луната, Великия маг на ложата на целомъдрената вълчица. Принцът беше разположил държавната канцелария в двореца на бургмайстера. Вангел и Бесния казаха имената си и зачакаха да бъдат приети. Вместо Вълкът на луната обаче се появиха преторианците, оковаха ги във вериги, разделиха ги и ги откараха в каменната иглауска тъмница. Вангел се озова в дупка, подобна на кладенец, над главата му имаше масивна желязна скара, през която проникваше мъждукаща светлина с оскъден, миришещ на мухъл въздух. „Адриан?“ — беше първата му мисъл. „Дворецът няма да ни прости смъртта на херцога на Залцбург. Иване, Иване, защо не те послушах, приятелю? Оттук ще изляза единствено, за да увисна на бесилката!“

Разпитът започна през нощта. Заведоха го в просторна, каменна зала, съоръжена с всички дяволски уреди, изобретени от Светата инквизиция. Когато запалиха факлите, Вангел видя, че на дървения стол, пред който го заставиха да падне на колене, седна самият канцлер на Свещената империя.

— Княз Авалов — започна Вълкът на луната. — Разкажете с подробности как загина херцог Адриан Орлаински фон Залцбург. Искам пълни подробности. И най-маловажните детайли, които си спомняте. Помнете, най-малката лъжа, полуистина, разкрасяване на истината могат да бъдат фатални за вас.

Вангел си пое въздух и започна да говори. Познавайки нравите на Виена и на инквизицията ѝ, Бесния Лео беше съчинил на пръв поглед правдоподобна легенда за смъртта на Адриан и толкова пъти му

я беше преповтарял от пристанището на Пиран до входа на двореца на бургмайстерите в Иглау, че за него не беше никакъв проблем да я изпее на един дъх. Въпреки това нещо му подсказваше, че не бива да гледа Великия маг в очите.

— Това ли е всичко, княз? Нямате ли какво да добавите?

— Това е всичко, ваше височество. Нямам какво да добавя.

Канцлерът се вдигна тежко и излезе от тъмницата, но на негово място застана един от най-младите братя, но вече носител на титлата „вълк от горящия кръст“, най-висшата степен в ложата.

— Княз Авалов, вие отвратихте негово височество с лъжите си. Ако веднага не кажете кой уби херцога на Залцбург, ще заповядам да ви поставят испанските скоби.

— Чухте всичко, което исках да кажа — глухо отговори Вангел.

Свести се в своя кладенец. Главата му се пръскаше от болка, там, където се бяха забивали скобите, над слепоочията се бяха отворили пулсиращи, кървави рани, устата му беше засъхнала в кървава пяна. Вангел скочи на крака и отново загуби съзнание. Дойде на себе си много часове по-късно. В килията като че ли беше станало по-светло или навън беше ясен ноемврийски ден. В единия ъгъл имаше кофа за изпражнения, в другия ведро със застояла, жабунясала вода. Вангел облекчи вътрешностите си, накваси мъртвите си устни и седна да чака съдбата си. От Олтара на целомъдрената вълчица не можеше да го спаси и Господ Бог, ако присъдата му е прочетена. Освен ако не стане чудо...

Чудото стана на десетия ден, но дотогава Вангел мина през колелото за разпъване, през савойската стълба, през огнените пинсети. Запозна се с „подробностите на истината“, както цинично се изразяваше неговият мъчител барон Хайнрих Шлехта, вълк на горящия кръст, бъдещият Вълк на луната, рицарят, който отрови с рицин принц фон Грас и завзе Ложата на целомъдрената вълчица и канцлерското му кресло.

На десетия ден принц Леополд Турн фон Курцланд проговори. Избрал смъртта пред нечовешките мъчения, Бесния беше казал пълната истина, с пълните й подробности и истинската роля на всеки от тях в смъртта на Адриан. Когато изведоха Вангел на разпит, Бесния стоеше на колене пред дървения стол на принц фон Грас. Виждаха се за пръв път от ареста. Лео беше изгубил половината от теглото си,

лицето му приличаше на една от ония маски, с които селяните от южните части на Буджак ходеха боси по огнена жарава.

— Вангел — изстена Бесния. — Признах истината. Пълната. Говори смело, вече нищо не може да ми навреди. Аз съм мъртъв, княз!

Канцлерът даде знак и преторианците вдигнаха принца. Преди да го изведат от залата, Леополд извика:

— Пий едно вино за бог да прости Бесния, Вангел! И бог да те пази!

После стъпките утихнаха. В залата за мъчения се чуваше единствено пращането на насмолените факли. — Ще говорите ли, княз? — попита сухо канцлерът.

— Безсмислено е да мълча, ваше височество. Вече не съм в състояние да спася принца на Курцланд!

— Той е мъртъв.

— Без съд, ваше височество?

— Свободните зидари не се явяват пред светски съд, княз. Имайте го предвид. А сега, ако обичате, кой, кога и как уби херцога на Залцбург?

Вангел пое дъх и най-накрая каза истината. Мъчеше се да си припомни всичко, жест, реплика, всичко, което би се сторило важно на канцлера. Когато свърши, Вълкът на луната стана, наля чаша прясна вода и му я поднесе лично.

— Изкъпете се и спете, княз Авалов — каза Великият маг. — Ще се срещнем отново, когато раните ви заздравеят.

* * *

Барон Шлехта нареди да го изкъпят. Ноктите му бяха изтръгнати и не можеше да си служи с ръцете. Настаниха го в бенедиктинската болница. Изпи алчно бульон от пиле, хапна малко унгарски гулаш, стомахът му беше свит от дългото гладуване и се задоволяваше с малко, легна в чисто легло и потъна в безпамятен сън. Спа цяло денонощие, но се събуди възкръснал и гладен. Раните все още го боляха, пръстите му все още бяха безчувствени, но тялото му се възраждаше за живот и скоро само белезите щяха да му напомнят

ужасите на иглауския градски затвор и спомена за Леополд Турн фон Курцланд, наречен Бесния Лео.

— Заповядайте, княз — покани го Вълкът на луната. — Седнете. — И когато Вангел се отпусна в стола, попита. — Как се чувствате?

— По-добре, ваше височество. Когато заздравеят ръцете ми, ще мога да кажа, че започвам да се оправям.

Вангел беше поканен не в двореца на бургмайстера, а в една масивна готическа къща, построена под градския часовник, срещу северната врата на Иглау. Достатъчно беше да хвърли един поглед на присъстващите, за да му стане ясно, че е призован на съвет на ложата и че тук са се събрали всички видни масони от „Олтарът на целомъдрената вълчица“.

— Не бива да пълните сърцето си с гняв към братството на свободните зидари, княз — продължи Вълкът на луната. — Ако утре се случи нещо с вас, не дай боже, ние ще обърнем земята, но ще разберем истината за участието ви и ще накажем виновниците. Сами разбирате, че нямахме право да подминем смъртта на херцог Адриан Орлиански.

— Разбирам, ваше височество, и не трупам гняв към братството, но моля, разберете ме и вие. Принц фон Курцланд и аз бяхме заедно в лицето, той ме препоръча на братството, той пресрещаше и ликвидираше наемните убийци, които князът на Молдова изпращаше за главата ми. Когато попаднахме в тъмницата, аз знаех, че рано или късно истината ще излезе наяве, но не исках да бъда аз този, който ще надене примката на врата му!

— Понесохте ужасни мъки, княз!

— Крепеше ме вярата, че принцът ще признае...

— Не принцът призна истината, а ние я изтръгнахме от него! — обади се барон Шлехта. — Вие знаете как!

Принц фон Грас прекъсна ексеквтора:

— Да забравим миналото, господа. Ние сме в периода „залез на кучето — изгрев на вълка“. Отомания се надигна срещу Свещената империя. Нямаме нито минута за губене. Ако султан Мехмед IV Османоглу доживее до пролетта, империята ще бъде заляна от конниците на спахиите и тогава войната за ислямското наследство ще ни се види като военен парад след маневри. — Канцлерът взря сивите си старчески очи в лицето му. — Княз Авалов, как преценявате

агентата от дистанцията на времето? Имаше ли възможност, пък била тя и най-илюзорната, да бъде застрелян султанът?

Вангел поклати глава:

— Съмнявам се, ваше височество. Останах с впечатление, че главнокомандуващият паша Ануар Алан бег е предупреден за покушението.

— Кой би могъл да извърши предателството? Някой от нас братята — масони!

— Нямам представа, ваше величество. Когато българинът Сотир препусна да изпълни присъдата над падишаха, Ануар Алан бег го посрещна с град от куршуми!

Вълкът на Луната наведе глава и дълго мълча, а това беше негласна заповед за свободните зидари да пазят тишината, необходима за размисъл.

— Господа троица любит! — произнесе канцлерът. — Не бива да се отказваме, господа, въпреки жертвата, която ще ни струва високата султанска глава. Основните отомански сили са събрани за зимуване край Одрин. Съгледвачите съобщават, че от Сирийските и Кавказки вилаети са изпратени подкрепления на север. Трябват им около два месеца, за да прекосят Босфора, и по-малко от месец, за да се съединят с основните сили. Това значи, господа, че разполагаме с по-малко от девет-десет дни. — Вълкът на луната отново спря сивите си очи в него. — Княз, заповедта остава в сила. Давам ви два месеца да възстановите здравето си. Когато султанът пристигне в Одрин за преглед на войската, вие, принц Хайц фон Линц цу Баунщад и барон Фердинанд-Ото фон Грюненберг трябва да сте вече там, за да го посрещнете със смъртоносен огън! Ясно ли се изразявам?

— Напълно, ваше височество!

— Радвам се, княз. Желая ви успех и благополучно завръщане от свещената мисия. А сега, господа, да идем в катедралата. След малко започва траурният помен в чест на негово високоблагородие херцог Адриан Орлаински фон Залцбург.

* * *

— Синът на канцлера кандидатствуваше в лиця — каза Хайнц фон Линц, известен сред лицеистите като „развратния ангел“. Принцът беше рус, красив като момиче, с огромни, замечтани сини очи и пръсти тънки и дълги като змиорка, но това беше маска, измамен образ, икона на светец, нарисувана върху лукавия образ на сатаната. Хайнц беше единственият истински развратник, който беше срещал в живота си, с изтънчената, перфидна перверзност на йезуитски игумен и със сляпата и глуха ярост на пепелянката. Неведнъж в лиця се беше налагало да му пускат кръв и не един лицеист носеше за цял живот неизтриваеми белези от него. Вангел не можеше да забрави още нещо, не биваше да го забрави. Ако Йоан Лупус имаше истински близък приятел сред аристократите на Виена, това беше принцът на Линц Хайнц цу Баумщад. — Младият фон Грас е кривоглед, слаботелесен и май слабоумен. Кандидатурата му, разбира се, бе отхвърлена. Вълкът на луната няма да намери покой, докато не отслужи панихида на всички лицеисти!

— Мнителен си, Хайнц!

— В ложата остана само още един лицеист. Знаеш ли защо граф Херберт фон Мюнинг не пътува с нас? Защото е брат на принцеса Ханелоре фон Грас, съпругата на канцлера!

„Да — помисли Вангел, загледан в западния дял на Карпатите, — сериозно тълкувание!“ Пиха вино и ядоха козя пастърма в представителния хан на Алба Юлия, един от малкото уредени градове на Трансилвания. Утре сутрин тръгнаха за Медиаш, после щяха да прекосят източните Карпати и да слязат в равнините на Молдова. Вангел се колебаеше да им покаже ли фамилната твърд на Авалови в Биказ, когато Фердинанд-Ото или Зеления Ферди прекъсна размишленията му:

— Вангел, защо се смразихте с Йоан? В лиця живеехте като братя?

— Колко си наивен, Ферди! Разбира се, че за жена! — обади се принцът.

— Глупости, на теб все нимфи ти се привиждат.

— Хайнц е прав — кимна княз Авалов. — Десетте години, които прекарах във Виена бяха заточение!

Зеления Ферди беше зелен, защото живееше в „зеления двор“ на границата с Хелвецката федерация. Ако, разбира се, някой знаеше къде

точно минава тази „мислена“ линия. Баща му, Йозеф Грюненберг, беше един от най-богатите скотовъдци в Свещената империя. По пасищата бродеха слугите му, а баронът доставяше на европейските корони швейцарски гвардейци срещу баснословни възнаграждения в злато. Старият Грюненберг беше личен доставчик на Луи XIV, на Хабсбургите, на Хохенцолернските принцове, на Ватикана и Неаполското кралство, дори на кастилските крале. Единствена Британия, която ползуваше силните като коне и дивите, като диви коне, шотландци за охрана на Сент Джеймс, засега се отказваше от услугите му. Глуповат, добродушен, но едър и мощен физически Фердинанд-Ото едва креташе в лица. Не можа да усвои нито един от предметите, които се изучаваха във военното училище, но по-странно беше, че и на полето значително по-крехки мъже от него бяха и по-добри ездачи, и по-ловки със сабята, по-точни в стрелбата с мускет. Огромното му богатство и готовността да раздава пари безкористно и безвъзмездно го правеха извънредно популярен и обичан лицеист, до степен самата управа на пансиона, която се готвеше да го отстрани по непригодност, страхувайки се от вълнения сред питомците си, сама да отмени решението си и да му позволи да получи диплом и чин лейтенант в гвардията на негово величество Леополд Хабсбургски. Зеления Ферди можеше да им бъде само в тежест из Отомания, но засега и Хайнц, и Вангел избягваха да коментират личността му. „Ще го оставя в Скендера — мислеше Вангел. — Иван и Лазар ще бъдат безценни сътрудници в набега срещу султана.“

Вангел се чувствуваше значително по-добре, въпреки че студът предизвикваше нетърпими болки в ръцете. Ноктите му все още не бяха израснали напълно и макар и през превръзката мразът се забиваше като нож в месото под тях. Някои от раните му бяха засъхнали, струпеите паднали и ако не бяха белезите, никой не би казал, че само преди четиридесет дни е изпитал на гърба си цялата изобретателност на инквизицията.

— Предстои среща с Йоан — продължи да разпитва Ферди. — Отново ли ще се хванете за сабите?

— Едва ли — разсеяно отговори Вангел. — Не вярвам да вдигне ръка срещу личния пратеник на Императора!

— Не, разбира се — намеси се развратният ангел. — Не се притеснявай, княз. Обещавам ти да загладя всички недоразумения

между теб и Йоан Лупус.

„Кога и как да се представи на Йоан?“ — през целия път Вангел си задаваше този въпрос, без да намери отговора му. Срещата им трябваше да бъде публична, в присъствието на София и по възможност на Трифон и Сергиу. Аурела не влизаше в сметките му. Беше научил достатъчно, за да я съжалява, но не и да ѝ прости. Щеше да бъде най-добре, ако никога и никъде не я срещне, макар че ако останеха да живеят заедно в Молдова, това би било невъзможно. Вангел обичаше жена си, тази любов беше много по-дълбока и зряла от младоженческата страст, която някога изпитваше към сестра ѝ и смяташе, че ще оскърби чувствата си към Елена, ако види в очите на Аурела разкаяние, унижение, молба за прошка и подкана за греховна връзка. Вангел не беше нито моногам, нито светец, но ако трябваше да задоволява животински нагона, а той го задоволяваше, колкото пъти му се откриеше такава възможност, то в никой случай нямаше да го направи за сметка на достойнството на жената, която всеки момент щеше да го направи баща.

Когато прекосяваха Карпатите, ги настигна буря, измокри ги до кости, после духна севернякът и дъждът се превърна в сняг. Вангел се беше отказал да разкрива пред масоните тайното убежище на Авалови, но времето промени намеренията му. Бяха толкова мокри, колкото и премръзнали, а им предстоеше да прекосят с плуване реката Бистрица, Молдова и Серет. Нито те, нито конете щяха да издържат такава непосилно изпитание.

Хайнц и „Зеления“ спяха смазани от умора, конете, изтимарени и подсушени, пръхтяха над пълните ясли, бурята продължаваше да вие боровете като тръстика и да вдига в езерото вълна, висока, пенлива и ревяща като в Адриатическо море, но седнал пред камината, сменящ превръзките на заздравяващите си пръсти, Вангел се радваше и на уютата, и на безопасната твърд, която хърватката така умело бе избрала на рода им. Въпросът „Кога и как да се представя на Йоан?“ оставаше и не му даваше покой ни денем, ни когато мъртъв от умора се отпускате в нервен, често кошмарен сън. Сутринта дойде с чисто небе. Слънцето изгря, успокои езерото с ласкавата си ръка и се зае да затопля октомврийската земя. „Коя дата е днес? — разсеяно помисли Вангел. — Тръгнахме на трети октомври от Иглау, пътувахме осемнадесет дена, значи днес сме двадесет и първи... или двадесет и

втори? Край на есента, идва зимата. През ноември дори в Скендера вали сняг, камо ли в Карпатите...“

Вангел обичаше зимата на Скендера. Камините горяха денонощно, избите бяха претъпкани със зимнина, всичко наоколо потъваше в ослепителна белота. Дивечът трудно криеше следите си в снега, а се задаваха и празниците. На първи ноември баща му имаше рожден ден, идваха гости от околността, от Яш дори, прекарваха весело, особено в детството му, когато все още не бяха го налегнали грижи и семейството им беше толкова многолюдно... Вангел пропъди тази мисъл. Не беше време да се рови в кървавото минало на рода... „Празниците обаче бяха красива част от живота и променяха ежедневието. В празничен ден всичко беше особено и тържествено, а през зимата те бяха толкова много. На единадесети ноември беше рожденият ден на София, после идваше Коледа. Нова година... Единадесети ноември! — Вангел скочи и излезе пред къщата. — Разбира се, на единадесети ще се представи на властващия княз. Жена му има празник, а това значи бал в двореца, на който ще присъствуват всичките врагове на Авалови! Абсолютно всички!“

* * *

Княгиня София Авалова имаше таланта да предизвиква обич, съзнаваше го и експлоатираше безмилостно този дар божи. Обичаха я всички: и роднините ѝ, и слугите, и местните чокои със семействата си, а кучетата и конете бяха луди по нея. Дивият звяр, Вълкодавът Сур III, както го наричаше Константин, лягаше по гръб, щом тя се появеше в двора, очаквайки грубите ласки, с които княгинята го даряваше. София сядаше на корема му, дърпаше го за ушите, бъркаше в устата му, скубеше го. Сур понасяше всичко, скимтейки тихо и от обич, и от удоволствие, а беше достатъчно да се мерне някой непознат или заблуден конник да тръгне към къщата, за да се превърне в зъл демон, в убиец, готов да разкъсва с острите си като ножове зъби. Дори нощем, когато Скендера потъваше в мрак и тишина, Сур лягаше под нейния прозорец и до сутринта бдеше над невинния сън на своята любимка. София беше тригодишна, когато вече яздеше като амазонка, а това се дължеше на същия феномен, магнетизма, с който събуждаше любовта

на хора и животни. Всяка сутрин княз Константин пускаше персианите на поляната около Скендера и в захлас гледаше как изразходват енергията си във вихрен кариер, как цвилят на воля, как вият шии, как се търкалят в росната трева. Сур не им позволяваше да навлизат в гората, където се спотайваха вълци и рисове, разделяше ги от табуните на съседните чокояти и ги прибираше в конюшнията, щом господарят му изсвирваше с пръсти три пъти късо и остро. София едва беше проходила, когато сутрин започна да излиза с тях. Буйните жребци вървяха кротко след нея и я подкрепяха с муцуни, когато залиташе, а паднеше ли в тревата, внимателно захапваха със зъби дрехата ѝ и я изправяха на крака. София отрасна сред природата и не само че нямаше страх от коне и кучета, напротив, беше луда за тях и те ѝ се отплащаха с безрезервна любов. На три години Лазар оседла Витяз, качи я на седлото, яхна своя кон и я изведе на бреговата ивица. Витяз крачеше грациозно като сърна и внимателно като котка. Нито веднъж не разклати походката си, нито се изкуши да мине в тръс, в галоп, още по-малко да я награби на кушия. Чувствителен като всички влюбени, жребецът разбра кога София е привикнала достатъчно със седлото, за да понесе и по-високи скорости. Започна да я учи да се крепи на гърба му в тръст, в галоп, в кариер. София крещеше от щастие и летеше като скална лястовица из цял Буджак. Срещаха я около Килия, пред Исмаил, на площада на Татарбунари или далеч на запад, при езерото на чайките, там, където Прут и Дунав се сливаха. Бяха я гонили глигани, вълци, но Витяз, бърз като вятър, успяваше да скрие малката си господарка зад стените на Скендера. Бяха ги преследвали татари, цигани, полски шляхтичи, но персиана беше неуловим. Нямаше порода коне, която можеше да се сравни с тази пречистена с векове раса. Константин знаеше, че не от София, а от персиана се нуждаят преследвачите ѝ въпреки безгрижието на Зоя — „Дъщерята е в сигурни ръце“, не можеше да върши нищо, докато детето бродеше из Буджак.

Когато Вангел се връщаше от лица и излизаха заедно на езда, князът беше спокоен. Юрикан и Витяз бяха жребци от една класа, но нито Иван, нито Лазар имаха коне, годни да издържат на спринта на персианите, нито той се сещаше да предложи на братята някои от своите жребци.

София превзе с щурм и Яш с всичките му предвзети аристократи, сноби без пукнат талер в кесията, парвенюта, натрупали бързи богатства с нечисти сделки и контрабандни доставки на враждуващите армии във войната за ислямското наследство. Откъде идва богатството на собствената ѝ фамилия, София нито се замисляше, нито искаше да знае. „Вангел ме отхвърли! Предпочете онази повлекана Елена Миор! Добре, тогава ще го накарам горчиво да се кае! Със сълзи да моли за любовта ми! По корем да се влачи в краката ми! От отчаяние кръв да повръща!“ Елена беше омагьосала Вангел, тогава тя ще завладее сърцето на смъртния му враг Йоан Лупус. Какво красиво отмъщение! Йоан владее Молдова, тя ще владее Йоан. Ще се разпорежда и с имота, и с живота на поданиците си, а ей богу, колкото и да не иска да признае и Вангел, и благородният му баща, и собствената ѝ майка, хърватката Зоя, са потомци на Молдова. Тогава и имотът им, и златото им, и животът им ще зависят от нея, от настроението ѝ, от благоразположението ѝ или от изпепеляващия ѝ гняв. А София Авалова, ей богу, се душеше от гняв, будеше се посред нощ от безсилна ярост и осъмваше в мечти за отмъщение.

Появяването ѝ в Яш се разчу бързо. Младата богата и красива княгиня беше изкусителна партия за стотици обеднели рицари, но фамилия Авалови имаше достатъчно мощни врагове, които ги държаха настрана, изчакващи и плахи. Графиня Аурела Сергиу беше първата жена, която посмя да я покани на пролетния си бал. София разбираше, че бившата годеница на Вангел проявява „нездрав интерес“ към нея, както се изразяваше Константин, когато учтивостта и възпитанието прерастваха в раболепие, но в момента това отговаряше на плановете ѝ и тя благодари писмено за поканата. Майка ѝ беше натрапила присъствието на Иван и Лазар, но сестра им Алика изиска тя и когато единствената ѝ истинска приятелка пристигна от Буджак, престана да се дразни от зоркото опекунство на братята. Свикнала да ѝ се подчинява, да не противоречи дори когато е видимо права, да ѝ изказва гласно и шумно възхищението си, Алика ѝ беше необходима повече като огледало, отколкото като близък човек. Сляпа за лицеприятието на комплиментите, свикнала да предизвиква и обич, и завист, София се доверяваше напълно на мнението, а и на вкуса ѝ, а мнението ѝ беше винаги нейното мнение, вкусът ѝ — нейният вкус. Вечерта, преди бала, София получи шумното одобрение на Алика, застави братята да

облекат ливреи с герба на Авалови, да впрегнат хановерското каре в ландото и с един час умишлено закъснение потегли за извънградския дворец на графинята Сергиу.

Нощта беше лунна, топла, природата — в пълен покой. В ливадите свиреха щурци, просветваха светулки, в езерото, зад което светеше дворецът, квакаха жаби и това бяха единствените признаци на живот в спокойната, затънтена провинция, наречена Молдова.

Майордомът извика:

— Нейно благородие княгиня София Авалова! — и в салона настъпи пълна тишина.

Миг, два тази тишина беше убийствено непосилна, стотиците погледи — болезнено пронизващи, после всичко застана на мястото си. Аурела и Мико се отделиха от гостите си и я посрещнаха на стълбите.

— Добре дошла, княгиньо — ласкаво звучеше гласът на Аурела, макар погледът ѝ да беше студен, изпитателен, опипващ. — Щастливи сме, че приехте поканата ни! Познавате ли граф Сергиу?

Мико целуна ръката ѝ над ръкавицата и взря красивите си кафяви очи в нея. По-късно София щеше да си каже, че графът има влажни, кравешки очи, но първото ѝ впечатление беше, че е много красив.

— Аз съм бил ваш гост, княгиньо — гласът му беше висок, писклив, детски. Във всеки случай не такъв глас очакваше да чуе от този елегантен, строен мъж. — Тогавя вие бяхте бебе.

— Чувала съм за вас — каза София, пое дадената ръка и уверено тръгна към гостите.

Така започна дебютът ѝ в яшското общество. Запознаха я с всички аристократи и чокои на Молдова. Някои имена знаеше предварително, други научи в дома на Сергиу. За нея беше важно да очарова столичния елит, влизаше в личните ѝ сметки превземането на този така враждебен на рода ѝ свят и тя напусна бала, извоювала лека победа. Богатството, тайнственият ореол, светец около фамиленото ѝ име, младостта ѝ и накрая рушащият преградите ѝ чар изиграха своята роля. Преди да се качи в ландото на път за Галан, София прибра в чантата си десетки покани за балове или за лични визити, получи искрени комплименти от стотици мъже, насилени от жените им, но тази вечер запомни три разговора. Първият беше с граф Трифон,

някагашния „побратим“ на Вангел, какво глупаво и празно понятие, по дяволите.

— Ще ми посветите ли този танц, княгиньо? — попита Дан, покланяйки се твърде формално, за да е учтиво, усмихвайки се достатъчно ехидно, за да е непочтително.

София му подаде ръка едва прикривайки яда си, но графът нито обръщаше внимание на настроението ѝ, нито се опитваше да „купува“ благоволенията ѝ.

— Нали си давате сметка колко двусмислено е присъствието ви тук? — попита той по време на една от фигурите.

— Не ви разбирам, графе! Какво значи „двусмислено“?

Дан отново пусна ехидната си усмивка:

— Вие сте сред враговете на Авалови. Танцувайки с тях, вие осъждате половинвековното поведение на мъжете от вашия род.

— Нямам чувство, че съм сред врагове — издържайки на погледа му, отговори София. — Вие мой враг ли сте?

— Дан Трифон не воюва с жени, още повече, когато са красиви, но вашият брат е мой смъртен враг.

— Интересно — каза княгинята. — Чувала съм, че взаимно сте пили кръвта си за побратимяване.

Лицето на графа изразяваше насилено отвращение.

— Това беше отдавна. Бяхме деца. Още не знаех колко достойни молдовски рицари са загинали от ръката на Авалови.

— Сега знаеше ли точния им брой?

— Приблизително — музиката замря, танцът беше свършил. — В точната цифра не мога да се закълна, сигурен съм в друго обаче — време е Авалови да платят с кръв присъствието си върху земята на Молдова!

София се опита да забрави този разговор, но Аурела я върна на него. Срегнаха се в стаята за възстановяване на тоалета и докато подсушаваха потта си с талк и белосваха с пудра носовете си, домакинята подхвърли:

— Надявам се, че Дан Трифон не ви е обидил, скъпа. Понякога той е по-зъл от хрътките си.

— Мен не, но мрази Авалови и не го крие! Намеква за кръвно отмъщение!

Аурела се усмихна кисело.

— Дрънка оръжие, но няма кураж да излезе на бой с Вангел... с княз Авалов. — Аурела преглътна внезапния смут и продължи: — Има и още една причина. Уж тайна, а всички я знаят. Дан е отчаяно влюбен в Елена...

— Изглежда не само той — София пусна най-чаровната усмивка, която лицевата ѝ маска беше в състояние да възпроизведе. — Мълвата твърди, че вашата сестра е имала извънреден успех в Яш.

— Аз не съм близка със сестра си, княгиньо — изпуснала нервите си, изсъска Аурела. — Тя е Авалова, ваша снаха, вие по-добре познавате чаровете ѝ.

Тогава София нанесе най-точния си удар.

— Откровеност за откровеност, Аурела, и аз не обичам Елена. Това е една от причините да съм тук тази вечер.

Аурела вдигна глава. Сега в погледа ѝ светеше решителност.

— Тогава ти бъди моя сестра, София!

Младата княгиня кимна.

— Ела утре на площад „Галан“. Може би ще намерим какво да си кажем?

Цялата вечер Йоан Лупус се беше въртял пред очите ѝ, танцуваше ту с една, ту с друга от дамите, включително и с Аурела, въпреки че клюката твърдеше, че между тях съществува открита нетърпимост, пиеше тостове ту за славата на Дунавската перла Молдова, ту за здравето на Султан Мехмед, но пристъпи към нея едва когато научи, че се готви да тръгва.

— Мразите ли ме, София? — фамилиарно попита той, подавайки ѝ чаша токайско.

— Трябва ли да ви мразя, княз?

— Не бих искал. — Йоан откри широките си бели зъби, това може би беше усмивка, и веднага смени темата. — Помня ви като дете, но тогава не личеше, че ще бъдете такава красавица. Честна дума... Аз не съм лъжец, въпреки че Вангел е на друго мнение, по-красива жена от вас никога не съм виждал!

— Дори Елена Миор? — кокетно попита София.

— Княгиня Елена Авалова — сега усмивката на Йоан изглеждаше по-искрена — красива е, няма съмнение. Знаете ли какво сравнение ми идваше наум, докато ви гледах. Елена прилича на изящна фигура, изваяна от лед, вие — на сянка, хвърлена от огън.

— Не зная дали да се полаская, или да се обидя, княз.

— Наричайте ме Йоан — бъдещият владетел поднесе чашата си към устата и заби настойчивите си, цигански очи в нея. — Имам една молба, София. Позволете ми още сега да обявя бал във ваша чест. Бих искал в моя дом вие да посрещнете моите гости.

София почувствува сърцето си в гърлото, но събра сили и отговори тихо, почти шепнешком:

— Вие ме правите щастлива, Йоан.

Буен и невъздържан като жребец, Йоан Лупус имаше нужда от повече думи. Обърнал гръб, направи няколко крачки, застана в средата на салона, лапна пръста си и изсвири пронизително. Когато настъпи тишина и всички погледи бяха обърнати към него, извика дрезгаво, с накъсан от вълнение глас:

— Дами и господа, следващата неделя, в деня на свети Георги Победоносец, дворецът на Лупусите е отворен за вас до разсъмване. Балът ще бъде в чест на нейно височество княгиня София!

Гласът му потъна в одобрителни викове, ръкопляскания и онова особено свирене с пръсти, което Вангел наричаше „гълъбарски“.

От този бал София не се прибра на площад „Галан“. На разсъмване Йоан и тя напуснаха столицата, а когато след две седмици се върнаха в Яш, вече беше княгиня Лупус, а яростният враг на Авалови, Дан Трифон — неин кум.

Йоан се оказа верен и предан съпруг. Изпълняваше желанията ѝ, преди да са се оформили ясно в главата ѝ, глезеше я безмерно, възможностите на един властващ княз бяха неограничени, задушаваше я с любовта си и ако не бяха две обстоятелства, които не беше по силата ѝ да контролира, би казала, че е щастлива. Вече девети месец не забременяваше и често, много често си представяше, че се люби не със съпруга си Йоан, а с несъщинския си брат Вангел Авалов. Не помогнаха нито гледачки, ни лечителки, ни врачките, които ѝ влачеше Аурела на тумби, нито горещите молитви към всевишния да затрупа под праха на забравата образа на Вангел. За щастие Йоан все още не се тревожеше за наследството си, а в леглото беше толкова буен и обзет от сляпа страст, че нямаше никаква представа за настроенията, в които изпадеше жена му.

Алика се върна в Буджак и беше нейното ухо и око в Скендера. Вангел, придружен от херцог фон Залцбург и принца на Курцланд,

беше заминал на юг, по всяка вероятност в Отомания и по всяка вероятност с тайна и опасна мисия. С каква, София се досети веднага, дори помогна на мъжа си да редактира писмото си до великия везир. Само смъртта на Вангел щеше да успокои душата ѝ и тя я желаше от цялото си сърце. Елена кара лека, красива бременност — пишеше Алика. — Княз Константин боледува според братята ѝ, беше отслабнал толкова, че немоцта, а и възрастта, разбира се, щяха да го отнесат в гроба. Майка ѝ гледаше на брака ѝ с Йоан като на предателство към Авалови и се беше заклела пред Светия кръст никога да не прости на дъщеря си, което естествено означаваше и никога да не ѝ даде благословията си. София малко се тревожеше от проклятието на хърватката, но откакто писмото на Йоан замина за Истанбул по специалния дипломатически куриер, притихна в очакване на новини от Отомания. Беше осъдила Вангел на смърт и се нуждаеше кански от потвърждение на присъдата си. Минаха три дълги, мъчителни месеци преди един от шпионите на Йоан във Виена да изпрати донесението си. Княз Вангел Авалов се беше появил в столицата на Свещената империя, но и Леополд фон Курцланд и херцог Орлеански бяха мъртви. Къде, как и при какви обстоятелства бяха загинали, агентът не съобщаваше, а и нея подробности не я интересуваха. Вангел се беше измъкнал от капана, който лично му беше заложила, а това значеше, че ѝ предстои среща със сина на Константин и Алика. С нарастващо безпокойство София започна да се подготвя за това съдбоносно рандеву, в което само господ знаеше каква роля ѝ е отдадено да играе — на подсъдим или на обвинител.

Очи в очи Вангел и София застанаха на единадесети декември, на връх рождения ѝ ден. Валеше тих, пухкав сняг, все още не бяха започнали свирепите карпатски студове, а вече се бяха заредили католическите празници. Зърното беше ожънато и прибрано, зимниците пълни, търговията отложена до пролетта, пътуванията сведени до абсолютно наложителни. И тази година Молдова, живяла под угрозата на войната, можеше да си отдъхне до първите дни на май, когато снеговете ще бъдат стопени, земята поизсъхнала, реките, прибрали се в руслата си. Яш пиеше, пеше, веселеше се буйно, шумно, кърваво. Всеки ден камбаната биеше на умряло, но не отоманските нашественици бяха подложили на клане града, а жителите му се избиваха сами в кръчмарски свади, а това беше в реда на нещата

и не правеше впечатление никому. Една седмица преди рождения си ден София получи настойчива покана, звучеше като заповед, от майка си незабавно да замине за Яш. Княз Константин умираше и искаше да я види. Писмото завършваше с думите: „Княгиня Елена роди едър и здрав син. Поразително прилича на баща си. По настояване на княз Константин малкият получи името Марс в чест на твоя злощастен баща!“

София прехапа устни и ги пусна едва когато кръвта шурна по брадата ѝ. „Защо ме наказваш, Господи!“ — извика тя, но бързо си отговори, грабна самурения си кожух и тръгна през снега към дъното на безкрайната дворцова градина, където можеше да си поплаче на воля. „Вангел има син, Авалови — наследник! Съдбата на рода Лупус зависи от моята утроба, ако до пролетта не забременея, Йоан ще ме изпъди и ще бъде прав, по дяволите!“

Балът беше в разгара си, когато майордомът удари сребърната камбана над парадния вход. Залата замлъкна. От яшските велможи само властващият княз и кардиналът имаха привилегията появяването им да бъде озвучено със сребърните звуци, но и те ползваха правото си единствено на официалните празници. Малко по малко камбаната се беше превърнала в символ на чуждото величие. Удряха я при връчване на ноти, при представяне на акредитиви, при обявяване на нова война, при подписване на мирен договор. „Нима султанът потегли на война през зимата?“ — помисли София, когато чу тържествената обява.

— Специални пратеници на негово католическо величество император Леополд Хабсбург до негово царско височество княз Йоан I Лупус!

Думите на майордома още не бяха отзвучали, когато се появи Вангел и двамата виенски рицари. Глух ропот мина през залата, тук-там някой възкликна от изненада, после отново се възцари онази тишина, която княз Константин наричаше „тишина, от която болят ушите“. Йоан излезе от вцепенението и отиде да посрещне пратениците.

— Приветствувам ви в моя дворец, господа — излишно високо и престолено уверено започна той. — Свалете пелерините, подкрепете се... Майордом, шампанско за господата. Днес нейно височество княгиня София навършва двадесет и една години. Направете ми честта

да пием за нейно здраве! — Йоан пресуши чашата си, разби я в мраморния под, добави: — След половин час майордомът ще ви доведе в заседателната зала. — Обърна се рязко и излезе от салона.

„Йоан загуби почва под краката си — гневно помисли София. — Мой дълг е да докажа на Вангел, че княжеството не може да се бои от един... от един авантюрист, без значение кой е той.“

Княз Вангел Авалов нямаше намерение да плаши никого, напротив, опипа с поглед залата, откри я и ласкаво усмихнат тръгна към нея. Целуна ѝ ръка с фамилиарна небрежност. Не така един поданик изказваше респекта си пред своята владетелка. Това беше жест на по-възрастният брат, приятно изненадан от внезапното разцъфтяване на своята любима сестричка.

— Софи, скъпа — задържайки ръката ѝ, запазвайки полушеговитата, покровителствена усмивка, започна той. — Тежестта на короната ти се отразява добре. Очите ти изглеждат по-мъдри, но все така прекрасни. — Вангел извади от пояса си продълговата кутия, общита с виенско червено кадифе. — Това е моят скромен подарък, сестро. Надявам се, че ще ти хареса.

София пое кутията, отвори я машинално, разсеяно, видя диамантеното колие, най-скъпия подарък, който беше получила, много, много по-скъп от смарагдовия пръстен, принадлежал някога на Йоановата майка. „Такива колиета правят само холандските бижутери в Амстердам“ — помисли тя, но на глас каза:

— Имаш син. Получих писмо от мама. Жена ти е родила момче!

Вангел се олюля, кръвта изтече от главата му, очите му за момент изразиха паника, която бързо отстъпи мястото си на бурна, едва потискана радост.

— Само това ли пише в писмото? — прегракнало попита той.

— Синът ти е голям, здрав... Княз Константин е настоял да го кръстят Марс...

— Марс? — едва сега Вангел се усмихна. — Марс Авалов. Прав е старият. Синът ми трябва да се казва Марс. Дано наследи величието на покойния си чичо!

— И мой баща! — заядливо подхвърли София, но Вангел беше така поразен от новината, че не чу интонацията ѝ.

— Господа — обърна се на немски към придружителите си. — Елена е родила син. Аз съм баща, господа. Младият Марс Авалов е

здрав и голям... Така пишат от вкъщи...

Но София побърза да прекърши радостта му:

— Княз Константин умира. Може и да не е жив вече... Мама е пратила Лазар във Виена за теб.

Майордомът се приближи, удари жезъла в мрамора и извика:

— Господа посланици, аудиенцията ви с негово височество княз Йоан Лупус започва.

— Утре сутрин тръгвам за Скендера, Софи. Ще дойдеш ли с мен?

— На коне?

— Разбира се. На третия ден ще бъдем вкъщи.

— Аз съм съпруга на владетеля на Молдова, княз Авалов — колкото по-слаба и неуверена се чувстваше, толкова по-предизвикателно, а и презрително звучеше гласът ѝ. Този път Вангел чу всичко, очите му станаха стъклени като на соколите, лицето му изпъна бръчките си и се превърна в каменна маска.

— Разбирам, ваше височество! — не криейки нито иронията си, нито превъзходството си каза той, направи знак на придружителите си и следвайки майордома, излезе от залата.

Тишината беше пълна, убийствена. Едва сега София си даде сметка, че всяка тяхна дума, намек, жест са били следени с напрегнато внимание, с любопитството на зломислието и, разбира се, са били оценени с ехидна радост от поражението ѝ. Огледа се. Срещаше или сведени погледи, или неискрено съчувствие. „Но тези хора ме мразят! — с внезапно прозрение откри тя. — Дори Аурела, която героично се бори да не припадне... Не издържа, припадна!“

София тръгна бавно, прекоси салона и заизкачва стълбите към покоите си. Крачка, две, три... тук вече никой не я виждаше, тук на този пуст коридор можеше да даде воля на нервите си, а и на чувствата, по дяволите. Сълзите рупнаха.

Побягна, добра се до стаята си и се хвърли по очи в леглото. Тялото ѝ се тресеше като в пристъп на малария, от устата ѝ излизаше гърлен, дрезгав рев — така виеха кучките на бесовица. „Ах, Вангеле, мръсник с мръсник, с кръв ще ми платиш и иронията си, и презрението си! И превъзходството си, подлец такъв, внук на крадец, син на глупак и курва...“

* * *

— Как смееш да се явяваш пред очите ми, Вангел Авалов? — глухо, треперейки от гняв, попита Йоан. — Или си мислиш, че посланическата ти мисия те прави неприкосновен?

— Той е неприкосновен, Йоане — обади се „развратният ангел“ — Познаваш император Леополд и знаеш колко е тщеславен. Два пъти по-чувствителен е към личните обиди.

— Нямам интерес да обиждам негово величество, Хайнц. Не е негова вината, че не знае какви са отношенията ми с Вангел Авалов.

— Грешиш, княз, знае ги! — Намеси се и „Зеления ферди“. — От моята уста ги чу. Казах му дословно: „Ваше величество, някога князете Лупус и Авалов бяха по-близки от братя, но после Йоан отне годеницата му, извика го на дуел, насъска срещу него най-кръвавия дуелист на княжеството си.“ Императорът ми отговори: „Толкова по-добре, бароне. Моето послание е идеален повод да изглади отношенията между двамата благородници.“

— Говориш глупости, Ферди! — провикна се Дан Трифон. — Виждал ли си лепен кристал? Пукнатините винаги личат!

— Но чашата задържа виното и не поврежда букета му. — Хайнц стана и нервно тръгна из съвещателната зала. — Стига, моля ви се. Тук сме шест души съкурсисти от лицей. Шест години преследвахме жени, напивахме се като казашки конници, ядяхме от една чиния, събуждахме се в едно легло. Бесния Лео и Адриан са мъртви, Йоане! Оредяхме, преди да сме стигнали зрелостта, камо ли дълбоката старост. От юг се задават ятаганите на исляма. Ако не се държим един за друг, ще ни секат като зелки. Императорът е прав — или нов кръстоносен поход срещу Отомания, или смирено да си прочетем заупокойните молитви!

— Хайнц — глухо, все по-глухо звучеше гласът на Йоан. — Щастлив съм, че си в моя дом!

— Това не е достатъчно, Йоане. Искам да си щастлив, че ни виждаш тримата. Забравихме откога сме на седлата, вониме на мърша, гладни сме, пие ни се, имаме нужда от жени... По възможност циганки, най-красивите, които се въртят из княжеството ти. Развратът е единствената смислена игра за възрастни. Вместо истински княжески

прием ти си седнал да разчистваш сметките си с Вангел, без за миг да се замислиш кой изкопа пропастта между двама ви! — Хайнц застана зад Мико Сергиу, сложи дланите си на раменете му и продължи. — Сега, моля те, подай ръка на Вангел, и да забравим старите дрызги. Току-що неговата сестра и твоя съпруга му каза, че се е сдобил с наследник. Това трябва да се полее с изстрели, по хусарски!

Хайнц свърши и се върна на мястото си. Настана мълчание, единствено пурата на Мико препукваше в тишината. Йоан гледаше втренчено пред себе си, после рязко скочи на крака, грабна посланието на императора, прошепна:

— Хайнц, последвай ме, моля те! — и с твърди крачки излезе от залата. Принц Хайнц фон Линц цу Баумщад огледа разстроено приятелите си и тихо последва властващия княз.

— Заминавам за Буджак, Ферди — каза Вангел. — Веднага! Баща ми е на смъртно легло, не съм видял сина си още. Трябва да вървя. На площад „Галан“ ще намерите гореща баня и всичко необходимо за отмора. Ще изпратя човек да ви доведе в Скендера, веднага щом получите писмения отговор на негово височество!

Вангел кимна на бившите си „побратими“ Дан и Мико и напусна двореца на Лупусите. Върна се на площад „Галан“, напари се в руската баня на дядо си, хапна на крак, яхна Юрикан и препусна на изток, към Скендера, където вече дишаше божия въздух наследникът на рода му княз Марс Авалов Втори.

ГЛАВА ДЕСЕТА

И вторият атентат срещу Мехмед Османоглу завърши с провал. Аллах пазеше наместника си на окаяната, окървавена земя. Вместо падишаха загинаха барон Фердинанд-Ото фон Грюненберг и Лазар, първородният син на Иван Влаха. Княз Вангел Авалов и този път отърва кожата, въпреки че Бог му беше свидетел, оцеляването му, и неговото, и на Иван Влаха, беше чиста случайност. Имаха дни за живот, живееха ги. Развратният ангел, принц Хайнц фон Линц, дезертира. Когато Иван се върна в Скендера, с него беше само Зеления ферди.

— Нямам желание да умирам заради безумието на Вълка на луната — беше казал той, когато беше дошъл на площад „Галан“ да прибере багажа си. — Ще гостувам на Йоан, докато фамилната банка не преведе златото ми в Париж. Кралят Слънце няма да ми откаже убежище.

И Йоан, и Мико, и Дан Трифон бяха убеждавали Ферди да не се впуска в такава авантюра, а това значеше, че и тримата знаеха каква е мисията на юг. Вангел изтръпна. Ануар Алан бег беше предупреден за посещението в Измир, гаранция, че от Виена или от Яш изтича информация към Високата порта.

— Какво ще правим, Ферди? — попита Вангел. — Развратният ангел ще се окаже прав. Ложата май наистина ни осъди на смърт.

— Християнският свят е застрашен от изстребление — каза Зеления с апломба на човек, открил нов материк в океана. — Трябва да убием султан Мехмед!

Вангел не повдигна повече този въпрос, но тръгна на юг със свито сърце и душа, пълна с тягостни предчувствия.

* * *

Малкият Марс беше русо, дебело и усмихнато бебе, но огладнееше ли, гласът му се чуваше и на морския бряг, и в дома на братята Власи на северната страна на езерото. Господ пращаше от небитието някакво парче месо с безразборна отделителна система, с претенции на кронпринц, безпомощно като столетник, което ти отнемаше и разума, и емоциите. Застанал над коша на сина си, Вангел почувствува с всичките си сетива, че от днес до края на живота му той ще бъде друг човек и че едва сега, когато върху раменете му се струпа грижата за още едно същество, ще разбере какво значи истински страх. Прегърнал Елена през раменете, търкащ бузата си в косата ѝ, благодарен ѝ наум, той мълчеше, за да не изпусне сълзите си, дишаше дълбоко и често, очаквайки да се разсее буцата, растяща в гърлото му.

— Харесва ли ти? — тихо попита Елена, но вместо него отговори княз Константин:

— Прилича на праядо си Вангел Пирата!

„Колко е отслабнал горкият! — помисли другият Вангел, князът. — И колко немощен е гласът му. Истински старец!“

— Имаш прекрасен син, Вангел — обади се хърватката. — И прекрасна жена. Истински ангел!

Когато пристигна в Скендера, Зоя беше отишла в Кобадин да лекува отеклите крака на Раиса, майката на Власите. Вангел се изкъпа, закуси и едва тогава влезе при сина си. Зоя все още не се беше върнала.

Държейки Елена в прегръдките си, Вангел се откъсна от кошчето и допря устни до челото на мащехата си.

— Благодаря, Зуи. Ти си истински стълб в тази къща! Какво ли щеше да представлява семейство Авалови без теб?

— Богат, мощен род, командуван от умни и красиви мъже! — Зоя се усмихваше широко. Тя беше абсолютно непригодна да лицемери, очите я издаваха, но понеже беше умна жена и го знаеше, не се мъчеше да крие чувствата си. Обичаше ли някого, всички го разбираха, но когато мразеше, потичаха реки кръв. — Добре дошъл, Вангели. Време е да се задържиш в Скендера, моето момче. Елена вехне в твое отсъствие, Марс има нужда от баща, а и ние с княза вече не можем да управляваме фамилните дела. Стари сме вече.

„Трудна тема отваряш, Зуи, по дяволите.“ — Вангел знаеше, че такъв разговор предстои, но очакваше, че Елена ще го започне.

Жена му изчака нощта. Константин легна веднага след вечеря, но Зоя ги задържа повече от час.

— Не мисли, че правя паника за нищо. Баща ти умира наистина!

Вангел не ѝ противоречи, въпреки че според него преувеличаваше опасността.

— Ти се грижиш за него, Зуи, най-добре знаеш. Остарял е, грохнал е, веднага забелязах колко трудно се движи, но чак смърт... Не смяташ ли, че е рано?

— Константин умира и ти трябва да бъдеш този, който ще склопи очите му.

— Кога очакваш края?

— Всеки ден. Доскоро го поддържаше очакването на наследника. Видя го, хареса го, успокои се... После започна да чака теб... Сега силите ще го напуснат. В неговото състояние човек не може да поддържа непрекъснатата мобилизация.

Вангел мислено ѝ даде право, но избягна прекия отговор, въпреки че притихналата Елена гореше от нетърпение да чуе: „Оставам в Скендера.“ Не посмя да каже: „Заминавам!“ още дълго, до малките часове на новия ден.

— Видях София — Вангел умишлено смени темата и видя тревога и разочарование в очите на жена си. — Присъствувах на рождения ѝ ден. Станала е истинска владетелка, Зуи. Отказа да язди до Буджак. Било унижително за властващата княгиня!

— Не знам, Вангел — лицето на Зоя беше мрачно, посърнало, но не тревога или страх, по-скоро неприязън се четеше в очите ѝ. — Това глезено момиченце може да струпа големи нещастия върху рода ни... Тя знае... От устата ми го е чувала. Преживяла съм достатъчно ужаси на този свят... Стига ужаси, господи, но ако се наложи, ще я смачкам като бълха!... И нея, и оня подлец с паунови пера Йоан Лупус.

На разсъмване Елена попита:

— Заминаваш ли, Вангел?

— Заминавам, скъпа. Чакам двама приятели от лица и тръгвам на юг. За последен път, честна дума.

— Опасно ли е... Има ли опасност да не се върнеш?

— Път, Елена. Всичко се случва на божия свят. Ще се пазя колкото мога, останалото зависи от провидението.

Любиха се дълго, нежно, „с благодарност“ — мислеше Вангел Авалов, докато се отпускате в съня.

След обяд баща му го повика в кабинета си.

— Седни, Вангели — покани го князът. — Имаме сериозен разговор. Последният, сине. Господ ме вика при себе си.

— Не говори така. Изглеждаш добре... Е, всички сме смъртни, един подир друг.

Княз Константин го прекъсна:

— Не за смъртта те викнах да говорим. Тя е част от живота, човек трябва да свикне с нея. Чувам, че се готвиш да пътуваш из Отомания. — Вангел кимна. — Мога ли да знам какво те води в Империята? Едва се изтръгнахме от лапите ѝ. Да бъде свята паметта на Марс и благодарение на конете, които наследихме от дядо ти!

Вангел разбра с кожата си, че трябва да отговори. Ако беше права Зуи и ако наистина баща му си отиваше, щеше да бъде и подло, и нехристиянско да лъже един пътник за небитието, който на всичко отгоре беше и родният му баща.

— Заминавам, княз. С опасна мисия, но свещена. Навремето султанът принудително ме запря в еничарска джамаат. Две години по негова заповед ме учеха да бъда убиец. Отивам да приложа всичко, усвоено в Одринското кале, за да взема главата на сина му Мехмед Султан.

Баща му наведе глава и мълча дълго.

— Кръстоносен поход за обезглавяване на Империята? — тихо, като на себе си промълви той. — Кой те праща на него, сине, император Леополд или виенските масони?

Вангел не скри изненадата си:

— Откъде знаеш за съществуването на тайното братство, татко?

Князът се усмихна.

— Някога заедно с ордена „Сент Джеймс“ дядо ти е получил от лондонските найти златна мистрия и престилка. Държа ги при семейните съкровища... Няма доказателства, че Белия дявол е бил масон, но ако на мен някой някога ми беше предложил да постъпя в братството, щях да откажа.

— Защо? Имаш ли отговор?

— По няколко причини. Всеки сам гради финансовата си мощ. Общото имане носи или кръв, или разхайтване. Евреите не оставят

евреин в беда, но не му дават ключа от касата си. В тайна, на тъмно действат крадци, разбойници, морски пирати, но не и християнски рицари, тръгнали да бранят кръста от ислямските пълчища. И най-накрая, сине, пролятата кръв поражда низ от убийства, омразата ражда омраза, отмъщението — отмъщение.

— Високата порта се готви за решителна битка, татко. Видях го с очите си. От цяла Анадола се стичат конни спахии, мобилизирани са санджаците от Кайро до Персия, от Средиземно до Червено море. Войната ще бъде по-жестока от предходните, а падналите ще изчезнат завинаги от лицето на земята. Ако Султан Мехмед оживее до пролетта, виенската катедрала „Свети Стефан“ ще бъде превърната в джамия, като византийския храм „Света София“ в Константинопол.

— Инстанбул, сине. Константинопол не съществува и никога няма да възкръсне. Виена трябва да се научи да живее редом с Отомания, а не да изпраща ловци на султански глави.

— Грешиш, княз. Изхождаш от собствения си морал, от морала на десетте божии заповеди, но срещу тях е изправен друг морал, този на дивите зверове в гората. Мохамеданите крещяха „джихат“ и „морабе“ — срещу такива призови не можеш да противопоставиш християнското смирение и прословутото човеколюбие, защото всички говорим, без да схващаме точното съдържание на това понятие.

Княз Константин изглеждаше все по-стар и все по-уморен.

— Ти имаш син, Вангели. Малкият има нужда от жив баща.

— Аз — от жив син, татко. От живата и щастлива Елена, от теб, от Зуи. Именно защото мисля за вас, отивам за главата на падишаха!

Първородният син на Белия дявол отново наведе глава и потъна в себе си. Вангел остана с впечатление, че търси най-убедителния отговор, всъщност старият княз събираше сили.

— Бог да те пази — тихо промълви той. — Да осветлява пътя ти на юг, да не ти реже пътищата обратно. — Константин прекръсти сина си и се изправи. — Предавам ти търговските тефтери и ключовете от сейфовете. Ако нещо не е ясно, Зоя ще ти е неоценим съветник. Всъщност отдавна тя върти фамилните дела, дори собствена войска поддържа. Константин се усмихна тъжно. — Но крие от мен, за да не ме тревожи.

* * *

Петстотинхилядната войска на султан Мехмед беше зазимила в Одрин, на брега на река Иструм. Градът беше на три дни конски пробег и от Понт, и от Маршара, климатът на Леванта го правеше горещ и пращен летем, но с мека, влажна зима. Дори и някога, много рядко, да завалеше сняг, слънцето веднага го превръщаше в мръсна, лепкава киша. И най-старите жители на Едрине, или Одрин, както го наричаха българите — християни, които бяха четири пети от коренното население (останалите бяха черкези, кърджалии, цигани и турци селджуци, настанили се по бреговете на Леванта много преди нашествието на Мехмед II Завоевателя), не помнеха някога Иструм да е замръзвал или полетата да са задържали снежните си килими повече от едно денонощие.

Според агентите на император Леополд падишахът щеше да прехвърли Балкана в първите дни на май, когато проходите през планината подсъхнат от пролетното топене, но дотогава обозът трябваше да бъде предвижен нагоре по течението на Иструм през Ески Зара до Казанлък, града, от който щеше да започне прехвърлянето на планината, предвождано от самия Мехмед IV.

Вангел никога нямаше да забрави с какъв залп кюрдската гвардия на Ануар Алан Бег паша посрещна Сотир Одринецът и никога нямаше да предприеме нападение върху падишаха, когато аскерът е зад гърба му. Да проникне в Долма бахче беше невъзможно, наивно би било да крои подобни планове, значи оставаше да заложи мускета си или из тесните истанбулски сокаци, или по пътя за Одрин, който се виеше сред върбалаците по левия бряг на Иструм. Скитайки из бившата перла на византийската корона, Вангел все по-мрачно установяваше, че атентатът в града е равен на самоубийство, освен ако падишахът не напусне двореца си през нощта, но възможните пътища бяха три, крепостните врати също, а имаше вероятност, макар и малка, да предприеме зимно пътуване по море. Това означаваше да се качи на Фелука „Оскон“ в Златния рог, да прекоси проливите до Агаполис, митическия град на Афродита, до ден-днешен гръцко, рибарско пристанище и оттам, заобикаляйки Странджа от юг, за един ден и една нощ да влезе в Одрин. Царските пътища бяха четири и атентаторите

четирима, крайно недостатъчни за сериозно замислено и прецизно изпитано покушение.

Вангел можеше да заложи пусията си на един от трите сухоземни варианта, а ако падишахът избере друг, да го преследва в Одрин, в Ески Зара, та дори в Казанлък, в самото сърце на България, но първо трябваше да изчака сведенията, които Иван и Лазар събираха из кафенетата. Синовете на Влаха, пътували години наред с баща си и из вътрешността на Империята, и по пристанищата ѝ, говореха турски като дунавските бейове, но в столицата се бяха стекли аскери и търговци от четирите краища на Империята и никой не обръщаше внимание на диалектите. Минаваха дни, седмици, а братята не можеха да кажат нищо сигурно.

— Всички говорят за война, княз — оправдаваше се Лазар. — Морабе и джихат не излизат от устата им. Няма съмнение, че падишахът лично ще води аскера, но откъде ще мине, никой не знае... освен великия везир Ахмед Кюпрюлю паша и едва ли ще стане ясно до деня на потеглянето му.

— Нищо, Лазаре — криейки и безпокойството, и разочарованието си казваше Вангел. — Продължавайте да слухтите и в последния момент да разберем откъде ще мине, пак ще му пръснем главата.

Вангел се връщаше във венецианския хан „Зарарър — Кярдър“ (загубата е печалба), където Зеления играеше от сутрин до среднощ зарове с моряци, пирати и всякаква левантинска измет, която се тъпчеше в този космополитен с химеричната надежда за лесно забогатяване.

— Нещо ново? — озверен от комара, питаше Ферди.

— Не.

— Ще се пропия в тази гадна кръчма! Трябва да действаме — казваше Ферди или Фернандо, както се наричаше сега, имитиращ венециански благородник, но гласът му беше лишен от всякакъв ентузиазъм. Глуповат и наивен, докато беше във Виена, а и после из Молдова, той смяташе атентата за възможно, дори лесно изпълнимо дело, но тук, в Истанбул, предприятието му се видя абсурдно и бързо загуби всякакъв интерес към священата си мисия.

Вангел отново нахлупваше кадифената, широкопола барета, увиваше се в пелерината и тръгваше да броди из града. Единият път

тръгваше от Долма Бахче, вървеше по стръмен калдъръм през Пера, заобикаляше бившия храм „Света София“, минаваше през еврейската махала и излизаше на североизточната порта. От двореца до еврейския квартал улиците бяха широки, погледът ги обхващаше от край до край и нямаше удобно място за пусия, но сред тесните оградени с кирпичени огради улици за един хладнокръвен стрелец не беше кой знае какъв проблем да пробие главата на Негово Ислямско височество и прескачайки от двор в двор, да се добере до коня си в южните покрайнини на квартала. Това беше най-късият и най-вероятният път. Вангел избра мястото на засадата в един сокак на върха на хълма, който завиваше под ъгъл, обратно на посоката, в която щеше да отстъпва убиецът, огледа го от всички страни и отново се върна пред двореца.

Средният път прекосяваше площад „Таксим“, завиваше покрай Илдъза, министерството на външните работи и седалище на Великия везир, обръщаше на север и през безкрайната чаршия за плодове, зеленчуци и добитък навлизаше в най-бедните квартали на Истанбул. Къщите бяха или кални землянки, или дъсчени постройки, сковани надве-натри, деца, кучета и котки се валяха из калните, пълни с помийни ями сокаци. Беше малко невероятно падишахът да избере този път и северната порта, но Вангел намери една бара с дъгообразен, каменен византийски мост, под който можеше да влезе ездач на кон, да стреля, когато се зададе свитата и преди да го е забелязала охраната да драсне в кариер на запад, по руслото.

Третият път беше най-малко вероятен. Виеше се по брега към Румели Хисар, после свиваше на изток, заобикаляше конните джамаати и отново на запад покрай софтското училище до джамията „Султан Селим“, откъдето кривеше малко на север и през поселищата на цигани-катунари излизаше на портата „Силиври“, до която беше долепен еничарският корпус с безбройните си джамаати. Този път беше най-дълъг, наричаше се „Аскерли“, беше пълен с казарми, а затова и най-опасен, но разчитайки на превъзходството на персиана пред ниските, трътлести атове, Вангел избра пусия зад оградата на кавалерията и грохнал от хълмистите, калдъръмни сокаци, се върна в хана. Зеления продължаваше да губи с лека ръка златните талери на баща си, погледът му беше замъглен от кехлибареното критско вино, мозъкът му бавен и тромав в нормално състояние, в пияно се

превръщаше в пихтия, в резлива арнаутска боза, но езикът му се удължаваше, словоохотливостта растеше с всяка чаша и ставаше опасен и предателски. За разлика от Бесния Лео, Ферди пиеше рядко. Ставаше безпомощен и се поддаваше на дресура.

Вангел го качи насила в стаята му, просна го с дрехите на дъсчения нар, изчака го да потъне в мъртъв сън и тръгна да търси Власите. Намери ги там, където ги прати да слухтят в кафенето на Агопзаде ага на площад „Таксим“. Когато го видяха, братята се вдигнаха от дивана, където агите седяха по турски и пиеха наргилетата си, влязоха в европейската соба, мебелирана с ниски маси и трикраки грузински столчета, поклониха се с тристепенния азиатски метан и поискаха да седнат. Вангел небрежно, съзнателно пренебрежително им посочи празните столове, изчака голобрадия син на Агоп да му сервира кафето и ги изгледа въпросително.

— Нищо, княз — започна Иван. — Никой нищо не знае, а всички се изпотрепват да дрънкат празни приказки. В цял Истанбул няма да намерите нито един турчин, който ще признае, че не е осведомен за плановете на Падишаха. Ако ги слуша човек, ще остане с впечатлението, че до един си пият кафето в Долма Бахче.

— И все пак ще трябва да излезе от двореца... нали? — заядливо и уморено промълви той. — Избрал съм пусия за трите северни врати. Утре сутрин ще ви заведе да ги запомните. Продължавате да дебнете около „Таксим“. Тръгне ли Мехмед, един от вас тича в „Зарарър — Кярдър“, другият отива на пусията и чака там. Това е. Друго не ми идва на ум. Ние ще стигнем до засадата по-бързо от тежката салтанатлия свита на султана.

Вангел остави на масата монета от пет гроша, нахлупи барета и излезе от кафенето. Свечеряваше, от Мармара духаше топъл сахарски вятър, всеки момент мюезинът щеше да излезе на балкона на минарето на „Света София“, превърната в главната джамия на Отомания, а в часа на вечерната молитва християнските гости на града избягваха да се скитат из пустите сокаци. Вангел слезе на брега, свали баретата и подложи лицето си на вятъра. Имаше нужда да се проветри и от тревожните спомени, и от лоши предчувствия, а и от мъката по домашните, която все по-непоносимо го душеше за гърлото.

* * *

Княз Вангел Авалов, барон Фердинанд-Ото фон Грюненберг и двамата Власи тръгнаха от Скендера на шести декември, на осми се изви снежна буря, „каламита“, както я наричаха местните, седемдесет часа ви в комините като побесняло куче, навя преспи до покривите, но когато отмина на юг, започна студена, слънчева зима. Ледът по реката беше по-здрав от кремък, снегът хрупкав, добър за пъртини, вятърът стихна във върховете на боровете, дивечът излезе от дупките си и Зоя обсади „вълча обсада“. Прибраха добитъка, залостиха вратите и пуснаха вълкодава да скита на воля.

На петнадесети декември на разсъмване хърватката внесе закуската на княз Константин, с възрастта мъжът ѝ спеше все по-малко и ядеше все повече, лакомо, ненаситно, като че ли от количествата храна зависеше животът му. Намери го мъртъв. Константин беше починал в съня си, очите му бяха затворени, изразът на лицето отпуснат и спокоен. „Блажена смърт!“ — помисли за миг Зоя, преди да скръсти ръцете му на гърдите, да пхне между студените му пръсти запалена свещ и да предупреди къщата, че господарят пътува към своя бог. Около гроба се събраха четири жени Раиса и дъщеря ѝ Алика, младата княгиня Елена и Зоя, разбира се, и слугите, ядоха жито, изслушаха заупокоя на татарбунарския поп Григорий, прекъсван от откъслечен вълчи вой, и побързаха да се подслонят в Скендера. Константин напълни шестия Авалов гроб там под плачущата върба, до стълбите към езерния кей. Легна до баща си Вангел Авалов, наричан Белия дявол, до майка си София албанката, до бившата си съпруга Алика Вердяно, която му беше причинила само мъки и унижения, до брат си Филип, с когото го свързваше дълбока и трайна омраза, до брат си Марс, копелето на Белия дявол и Мана слугинята, единствената любов на живота ѝ, към когото изпитваше топли братски чувства. Там беше неговото място, там легна за вечния си сън, но с отсъствието му Скендера опустя, неволно, от само себе си се превърна в разграден двор без стопанин и когато малко след новогодишната нощ пред прага им спря каретата на княз Йоан Лупус, Зоя хърватката не посмя да пропъди неканените гости и заповяда да разлостят портите.

* * *

На седми януари, на връх Васильовден, веднага след вечерната молитва султанът напусна Долма Бахче. Беше избрал североизточната врата, но това стана известно по-късно. Към обяд еничарите започнаха да се стичат на площада пред двореца. Бяха обути в ботуши, вместо в островърхите обувки от телешки бокс, гаранция, че тръгват на поход. Лазар дойде в „Зарарър — Кярдър“, когато Вангел и Зеления дояждаха лютия си пилаф с пушени агнешки ребра и се готвеха да започнат плуващия в захарен сироп кадаиф. По очите на Ферди разбра, че нещо се е случило — зениците му се разшириха като на котките, брадата му потрепери нервно, ръката му изпусна вилицата. Когато Вангел се обърна, Лазар Влаха вече крачеше към масата им.

— Започна се, княз! Елитните части се стичат на Долма Бахче мегдан. Засега само ичоглани пешаци, но Иван обиколи всички джамаати. Спахиите тимарят конете, лъскат сбруята и скоро ще излязат от казармите. Тази вечер, най-късно през нощта, Падишаха ще напусне двореца, но едва ли преди пет часа по турско време.

— Какво ще стане в пет часа? — с разтреперан глас попита Ферди.

Лазар го погледна с тъгла на очите си и продължи да говори на Вангел.

— Главният мюезин е пристигнал от Бурса. Площадът е пълен със софти-войни от „мюсюлманските братя“. Свитата няма да тръгне преди вечерната молитва.

Вангел остави храната, стомахът му се сви нервно, не само че не можеше да хапне нищо повече, но дай боже, да минеше без повръщане.

— Къде е Иван? — попита той, колкото да чуе гласа си.

— Препусна за Румели Хисар — беше отговорът.

В Румели Хисар чакаха братята Христос и Ставрос Курос. Иван беше тръгнал да предупреди Одисей от Хиос, че е време да акостира скифа си на стапела на Пера.

— Добре, Лазаре. Връщай се на Долма бахча мегдан. Ние с барона ще платим хана, ще оседлаем и ще се спуснем към

пристанището. Когато свитата тръгне, прати Иван да каже кой път да хванем, а ти бягай на пусията. Ще се срещнем там.

Лазар кимна и излезе. Останаха сами, мълчаха. Зеления дояде пилафа, кадаифа, погледна въпросително:

— Няма ли да ядеш пудинга?

— Не.

— Тогава аз ще го изям.

Устата му беше пълна, по брадата му течеше сироп, но не от лакомия се тъпчеше Зеления, от какво — Вангел беше започнал да се досеща. Ферди хвърли лъжицата и с мазните си ръце го грабна за сюртука.

— Не мога, княз. Страх ме е! Хайнц е прав. Ние не изпълняваме смъртна присъда, а подлагаме глави на дръвника. Защо ме осъжда Вълкът на луната? За какво престъпление трябва да загина на тридесет и една години?

— Овладей се, Ферди — започна Вангел, но барон фон Грюненберг го прекъсна грубо.

— Ти се овладей, глупак с глупак. Знаеш ли какво те чака? Първо ще ти одерат кожата, после ще те наложат с морска сол, а едва след това, ако си жив, ще те положат на дръвника. Ако пукнеш предварително, от сърце ти го желая, ще те обесят мъртъв на Таксим мегдан като нагледно доказателство, че мощта на Отомания превъзхожда нашата.

Ферди блъсна стола, скочи, хвърли златна лира на масата и едва сега посмя да погледне Вангел. По лицето му шуртяха сълзи, раменете му се тресяха от вътрешни спазми, посърналите му очи бяха виновни и нещастни.

— Сбогом, Вангел. Не знам къде отивам. Ще бягам далече от Отомания. Ако оцелееш в този безсмислен ад, ще благодаря на бога за избавлението на моя брат, княз Вангел Авалов!

Обърна се и с тежка, тромава крачка излезе от хана. Вангел застана на чардака на „Зарарър — Кярдър“ и изчака заминаването му. Баронът изведе коня си от обора и, водейки го за поводите, тръгна надолу по Бешикташ към лозята.

Княз Авалов оцеля и във втория атентат срещу Султан Мехмед, но барон Фердинад-Ото фон Грюненберг беше посечен пред синагогата на истанбулския еврейски квартал. Когато удари пет часа по

турско време. Вангел оседла Юрикан, върза го пред хана, седна на дървените стълби и закача известие от Власите. Падишахът не му позволи нито да скучае, нито да къса нервите си в догадки. Богомолците все още се връщаха от бешикташката джамия, когато Иван се появи, яхнал персиана си. Свитата беше тръгнала към Пера на път за североизточната врата. Завариха Лазар на засадата. Долу, откъм богатите махали, ехтяха тупани, провлачено виеха зурли, но тук, в квартала на потомците на Давид, цареше пустош и мъртва тишина. Преживели десетки погроми в кървавата империя на Османовци, евреите бяха напуснали къщите си, докато Падишахът и войските му отминат, а това означаваше, че единствено те са се добрали до достоверна информация за пътя на Мехмед султан. Прав беше Вълкът на луната. Това дяволско семе проникваше навсякъде, владееше господарите си, златото им, живота им и ако овреме не бъде изтръгнато от корен един ден и християни, и ислями ще положат кръгли бонета, ще пуснат проскубани бради до кръста и ще започнат да се кланят на Йехова.

Заредиха мускетите, залегнаха на кирпичените огради и зачакаха шествието, а то приближаваше. Отчетливо се чуваше конско цвилене, примесено с протяжни походни маршове и ритмичния грохот на тъпаните. Настъпиха най-дългите минути в живота му. За хиляден път се питаше предвидил ли е всичко, какви изненади може да очаква, ще завари ли конете там, където ги оставиха, ще удържи ли на думата си Одисей от Хиос или сега, след като златото е в ръцете му, ще опъне ветрилата към Малазия. Тук, на тази пусия, в средището на Христовите убийци, княз Вангел Авалов щеше да застреля султан Мехмед IV Османоглу по заповед на масонската ложа „Олтарът на целомъдрената вълчица“, но в пълно съгласие и със съвестта си, и с убежденията си. Веднъж обезглавена, Отомания щеше да спре джихата до коронясването на следващия падишах на Аллаха, а той можеше да се окаже миролюбив, рахатлия владетел, предпочитащ удоволствията на харема си пред негодите на войната... Шествието се зададе. На бял, чистокръвен арабски жребец облечен в сребро и злато, с висока зелена чалма, отрупана със скъпоценни камъни, следван от кървавото знаме с полумесеца Мехмед предвождаше свитата си. Вангел дори не погледна ескорта. Когато улицата се изпълни с войска и отстъплението на падишаха вече беше невъзможно, от север в пълен кариер се зададе

Зеления Ферди. В дясната му ръка блестеше драгунската сабя, с лявата стискаше двойния гаг на походите и дългия си антверпенски пищов. Зурлите млъкнаха, пред султана изскочиха няколко конни спахии, посрещнаха озверелия барон, един от тях отсече дясната му китка, друг заби ятагана си между очите на коня, трети, мустакатият черкез с бял астраганен калпак, замахна с дамаския си и главата на Ферди се изтърколи по наклонения каменен паваж в копитата на арабския жребец. С Ферди беше свършено. Вангел вдигна мускета, прицели се и натисна спусъка, лавнаха още два изстрела. Преди да скочи от оградата, князът видя смъртта на султана. Единият изстрел разкъса врата му и главата му се килна назад, другите два изкараха кървави гейзери от гърдите му и го смъкнаха от седлото.

По-нататък всичко мина като насън. Хвърли мускета и побягна. Летеше през дворове, прескачаше огради, дрехата му оставаше по дъсчените и железни зъби на зидовете, кръв шуртеше от дланите му, от коленете... Вангел пръв се добра до конете, но и Власите тичаха след него. Метнаха се в седлата си и се сурнаха надолу към пристанището. Трябваше да опънат ветрилата и да отплуват в Мармора преди щурците да са излезли от вцепенението си. Легнал над ушите на Юрикан, Вангел се молеше на бога пиратът от Хиос да удържи на думата си, тогава и християнският свят щеше да си отдъхне, а и неговият род там, зад Дунава във васалния Буджак.

Одисей от Хиос ги чакаше на стапела, качиха конете на палубата, уловиха вятъра и скифът, тромав като патица, се отдели от каменния пристан. Бяха спасени, вече нищо не ги заплашваше, Отомания беше обезглавена, така че ликуваща Виена едва ли щеше да му поиска сметка за смъртта на незначителния алпийски барон.

— Княз, обади се Лазар. — Пожар! Гори еврейската махала.

Кладата започна като отражение на залязващото слънце, но бързо се разшири на север и юг, вятърът я раздуха и когато нощта падна, в Леванта след залез-слънце настъпваше пълен мрак, осветяваше спокойната Мармора до разсъмване. Синовете на Давид платиха с имота си, а от следващата сутрин и с кръвта си, едно неуспешно покушение. Вместо султана загина неговият двойник Месру бег от Хомс. Мехмед пътуваше през Босфора с флагмана на Осман и нямаше хал хабер какъв огън сипе Аллах върху главите на чифутите. Когато слезе на пристана в Аглополис, получи по куриер хабер от Великия

везир. Ахмед паша му предаваше подробности за пусията на виенските масони, съюзени с антихристите от Палестина.

Куриерът на Илдъза стигна в Галиполи преди скифа на Одисей от Хиос. Когато слязоха на брега, цялото пристанище лежеше по очи с глави на изток в гореща благодарност към Аллаха, всевиждания и всемогъщ, предал курбан на неверниците генерал Месру, да бъде свято името на този славен мъченик за правата вяра, но запазил техния млад султан, Падишах на Аллаха Мехмед Османоглу, за кървава мъст над гяурите и за вечна прослава на Велика Отомания.

Одисей от Хиос не смееше да мине през Дарданелите с пътници без тескерета, така че Галиполи беше градът, в който трябваше да се разделят. Когато разбра, че Мехмед и този път е отървал кожата, старият пират каза:

— Ако заповядаш ще остана, княз. Щом рязаното куче е живо, ние с теб не сме си свършили работата.

Мълча дълго, съкрушен от тържеството на Галиполи, замислен за безсмислената жертва на Зеления Ферди. Ако баронът беше жив, Вангел щеше да се откаже, но смъртта му го задължаваше да доведе докрай кървавото си начинание.

— Обръщаме галса, бай Христос — дрезгаво промълви той. — Ще ни свалиш в Агаполис, на Понт Евксински. Там ще му мислим — Вангел погледна братята Власи, после срещна очите им. Лазаровите нямаше да види до края на броените му дни.

* * *

Йоан Лупус се настани с хората си в дома на Власите на северния бряг на Скендеровото езеро, но София заяви на майка си, че ще остане до четиридесетте дни от смъртта на княз Константин.

— Не можеш да ми го откажеш! — дръзко заяви коронованата княгиня. — Мъжът ти ме отгледа, брат е на баща ми, а следователно мой чичо. Дължа му и възпитанието си, и титлата, без която днес нямаше да бъда съпруга на владетеля!

— Ти предаде рода си, дъще! Нямах място под неговия покрив.

— Преувеличаваш, ох, как преувеличаваш, само и само да ме оскърбиш. Това ти е целта, нали... Защото станах жена на Йоан.

— Забравяш кой е Йоан Лупус! — кресна Зоя. — Кой извика брат ти на дуел?

— Вангел не е мой брат!

— Все едно какъв е! Авалов е като теб, а мъжът ти вече дванадесета година се опитва да го премахне! Мълчи! Аз говоря, родната ти майка. Не молдовска княгиня, а императрица на Свещената империя да станеш, само от моята уста ще чуваш истината. Кой извика Вангел, княз Вангел Авалов, на дуел със скрита ризница, кой пращаше убийци във Виена, кой инсценира двубоя с Флориан Дорней? Знаеш отговора, нали? Някога не криех нищо от теб! Ти знаеш как оцеля Вангел, сега го знае и смъртния му враг, ти знаеш къде държа въоръжените слуги на Авалови, сега го знае и Йоан, за теб не е тайна, че поддържам флот, не е тайна и за яшските съдии, от мен чу за братството на масоните, а вече получих известие от Вангел, че група молдовски чокои са създали ложа на свободните зидари и са направили постъпки пред канцлера да бъдат утвърдени като независим филиал!

— Това е лъжа! — изкрещя София. — Или ти си го измисляш, или някой се опитва да ме наклевети!

Зоя отпусна ръце. Ако пред нея не седеше дъщерята на Марс, единственият мъж, който беше обичала с цялото си същество, тя знаеше как да постъпи, но споменът я разоръжаваше, макар да съзнаваше, че слабостта ѝ излага на заплахата последните издънки на Авалови.

— Не разбрах какво искаш, София. В тази къща няма място за тебе!

Княгиня Лупус вироглаво тръсна буйната си коса, изправи се и бавно тръгна из салона.

— Това е моят дом, мамо. Тук отраснах. В този хол празнувахме рождените ми дни. В това езеро се научих да гребя, в морето — да плувам, ако вляза в конюшните, жребците ще полудеят от радост, ако насъскат Сур срещу мен, ще легне в краката ми. Там зад къщата са гробовете на моя род, на моя баща. Ти си станала Авалова, княгиньо, аз съм се родила Авалова, а в това има съществена разлика. Чудно, че не я разбираш. И ти, и Елена Миор сте чужда кост в моя род. Вангел, аз, а сега и синът му Марс, ние сме бъдещето на Авалови, смешно е да го оспорваш. На рождения ми ден Йоан и Вангел не си подадоха ръце,

но не се хванаха и за сабите, а това е моя заслуга. Ако бях заварила... брат си в Скендера, може би с тази вражда щеше да бъде свършено... Кой знае! Йоан е могъщ, зад него стои Високата порта и ако реши да смаже княз Вангел Авалов — София натърти последните думи и вложи в гласа си цялата ирония, която успя да изстиска от гневната си глава, — никакви виенски масони не са в състояние да го спрат! Запомни добре това. И не се опитвай да ме топиш! Епископът на Яш ще дойде за панихидата. Веднага след церемонията ще си отида сама, дори и да не искаш! — София уверено тръгна към детската си стая, подхвърляйки през рамо. — Повиках Алика! Къщата им е пълна с мъже! — и излезе от хола.

В присъствието на княгиня София Алика ставаше неузнаваема. Нямахме го онова смирено, мило момиче, което Зоя обичаше и отрупваше с подаръци. Уверена в силата и неуязвимостта на приятелката си, дъщерята на Влаха ставаше дръзка и непочтителна дори към майка си, ругаеше слугите, нещо, което хърватката, господарка на огромно имение, никога не беше си позволявала, иронизираше ту тоя, ту оня рицар, капризничеше на масата, позираше като унгарска кокетка на военен бал, но със София беше раболепна, готова беше да ѝ слугува, да задоволява всичките ѝ претенции, да я отрупва с комплименти, само и само да запази могъщото ѝ покровителство на властваща княгиня. Зоя реши да говори с майка ѝ, но после се отказа. Излишно щеше да разтревожи Раиса, тази всеотдайна майка, която страдаше от някаква болест в краката, коленете и глезените ѝ се надуваха, пръстите се изкривяваха и деформираха и всичко това — придружено от непоносими болки. Два пъти в година, пролет и есен, когато се сменяше времето, кризите ѝ бяха такива, че не можеше да мръдне от леглото. Тогава Зоя ходеше всеки ден в Кобадин, размесваше сярата с мед и дълго масажираше болните стави на своята приятелка. Между двете жени се беше появила симпатия от първия миг, а с годините и застаряването нуждата да бъдат заедно се усилваше. Говореха за децата, за грижите в стопанството, разменяха кулинарни умения или просто бърбеха, седнали една срещу друга. Раиса беше доста по-възрастна от нея, може би беше по-стара и от Константин, но беше живяла скромно и затворено и с жажда и любопитство слушаше разказите на Зоя за широкия божи свят. А хърватката имаше какво да ѝ разкаже.

Децата им израснаха заедно. Иван и Лазар, десетина години по-възрастни от Вангел, му служеха като телохранители в най-ранното им детство, но когато князът постъпи в лицеза за дълги години, се отчуждиха. Братята Власи укриваха труповете на циганите, когато обезумели от вино, влудени от адреналин и убедени в безнаказаността си, Йоан Лупус, Мико Сергиу, Дан Трифон и Вангел изклаха цял катун в тресавищата на Татарбунари, пак те години по-късно убиваха наемните убийци, които Йоан изпращаше във Виена за главата на Вангел, те въртяха контрабандната търговия със зърно, както някога баща им при Белия дявол, те поддържаха ред в имението, командваха калето в Биказ, капитаните на речните и морски кораби. Те бяха дясната и лявата ръка на хърватката след заболяването на княз Константин и дезинтересирането му от фамилените дела, те пазеха Вангел със стотината си въоръжени наемници в Яш и пак те язدهа от двете му страни, когато тръгна на юг, за главата на Мехмед султан. Зоя обичаше искрено тези мълчаливи и верни момчета, а с времето чувствата ѝ се прехвърлиха и върху семействата им. Лазар се ожени за бесарабска българка, добро и кротко момиче, което за четвърти път беше бременно, родените ѝ деца се наричаха Константин, Вангел и Зоя, а княз Константин и хърватката бяха кръстници и на трите. Кръстиха и Ивановите синове Филип и Иван, а жена му Анастасия, бежанка от никополските села, и Наум Белиот въртяха имотите на Авалови и в Буджак, и в столицата. Наум беше в Яш. Не беше го виждала повече от година, Константин настояваше да го приберат в Скендера, но Зоя знаеше, че никой по-добре от Белиот не можеше да опази двореца „Галан“ и го държеше в столицата. Щяха да се срещнат на панихидата на княза... „По дяволите! Колко превратен е светът и какви играчки сме в ръцете на съдбата. А някои наивни души си въобразяват, че владеят живота, като моята самозабравила се дъщеря София и глупавата ѝ приятелка Алика. Глупаво момиче за жалост! И зло! Какъв ангел беше като малка!“

Алика беше три години по-голяма от София. Когато Зоя роди, а след смъртта на Марс стана съпруга на брат му Константин, дъщерята на Влаха беше в най-сладките детски години. Чуруликаше по цял ден, тичаше из Скендера, развяла коса на вятъра, и беше любимка на всички, включително и на старата княгиня София албанката, която не я забрави дори в завещанието си. Алика ѝ помагаше в отглеждането на

бебето. Беше готова цял ден да прекара с нея, стига да пеят, да се разказват приказки или да къпят и преповиват малката София.

Припомняйки си онези години, Зоя с нарастващ гняв наблюдаваше замомялата се, кокетна Алика. Разбира се, дъщерята на Раиса и Влаха не си позволяваше нито грубости, нито волности към нея, но беше я чувала да се изказва непочтително за Елена и макар да знаеше, че го прави, за да се хареса на княгиня Лупус, тя нямаше да ѝ го прости, не защото не можеше да го отмине, а защото беше длъжна да поддържа ред в дома си и да припомня субординацията на всички, които зависеха от нея и бяха склонни към самозабравяне.

София второ денонощие не излизаше от стаята си. По няколко пъти на ден между Кобадин и Скендера препускаха куриери, разнасяха писма, спяха в къщата, ползваха конюшната като своя, превърнаха слугите в свои слуги. Зоя набираше гняв и търпеше. Все още. В къщата на Влаха бяха отседнали Йоан Лупус, Дан Трифон и свитата им, но хърватката беше получила известие от Раиса, че всеки момент ще пристигнат Мико Сергиу и жена му Аурела, а това беше прекалено своеволие на дъщеря ѝ и май беше крайно време да я постави на мястото ѝ.

— Ела, Алика — кротко каза хърватката на третата сутрин. — Седни — и когато момичето се подчини плахо, попита. — Искаш ли да хапнеш нещо?

— Благодаря, госпожо княгиньо — успокоена от любезната покана отговори Алика. — Закусих с нейно височество дъщеря ви.

Зоя пропусна този отговор покрай ушите си.

— Знаеш ли къде се намиращ, момиче? — сменяйки тона, остро попита тя.

— В Скендера... у вас... В къщата на князете Авалови...

— Знаеш ли коя е Елена Миор?

— Жената, съпругата... — Алика заекваше. — Съпругата на княз Авалов. Защо ми задавате такива въпроси, госпожо? Сбърках ли нещо?!

Зоя кимна.

— Бъркаш непрекъснато, Алика, но ако те чуя още веднъж да наричаш княгиня Елена Авалова „оная Миор“ или „повлекана“, ще прокълнеш рождената си дата, момиче. А сега кажи на „нейно

височество“, че я чакам. Да дойде веднага или ще я изхвърля от къщата си. Така й кажи. Ще я чакам само пет минути!

През нощта беше навалял нов сняг, но сутринта небето се беше разведрило и сега Скендера грееше като чист кристал, залян от хапливите лъчи на януарското слънце. Княгиня Елена беше извела малкия Марс на въздух. Зоя ги виждаше да се отдалечават по пътя към Килия, там, където не биха могли да срещнат нито София, нито Йоан, нито някой от свитата им. Свирепият вълкодав Сур, от времето на Белия дявол всички кучета на Авалови се казваха Сур, вървеше покорно след шейната на Марс или се плетеше из краката на майка му. Деликатност държеше Елена далече от дъщеря ѝ, но това още повече засилваше гнева на хърватката. „Коя е тя, дявол да я вземе, че ще прогонва истинската княгиня Авалова от собствения ѝ дом посред зима, когато горите гъмжат от вълци? Слава богу, че Сур е с нея!“

София се зададе по нощница, наметнала копринен пенъор с емблемата на Лупусите.

— Викала си ме?

— Да. Седни. Имам разговор с тебе.

— Алика плаче в стаята си. Какво си ѝ наговорила?

— Стаята не е на Алика, а в този дом мога да говоря, каквото смятам за необходимо. На всеки, включително и на тебе, твое величество.

— Не съм никакво „величество“!

— Така се държиш и ставаш смешна, и ти, и онази глупачка, твоята придворна дама.

— Да ме обиждаш ли ме извика — София пусна гневни нотки, но срещна студените очи на майка си и неволно, като в детството си, „прибра рогата“ и добави кротко. — Както виждаш седя цял ден в стаята си. Само и само да не те дразня!

— И ме дразниш два пъти повече. Ти си в къщата на Авалови, София. Княз Авалов е главата на рода, а в негово отсъствие жена му е господарката на Скендера, ясно ли е? Или ще се съобразяваш с това обстоятелство, или още сега ще напуснеш този дом.

— Добре, тя е господарката. И какво от това. Не мога да разбера какво искаш от мен. Нямам ли право на собствена стая в родната си къща?

— Не! — кресна Зоя. — Нямах права тук! Имаш задължения и вини! Вините си ги знаеш, няма да ги напомням, но задълженията изглежда се налагат! Три пъти на ден трябва да сядаш на масата и то преди законната княгиня Авалова да е излязла от стаята си, както и да ставаш, едва след като тя е привършила храненето!

— Какви ги дрънкаш! — провикна се София — Това няма да го бъде!

— Грещиш, дъще. Ако още днес на обяд не те заваря на масата, Алика също, ще заповядам да ви стегнат багажа!

— Не, мамо, не искам да лицемеря с Елена Миор!

— Княгиня Елена Авалова! — изкрещя Зоя. — Още един път „Миор“ и ще те изхвърля на снега!

София скочи. Ръцете ѝ трепереха от нерви, очите — от гняв.

— Заминавам веднага! За мен Елена ще остане дъщеря на полковник Миор до края на живота ми! Миор, чуваш ли? И тя, и онова противно пискливо бебе... Княз Марс Авалов! — София вложи в гласа си цялата омраза, която майката на това невинно пеленаче събуждаше у нея. — Баща ми сигурно се обръща в гроба си. Твоят истински мъж, княгиньо!

— София!

— Това е всичко! Отивам си. Ще се видим на панихидата! За последен път. Кълна се в Спасителя, очите ми няма да видиш, няма да чуеш гласа ми, на гроба ти няма да стъпя!

София се прибра в стаята си. Един час по-късно се премести В Кобадин. Когато къщата затихна, Зоя излезе, прегази снега и застана на гроба на Марс, копелето на Белия дявол, Марс — воина, княза, единствения мъж от десетките, които я бяха любили и помнеше с вътрешностите си, единствения от четирите ѝ законни съпрузи, когото беше обичала и с тялото си, и със сърцето си. „Прости ми, скъпи — промълви хърватката. — Изгоних нашата дъщеря, единственото, което имаме двамата, ти и аз. Роди се ангел, превърна се във вълчица, Марс. Трябва да я държи далеч от стадото. Остава ли я в кошарата, ще се накърви, а накърви ли се, ще трябва със собствените си ръце да я удуша, скъпи“!

Зоя грещеше. Не беше достатъчно да държи София далеч от Скендера, за да я предпази от вълчия ѝ нрав...

Панихидата беше обявена в единадесет часа преди обяд, но от ранна сутрин започнаха да се стичат гостите от всички краища на Буджак. От Житомир пристигна престарелият еднорък вуйчо на Константин, брат на албанката София Лазар Шкодер, от Полтава Горам Мехия, син на покойния пират Сокон и французойката Бриджит, някогашна гувернантка на Константин и Филип, от Черкаси на Днепър тримата сина на Стефан Котленецът. Зоя беше поканила свещеника на исмаилската православна църква, но малко преди единадесет от Кобадин пристигна властващата фамилия на Молдова, водейки яшския епископ Прокопий. Край гроба застанаха смъртните врагове на сина на покойния княз и оскверниха траурната церемония. Тук бяха и княз Лупус, и графовете Сегриу и Трифон, и воеводите Мойчан и Бирлад, и кой ли не още. Зоя знаеше, че и Аурела Сергиу, сестрата на Елена, е тук, но за нейна чест остана скрита в каретата си.

Негово блаженство започна зауспокойната молитва и хърватката се отвлече в своите мисли. Епизод по епизод животът ѝ протичаше пред очите. От най-ранно детство в родната Сибона до насилствения ѝ брак с Хасан-Али паша, синът на Свинята. Хасан-Али беше мъртъв, Марс беше мъртъв, Константин... Зоя беше вдовица четвърти път, беше живяла четиридесет и шест години на божия свят, от които щастлива беше само една, с бащата на София. Колко отдавна беше това, господи, преди двадесет и две години... Половин човешки живот. С периферното зрение видя, че София казва нещо на княз Лупус, че се отделя от гроба и тръгва към къщата... Какво толкова? Тя самата се нуждаеше от тоалетна. Едва удържаше пулсацията на бъбреците си. Марс? Горкият, оттук виждаше гроба му, единствения, на който имаше сухи, зимни цветя... Константин не я направи щастлива жена, мир на праха му, но сигурна, спокойна и дори благодарна на съдбата си, да, този добър и благороден княз ѝ позволи да бъде дама, майка и най-важното спаси я от вечния страх пред утрешния ден. Зоя му беше благодарна и искрено страдаше за него. Можеше да поживее още някоя и друга година, да се порадва на внука си, да се увери, че Вангел е станал истински глава на фамилията. Лека му пръст, господи, и покой на душата му. Много мъка, предателства, подлости, кръв видя княз Константин през живота си, но остана честен, благ и смирен християнин. Отреди му място в покоите си, отче наш. В райската градина го чака брат му Марс... София се връщаше, Алика

подтичваше след нея. Кога беше напуснала гроба дъщерята на Раиса? „Започвам да губя сетива. Повелителю всевишни, скоро и аз ще се отправя на последното пътуване... Смили се над мен, грешната. Накажи ме с мъките на ада, но не ме разделяй от Марс Авалов, Спасителю, в живота бяхме разделени, в смъртта ни събери за бога.“

Гласът на епископа замлъкна. Панихидата беше свършила. Йоан, София и свитата им се качиха по каретите си и заминаха по пътя за Яш, Зоя покани всички останали да хапнат жито за бог да прости скъпия покойник Княз Константин Авалов, първородния син на Белия дявол. Едва бяха влезли в салона, когато Елена се зададе от стаята си с детето в ръце. Ходеше като ударена от шемет, зениците ѝ бяха разширени от ужас, устата ѝ мълвяха, но от гърлото ѝ не излизаше глас.

— Какво има, скъпа — попита хърватката. — Изглеждаш уплашена...

Зоя приближи, погледна детето и разбра истината. Княз Марс Авалов беше мъртъв...

През нощта Елена изчезна. Поиска да подиша студен въздух и излезе през вратата за езерния кей. Когато се забави достатъчно, за да се вкочани, Зоя отиде да я прибере. Нямахме я на кея, но дирите ѝ личаха ясно в спокойната лунна нощ. Хърватката събуди слугите, запалиха факли и тръгнаха по следите... до морския бряг. Там стъпките свършваха и започваха мрачните, ледени бездни на Понт Евксински.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Съдбата беше решила Вангел отново да застане срещу сградата на Одринския еничарски джамаат. Спомените възстановиха подробностите. В източния край имаше три дълги спални за ичогланите, вляво — конюшната на агите, срещу нея дълъг навес, който служеше за столова, а по средата — двуетажна жълта къща с български чардаци и широко стълбище, което водеше от входа до тавана. Някога там живееха агите, сега сградата беше превърната в резиденция на Падишаха. Джамаатът се беше разраснал. Спалните бяха станали седем, зад тях бяха вдигнати хамбари, оръжейна, ковачница, сарашки дюкян. На север от еничарския корпус беше построена казарма за конницата, на юг — леярна за артилерията на Мехмед. Одрин се беше превърнал във военно селище от първостепенно имперско значение. Край Марица имаше подравнени терени за стрелкови полигон и манеж, в града бяха отнети три къщи за нови конаци на отоманските заптии. Извън стените като гъби след дъжд бяха поникнали походните палатки на половинмилионната войска, в която всеки божи ден се вливаха нови подкрепления. Край десния бряг на Марица селяните от областта водеха стадата си под конвой. Колеха овцете по ислямски, забивайки нож във врата, с глава обърната на изток (християните предпочитаха да прерязват гърлата на добитъка), месото се вареше на бавен огън за султановите арслани, кожата се щавеше, сушеше и се превръщаше в седла и ботуши, вълната се тъпчеше в чували и заминаваше за истанбулските пазари, кокалите се варяха за туткал, кръвта се смесваше с конопен паздер и се продаваше във вид на чоп, идеалната строителна изолация за покриви.

Поразен от огромната военна сила на Отомания, от дисциплината и покорството на аскера ѝ, Вангел видя като на длан окончателната гибел на Свещената империя, на Хабсбургския дом, на разпуснатия и мек християнски свят. Преторианците на Виена пиеха като скотове, преследваха жени, избиваха се на дуели, не се подчиняваха на никаква власт, не признаваха ничий авторитет. Гинеха

от срамни болести, продаваха сабите си за злато ту на един, ту на друг владетел, играеха зарове до пълно разоряване, а след това предприемаха разбойнически набези край пътищата, докато някой куражлия търговец не пръснеше отчаяните им, вечно замаяни от винени пари глави. Спахиите, елитната конница на Отомания, а и еничарите, тази всяваща световен ужас пехота, не познаваха вкуса на виното, не играеха комар, не преследваха жени, такива просто нямаше, освен из харемите, а те бяха свещени и неприкосновени крепости, осветени от самия пророк, не се биеха помежду си, военните закони на Отомания осъждаха на незабавно посичане и победителя, и победения, ако Аллах го е запазил жив, не налитаха на кервани, защото Коранът повеляваше: „Който посегне на имота на правоверен, ще загуби дясната си ръка!“, а гяурите сами им носеха на крака, в бивака им, и скота си, и златото. И най-накрая, за да събере войска християнска, Европа трябваше да обезлюди полетата, да остави реколтата в ръцете на жените и старците, а това означаваше глад, мародерство и бунтове. Османецът не познаваше земеделието, все още не беше се превърнал в селянин със собствено стопанство, препитаваше се с война и търговия и когато падишахът го повикваше под знамето с полумесеца, той тръгваше с радост към законната си плячка, оставяше в кирпичения си дом няколко дебели, свадливи жени и безброй смърдящи на овнешка лой и урина деца, досаждащи му до смърт с вечния си вълчи глад.

Да, християнска Европа нямаше шанс срещу това фанатично войнство, принудено от бита си и обстоятелствата да превърне войната в единствен начин за оцеляване. Освен... Освен ако извънредни събития не принудят принцовете и пашите спешно да потеглят за столицата. Тогава войската щеше да се разпадне от само себе си, да го удари на грабеж по целия път до родните санджаци. Местното население, българите от Тракия, щяха да изживеят черни дни, но Свещената империя щеше да бъде спасена за неопределено време.

— Наивно е да се стреля в Мехмед султан, княз — каза Лазар, зашеметен от гледката. Одрин наистина представляваше грандиозно зрелище.

— Остане ли жив, къщата ти ще пламне като факла. И това е бял кахър. Ще построим друга. Жените ви, сестрите ви, дъщерите ви ще изчезнат по харемите, а синовете ви ще станат еничари като ония пешаци долу.

— Не казвам да остане жив — продължи Лазар, безсмислено цукащ жребеца си. — Казвам, че с куршум не можем стигна до него.

— Как тогава? — мрачно попита Вангел. — Може би ще го обесим пред войските в съпровод на зурли и тъпани!

— Има начини — обади се Иван. — Тосканските.

— Отрова?

Иван кимна утвърдително. Вангел се замисли. Истина беше, че Медичите бяха изтровили половин Флоренция, тази мълва пълзеше по цял свят, но те бяха владетели на Тоскана, банкери, войни, разполагаха с хиляди шпиони и наемни убийци и ако не тровеха враговете си на собствената си трапеза, за тях беше детска игра да внедрят някои от своите хора в кухнята на поредната си жертва. Те обаче не разполагаха с възможностите на Медичите, напротив, бяха трима отчаяни мъже срещу петстотин хиляди обрязани фанатици, готови веднага да легнат на дръвника, ако от тяхната смърт зависеше благополучието на висшата власт, осветена и от Аллах, и от Мохамед, неговия пророк на земята, и записана със свещени думи в Корана.

— Ще мислим утре — примирително каза княз Авалов. — Сега искам да се изкъпя и да спя.

— Върви да почиваш, княз! — Лазар беше загубил способността да гледа в очите, а това беше започнало да го безпокои, без все още кой знае колко сериозно да се е замислил над тази мълчалива проява на недоволство... А може би дори неприязън. — Влизам в бивака! Ще опитам да се цаня готвач.

Лазар смуща коня и скоро изчезна в крайбрежната папрат.

— А ние, Иване?

— Ще търсим хан, княз. После ще ида да го намеря... Истинският готвач има нужда от чирак!...

* * *

Княгиня Зоя Авалова хърватката не допусна никой край отворените гробове на Марс и Елена. Сама спусна в гроба телата им, зари дупките и едва тогава викна слугите да ги оформят. Гробовете станаха осем. Когато цъфнеше самотната плачуща върба, едва ли ще смогва да хвърля сянката си върху всичките осем гроба. Седем от тях

зейнаха, откакто тя беше приела името Авалова. Когато дойде в Буджак, в земята лежеше единствено Белия дявол, а сега? Объркан, Сур се въртеше около нея, душеше гробовете, риеше ги, лаеше пресипнало. Зоя го повика и се прибра в къщата. Нямаше повече работа на това проклето място, но преди да седне да пише писмо на княз Вангел, трябваше да разбере пълната истина. Хърватката знаеше, че до истината пътят води през насилието, истината не се получаваше даром, тя се изтръгваше с огън и бич в самота, ужас и отчаяние. Някой беше отровил малкия Марс с рицин, а това беше женско убийство. Мъжете пипаха по-грубо и дори да прибягваха до отрова, ползваха такива дози, че трупът крещеше от разстояние. Тялото посиняваше, езикът набъбваше двойно, капилярите в очите се пукаха, ноктите ставаха зелени и не растяха. Малкият княз беше отровен прецизно. Количеството рицин беше пресметнато така, че детето да умре от задушаване и тялото да се запази без предателски симптоми. Зоя знаеше кой е убиецът. По-скоро се досещаше по чия заповед е извършено злодейството, но не изключваше възможността ръката на Алика, разбира се, насочвана от София, да е прекъснала живота на детето. Елена си отиде от тоя свят убедена, че тя е убила сина си. Нежна, чувствителна, но със силен дух и с вродено чувство за отговорност младата княгиня не беше се поколебала да оскърби своя бог, посягайки на живота си, а тази смърт вече тежеше на хърватската ѝ съвест. Зоя не се готвеше да бяга от отговорност, нито да крие вината си, но казвайки на Вангел кой е причинил смъртта на жена му, тя трябваше със сигурност да знае как точно е отровен синът му. Тогава, след този последен и мъчителен разговор с единствения жив Авалов, нейната мисия на божия свят привършваше. Време беше да се възнесе в отвъдното, при Марс, копелето на Белия дявол, но дотогава трябваше да свърши още една работа тук, на земята.

Зоя прати слугите да доведат Алика от Кобадин, но те се върнаха сами. Княгиня София Лупус беше взела дъщерята на Раиса със себе си в Яш.

Хърватката прати куриери до наемниците в Биказ със заповед да я чакат в столицата, изчака три денонощия, нареди да впрегнат каретата и замина.

В Яш не завари никого. Княз Лупус беше оставил шурей си Кристиан Миор за управител на Молдова и беше заминал на бани с

жена си и свитата си. Къде точно — никой не знаеше. Едни твърдяха, че са в Карлсбад, други — във Францбад, трети — в Мариансбад. Всички обаче бяха единодушни в едно, князът нямаше да се върне в Яш преди пролетта, а беше едва двадесет и трети януари.

Зоя заповяда на Наум Белиот върне ли се князът, да свика хората от Биказ и да я извести в Буджак, запали свещ на гроба на бай Игнат, умрял с първите декемврийски студове, уви се в кожи, седна в каретата и затвори очи. „Ще почакаш още три месеца, скъпи — мълвеше тя. — Все още имам работа на тази грешна земя. Свърша ли я, тръгвам на път, Марс любими. Готви се за среща!“

* * *

Братята Власи успяха да се внедрят в кухнята на войската, но единствената работа, която им поверяваха, беше да секат одраните овце, без да имат и най-малка представа кое парче месо в кой казан отива. По-вероятно беше падишахът и свитата му да имат специално снабдяване. Въпреки че кухнята им беше в двора на еничарския джамаат под зоркото наблюдение на главния имам на империята Сабахатин Дервиш ходжа.

Вангел се беше настанил в един хан В Харманли на половин ден езда от Одрин срещу течението на Марица. В града-крепост беше опасно за него. Не знаеше турски, беше рус, носеше документи с името на Вангел Авалов, някогашния ичоглан в одринския джамаат, избягал оттам след чакмата, официалната клетва пред Аллах, султана и светото писание за вечно подчинение и вярност до гроб, а такова престъпление се наказваше само чрез публично обесване. Бездействуваше. Спеше, хранеше се с бобени супи, примесени с корени и треви. Стомахът му се раздираше от киселини и газове. Месо нямаше, всички говеда и овце отиваха за аскера, а на местните им беше забранено със закон да отглеждат свини, животни, които ядяха собствените си изпражнения и бяха прокълнати (подобно на гяурите) от самия Мохамед първоучителя. Мъчеше го глад, някакъв упорит сърбеж по кожата, който не минаваше нито от вода, ни от меда, с който го мажеше майката на ханджията, ни от сярната помада, която му препоръча местният знахар, ни от пушека на бавен буков огън, както

се лекуваха виенските лицеисти. Дните се нижеха един след друг, но от Власите нямаше никакво известие.

В началото на февруари заваля проливен дъжд и превърна земята в блато. Валя шест дни и проникна навсякъде. Навлажни дрехите, одеялата, дървата за горене, проникна през циглите и наводни всички помещения в хана. Когато времето „обърна“, дъждът спря, но духна севернякът и всичко потъна в кристален звънтящ лед.

Една сутрин откри братята да сърбат вечната бобена супа, единственото меню в цял Харманли. Безсмислено беше да хранят отоманския аскер. Чрез походната кухня беше невъзможно да се доберат до падишаха, излишно си губеха времето.

Вангел оседла Юрикан и заедно се върнаха в Одрин. Изобретателността му беше поставена пред тежко изпитание. Куршумът и отровата бяха негодни средства срещу главата на ислямския свят, какво оставаше тогава? Щом стрелбата беше безсилна, ножът и ятаганът се превръщаха в детски играчки. С какви средства си служеше сатаната, за да накаже нещастните смъртни? Вода? И сам Господ бог не беше в състояние да обърне Иструм, или Марица, както я наричаха българите, срещу падишаха. Огън? През август може би, но през този подгъбен от влага февруари беше смешно да се мисли за опустошителна влада.

От хълм в падина и отново на хълм, един брод през реката, тресавище, върбалаци и пак хълм, падина, брод... Цял ден обикаляха Одрин от разстояние. Ставаха все по-раздразнителни, все по-мрачни. Не само Лазар, но и младият Влах беше престанал да гледа в очите. Разменяха все по-рядко някоя дума и само когато беше абсолютно необходимо. Докато късно след обяд, малко преди залез-слънце, застанаха над оръдейната леярна. Вангел седя като омагьосан над тази съоръжена по германски терк работилница до падането на пълен мрак, смушка жребеца и без да се интересува от Власите, всъщност сигурен, че го следват с щурмов кариер, се прибра в харманлийския хан. Легна гладен с дрехите, зави се с космат, остър губер и веднага заспа. Преди пукването на зората отново беше на гърба на Юрикан, а с първите лъчи вече клечеше на хълма над леярната. До вечерта преброи двадесет и двама работници, един от тях рус, с цяла глава по-висок от останалите, беше нещо като надзирател или поне главният майстор, който контролираше или направляваше работата. Германец? Чех?

Австриец? Че русият беше европеец, нямаше съмнение, но важно беше, че нито по него, нито по подчинените му се забелязваха никакви оръжия, а с морския бинокъл на Белия дявол Вангел ги виждаше на една педя от носа си.

Работата кипеше. Едни сееха пясък и го полагаха във формите, други раздухваха огън. Трети топяха желязо и по улей го изливаха в матрицата. Охрана нямаше, постове също... Поне на една левга в диаметър излетите партиди бяха наредени под навеси да не ръждясват на дъжда, гюлетата им бяха наредени в дървени сандъци с обръчи като на винени бъчви. Под друг навес, залепен до артилерийския, бяха наредени на гъсто специална порода товарни коне, с тежки крака, широки гърбове и глави, едри като на биволи. Впрегнати по два като в каруца, тези тромави и бавни животни бяха в състояние да пренесат султановата артилерия през речни бързеи, през планински проходи, през снежни виелици и унищожителната жега на Анадола. Ако е рекъл господ, щяха да изнесат три мортири до оня хълм, който се надвесваше над еничарския джамаат.

Вангел и Власите вързаха конете на триста метра от работилницата и с прибежки и залягания се добраха до навесите. В леярната беше спокойно, никой не беше забелязал, нищо не ги безпокоеше, нито съмнения, нито лоши предчувствия. Князът изтегли сабята си. Власите — ятаганите и тръгнаха на сеч. В първите няколко минути съсякоха десетина леяри, другите драснаха из полето. Подгониха ги, едни избиха с лезвиетата, други с куршуми, но и Лазар загина в тази касапница. Русият европеец го наниза на нажежения шиш, с който проверяваха гъстотата на течното желязо, преди Иван да отсеке главата му, грабнал ятагана с две ръце.

— Бог да го прости — задъхан, луд от напрежение, каза Вангел. — Не е време за сълзи, Иване. Доведи конете, Лазаровия заколи, инак потерята ще разполага с персиан. Аз ще впрегна две оръдия. Ще изстреляме две гюлета по падишаха, после ще се върнем да погребем брат ти!

Иван Влаха го изгледа с открита омраза, избърса сълзите си с ръкав и тръгна да изпълни заповедта. Княз Вангел Авалов впрегна два чифта тежковози в мортирите и ги поведе за дизгините. Животните се подчиняваха безропотно и ако не се случеше нещо непредвидено, след

около два часа щяха да са се изкачили на позицията. Иван го настигна. Не беше изпълнил заповедта му, водеше и трите персиана.

— Луд ли си? — извика Вангел. — Веднага заколи коня на брат си! Падне ли в турски ръце, нашето предимство ще се стопи мигновено!

— Дяволите да те вземат, княз Авалов — глухо, през слъзни спазми каза младият Влах. — И теб, и цялото ти семейство. Няма да ти слугувам повече! Взимай Юрикан и отивай да стреляш по Господа Бог, по Аллах, ако искаш! Върви на майната си! Отивам да погребя бате. Ще заколя жребеца, но на гроба му. Заради вас Авалови, проклети да сте, нито баща ми, нито брат ми ще легнат в земята причестени и опети като християни!

Иван изви персиана, заби петите си в корема му и водейки Лазаровия за тяга, препусна обратно към леярната. Вангел гледа след него, докато го загуби от поглед, яхна Юрикан и поведе двата впряга към резиденцията на султан Мехмед IV Османоглу.

Когато изкара оръдията на пусията, беше пет часът и мюезинът провлече глас от минарето на джамаатската джамия. Вангел видя султана да излиза от резиденцията си и да влиза в храма, брои до сто, изчака и останалите велможи да се явят на молитвата и откри артилерийската стрелба. Изстреля цял сандък гюллета, унищожи джамията до основи, разкъса на парчета мюезина Сабахатин Дервиш, видя и някои от османските първенци да бягат от руините. От казармата на спахиите излезе потеря, но княз Авалов продължи да стреля. Поддържаше огъня, докато спахиите не стигнаха на един пушечен изстрел от него, тогава скочи на Юрикан и в пълен кариер се понесе на север. Подмина Харманли и продължи по поречието на Марица, потерята беше изостанала, но беше по петите му. Нямаше съмнение, че ще го преследват до пълно издихание, до смъртна умора. Вангел беше преживял една потеря из българските планини и знаеше на какво фанатично, нечовешко упорство са годни разярените джагали. Тогава те преследваха нищо и никакъв беглец от еничарските табии, а днес — убиеца на своя падишах, утвърден от самия Аллах за владетел на всички простосмъртни, и правоверни и гяури, и господари и роби.

Пред него на север и изток до Понт се ширеше равнинна Тракия, на юг и на запад се издигаха снежните, обли била на Родопа. Вангел се колеба няколко минути, после смушка Юрикан, прегази ледената

Марица, за кой ли път, по дяволите, и навлезе в планината. Кри се няколко дни в зазимена овчарска колиба, до пролетта каракачаните пасяха стадата си по Беломорието, после слезе в равнината и по десния бряг на Марица се върна в Харманли. Целият хан коментираше новия неуспешен атентат срещу падишаха. Макар ранен в главата и в дясната ръка, султан Мехмед беше успял да се измъкне от руините на джамията, под отломките ѝ бяха намерили смъртта си брат му принц Абдулла, братът на Валиде ханъм принц Исмет Орханзаде паша, главнокомандуващият Ануар-Алан бег, имамът Сабахатин Дервиш, на когото посвети лично гюле и още няколко от потомците на свещените фамилии, придружили Осман Султан във великия му поход от Аман в Арабия до първата му столица Бурса в североизточна Малазия, град-светиня за всеки правоверен мюсюлманин. Мехмед беше останал при войската си, нещо повече, беше назначил великия везир Ахмед Кюпрюлю паша за главнокомандуващ, беше пратил да го извикат от Истанбул и вбесен от третия опит на Виена да отнеме живота му, беше скъсил срока за подготовка на войската. Вместо в началото на май походът на север щеше да започне в края на март, тридесет дни по-рано.

Вангел хапна фасул, спа нервно, на тръни, преди разсъмване яхна Юрикан и потегли на югозапад, към Галиполи, където все още го чакаше Одисей от Хиос.

Връщаше се във Виена за подкрепления. Не беше по силите на сам човек, пък бил той внук на Белия дявол, да се справи с нов атентат срещу султана, но че такъв трябва да се подготви и този път с фатален изход за Отомания, Вангел знаеше със същата увереност, с която би могъл да предскаже падането на Виена при нов провал. Походът на Османовци на север щеше да има две критични точки — превалянето на трудно проходимите балкански проходи и прехвърлянето със салове през Дунава. На една от тези кодови карти трябваше да бъде заложена следващата пусия.

* * *

Вълкът на луната го прие в „Испанската зала“ на пражкия Храд. Леополд се беше върнал във Виена, войските му чакаха на зимен бивак

между реките Ихлавка и Сазава. Мобилизацията беше приключила из всички части на империята, освен в Бохемия. Канцлерът беше получил заповед да изкара от горите чехите-дезертъори и в отсъствието на императора изпълняваше длъжността генерал-протектор на северните земи. Вангел очакваше да застане срещу принц Леонхард фон Грас и трудно преглътна шока си, когато откри канцлерските отличия на раменете на барон Хайнрих Шлехта.

— Къде е барон Грюненберг, княз? — попита Шлехта.

— Загина в Истанбул — беше късият, сух отговор. Вангел не знаеше какво е станало с принц фон Грас, но фактът, че друг рицар е заел трона му, означаваше, че отново ще „изтръгват истината“ от него с инструментариума на инквизицията.

— Как? — новият Вълк на луната не бързаше, гласът му беше кротък, но очите — остри и подли. Никаква истина нямаше да задоволи този чех, който всячески се мъчеше да скрие произхода си, въпреки това се чу да отговаря:

— Барон Фердинанд-Ото се опита да дезертира, но съвестта и чувството за чест надделяха... Върна се и се хвърли на таран срещу султана!

— И беше обезглавен?

— Да, Ваше Височество. — Шлехта се показваше информиран, а това разпалваше известна надежда в него. — Бяхме устроили засада в еврейския квартал на Истанбул. Когато се зададе свитата, баронът полетя в галоп. Гвардията застана между него и султана...

— Между барон Грюненберг и двойника на султана — прекъсвайки го, ехидно го поправи канцлерът.

Вангел си отдъхна. Шпионите на императора бяха направили докладите си преди него и за щастие бяха се придържали към истината.

— Да, Ваше Височество. Когато се добрах до Галиполи, разбрах, че сме застреляли дубльора на Мехмед Султан.

— Видяхте ли с очите си гибелта на барона, брате вълк на малтийския кръст?

Това беше повишение в степените на ложата, извънредно благоволение и гаранция, че братството на „Олтарът на целомъдрената вълчица“ е оценило високо дейността му в Отомания.

— В момент на слабост барон Фердинанд-Ото фон Грюненберг допусна страхът да завладее сърцето му, но той беше рицар, Ваше Височество...

— Знаем това, княз. Опишете гибелта му.

Вангел пое дълбоко въздух и проговори:

— В дясната си ръка баронът държеше гола сабя, в лявата — поводите и пищов. Летеше в кариер срещу свитата, но охраната препречи пътя му. Тогава един черкез мина зад гърба му и замахна. Главата на Ферди се отдели от тялото и се изтърколи в копитата на белия жребец... на мнимия султан...

В „Испанската зала“ се чу сподавен вик, после викът се превърна във вой и завърши с кратко, накъсано хлипане. Тук, в пражкия Храд на масонския събор, бе поканен и бащата на „Зеления“, старият барон Грюненберг, по-известен с прякора си „Хелветския халиф“.

— Чухте думите на княз Авалов, барон — Вълкът на луната извиси глас. — Вашият син е загинал като достоен войн на Светия кръст. Сведенията на нашите агенти се потвърдиха. Ще направя предложение до негово величество от името на имперската канцелария за посмъртно награждаване с ордена „Света Мария Терезия“. — Шлехта смекчи гласа си, дори очите му загубиха част от остротата си. — Вървете си вкъщи, господин барон, ние, неговите братя, ще се помолим богу за покой на безсмъртната му душа!

Хелветският халиф напусна, залитайки, „Испанската зала“, до Шлехта застана папският нунций кардинал Бенедикт и тихо, старчески запя „Те Деум“, вълците от „Олтарът на целомъдрената вълчица“ подхванаха мелодията и допяха псалма. После настана мълчание.

— Къде ви напусна принц Хайнц фон Линц, брате вълк на малтийския кръст?

— Още в Яш, Ваше Височество. Съобщил на Ферди, че остава в двореца на княз Лупус, докато уреди емиграцията си при двора на крал Луи Бурбон.

Шляхта кимна.

— Да, осведомени сме, княз. Знаем всичко, брате вълк на малтийски кръст! — в гласа на канцлера се чуха нотки на самохвалство и Вангел едва се въздържа да не кресне — „Не от теб, Шляхта, е създадена тази организация.“ — Знаем и за артилерийския

огън, който открихте по одринската джамия. Не знаем обаче кой ви помагаше при този атентат?

— Двама братя от Буджак. Дългогодишни слуги на моя род.

— Живи ли са, княз?

— Големият брат загина в Одрин.

— Къде е малкият?

— Заповядах му да ме чака в Молдова! Някой трябваше да извести Авалови, че съм жив!

Канцлерът продължи да кима, после вдигна глава и го погледна изпитателно.

— Високата порта е стигнала до заключението, че Свещената империя е извършила трите покушения срещу султана!

Вангел изтръпна.

— В предателство ли ме подозирате, господин главен майстор Вълк на луната!

— Пази боже не, княз. За везира и помощниците му не е трудно да отгатнат коя велика сила има най-голяма изгода от обезглавяването на Отомания. Дума не става за предателство, брате вълк на малтийски кръст, както не може и да се мисли за отказ. Колкото по-дълго се пресягаме към гърлото на султан Мехмед IV, толкова по-належащо е да впием пръсти в гръкляна му. Надявам се, разбирате фаталната необходимост от тази смърт!

— Опитах три атентата, Ваше Величество. Нима това не е доказателство, че разбирам историческата принуда?

— Разбира се, че е, княз — Шлехта положи лакти на креслото и се надвеси над него. — Къде и как ще проведете четвъртия атентат? Ако се наложи пети, шести... Падишахът трябва да загине, брате вълк на малтийския кръст!

— Как? — неволно произнесе Вангел, но това го принуждаваше да продължи. — Питате как, Ваше Височество? На първо време трябва да предадете на мое разположение всички агенти при армията на султана.

— Очаквах това, княз. Обсъждахме го с братята и решихме да удовлетворим такова желание, ако то се породи. Друго?

— Най-важното е да изберем подходяща засада. Дълго мислих и стигнах до заключението, че султанът ще превали Балканите в прохода между градовете Казанлък и Габрово. Първият капан трябва да се

постави там. Ако той се провали, следващият критичен пункт ще бъде преплуването на Дунава. След Габрово Мехмед ще тръгне на североизток, ще прехвърли реката при Галац...

— Извинете, княз — прекъсна го барон Шлехта. — Султанът е тръгнал срещу Виена и е по-разумно да го чакаме при Белград.

Вангел поклати глава. Несъгласието му беше толкова категорично, че Вълкът на луната млъкна, готов да изчака аргументите му.

— Срещу Белград Свещената империя може да разположи войските си и да издави аскера като слепи котета. Не, Ваше Височество, Мехмед ще излезе на суша във васална Молдова, ще попълни в трите дунавски княжества артелната си, ще позволи на коне и хора да починат в Яш, ще свика под знамето с полумесеца кримските татари и всички васални воеводи от Влашко, Трансилвания и Молдова и тогава ще залее Империята. Ако и на Дунава оцелее, шестият атентат трябва да се извърши в двореца на княз Йоан Лупус от хора, овреме внедрени там. Провали ли се и тази пусия, султан Мехмед безпрепятствено ще влезе във Виена.

Настъпи дълго мълчание, отново нарушено от канцлера:

— Ще обмислим подробно доклада ви, брате вълк на малтийския кръст, но сега се налага да мислим за настоящето. Как ще организираме четвъртия атентат и най-важното — кога?

— Падишахът съкрати сроковете. В края на март ще тръгне от Одрин за Казанлък, а това значи, че в средата на април ще щурмува прохода. Атентаторите трябва да бъдат на предела, когато свитата се зададе от Тракия.

* * *

Самият Сатана беше слязъл в Скендера с цялото си рогато войнство. Когато Зуи му каза, че е останал сам на този мръсен свят, кръвта се изтече от главата му и Вангел рухна в безсъзнание. Хърватката го съживи с амоняк и го върна към целия ужас на действителността. Бог го беше прокълел да не познае любовта. Първата жена, която обичаше, му изневери с един от най-близките му приятели, после стана съпруга и отново на приятел, на сълицеист, на човек, с

когото взаимно бяха пили от кръвта си за побратимяване, втората жена, майката на сина му, падна от ръката на собствената му сестра. Що за проклетие висеше над мъжете от неговия род? Дядо му, Вангел Аваля пиратът, цял живот беше живял със София албанката, умирайки от любов към Бриджит, гувернантката на синовете му, бъдещата госпожа Вода Мехия. Криеха този факт от него, но Вангел го беше научил още в най-ранното си детство, макар че никога не даде да се разбере, че знаеше една от най-ревностно пазените семейни тайни. Баща му Константин беше обичал нежно и всеотдайно майка му Алика Бердяно, но в замяна беше получил само мъка и унижения. Майка му беше избягала с чичо му Филип, беше родила някакъв урод в далечна Венеция, който Филип беше убил, хвърляйки го в един от каналите. И това беше тайна, но не и за него. Вангел знаеше всичко за рода си, абсолютно всичко, включително и това, че не от сърце беше починала Алика, а от отровеното вино на баба му София. Филип беше обичал Зоя и беше загинал, спасявайки я от преследвачите на първия ѝ съпруг Хасан-Али паша, моаджира от Босна. Зоя беше обичала Марс, Марс нея, но и тук съдбата се беше намесила, и тук проклятието над Авалови действуваше. Наум Белиот беше донесъл незаконородения син на Белия дявол мъртъв, праметнат като денк през хълбоците на коня. И не само Авалови, всички свързани с тях бяха прокълнати да не познаят любовта или отпият от тази омайна чаша, да падат мъртви от отровата ѝ. Сококон беше обичал жена си Бриджит цял живот, а тя го бе превърнала в окаян рогоносец. С кого ли не беше спала разпасаната французойка, с чичо му Марс, със слугите, със скфащерите от татарбунарския гарнизон. Лазар Шкодер едноръкият беше поискал да свърже живота си със слугинята на сестра си София, но Мана беше родила Марс от Белия дявол и беше станала съпруга на Стефан Котленецът, преди да отиде с лицемерна смиреност в дома му и преди албанката да я прати в царството на сенките. Телохраниелите на баща му и чичовците му Марин Капитан, Миро Челеби и Наум Белиот бяха прокълнати, свързвайки се с Авалови, никога да не създадат свой дом и семейно огнище. Единствено Влаха и синовете му имаха по-радостна съдба, но само на пръв поглед и само за тези, които не познаваха детайлно истинското състояние на нещата. Влаха беше погребан в морето от княз Константин, големият му син Лазар загина пред очите

му в леярната на Одрин, и двамата имаха семейства, и двамата загинаха на служба при Авалови...

„Елена, Елена, скъпа моя — мълвеше княз Авалов, паднал на колене пред разпятието. — Трябваше да се досетя, че станеш ли Авалова, ти си осъдена на отчаян живот и мъченическа смърт! И ти, и младенецът Марс, непрежалимият ми малък син, плодът на нашата кратка, но света любов, любов моя! Спи в мир, Елена Авалова. Отмъщението ще бъде страшно! Страшно, диво! Страшно, диво! Диво и кърваво отмъщение ще се изсипе над Молдова, скъпа моя, после — каквото рече Всевишният!“

* * *

— Излез, Иване! — провикна се Вангел. — Трябва да говоря с тебе!

Вратата се отвори със скърцане и Влаха се появи на прага. Беше в ботуши, брич и бяла риза от грубо платно. В пояса му стърчеше кама, в ръката му лъщеше дулото на мускет.

— Нямах работа в този дом, княз Авалов! Нощ е! Какво искаш?

— Тук ли е Алика?

— Спи.

— Събуди я, трябва да говоря с нея!

— Върви си по пътя, княз! Отровата ми прелива, твоя милост. Окоето ми няма да мигне, разбираш нали, ако не се махнеш веднага, ще те застрелям като...

Вангел не дочака края на фразата, вдигна пищова, предварително зачекнат в скута му, и пръсна честното, мъжко и отчаяно сърце на младия Влаха. Когато трупът се изтъркаля по стълбите, княз Авалов заповяда на наемниците си:

— Вържете Алика и я откарайте в Скендера. Всички останали под нож, всички без изключение дали са деца или старци. Къщата да се изгори до основи, а на този — посочи трупа на Влаха — вържете камък на шията и го хвърлете в езерото!

Вангел обърна Юрикан и препусна обратно. Скоро лумна пожар в Кобадин и осветляваше целия му път до Скендера.

Трето денонощие Алика скимтеше вързана в мазето, но Вангел не бързаше да я разпитва. Хърватката беше започнала да не издържа на писъците.

— Какво мислиш да правиш с нея? — попита тя.

— Не знам! — Вангел пиеше денонощно, припаднаше за час-два в къс нервен сън, пълен с кошмарни видения, събуждаше се, излизаше на студа, дишаше дълбоко, лапваше пръстите си, повръщаше, измиваше се надве-натри в снега, прибираше се и сядаше на масата. Първия ден пи вино, но после Матей Плъха и Нейолу Румънеца му донесоха ракия от грозде, а тя беше по-силна и по-бързо го напиваше. Вангел отпрати наемниците в Биказ, остави в Скендера само Нейолу и Плъха за охрана и като кочияши, и за слуги.

— Защо избяга Раиса и децата? — попита Зоя в един от малкото мигове, когато беше трезвен.

— Убий паметта — отговори Вангел. — Един ден внуците на Влаха щяха да научат всичко... Баба им Раиса щеше да ги насъска срещу моите наследници!

— Ти нямаш наследници. Живи! Забрави ли?

— Ще имам! Длъжен съм да имам... Моля те, остави ме. Не се сърди, но искам да съм сам!

На девети февруари, в деня на демона граф Влад Дракула, Вангел се събуди на размисъл, повърна обикновено, изкъпа се, обръсна десетдневната си брада и прати Нейолу да събуди княгиня Зоя.

— Кажй й, че я чакам за закуска! — заповяда той.

Хърватката се появи веднага. Беше будна отдавна, измита и облечена. Закусиха мълчаливо, после Вангел запали от пурите на баща си.

— Време е да видя Алика, Зуи!

— Прати Плъха да я доведе — вяло отговори хърватката.

— Не — Вангел поклати глава. — Ти ще се заемеш с нея. Изкъпи я, превържи раните й, обръсни я под мишниците, подстрижи я между краката, накарай я да изстърже петите си с морска пяна...

— Ти си луд!

— Не, Зуи, не съм. Моля те, слушай ме внимателно. Това е молба. Направи й маникюр, педикюр, изскуби й селските вежди и

когато заприлича на жена, доведи я в кръглия салон! Ще я разпитам в твое присъствие!

Вангел стана от масата, прибра се в стаята си, в същата стая, в която въведе младата си жена Елена... Тук бяха щастливи, докато Аваловата карма не се изсипа върху главите им, тук се роди синът им... Вангел легна и взря празен поглед в тавана. „Какви ли древни вини на непознати предшественици ми се налага да изплащам приживе — разсеяно мислеше той. — И не само аз, всички Авалови. Само баща ми умря в леглото си, и то, защото беше по-малко мъж от братята си, за сравнение с Белия дявол изобщо не може да става дума. В какво е утехата! В Бога? Княз Константин избра Бога и умря примирен със съдбата си, но Бог не може да бъде избора на рицаря. Белия дявол избра войната с Отомания за възраждане честта и достойнството на народа си, синът му Марс — също, макар че бе наполовина румънец. Но кой на Балканите може да каже, че е с чиста кръв?! Йоан Лупус — син на влах и унгарка. Дан Трифон също имаше унгарска кръв, в примес с украино-татарска, майката на Мико беше словенка, в кръвта на Миор течеше полската кръв на баба им Магдалена Радзивил, София беше полухърватка, а в неговите жили течеше и албанска кръв. Каква дяволска смесица, какъв казан от страсти, пороци, каква жажда за кръв, колко подлост, коварство и отмъстителност носеше това кръвосмешение и какво неспокойствие на духа.“

Вангел уморено затвори очи. Вангел Авалю пиратът умря за славата на своя народ, незаконният му син Марс също! Но кой точно беше техният народ? И един и същ ли беше онзи народ, митичният, с неговия, с народа, който познаваше от скитанията си из географическа България княз Вангел Авалов Втори...

Зоя го събуди на свечеряване. Изкъпана и соанирана според неговите заповеди, Алика го чакаше в кръглия салон.

— Кой отрови сина ми? — глухо, без да погледне жертвата си, попита княз Авалов.

— София — беше отговорът.

— Как?

— С рицин... Свари отровата у нас, в Кобадин.

— Кой знаеше, че се готви да отрови младия княз Авалов?

— Много хора, ваше благородие — през плач отговори Алика. — И княз Лупус, и графовете Трифон и Сергиу, и Аурела, сестрата на покойната ви съпруга, и... аз.

— И никой не се опита да спре ръката й?

— Никой не вярваше, че ще го направи, ваше благородие. Всички мислехме, че се шегува.

— Скъпа шега — луд от омразата промълви Вангел. — Ти беше ли, когато София изля отровата в гърлото на сина ми?

— Не, княз Авалов... Аз бях във, в големия салон. София излезе от спалнята ви и каза: „Край! Един червей по-малко. Сега е ред на майка му!“

— Лъжеш, кучко!

Алика падна на колене.

— Кълна се в бога, казвам истината, ваше благородие, повярвайте ми, моля ви! Бял ден да не видя, ако лъжа.

„Белите дни свършиха за теб“ — помисли Вангел, но на глас каза:

— После? Какво се случи след убийството?

— София се уплаши. Казваше, брат ми ще ме убие. Княз Лупус я успокояваше: „Брат ти не е Белия дявол, а ти не си жена на някой беззащитен чокой.“ Така й говореше. Въпреки това княгинята се боеше, трепереше цялата. „Ако не Вангел, майка ми ще ми извие врата!“ — непрекъснато повтаряше тя през целия път до столицата, а и по-късно като тръгнахме на бани.

— Алика! — хърватката проговори за пръв и последен път. — Къде е София и кога ще се върне в Яш? Знаеш какво се случи на семейството ти. Помисли, преди да отговориш, момиче!

„Карлсбад, Францбад, Мариансбад, в кой ли от трите курорти се крие тази вълчица кръвожадна? — мислеше Вангел — Ще поискам от ложата да ги окове във вериги и да ги изпратят в Биказ! О, каква среща ще ти подготвя, сестро, и на теб, и на височайшия ти съпруг, и на ония лакеи графовете Трифон и Сергиу!“

Но когато Алика каза:

— София! — помисли, че сърцето му за втори път този месец се изтръгва от гърдите му.

— Как София, каква София? — несвързано промълви той.

— София е град в България — не разбрала нито състоянието му, нито изненадата му, продължи Алика. — Там има лековити извори. Княз Лупус е канен лично от Великия везир. Ще останат до пролетта, после ще идат в Галац, всички заедно, да посрещнат султана и армията му, когато преплуват Дунава.

Две мисли минаха като мълнии през главата му. „Не мога да преследвам княгиня Лупус в Отомания и султан Мехмед ще премине в Буджак точно там, където предполагам.“

— Зуи — Вангел се обърна към хърватката. — Осъждам Алика, дъщерята на Иван Влаха, на смърт, но ще отложи изпълнението. Остава тук робиня. Храна, това е всичко, което ще получава. Ще вижда само теб и Нейолу Румънеца, отсега нататък той ще бъде нейният тъмничар. Докато е жива! Тази нощ ще ида в стаята ѝ. Ако забременее, ще живее. Ако до средата на март остане празна, ще умре. Родила ли момиче, ще посека и двете, но ражда ли мъже, ще живее, докато не пресъхне утробата ѝ. Това е. Иди я пригответи. Осъждам я да ражда синове на този, който унищожи рода ѝ.

* * *

В началото на март Вангел получи известие от канцлера барон Шлехта. Шест души с английски самоличности и зимна екипировка щяха да го чакат в габровския „Калпазан хан“ до първите дни на април. В писмата си Вълкът на луната добавяше: „Тези мъже имат опит, говорят турски и се придвижват на снежни дъски с лекота, с която орлите кръжат в небесната шир.“

Когато Вангел възседна Юрикан и препусна на юг, от София Лупус и мъжа ѝ все още нямаше никакви известия, но Алика беше бременна. Вангел заповяда на Нейолу да я затрие, ако роди момиче в негово отсъствие, избра персиан за Матей Плъха и тръгнаха на юг за главата на Султан Мехмед IV Османоглу.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

За разлика от ледовитата, скована от ледове зима на Молдова българската беше мека, слънчева, снежна, пълна със славеи. Вангел обаче нямаше очи за красотата на природата, напротив, или не я виждаше, или тя му навяваше откровена досада. Яхнал Юрикан, придружен от Матей Плъха и Сур, той пътуваше към сърцето на Балкана, където го чакаха шпионите на император Леополд за четвъртия атентат срещу султана. Делеше ги единствено планинският масив. Мехмед зимуваше в Казанлък, но омекнеш ли времето, щеше да форсира прохода към Габрово и да нахлуе в Мизия. Там, горе, на върха на Балкана, трябваше да загине Мехмед IV Османоглу или Виена щеше да се сгромоляса под ударите на урбановата му артилерия.

Княз Вангел Авалов отиваше за главата на ислямския предводител и щеше да стреля в него безстрашно, по убеждение. В будните му мечти, в отчаяната му ярост зрееше друго отмъщение и започваше напълно да обсебва личността му. Там на север, в столицата на Молдова, живееха неговите истински врагове и той щеше да се върне за кръвта им. Щеше да стреля в султана само без всякакъв риск за живота си. При най-малката опасност да падне в турски капан, той щеше да се оттегли на почтено разстояние, да пожертвува шпионите на Шьонбрун и бързо да се отправи на север в Галац, където го чакаше гемията на Зоя, заложена за пета пусия срещу падишаха.

Вангел беше поставил още една шеста и последна, но ако и тя се провалеше, завинаги щеше да се откаже да протяга ръце към гърлото на Мехмед.

Матей Плъха, сух, издръжлив и подъл безродник, беше принуден да търпи настроенията на господаря си, а нерядко и шамарите му, дори кожените езици на стека, който вечно стърчеше в еленовите ботуши на княза и с които нито веднъж не беше ударил персиана си. Плъха търпеше. Господарят беше жесток, капризен, но мъдър и от просяк той бързо се беше превърнал в сит, обут и облечен княжески служител, имаше и спестено злато, но трупаше гняв и кроеше планове за мъст.

Вангел не си даваше сметка каква омраза предизвиква у роба си, че Плъха е роб и че той разполага с живота му, за миг не се съмняваше и ни най-малко не се интересуваше какви чувства събужда у него.

Плъха беше бит по най-незначителни поводи, наказван да прекарва цели нощи навън, на студа, държан гладен за най-дребни провинения и когато изчезна посред бял ден от габровския хан, Вангел разбра, че трябва да напусне границите на Империята. Разплати се с ханджията, яхна Юрикан, предупреди виенските шпиони, че е възпрепятствуван да участва в атентата, и препусна на запад, към Белград. Ако Матей Плъха прибегнете към предателство, а той за миг не се съмняваше в намеренията на слугата си, османовци щяха да му зложат два капана, единия, на върха на прохода, и втория, на брега срещу Галац, откъдето гемията трябваше да го прехвърли в Буджак.

Ислямите изклаха до крак войните на барон Шлехта. Разтревожен от непрекъснатите атентати, великият везир беше взел извънредни мерки за сигурност. На километри навътре в планината, от двете страни на прохода, плъзнаха еничари-ичоглани, претърсиха всички овчарски колиби, избиха де що видяха мъж, годен да носи оръжие, и най-накрая се добраха до пусията. Шьонбрунските преторианци, внедрени в Империята преди възшествието на Мехмед, поведоха бой, скрити в една мандра, но когато свършиха мунициите, ичогланите запалиха дървената постройка и ги изпекоха живи.

Вангел беше в един хан в Турну Северин, когато вестта, че Мехмед е влязъл в Габрово, прехвърли Дунава. Нещо пазеше младия султан, някаква свръхсила бдеше над живота му, а това го превръщаше в полубог в очите на последователите му, които без всякакво преувеличение изпитваха мистично обожание към предводителя си и бяха готови да слязат и в ада за него. Съдбата на крайдунавските княжества и на Свещената империя изглеждаше предопределена. Населението на левия бряг на Дунава живееше смълчано, настръхнало от тревога с дълбоката увереност, че краят му е предрешен свише. Мехмед беше пропътувал огромното разстояние от Измир до Габрово, беше оцелял при четири атентата, а това беше доказателство и гаранция, че Господ Бог отново е извърнал лице от паството си, че отново подлага на изпитание грешните, развратни и самозабравили се от суета и самодоволство християнски велможи.

Вангел се върна в Яш. Градът беше мъртвополян, оставен на произвола на съдбата. Княз Йоан Лупус и свитата му беше някъде на юг, войската се бе саморазпуснала, някои от най-богатите велможи бяха избягали на северозапад из германските княжества и по на север, в земята на шведите, други се готвеха да посрещнат войската на Мехмед с метани до земята и молба за милост, трети го бяха ударили на разврат, мародерство и безпаметно пиене из разградените и напуснати чокояти.

В Буджак картината не беше по-различна. Алика беше родила момиче, а с това беше подписала смъртната си присъда. Нейолу Румънецът беше посякъл и нея, и дъщеря ѝ, а с това родът на Иван Калудов Влаха беше затрит до крак. Зоя отсъствуваше. Беше прехвърлила семейните капитали от Виена в Краков, беше изпратила двама моряци в Галац на борда на гемията „Кортеза“, разпуснала войската от наемници, която поддържаше дълги години, и с трима конници и един кочияш беше побягнала към Биказ.

Вангел повери персиана на Нейолу. Юрикан имаше нужда от почивка, охранване и нови подкови. Спа нервно, събуди се с главоболие. Тялото му тежеше, главата му кънтеше празна, душата му трепереше пуста и ранена като диво животно. Никъде не го свърташе, никъде не намираше покой, нищо не беше в състояние да задържи вниманието му за дълго, нищо не му се услаждаше, ни храната, която Нейолу угоднически му поднасяше, нито крушовата ракия, която пиеха вечер пред камината.

Животът в Буджак беше свършил. Скендера не беше вече онази крепост, която пазеше рода му от Белия дявол до днес. Къщата беше потънала в прах и паяжини, дворът обрасъл с бурени, кеят към езерото олющен и разклатен, морският — изяден от бурите на Понт. Единствено фамилното гробище, в сянката на плачущата върба, изглеждаше поддържано. Да, със Скендера беше свършено. С яшката къща на площад „Галан“ също. Оставаше Биказ, но София знаеше къде е твърдината на майка ѝ и с положителност щеше да насъска лакеите на Йоан в подножието на Карпатите. И въпреки това след атентатите Биказ беше единственото място, където можеше да намери подслон.

— Искам да подпалиш всичко — мрачно заповяда Вангел. — Започни с чифлика на Котленеца. После Шкодеровата къща в Килия. Когато видя пожар през езерото, ще те чакам тук. Заминаваме за Галац.

— Виж облаците, княз. Снегът ще удави кладите.

— Тръгвай, Нейолу! След Галац ще мина през Буджак, да видя каква работа си свършил.

Румънецът кимна разсеяно, стана и излезе. Десетина минути по-късно копитата на коня му изчаткаха по дворната настилка и заглъхнаха във воя на вятъра.

Скуката го облада напълно, самотата го срази, тишината на Буджак го накара да чува гласове, да вижда духове, да се стряска от кръска на гъските, които, предчувствайки пролетта, се завръщаха от юг. Вангел обу ботфорите, взе мускета, свирна на Сур и излезе на лов. Уби няколко глухара, събра ги и късно вечерта се прибра в къщата. Свари ги, оскуба перата им, запали фурната и започна да си готви вечеря. Оваля птиците в червен пипер, стопи мас и седна пред огнището. Не беше гладен, напротив, едва преглъщаше храната, но нещо трябваше да върши, ако не искаше да полудее. Тишината на Скендера най-накрая отстъпи място на природните мелодии. От юг духна топъл вятър, капчуците запяха, тръстиката в езерото зашумя, кленовете застанаха под напора на южняка.

Вангел заля дивите петли с мас, слезе в избата, наля си кана исмаилско, искрящо като чешки кристал вино, разтвори прозорците към езерото и отново седна пред огъня.

Аурела дойде един час по-късно. Беше избягала с кабриолета на графовете Сергиу, сама беше прекосила Прут, търсейки брод през реката, сама беше гонила двата унгарски жребеца през цял Буджак, рискувайки да падне в ръцете на цигани, скити-татари и всякакви безродни разбойници, които скитаха на шайки из Молдова. Три дена нито беше яла, нито спала. Ръцете ѝ трепереха, коленете ѝ не държаха, гласът ѝ не ѝ се подчиняваше.

— Какво търсиш тук, Аурела? — прегракнало, с надигащ се пиянски гняв попита Вангел.

Не получи отговор. Сълзи рукнаха от очите на графиня Сергиу, после я обзе истерия, после припадна.

„Трябва да я убия!“ — помисли Вангел, надвесен над нея. „Ще я убия, но след като чуе присъдата си.“

Вангел я свести с амоняк, хвърли я на брачното си ложе и се върна пред огнището. „Ще я посека над гроба на сестра ѝ — мислеше

той, отпиващ от виното. — Не, първо ще ѝ помогна да възкръсне. Смъртта, дошла насън, не е наказание, а блаженство.“

Вдигна се тежко, взе лопата жар и слезе да запари банята. „Да, точно така — мислеше той, докато залиташе по стъпалата. — Ще те изкъпя, ще те нахраня с див петел, ще те облека в булчинската рокля на сестра ти и ще те пратя в ада, Аурела, там, където Рогатият те чака с отворени обятия.“

Вангел напълни руската печка с въглища и дърва, запали я, наля нова кана вино и продължи да готви. Обръщаше птиците внимателно, заливаше ги с мас, ръсеше ги със счукан чесън и чубрица, после ги обливаше със солена вода и се хващаше за чашата. Петлите порозовяха, хванаха златен загар и по всяка вероятност бяха готови. Вангел опита да ги извади от фурната, но залитна и с цял ръст се просна по гръб. Падайки, се хвана за покривката, смъкна я на пода с все виното, каната изгърмя като потир, плисна върху лицето му, кристалът се разби на хиляди дребни късчета. — По дяволите! — Вангел се надигна. Болеше го всичко. Беше си ударил тила, десния лакът, но най-остра болка изпитваше в опашката. — По дяволите! — повтори той и тогава чу гласа на Аурела.

— Защо лежиш на земята, княз?

— Паднах — машинално отговори, той. — Подхлъзнах се и паднах. Пиян съм като скот.

Аурела му помогна да стане, настани го в мекото кресло на баща му, изчисти пода, извади глухарите от фурната.

— Искаш ли да хапнеш? — попита тя. — Ще се почувствуващ по-добре.

Вангел поклати глава.

— Ти яж. Ще поспя. След час-два ще се оправя. Банята е затоплена, в гардероба има дрехи... Аз ще спя, Аурела. По дяволите, ще правя каквото си искам. Тази къща е моя.

Събуди се от студ. На масата имаше нова кана с вино, петлите бяха нарязани и поставени в блюдо, но огънят беше загаснал и Аурела я нямаше. Нямаше я и в спалнята. Погледна през прозореца. Кабриолетът на Сергиу беше под навеса. Впрегнати и съсипани от умора, жребците бяха зарязани на дъжда гладни и жадни. Вангел разкърши тяло. Болеше го всичко, и главата, и лакътя, но поне болката в опашката беше утихнала. Наметна пелерината над сюртука си и

излезе. Разпрегна конете, прибра ги в обора, хвърли по няколко крини овес в яслите, зави ги с чулове и излезе. Вятърът се усилваше, снегът се топеше, дъждът го превръщаше в кална каша. Със зимата беше свършено, но започваше тревожна и опасна пролет, ако не и кървава, не дай боже. „Къде по дяволите може да бъде Аурела?“ Заобиколи къщата и излезе на езерния кей. Главата му започваше да се прояснява, очите му се избистряха... И тогава се сети. Аурела беше в банята.

През запотените стъкла различи голото ѝ бяло тяло. Аурела лежеше на дървената скара. Това беше единственото, което със сигурност можеше да отгатне, всичко друго щеше да бъде предположение.

Вангел нахлу в адския, серен казан, наречен руска баня. Лъхна го на хвойна и на похот. За миг в главата му се върнаха галанските ноци, когато Аурела се промъкваше при него смутена и разтреперана, за да побегне преди разсъмване олекнала, с горящи от любенето клепачи и меки колене, които едва я отнасяха до порутената къща на баща ѝ. Тогава Вангел я обичаше, тя беше неговата законна годеница. А сега?

— Ти ли си, Вангели? — прегракнало попита Аурела.

През отворената врата нахлуваше хладен нощен въздух, смесваше се с парата, превръщаше я във вода и изчистваше въздуха като стъкло, обърсано с лакът.

Вангел не отговори. Нямаше нужда. Сега се виждаха по-ясно, отколкото и на двамата би им се искало. Аурела беше наедряла в гърдите, беше се превърнала в жена, но погледът ѝ беше едновременно и лъстив, и гузен и Вангел потръпна гнусливо.

— Стани, кучко! — изсъска той.

Аурела се подчини. Сега в погледа ѝ се четеше по-скоро покорство, отколкото страх.

— Обърни се!

Графиня Сергиу се подчиняваше бавно, но плавно, с вродената грация на Миорите. (Дори в походката на онзи скот Кристиан имаше нещо от пластиката на котката.)

Вангел потреперваше нервно. Мислеше, че трепери от гняв, всъщност трепереше от похот. Имаше чувството, че го пронизва нощният студ, всъщност гореше като ударен от малайска треска.

— Наведи се! — кресна Вангел, затръшвайки вратата на банята с тока на ботфортите си.

Аурела подпря длани на скарата. Косата ѝ падна от раменете и скри лицето ѝ. Гърдите ѝ увиснаха остри и млечни като на аратска коза, нозете ѝ останаха прави и напрегнати като изящни брези, събрали сетни сили да се противопоставят на зараждащата се буря.

Вангел пристъпи, пъхна ръката си между бедрата. Аурела беше гореща и влажна.

— Ебе ли ти се, кучко мръсна! — причинявайки ѝ остра болка, изпитвайки физическо удоволствие, попита той. — Отговаряй, курво! Или ще забия камата във врата ти!

— Да... — глухо промълви Аурела.

— Неее! Не така! Ще кажеш, ебе ми се, господарю, повелителю на курвенския ми живот... дето пукната пара не струва.

С разтреперан глас, гълтайки сълзите си, Аурела повтори думите му.

— Така! — Вангел се огледа. Погледът му падна върху сапа на метлата, измъкна ръката си и грубо напъха дървото във вагината ѝ. — Готово! Искам да виеш от удоволствие... И не забравяй, камата е над главата ти!

Аурела не мърдаше, не дишаше, не се противеше, не стенеше. „Нима търси смъртта си!“ Вангел измъкна сапа, хвърли го, грабна я за раменете и я изправи. Лицето ѝ беше бледо като диска на луната, устните ѝ прехапани до кръв.

— Кой отрови сина ми? Говори! Искам истината... Иначе ще умираш сто пъти. Ще те накарам да мечтаеш за смъртта, курво дворцова!

— София... — промълви тя. — Сестра ти София, княгиня Лупус.

— С твоя помощ?

— Не.

— Лъжеш! — Вангел замахна и стовари юмука си върху ухото ѝ. Аурела рухна на скарата и обърна очи. „Нима я убих?“ Бръкна с таса в курната, гребна вода и я лисна в лицето ѝ. На третия път Аурела се раздвижи, изстена и отвори очи. Погледът ѝ блуждаеше, но когато го разпозна, събра сили да промълви:

— Убий ме, Вангели! Моля те!

— О, да! — извика той. — Ще те убия, но бавно, графиньо... След като платиш греховете си и към сестра си, и към племенника си... Ти посегна на собствената си кръв.

Вангел се пресегна, вплете пръсти в косата ѝ и я повлече по пода. С ритници я принуди да се изправи, отвори вратата и я изведе гола в нощта. Аурела подтичваше след него покорно, а това го вбесяваше още повече. Ако беше дръзнала да му се опълчи, щеше да приключи с нея, да хвърли мършата ѝ в езерото и да седне на софрата. И главата, и стомахът го боляха от глад.

Прекошиха двора и застанаха пред фамилното гробище. Застави я да падне на колене, заби лицето ѝ във влажната пръст на гроба на сина си, изсъска:

— Моли се!

И се върна пред камината. Къщата беше изстинала и кой знае защо влажна. Вангел напали огън, затвори вратите и седна. Месото беше крехко, сочно, виното — искрящо и тръпчиво... Събуди се върху масата. Слънцето отдавна беше изгряло, пернатият свят огласяше Скендера с пролетните си песни, южнякът караше прозорците да звънят.

Вангел разтърка очи и се изправи. Нещо се беше случило тази нощ. Нещо страшно... Или отново беше сънувал кошмари. Отвори вратата и излезе пред езерния кей и изтрезня. Гола като нимфа, с коси развени като на лудата Нада от Килия, Аурела лежеше по очи върху гроба на сина му. Вангели взе пелерината си и бавно, със свито сърце, погнусен от спомените си, приближи бившата си годеница.

— Аурела! — тихо подвикна той. Не последва отговор. — Аурела, чуваш ли ме?

— Остави ме да умра, Вангели. Скоро ще предам богу дух... Моля те, нека умра спокойно.

Вангел я уви в пелерината, вдигна я на ръце, отнесе я в банята, изми я с отдавна изстиналата хвойнова вода, после я занесе в леглото си, зави я, пусна дебелите английски завеси и излезе. „Ще я убия — разсеяно мислеше той. — Като се събуди ще я застрелям в сърцето, но няма да я мъча повече. Та аз съм се превърнал в карпатски вълк, по дяволите!“

Влезе в дома, изтимари унгарските жребци на Сергиу, отвърза персиана, възседна Юрикан на голо и ги поведе на водопой. От случайни минавачи научи, че татари отново са ударили Буджак. Иначе нямаше как да бъдат обяснени пожарите в Килската къща на Шкодер и превърнатия във факла чифлик на Котленеца. На реката Вангел научи,

че султан Мехмед IV Османоглу е разположил стана си в Шумен и че спешно е повикал младия княз Апафий, владетеля на Седмоград, а това не можеше да означава друго, освен че е вдигнал благоволенията си от Йоан Лупус Молдовски, и още една значително по-важна новина. Самият Йоан и свитата му бяха прекосили Дунава при Калафат и пътуваха на североизток, към Яш.

Аурела спеше, ужасът и умората или бяха отминали, или забравени в отвъдното, нали всеки сън е малка смърт, лицето ѝ беше отпуснато в сладко блаженство, дъхът ѝ, равен и чист като мента, повдигаше едрите ѝ гърди, кораловите им зърна светеха в полумрака като очи на невестулка.

Вангел се съблече трескаво, отхвърли завивката и легна върху нея. Без да отваря очи, Аурела обви ръце около врата му.

— Къде е Йоан, Аурела?

— На бани в София — беше отговорът. — Има болки в кръста. Уринира кръв.

— Опасно ли е?

— Не вярвам. Дядо Аурел цял живот се оплакваше от бодежи в кръста.

— Кой е с него? Питам с каква свита пътува?

— Двадесетина души... Всъщност ескортът се мени всеки ден. Султанът му беше дал еничарска рота за охрана.

Вангел се облече, изпи жадно стакан вино и излезе пред къщата. Конете препускаха на воля по ливадата, Сур ги пазеше да не навлизат в гората, в дебрите дори през лятото се спотайваха вълци. Скендера изглеждаше спокоен, ведър, слънчев.

— Вангели?

— Слушам...

— Какво ще правиш с мен?

— Не знам...

Аурела седна до него на пруста.

— Имам много вини към теб, княз, но нямам нищо общо със смъртта на сина ти... Заклевам се в божията майка.

— Мълчи! — сухо заповяда Вангел. — Кога ще се върне Йоан?

— Когато поусъхнат пътищата.

— Ти защо тръгна преди него?

— Мико получи известие, че баща му умира.

— Умря ли?

Аурела кимна.

— Избягах в деня на погребението. Йоан се е върнал.

Графиня Сергиу мълча дълго, преди да каже:

— Трябва да напуснеш Скендера. Мико се досеща къде съм, а Йоан няма да пропусне толкова удобен случай да разчисти сметките си с тебе!

— Йоан или София?

— И двамата.

Вангел се усмихна злобно.

— Йоан е в немилост. Султанът е повикал в стана си седмограрския княз Апафий.

— Йоан и Апафий са първи братовчеди. Дори физически си приличат...

— И въпреки това с Йоан е свършено. Винаги съм се чудил защо Високата порта търпи толкова отвъддунавски княжества. Дойде време Влашко, Трансилвания и Молдова да се обединят в единна провинция на Отомания. Мехмед избра седмоградския княз за главен васал.

— Султанът има други грижи, Вангели...

— Знам — Вангел я прекъсна грубо. — Свещената империя е колът в окото му... но докато стигне до Виена, аз имам да свърша някои неотложни дела. Иди се облечи, Аурела! Аз ще впрегна конете.

— Къде отиваме? — разтревожено попита графинята.

— Ти в Яш, аз — където ме зове дългът!

— Не, Вангели! — тревогата беше отстъпила място на фанатичната решителност. — Или ще дойда с теб, или ще последвам Елена... — Аурела млъкна. — Някой идва на кон.

По брега на езерото препускаше Нейолу Румънеца. Вангел се обърна и взря поглед на север. Дървените къщи догаряха в мощни огнени езици. Всъщност догаряше историята на Белия дявол и неговите капитани на територията на някога спокойния и гостоприемнен Буджак.

Вангел и Нейолу свалиха кръстовете, закопаха ги под върбата, затрупаха гробовете с пръст и влажна шума, натовариха семейните ценности и цялата Авалова документация на ландото, разпръснаха жаравата из стаите и излязоха да чакат опустошителния огън. „Един ден ще се върна — мислеше Вангел. — Ще изровя костите на рода си и ще

преместя гробницата там, където Авалови ще се размножават на воля за слава на Белия дявол.“ Аурела плачеше без глас. Сур виеше тихо, конете се свираха един в друг, предчувстващи нещо фатално, някаква фата моргана, която нямаше да отmine и тях. Огънят лумна всеотдайно, яростно, а защо не весело... „Да, весело гори, по дяволите!“ — Вангел приближи Аурела. Озарено от огъня, мокрото ѝ от сълзи лице изглеждаше и отчаяно, и красиво.

— Кабриолетът е готов, графиньо. Подарявам ти живота. Можеш да тръгнеш веднага.

Аурела поклати глава.

— Ще дойда с теб. Вангели. Бог повели чрез мен да се продължи семето на Авалови. Навремето наруших заповедта му от глупост, сега ще изкупя греха си в смирение.

— Децата, които ще раждаш, ще се казват Сергиу, Аурела! — злобно усмихнат, всъщност едва сдържащ отчаянието си, каза той. — Изкупвайки един грях, ти ще извършиш друг, по-страшен. Двубрачието е един от смъртните грехове, графиньо.

Аурела бръкна в маншона си и извади декрета на Яшската православна епископия. Новоназначеният владика Теодоний беше оформил развода ѝ с граф Емилиян (Мико) Сергиу под претекста, че яшският благородник осквернява с разврат брачното ложе. „Разврат? — развеселен помисли той. — Добре, ще видим на какво те е научил бившият ми побратим!“

— Нейолу — извика князът. — Разпрегни кабриолета и го хвърли в огъня. Жребците прогони в гората. Пропадне ли покривът, тръгваме за Галац!

* * *

— Вангели?

— Кажи, Аурела — оглеждайки десния бряг на Дунава, броящ пристигащите табии от авангарда, отговори той.

Преспаха в дома на галацкия градоначалник вода Нику Райнеа. Нощта беше неспокойна, нервна, сънят — къс, осеян с кошмари, пробуждането — отчайващо и безпомощно. Отомания струпваше гигантска сила сред добруджанските блата, зурлите клатеха въздуха

като пиян левантинец на палуба, пролетта възбуждаше жребците и любовният им зов заглушаваше марша на реката и късаше нощта на парчета, а защо не на парцали.

— Менструацията ми се бави цяла неделя?

Вангел свали морския далекоглед на Белия дявол.

— Какво искаш да кажеш?

— Може би съм... бременна.

— За османлиите това е без значение — мрачно произнесе той.

— Едно от любимите им занимания е да разпарят коремите на трудните гяурки.

— Не говори така, за бога! Или искаш да пометна.

— Трудно ще намериш по-неподходящо време за раждане — неопределено каза той.

Потънаха в тягостно мълчание. И с просто око можеше да се следи движението на войските. На разсъмване се появиха кримските татари, позна ги по островърхите калпаци и лисичите опашки, висящи свободно пришити на околожията, след тях, потънали в прах, пристигнаха бошнаци, арнаути, далматински моаджири и гарнизоните, охраняващи южния бряг на Дунава от Вуковар до Русчук. Основните сили обаче, предвождани от Мехмед султан и везира Кюпрюлю паша, все още не бяха стигнали реката или, не дай боже, щяха да строят саловия си мост някъде другаде по брега.

— Не искаш ли да ти родя син? — тихо попита Аурела. — Дори да убиеш майка му, той ще бъде истински Авалов.

— Все още мога да намеря жена, която с радост... и без риск ще ражда синовете ми!

— Но няма да бъде първата ти любов — в гласа ѝ се промъкнаха отчаяни нотки, — нито първата ти годеница.

Вангел прекрачи прага и влезе в спалнята. Повече от четири часа беше прекарал на балкона на вода Райнеа, крайно време беше да разсее кошмарите си.

— Радвай се на живота, Аурела — мрачно каза той. — Гледай на всеки ден като на великодушен подарък. Уверявам те, често ме напада неудържимо желание да ти извия врата!

— Ти още обичаш Елена — промълви тя.

— Още? — князът се изсмя дрезгаво. — Сериозно ли мислиш, че ще е достатъчно да предизвикаш нечия смърт, за да изличиш покойния

от съзнанието на близките му?

— Не съм предизвиквала ничия смърт, нито на сестра ми, нито на сина ви!

— Добре, добре — Вангел уморено махна с ръка и затвори очи. Болеше го кръстът, виеше му се свят, беше уморен като геранов кон и въпреки това се бореше с мисълта да легне ли до полуголата Аурела, или да слезе по брега към делтата да търси Нейолу и гемията на Зоя хърватката.

— Вангели?

— Чувам те!

— Зная защо сме в Галац.

Вангел отвори очи.

— Така ли? Защо сме в Галац, по дяволите! — злобно попита той.

— Тук... по-скоро в реката... ти ще направиш опит да убиеш султана... Петия.

Потни реки шурнаха по гърба му, очите го засмъдяха, ръцете му се наляха с олово и увиснаха безпомощно край тялото.

— Това е лудост, Аурела. По-безсмислени дивотии не съм чувал в живота си.

— Не съм очаквала да ми признаеш мислите си, Вангели. — Аурела се надигна в леглото и подпря брадичката си на двете длани. — Защо мислиш, че повдигам този въпрос? За да чуя — да, графиньо Сергиу, направих няколко опита да убия Мехмед. Атенатите се провалиха. Ние сме в Галац, защото ще нападна падишаха, докато прекосява реката.

Вангел разбра бързо, че е излишно да лъже, след като намеренията му са толкова прозрачни, че дори една яшска мръсница е годна да ги прозре.

— Какво друго знаеш... за този атентат?

— Само това, което се говореше в Яш!

— Аурела — Вангел дръпна един от столовете и седна срещу нея. — Не ме принуждавай да вадя думите ти насила.

— Досещаш се какво знам, Вангели. Знам всичко. По заповед на виенските масони ти проведе четири покушения срещу султана. За жалост неуспешни, княз. При Измир загина херцог Адриан Орлаински, при...

— Стига! — прегракнало кресна Вангел. Нямаше смисъл да изслуша останалото, за да научи името на предателя. Бягайки от дълга си като плъх от потъващ кораб Хайнц цу Баумщад или Развратния ангел, както го наричаха лицеистите, беше разказвал на Йоан и лакеите му всичко, което знаеше за „Ложата на целомъдрената вълчица“, а той знаеше всичко, включително кой придружаваше Вангел при мисията му на изток и кой при какви обстоятелства беше загинал. Нещо лошо. Хайнц беше присъствувал на всички съвети на ложата и знаеше къде и как ще бъдат проведени следващите акции.

— И всичко, което се говори в Яш, стига до ушите на великия везир? — сигурен в положителния отговор, попита той.

Аурела спусна босите си нозе на пода и отвори тоалетната си чанта.

— Аурела?

— Все някога трябваше да го чуеш, Вангели. Колкото по-рано, толкова по-голяма е вероятността да оцелееш. Принц Хайнц фон Линц цу Баумщад постъпи на отоманска служба. Сега се нарича Хафизула паша и ще командува оръдията на турците срещу Виена...

— Ти си луда!

— Не, ти си луд, ако веднага не напуснеш Галац. Освен да моля за прошка, аз дойдох в Скендера да те предпазя от капана, който Йоан с помощта на великия везир са ти заложили в Галац.

— Така ли? — Вангели едва се владееше. Беше на път да изпусне и малкото нерви, които му бяха останали, а тогава... Тогава, господ да му е на помощ. — Защо ми го казваш в Галац... Можеше да ме спреш още в Скендера.

Аурела се усмихна. За първи път, откакто се появи в Буджак с кабриолета на фамилия Сергиу.

— На сушата си в безопасност, но поведеш ли гемията срещу султана, примката ще се затегне около врата ти.

Да, Аурела наистина знаеше всичко. Не знаеше друго обаче. Възбуденият мозък на княз Авалов импровизираше трескаво и контраударът, който щеше да нанесе, вече се оформяше... Та нали, както казваха древните, предупрежденият е въоръжен.

— Аурела?

— Да, Вангели.

— Благодаря ти!

— Аз ти благодаря, скъпи — с разтреперан глас промълви бившата графиня. — Благодаря ти, че ме направи жена. Бях започнала да мисля, че господ ме е наказал с безплодие.

Думите ѝ потънаха в бесен рев. После писнаха зурлите. „Султанът“. Вангел скочи и излезе на балкона. На висок червен кон с бял астраганен калпак на главата някакъв велможа приемаше овациите на спахиите. Че не е турчин, беше повече от ясно, но не беше и Развратния ангел. Кой, по дяволите, беше този дебел воин с мустаци, остри като гвардейски саби.

— Мехмед? — тихо попита Аурела, застанала до него.

— Не — Вангел остави бинокъла и се върна в стаята. — Някакъв васал, ако съдя по вида му. — Тогава чу гласа ѝ.

— Това е Апафий, Вангели.

— Апафий... Защо Апафий, по дяволите. Какво накара султана да вдигне благоволенieto си от верния васал княз Йоан Лупус?

Отговорът беше замайващ.

— Сестра ти София. Мехмед султан разбра, че княгинята е внучка на Белия дявол.

— Правдоподобно... София — внучка на най-върлия враг на империята. Да, това Високата порта няма да прости на Йоан... Но как е научил Мехмед произхода на властващата княгиня?

Това, което последва, беше още по-невероятно.

— В Яш мислят, че донесението е твоя работа — отговори Аурела.

* * *

Вангел Авалов яхна Юрикан и тръгна да търси Нейолу Румънеца. План, пъклен и подъл, зрееше в главата му и вече беше започнал да добива завършена форма. Мехмед и Йоан щяха да чакат гемията „Кортеза“ и внука на Белия дявол на борда ѝ. Щяха да чакат агентатора от Измир, Истанбул, Едрине, от прохода в Балкана и щяха да дочакат, ей богу, макар че самият той нямаше да бъде на палубата... Яхнал персиана, скрит в тръстиките на блатистия северен бряг, той щеше да дочака срещата на „Кортеза“ с кочермите и тогава, каквото е рекъл Господ Бог, да бъде свето името му.

Честният, горд и смел румънец изпълни блестящо задачата си. След Сотир Одринецът Нейолу беше единственият мъж, който му вдъхваше и уважението, дължимо на истинския воин, и доверието, което в тези продажни времена човек трудно можеше да има на родния си брат.

Вангел и Нейолу изкупиха цялото количество барут, което можеше да бъде открито от Констанца до Исмаил, натъпкаха го в трюмовете на гемията, наеха двама цигани за ветрилата и котвата и зачакаха табиите да щурмуват реката. Дните се нижеха бавно, напрегнати, нервни, пълни и с изненади, и с непредвидими опасности. В Галац се появиха няколко татарски разезда, но се задоволиха да бастисат пазара и без кръв се оттеглиха на изток. Отвъд реката войската на султана се разрастваше като гъба след дъжд. Не минаваше ден, без да писнат зурлите и аскерът с крясъци и благодарствени възклицания „Иш аллах“ да не среща новите табии, вливащи се и в без това гигантските войски на Отомания. Вечер Вангел се прибираше в къщата на вода Райнеа, хапваше надве-натри и смазан от умора се хвърляше в постелите. Събуждаше се посред нощ любеше ненаситната за ласки Аурела, излизаше на балкона и до разсъмване броеше стотиците огньове, светещи там, на юг, зад реката. С първите лъчи на слънцето се появяваше Нейолу с оседналите жребци и Вангели, поуморен от вечерта, тръгваше към онзи ръкав на реката, където криеха „Кортеза“.

Една нощ султан Мехмед IV Османоглу все пак настигна войската си. Беше четвъртък срещу петък, ислямската неделя. На другия ден мюфтията на Бурса държа лаещата си проповед от върха на една стенобитна машина, а в нощта срещу събота на пети май войските започнаха да прехвърлят реката. Вангели събуди Аурела, впрегна фамилния дормез и потеглиха към скривалището на гемията.

Около обяд Нейолу поведе гемията срещу падишаха. Срещу течението от Понт към града бяха преминали три петмачтови кочерми, а с пиратския бинокъл на дядо си Вангел беше видял няколко гребни триери да се спускат на вода срещу пристана на Галац.

Яхнал персиана, водещ за поводите коня на Нейолу, Вангел следваше „Кортеза“ по брега. Хванал морския вятър, румънецът водеше умело тромавата, а сега и извънредно тежка гемия. Излязоха от ръкава, напипаха талвега и потеглиха в зигзаг срещу течението на

Дунава. От гърба на Юрикан Вангел виждаше всичко. Когато „Кортеза“ влезе в зрителното поле на отоманите, от брега надуха бойните зурли, кочермите обърнаха галса, гребците на триерите усилиха темпа, обходиха „Кортеза“ от юг и изток и затвориха кръга около нея. Вангел виждаше подробности в бинокъла, но не различаваше лица. Не се и стараеше. Практиката му беше доказала, че дори да стреля в самия султан, дори да види как оловото разкъсва богопомазания му врат, няма никаква гаранция, че отново не е станал жертва на някоя азиатска хитрост и че някъде в някоя шатра истинският султан Мехмед не се присмива презрително на внука на Белия Дявол, безволевия и жалък потомък на великия враг на Отомания.

Когато кръгът се затвори плътно и от кочермите хвърлиха абордажни куки, Нейолу запали факлите, хвърли циганите в реката, грабна плаващата котва и скочи след тях.

Слънцето да беше се взривило, трясъкът щеше да е по-слаб и по-малко огнен. Юрикан се стрелна като мълния към сушата и когато успя да го овладее и да се върне, от триерите нямаше помен, а кочермите и гемията догаряха на силен крен. Когато Нейолу изплува на брега, Дунава беше погълнал и последния съд. Водите му течаха мътни, тежки, но докъдето стигаше погледът, а и бинокълът — чисти от чалми, лодки, кораби. На южния бряг цареше мъртва, вцепенена тишина, но когато съгледаха двамата ездаци, аскерът избухна в дива, за щастие безсилна злоба.

Десетина минути по-късно Нейолу се прехвърли на капрата на дормеза и подгони жребците на северозапад, към Биказ, последното убежище на Авалови върху земята на Молдова.

* * *

Зоя хърватката, която беше жена последователно на тримата сина на Белия дявол, която беше родила и отгледала съпругата на властващия княз Йоан Лупус, не можа да легне във фамилното гробище на Авалови.

Когато пристигнаха в Биказ, беше нощ, но въпреки мъртвата тишина и привидното спокойствие, царящо над източните Карпати,

Вангел почувствува с кожата си, че нещо не е наред.

— Нейолу, пригответи мускетите — тихо заповяда той.

— Нямате ли кучета? — зареждайки, попита румънецът. — Кой пази имота? — Сега ще видим. На конете! Ниско над ушите! Обърни дормеза. Може да го ударим на бягство.

— Къщата изглежда празна — обади се Аурела от прозореца на каретата. — Нали княгиня Зоя те чака тук?

— Тихо, Аурела. Качи се на капрата. Ако чуеш изстрели, подгони конете обратно... Ние ще огледаме къщата.

Приблжиха тежката дървена порта. Яздеха ходом с мускети в ръце. Нейолу натисна вратата и тя подаде със скърцане, наподобяващо вълчи вой.

— По дяволите, тази предателска... Нейолу не довърши фразата. Луната освети полуразложен кучешки труп, прекосиха прага и се натъкнаха на масова гробница. Из широкия плац бяха разхвърляни конски трупове, на входа на обора висеше обесен един от наемниците на хърватката. Юрикан, ударен от миризмата на леш, изцвили тревожно, разбуди гарвани, орли, между краката на жребците се стрелнаха чакали. Луната изчезна, скрита от лешоядното ято, а когато изгря отново и попълни имението със сенки, Вангел вече знаеше всичко. Смъртта беше шестувала в Биказ, изпратена лично от зет му княз Йоан Лупус и неговата съпруга. Скочи на земята и тръгна към къщата. „София няма да посегне на родната си майка — трескаво мислеше той. — И въобще не би го направила.“

Имението зееше отворено. През плетените пердета едва пробиваше светлата нощ течението ги клатеше така, сякаш зад всеки прозорец се криеше някой.

— Ще запаля огън — обади се Нейолу зад гърба му, но докато блъскаше чакмака в кремъка, Вангел свикна с тъмнината и започна да различава предметите. Бяха влезли през входа за слугите в големия салон с дървената маса и пейките, където хърватката провеждаше военните си съвети. До единия крак на масата лежеше мъртвец, пронизан с пика в гърдите. Вангел разгледа оръжието. Беше лека кавалерийска пика, инкрустирана с девиза на Лупусите „Deo exsehsis Lupusum“.

Нейолу успя да запали праханта и я поднесе към канделабъра, поставен в средата на залата. Други трупове нямаше.

— Зоя тръгна с четирима души — прегракнало каза Вангел. Нейолу кимна. Той и Матей Плъха бяха изпратили хърватката в тайното ѝ имение.

— Двама са мъртви...

— Всички са мъртви. — Вангел измъкна една от свещите, прекоси салона, влезе в спалнята на мащехата си и повърна. Отрязаната, изцъклена глава на Зоя го гледаше втренчено от дъбовия скрин за бельо. Набучени на пики, закрепени прави, другите двама наемници бяха подпрени на стените като мъртви стражи на едно колкото жестоко, толкова и безсмислено клане.

* * *

— Знам всичко. Нищо не ми казвай! — изкрещя София, когато го видя да влиза в покоите ѝ. — Помощ! Помощ! Убиец! Даниъл, Виктор...

— Излишно е — примирително каза Вангел. — Избих ги до крак. Няма кой да ти помогне.

Очите на София се разшириха, за миг в зениците ѝ се мерна страх, но арогантността ѝ взе връх и закрещя истерично:

— Къде се намираш ти бе, убиец подъл! Ти си в двореца на своята княгиня! На колене, жалък роб! На колене или ще заповядам да те побият на най-тъпия кол в цял Яш!

Вангел се огледа. Прозорците бяха с решетки, вратата, през която влезе, единствената. Долу чакаше Нейолу с конете, в хана „Сибиу“ Аурела с дормеза.

— Ще млъкнеш ли? — уморено попита той, отпускаяки се в най-близкото кресло.

Лицето на София се преобрази мигновено. Или надежда блесна в очите ѝ, или светлината разиграваше измамни сцени с изражението ѝ.

— Защо си тук? — по-кратко попита София. — Как смееш да стъпваш в двореца на един владетел, загинал от собствената ти ръка?

Вангел поклати глава.

— Йоан стана жертва на собствената си подлост. Не съм предприемал нищо срещу мъжа ти.

— Лъжеш!

— Не, не лъжа и ти го знаеш отлично. Цяла година се опитвам да убия султан Мехмед. Ако верният васал Йоан е решил да го спаси с цената на живота си, това си е негова работа.

— Йоан беше княз на Молдова. Никакъв васал не беше Йоан Лупус.

— И то какъв васал беше. Лакей и роб на Мехмед Антихриста. — Вангел махна с ръка. — Нали помниш какво казваше владиката. За мъртвия или добро или нищо.

— Къде е Аурела? — внезапно попита София.

Въпросът ѝ го развесели. Той идваше за главата ѝ, тя, вярна на природата си, продължаваше да наднича през ключалките на чуждите спални.

— Чака ме в хана — съзнаващ, че ще я раздразни до сълзи, отговори той.

— Вдовицата графиня Сергиу? — Гласът ѝ изфалцира злобно. — Носи ли черно... от благоприличие.

— Ти, която закла майка си като жертвен баран, защо не си в траур?

— Не ми говори така, Вангел! Забранявам ти! Бях сигурна, че може да е в Скендера, когато пратих ония кучета в Биказ.

— За моята глава, нали? — Вангел се усмихна. — И какво се получи, сестро? След като отрови племенника си, след като причини смъртта на снаха си, загаси свещта и на тази, от чиято утроба се пръкна. Искаш ли да ти разкажа как заварих княгиня Зоя Авалова в казармата, от която бдеше над живота ни... И моя, и твоя, Софийо.

— Не, за бога! Знам всичко. Трябва да тръгваш. Повиках генерал Миор и гвардията... Ако те заварят тук, свършено е с тебе. Взимай си вдовицата и бягай по-далеч от Яш. Стига кръв, по дяволите! Дори Белия дявол беше по-благороден от нас, внуците му.

Вангел се усмихна отново.

— Генерал Кристиян Миор няма да дойде. Никога.

— Уби ли го? Трябваше да предположа... Тогава някой друг от гвардията. Заповедта си е заповед.

— Ще дойде княз Апафий Седмоградски — кротко каза той. — Дебел, арогантен, мустаклия... И ще те получи в наследство... Разбира се, ако си жива дотогава.

София го изгледа изпитателно.

— Ще ме убиеш ли, Вангели?

— Бих предпочел да се самоубиеш, сестро. Не искам кръвта ти на съвестта си.

— Ти си луд! — София скочи. — Да се самоубия! Аз! Никога! Опита да изтича покрай него, но преди да стигне до вратата, Вангел я сграби през кръста и я хвърли на леглото. София се просна по гръб, удари главата си в резбованите табли на брачното си ложе и сгърчи лице от ярост.

— Ще ми платиш тази простащина, княз Авалов! С главата си! Аз все още съм владетелка на Молдова!

Вангел седна отново.

— Слушай ме внимателно, София! Не съм дошъл нито на гости, нито да слушам заплахите ти. Ти си мъртва, сестро. Давам ти възможност сама да тръгнеш за ада. Ще бъде и по-чисто, и по-безболезнено за теб. Вангел извади едно шише от джоба си и го хвърли до нея. — Това е отрова! Рицин! С тази любовна билка баба ти София изпрати половин Буджак на оня свят. Дойде и твоят ред.

— Аурела отрови сина ти! — кресна княгинята, но Вангел вдигна ръка и я застави да млъкне.

— Отровителството е наш стил. Авалов! Предава се по женска линия. Не ме прекъсвай, София. Долу чака моят слуга Нейолу. Румънец — вълк! Няма страх ни от дявола, ни от ада му! А милост — нито е чувал тази дума, нито знае значението ѝ. Той уби Йоан Лупус. Разкъса ги с взрив и него, и ония плъхове Емелиян Сергиу и Дан Трифон. Пак той ликвидира генерала на гвардията ти, моя шурей Кристиян Миор, той ще има грижата да прати и теб в отвъдното. — Вангел се изправи. — Давам ти един пясък време, сестро. После Нейолу Румънеца ще дойде тук. Ако те завари мъртва, ще склопи очите ти и ще запали свещ за упокой. Жива ли си — ще те свърши според въображението си. А той има богато въображение, София.

— Вангели!

— Сбогом, сестро... Помоли се на бога за грешната си душа и тръгвай на път.

— Обичам те, Вангели! — изплака София. — Прости ми, за бога! Очите си изплаках по тебе! Обичам те, изчадие адово!

Вангел се обърна, излезе и тихо затвори вратата. Половин час по-късно даде знак на Нейолу да се качи в спалнята на сестра му.

— Мъртва е — каза румънецът, като се върна. — По-мъртва — здраве му кажи!

* * *

— Животът е непрекъснато страдание, Нейолу — започна княз Вангел Авалов.

Обядваха в Сибиу. Веднага щом довършеха с храната, щяха да тръгнат за Виена. Аурела се беше качила в една от спалните. Макар и в ранна бременност тя трудно понасяше пътуванията, ставаше ѝ лошо, виеше ѝ се свят, повръщаше и Вангел я беше пратил да събере сили за дългия преход до столицата на Свещената империя. Мехмед отдавна беше на територията на княжеството, съгледвачите докладваха, че войските му се движат по западния бряг на Серет. Всеки миг авангардът му можеше да влезе в столицата. И още нещо докладваха шпионите. Предните отряди се командуваха от княз Апафий Седмоградски, бъдещия владетел на обединените княжества Влашко, Трансилвания и Молдова.

— Какво говорех, Нейолу?

— Казваше, княз, че животът бил мъка или нещо подобно!

— Страдание, Нейолу! Животът е низ от страдания. Успееш ли — страдаш, не успееш ли — страдаш. Живеем в страдание, умираме в страдание и мъка! Ни Христос, ни Мохамед, ни самият дявол Сатаната не са в състояние да облекчат теглото на мравката земна! Освен...

— Освен? — попита румънецът.

— Освен златото, момче! Тук на земята! После, в отвъдното, кучета ни яли.

Настъпи дълга пауза. Румънецът остави овнешката си плешка и взря черните си очи в него.

— Нещо повече искаш да кажеш, княз?

Вангел кимна.

— Беден ли си, румънец?

— Беден, княз! Всички в рода ми са бедни!

— Искаш ли да бъдеш богат мъж? Много богат и много властен!

— Колко богат и колко властен? — тихо попита слугата.

— Можеш да спечелиш триста хиляди златни талера... Знаеш ли колко пари са това... във Виена. За пет хиляди талера можеш да си купиш дворец със земя, с коне, с крави... С останалото — власт. От царската по-абсолютна, от божията — по-безогледна. Румънец...

— Искам да бъда богат — прегракнало отговори Нейолу.

— Тогава убий султан Мехмед! Ела във Виена. Ще те чакам до пълнолунието на август.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

— Всички ли са мъртви, Вангел? — попита Аурела. Седеше до него на капрата, дишаше дълбоко и се бореше със зараждаща се криза. Беше бледа като платно, очите ѝ започваха да се подуват, краката ѝ отичаха, виеше ѝ се свят.

— Мъртви са! — неохотно отговори той. „И ти трябва да минеш под ножа, кучко. Родиш ли женско, ще ви пратя в пъкъла... И теб, и отрочето ти. Няма да отглеждам отровителки. Аз, не!“

— И Йоан, и Мико, и Дан Трифон?

— Пържат се в ада, Аурела!

— И брат ми, и княгиня София?

— Никога вече няма да чуеш имената им!

Аурела притихна.

— А аз, Вангели... Как възнамеряваш да постъпиш с мен?

Вангел размаха камшика над конете.

— Ще те чакам да родиш... После... Ще мисля!

Аурела живя до дълбока старост. Роди пет деца и едва последното беше момиче. Вангел кръсти дъщеря си Зоя и я отгледа с такава любов, каквато не подозираше, че може да изтръгне от вледененото си сърце. Синовете си нарече Константин, Марс, Филип и Вангел. Направи ги търговци и мореплаватели, но се отнасяше с тях студено и от дистанция. Когато умря от гръдна жаба на шестдесет и шест години, единствено Зоя плака над гроба му, макар цял Солун да крачеше след ковчегата му.

Съдбата дари княз Авалов II с двадесет и шест внука, от които двадесет и двама продължиха фамилията му. Преживяха войни, кланета, чуми, а през пролетта на 1890 година, триста и петдесет години след основаването на рода, се преместиха завинаги в свободното княжество България... но това е друга история и тя няма място на страниците на тази хроника.

Нейолу Румънецът стреля с два мускета в гърдите на султана, но барутът беше влажен и оловото не стигна до целта си. Посякоха го на

място, побиха главата му на кол и я държаха до пълно разкапване пред унгарския дворец на княз Апафий.

Султан Мехмед IV Османоглу оцеля при пет атентата, но се помисли за неуязвим любимец на съдбата и има наивността да атакува Виена с половината от войската си. Преди ариергардът да се влее в основните сили, маджарската конница нападна султана в гръб и изкла прославените му спахии. Мехмед се спаси с бягство и макар че запази васалитета на крайдунавските княжества, завинаги се отказа от свещената война с католическия свят на север от Великата река. И той, и наследниците му хвърлиха всичките си усилия в запазването на имперските граници, а те се ронеха като пясъчник, подложен на ударите на пустинния вятър.

„Ложата на Целомъдрената вълчица“ оцени по достойнство усилията на княз Вангел Авалов при организирането и провеждането на атентатите срещу Антихриста. Ордена го изпрати в Отомания със заповед да създаде филиал на братството, достатъчно мощен, за да подкопае основите и на без това гнилата империя, и достатъчно гъвкав, за да поеме властта в ръцете си, когато „Болният човек“ рухне. За постоянно седалище на ордена избраха град Солун. Вангел Авалов Втори създаде ложата „Източна звезда“, която съществува и до ден-днешен, забулена в тайнствената си мистика.

Издание:

Христо Калчев. Белия дявол — Атенатор

Редактор: Димитър Томов

Художник: Божидар Икономов

Художествен редактор: Борис Драголов

Технически редактор: Савка Ганева

Коректор: Ива Данева

Издателство „Абагар“ — Велико Търново

ДФ „Абагар“ — печатница Велико Търново

Формат: 84/108/32

Печатни коли: 12

Тираж: 4080

Цена: 9 лв.

ISBN: 954-427-010-8

Книгата е издадена с конкурс на Националния център за книгата

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.